

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

IZVJEŠTAJ

**O RADU I STANJU U UPRAVNIM OBLASTIMA
MINISTARSTVA ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA ZA 2014. GODINU**

Podgorica, mart 2015. godine

SADRŽAJ

1.	UVODNE NAPOMENE	5
2.	IZVRŠAVANJE PROGRAMA RADA VLADE CRNE GORE	6
2.1.	REALIZACIJA ZAKLJUČAKA SA SJEDNICA VLADE CRNE GORE.....	8
3.	IZVRŠAVANJE PROGRAMA RADA MINISTARSTVA	9
3.1.	PREGLED OSTALIH MATERIJALA UPUĆENIH VLADI CRNE GORE	12
4.	RJEŠAVANJE UPRAVNIH PREDMETA	15
5.	STANJE U UPRAVNIM OBLASTIMA.....	18
5.1.	DIREKTORAT ZA PLANIRANJE PROSTOROM.....	18
5.1.1.	Stanje u oblasti uređenja prostora.....	18
5.1.2.	Podaci o izvršavanju zakona:.....	20
5.1.3.	Izvršavanje poslova utvrđenih propisima od strane javnih preduzeća	20
5.1.4.	Izvršavanje povjerenih poslova	26
5.1.5.	Realizacija Projekta zemljišne administracije i upravljanja LAMP 7647 ME – komponente B i C	28
5.2.	DIREKTORAT ZA GRAĐEVINARSTVO.....	29
5.2.1.	Stanje u oblasti građevinarstva	29
5.2.2.	Podaci o izvršavanju zakona.....	43
5.2.3.	Izvršavanje povjerenih poslova	44
5.2.4.	Izveštaj o transparentnosti rada	45
5.3.	DIREKTORAT ZA UPRAVLJANJE TURISTIČKOM DESTINACIJOM	46
5.3.1.	Turistički promet u 2014. godini	46
5.3.2.	Turistički promet – prihodi, turisti i noćenja, tokom poslednjih pet godina.....	46
5.3.3.	Projektne aktivnosti.....	50
5.3.4.	Promocija turističke ponude	52
5.4.	DIREKTORAT ZA TURISTIČKI RAZVOJ I STANDARDE	53
5.4.1.	Ostvareni rezultati i problemi.....	53
5.4.2.	Doprinos turizma BDP-u, investicijama – WTTC	54
5.4.3.	Zakonodavne aktivnosti	55
5.4.4.	Stanje u upravnim oblastima.....	57
5.4.5.	Podaci o izvršavanju zakona (broj datih mišljenja)	59
5.4.6.	Informacije o evropskim integracijama	59
5.5.	DIREKTORAT ZA ŽIVOTNU SREDINU I KLIMATSKE PROMJENE	60
5.5.1.	Stanje u upravnoj oblasti	60
5.5.2.	Izveštaji shodno međunarodnim Konvencijama i Sporazumima	62
5.5.3.	Informacije o evropskim integracijama	64
5.5.4.	Informacija o multilateralnoj i bilateralnoj saradnji	66
5.5.5.	Saradnja sa međunarodnim organizacijama	67
5.5.6.	Podaci o izvršavanju zakona.....	71
5.5.7.	Izvršavanje povjerenih poslova	71
5.5.8.	Transparentnost rada.....	71
5.6.	DIREKTORAT ZA UPRAVLJANJE OTPADOM I KOMUNALNI RAZVOJ	73

5.6.1. Stanje u upravnoj oblasti i reformske i druge aktivnosti i najvažnije mjere preduzete u 2014. godini	73
5.6.2. Informacije o evropskim integracijama	74
5.6.4. Podaci o izvršavanju zakona	75
5.6.4. Izvršavanje poslova utvrđenih propisima od strane javnih preduzeća	76
JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“	76
5.6.5. Pregled drugih važnih aktivnosti.....	77
5.6.6. Izvještaj o transparentnosti rada	77
5.6.7. Druge aktivnosti	78
5.7. DIREKTORAT ZA RAZVOJ STANOVANJA	80
5.7.1. Stanje u oblasti stanovanja	80
5.7.2. Normativna aktivnost.....	85
5.7.3. Upravno rješavanje	85
5.8. SLUŽBA ZA OPŠTE POSLOVE, LJUDSKE RESURSE, FINANSIJE, LOGISTIČKU I TEHNIČKU PODRŠKU	86
5.8.1. Kancelarija za opšte poslove.....	86
5.8.2. Kancelarija za finansijsko-računovodstvene poslove.....	88
5.8.3. Kancelarija za ljudske resurse.....	91
5.8.4. Kancelarija za logističku i tehničku podršku	91
5.9. ODJELJENJE ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU.....	92
5.9.1. Primjena standarda i metodologije rada unutrašnje revizije.....	92
5.9.2. Strateški, godišnji i plan pojedinačne revizije	92
5.9.3. Pregled izvršenih revizija za izvještajni period.....	93
5.9.4. Aktivnosti koje su preduzete na implementaciji datih preporuka.....	94
5.9.5. Potpisivanje sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije.....	94
5.9.6. Dostavljanje godišnjih i kvartalnih izvještaja	94
5.9.7. Kadrovska popunjenost i stručno usavršavanje.....	94
5.10. ODJELJENJE ZA UPRAVLJANJE FONDOVIMA EU	95
5.11. ODJELJENJE ZA MEĐUNARODNU SARADNJU	99
5.12. ODJELJENJE ZA RAZVOJ PRIORITETNIH PROJEKATA – BJELASICA I KOMOVI	102
5.12. ODJELJENJE ZA PODRŠKU NACIONALNOM SAVJETU ZA ODRŽIVI RAZVOJ	104
6. IZVJEŠTAJI INSTITUCIJA IZ NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA	110
6.1. DIREKCIJA JAVNIH RADOVA	110
6.2. AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE	130
6.2.1. Sektor za zaštitu prirode, monitoring, analizu i izvještavanje	130
6.2.2. Sektor za izdavanje dozvola.....	131
6.2.3. Sektor za komunikaciju i vođenje informacionog sistema	135
6.2.4. Odjeljenje za zaštitu od jonizujućeg zračenja i radijacionu sigurnost	136
6.2.5. Služba za opšte, pravne i finansijske poslove	139
6.2.6. Odjeljenje za primjenu i praćenje Arhuske konvencije–Arhus centar.....	141
6.2.7. Odjeljenje za upravljanje hemikalijama	141
6.3. ZAVOD ZA HIDROMETEOROLOGIJU I SEIZMOLOGIJU	143
6.3.1. Sektor za prognozu vremena i meteorološki monitoring	143
6.3.2. Sektor za metrologiju	145
6.3.3. Sektor za hidrologiju.....	147

6.3.4. Sektor za ispitivanje kvaliteta vode i vazduha	148
6.3.5. Sektor za seizmologiju	149
6.3.6. Sektor za hidrografiju i okeanografiju	151
6.3.7. Odjeljenje za informisanje i međunarodnu saradnju	152
6.3.8. Odjeljenje za hidrometeorološki i seizmološki informacioni sistem	152
6.3.9. Služba za opšte poslove i finansije.....	154
6.3.10. Kancelarija za računovodstveno-finansijske poslove	155

1. UVODNE NAPOMENE

Ministarstvo održivog razvoja i turizma vrši poslove utvrđene Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, kao i utvrđene propisima iz oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata, turizma, zaštite životne sredine, upravljanja otpadom, komunalnim poslovima i stanovanja.

Vlada Crne Gore na sjednici od 4. jula 2013. godine donijela je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva održivog razvoja i turizma. Pravilnik je stupio na snagu 12. jula 2013. godine.

Unutrašnje organizacione jedinice Ministarstva su:

1. Direktorat za planiranje prostorom
 - 1.1. Direkcija za strateški prostorni razvoj
 - 1.2. Direkcija za planska dokumenata
 - 1.2.1. Odsjek za davanje mišljenja i saglasnosti na planska dokumenta
 - 1.2.2. Odsjek za pripremu izrade planova
 - 1.3. Direkcija za monitoring implementacije planskih dokumenata
 - 1.4. Direkcija za normativno pravne poslove i drugostepeni postupak iz oblasti planiranja prostorom
2. Direktorat za građevinarstvo
 - 2.1. Direkcija za strateški razvoj građevinarstva
 - 2.2. Direkcija za normativno pravne poslove i drugostepeni postupak iz oblasti građevinarstva
 - 2.3. Direkcija za izgradnju objekata
3. Direktorat za turistički razvoj i standarde
 - 3.1. Direkcija za standarde u oblasti turizma
 - 3.1.1. Odsjek za standarde i propise
 - 3.1.2. Odsjek za upravni postupak
 - 3.2. Direkcija za turistički razvoj i investicione projekte
 - 3.3. Direkcija za ugostiteljstvo
4. Direktorat za upravljanje turističkom destinacijom
 - 4.1. Direkcija za turističku strategiju i politiku
 - 4.2. Direkcija za posebne oblike turizma i turističku infrastrukturu
5. Direktorat za razvoj stanovanja
 - 5.1. Direkcija za stanovanje
 - 5.2. Direkcija za regularizaciju
6. Direktorat za životnu sredinu i klimatske promjene
 - 6.1. Direkcija za usklađivanje propisa sa EU i horizontalno zakonodavstvo
 - 6.1.1. Odsjek za evropske integracije i harmonizaciju propisa
 - 6.1.2. Odsjek za horizontalno zakonodavstvo
 - 6.2. Direkcija za klimatske promjene i kvalitet vazduha
 - 6.2.1. Odsjek za klimatske promjene
 - 6.2.2. Odsjek za zaštitu vazduha i zaštitu od buke u životnoj sredini
 - 6.3. Direkcija za kontrolu industrijskog zagađenja i upravljanja hemikalijama
 - 6.4. Direkcija za zaštitu prirode
 - 6.5. Direkcija za integrisano upravljanje morem i priobalnim područjem
7. Direktorat za upravljanje otpadom i komunalni razvoj
 - 7.1. Direkcija za upravljanje otpadom

- 7.2. Direkcija za komunalni razvoj
- 8. Kabinet ministra
- 9. Služba za opšte poslove, ljudske resurse, finansije, logističku i tehničku podršku
 - 9.1. Kancelarija za opšte poslove
 - 9.2. Kancelarija za ljudske resurse
 - 9.3. Kancelarija za finansijsko-računovodstvene poslove
 - 9.4. Kancelarija za logističku i tehničku podršku
- 10. Odjeljenje za unutrašnju reviziju
- 11. Odjeljenje za upravljanje fondovima EU
- 12. Odjeljenje za međunarodnu saradnju
- 13. Odjeljenje za razvoj prioritetnih projekata – Bjelasica i Komovi
- 14. Odjeljenje za komunikacije
- 15. Odjeljenje za podršku Nacionalnom savjetu za održivi razvoj

Shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave, Ministarstvo vrši upravni nadzor nad: Agencijom za zaštitu životne sredine, Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju, koji su samostalni organi uprave, i nad Direkcijom javnih radova, koja je organ uprave u sastavu Ministarstva.

Ukupan broj sistematizovanih radnih mjesta na 31.12.2014. godine je 210, od čega u Ministarstvu 172, a u Direkciji javnih radova 38. Broj zaposlenih na neodređeno vrijeme u Ministarstvu je bio 134, a na određeno vrijeme 11 (9 visokorukovodni kadar i 2 pripravnika), a u Direkciji na neodređeno vrijeme 22 i određeno vrijeme 4 (3 visokorukovodni kadar i 1 pripravnik).

2. IZVRŠAVANJE PROGRAMA RADA VLADE CRNE GORE

Od ukupno 64 teme i propisa po Programu rada Vlade Crne Gore za 2014. godinu, realizovano je 58, što znači da je procenat izvršenja na dan 31. decembar 2014. godine 90,6 %.

U 2014. godini Vlada Crne Gore je, na predlog Ministarstva održivog razvoja i turizma, realizovala sljedeće planirane aktivnosti iz Programa rada Vlade Crne Gore za 2014. godinu:

1. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vazduha;
2. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o turističkim organizacijama;
3. Plan za pripremu turističke sezone za 2014. i 2015. godinu;
4. Izveštaj o implementaciji mjera za smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu;
5. Izveštaj Ministarstva održivog razvoja i turizma o radu i stanju u upravnim oblastima za 2013. godinu;
6. Program socijalnog stanovanja;
7. Izveštaj o stanju uređenja prostora u 2013. godini, sa Programom uređenja prostora u 2014. godini;
8. Informacija o stanju životne sredine u Crnoj Gori u 2013. godini;
9. Izveštaj o realizaciji Akcionog plana pretvaranja neformalnih naselja u formalna i regularizacije objekata sa posebnim akcentom na seizmičke izazove;
10. Izveštaj o realizaciji mjera i aktivnosti utvrđenih Nacionalnom stambenom strategijom i Predlog akcionog plana Nacionalne stambene strategije za period 2015 - 2020. godina;
11. Izveštaj o sprovođenju Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha;
12. Izveštaj o sprovođenju Nacionalne strategije biodiverziteta sa Akcionim planom;
13. Strategija upravljanja hemikalijama 2015 – 2018. godine;
14. Nacrt Strategije za integralno upravljanje obalnim područjem Crne Gore.

Kvartalno je informisana Vlada Crne Gore o statusu realizacije prioritetnih projekata iz resora Ministarstva:

1. Valorizacija lokaliteta Bjelasica i Komovi;
2. Izgradnja marine i prateće infrastrukture Porto-Montenegro (Tivat);
3. Izgradnja turističkog kompleksa u Kumboru (Herceg Novi);
4. Izgradnja turističkog naselja Luštica (Tivat);
5. Izgradnja turističkog kompleksa Plavi Horizonti (Tivat);
6. Izgradnja golf terena sa turističkim kompleksom (Tivat);
7. Izgradnja turističkog kompleksa Kraljičina plaža – Dubovice (Bar i Budva);
8. Izgradnja turističkog kompleksa Maljevik (Bar);
9. Izgradnja hotela Kraljičina Plaža – Sveti Stefan, Hotela Jadran i Mediteran u Ulcinju, Hotela Hilton – Podgorica, Hotela Kristal Rivijera u Petrovcu, Hotela Bečići – Budva i Centra za odmor, rekreaciju i liječenje u Igalu;
10. Izgradnja skijališta Savin kuk (Žabljak);
11. Sprovođenje tenderskih postupaka za valorizaciju turističkih lokaliteta: kompleks Mediteran – Žabljak; Kasarna Radoje Dakić – Žabljak, Ostrvo Mamula– Herceg Novi, lokalitet između Njivica i ušća Sutorine–Herceg Novi, Bigovo–Trašte, Eko naselje Vranjina.

Ostale su nerealizovane tri teme i tri propisa.

1. Godišnji izvještaj o stanju u oblasti vodosnabdijevanja, upravljanju otpadom i otpadnim vodama, realizaciji Prioritetnih aktivnosti u komunalnoj djelatnosti je postavljen KEPIFa 29.12.2014. godine ali nije razmatran. Očekuje se da će Izvještaj biti usvojen do kraja I kvartala 2015. godine.

2. Program monitoringa životne sredine Crne Gore za 2015. godinu je postavljen na portal KEPIFa 26.11.2014. godine, ali nije rarmatran u 2014. godini (Program je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 12. februara 2015. godine).
3. Program sistematskog ispitivanja radioaktivnosti u životnoj sredini u 2015. godini je sastavni dio Programa monitoringa životne sredine Crne Gore za 2015. godinu, koji je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 12. februara 2015. godine.
4. Predlog zakona o uređenju prostora i izgradni objekata zbog kompleksnosti izrade nije realizovan u predviđenom roku. Programom rada Vlade Crne Gore za 2015. godine planirano je utvrđivanje ovog zakona do kraja II kvartala 2015. godine.
5. Predlog zakona o životnoj sredini - javna rasprava o Nacrtu zakona o životnoj sredini je završena 28.12.2014. godine. Zbog obaveze upućivanja ovog akta na mišljenje Evropskoj komisiji, Programom rada Vlade Crne Gore za 2015. godinu planirano je utvrđivanje ovog zakona do kraja II kvartala 2015. godine.
6. Predlog zakona o biocidnim proizvodima - Javna rasprava o Nacrtu zakona o biocidnim proizvodima je završena 28. novembra 2014. godine. Zbog obaveze upućivanja ovog akta na mišljenje Evropskoj komisiji, Programom rada Vlade Crne Gore za 2015. godinu planirano je utvrđivanje ovog zakona do kraja II kvartala 2015. godine.

2.1. REALIZACIJA ZAKLJUČAKA SA SJEDNICA VLADE CRNE GORE

Od ukupnog broja zaključaka sa sjednica Vlade Crne Gore (373) održanih u toku 2014.g. realizovano je 63%, kontinuirano se realizuje 4%, 3% zaključaka nije dospjelo za realizaciju, realizacija je u toku za 23%, djelimično je realizovano 2%, zaključaka a 5% nije realizovano.

3. IZVRŠAVANJE PROGRAMA RADA MINISTARSTVA

Od ukupnog broja planiranih obaveza po Programu rada Ministarstva za 2014. godinu (141), realizovane su 92 obaveze. Jedan broj nerealizovanih obaveza je sastavni dio Programa rada Ministarstva za 2015. godine i realizacija se očekuje najkasnije do kraja II kvartala 2015. godine.

Po Programu rada Ministarstva za 2014. godinu, Vlada Crne Gore je:

- Utvrdila jedan zakon

1. Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o nuklearnoj sigurnosti.

- Donijela dvije uredbe:

1. Predlog uredbe o uslovima, načinu i bližim kriterijumima za visinu naknade na nepokretnostima skijaškog područja
2. Predlog uredbe o izmjeni Uredbe o povjeravanju poslova iz nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore.

- Donijela sedam odluka:

1. Predlog odluke o visini i načinu plaćanja naknada za korišćenje podataka iz navigacijskih karata, publikacija i podataka iz hidrografske baze
2. Predlog odluke o rješavanju stambenih potreba državnih službenika i namještenika
3. Predlog odluke o načinu i kriterijumima za rješavanje stambenih potreba funkcionera
4. Predlog odluke o donošenju Prostornog plana posebne namjene za Durmitorsko područje sa Strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu
5. Predlog odluke o donošenju Državne studije lokacije "Dio sektora 46 - Kamenovo" – Budva sa Strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu
6. Predlog odluke o donošenju Državne studije lokacije "Mihailovići" sa Strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu za DSL Mihailovići
7. Predlog odluke o izradi Prostornog plana posebne namjene za Nacionalni park „Skadarsko jezero“.

- Usvojila 1 strategiju, 17 izvještaja, informacija i drugih dokumenata, od kojih su najvažniji:

1. Informacija o unaprjeđenju aviodostupnosti
2. Program podsticajnih mjera za organizovanje tematskih skupova i manifestacija u funkciji razvoja turizma u 2014. godini
3. Osmi nacionalni izvještaj i izjave o nuklearnim materijalima u Crnoj Gori
4. Strategija primjene ekoremedijacije u Crnoj Gori
5. Izvještaj »Poslovanje hotelijerstva u Crnoj Gori 2013«
6. Informacija o realizaciji Plana za pripremu turističke sezone za 2014. godine
7. Treći godišnji izvještaj o sprovođenju Milenijumskih razvojnih ciljeva
8. Drugi Nacionalni izvještaj o implementaciji obaveza koje proističu iz Zajedničke konvencije o sigurnosti upravljanja radioaktivnim otpadom i sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom
9. Izvještaj o implementaciji Prijedloga mjera za smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu

10. Godišnja Informacija o statusu očuvanosti prirode Tivatskih solila
11. Godišnji izvještaj o realizaciji aktivnosti sa finansijskim izvještajem JP "Regionalni vodovod Crnogorsko primorje" za 2013 godinu
12. Predlog modela valorizacije skijališta
13. Informacija o kvalitativnim i kvantitativnim efektima ljetnje turističke sezone u 2014. godini.

Ministarstvo je donijelo 24 pravilnika:

1. Pravilnik o načinu izrade, razmjeri i bližoj sadržini tehničke dokumentacije
2. Pravilnik o bližim uslovima za obavljanje hidrografske djelatnosti
3. Pravilnik o tehničkim standardima zaštite vazduha od emisija isparljivih organskih jedinjenja koje nastaju skladištenjem, pretakanjem i distribucijom motornih benzina
4. Pravilnik o načinu obilježavanja strogo zaštićenih vrsta i zaštićenih vrsta životinja, biljaka i gljiva
5. Pravilnik o bližem sadržaju i načinu vođenja evidencije stanja posebnih i ugroženih ekosistema
6. Pravilnik o bližem sadržaju, načinu uspostavljanja i vođenja katastra speleoloških objekata
7. Pravilnik o smjernicama i uslovima za dobru laboratorijsku praksu
8. Pravilnik o načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalije i određenog proizvoda u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom za klasifikaciju i obilježavanje UN
9. Pravilnik o metodama ispitivanja opasnih svojstava hemikalija
10. Pravilnik o buci koju emituje oprema na otvorenom
11. Pravilnik o načinu procjene rizika za unošenje stranih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva i ponovno unošenje stranih divljih vrsta
12. Pravilnik o uslovima za promet i postupanje prilikom transporta i način obilježavanja životinja ili pošiljki
13. Pravilnik o bližem načinu izdavanja, održavanja i upotebe službenih navigacijskih karata
14. Pravilnik o bližim uslovima u pogledu opreme za obavljanje poslova meteoroloske i hidrološke djelatnosti i načinu rada stanica u sastavu meteorološkog i hidrološkog osmatračkog sistema
15. Pravilnik o bližem sadržaju procjene rizika
16. Pravilnik o bližem sadržaju Akcionog programa, načinu označavanja radnih mjesta i pristupu radnim mjestima, načinu obavješćavanja, osposobljavanja, savjetovanja i učestvovanja u raspravama profesionalno izloženih lica i lica odgovornih za zaštitu od nejonizujućih zračenja
17. Pravilnik o metodama izračunavanja i mjerenja nivoa buke i sadržaja izvještaja o izvršenom izračunavanju, odnosno mjerenju buke u životnoj sredini
18. Četvrti program praćenja kvaliteta goriva naftnog porijekla
19. Pravilnik o razmjeni informacija, pripremi nacionalnih inventara emisija gasova, vođenju evidencija o proizvodnji i potrošnji supstanci i proizvoda koji doprinose prekoganičnom zagađenju, kao i o popisu gasova s efektom staklene bašte
20. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o bližim uslovima za upis u registar posrednika i trgovaca otpadom

21. Pravilnik o metodama ispitivanja opasnih svojstava otpada i bližim uslovima koje treba da ispunjava akreditovana laboratorija za ispitivanje opasnih svojstava otpada
22. Pravilnik o načinu vršenja revizije idejnog i glavnog projekta
23. Pravilnik o uslovima i načinu ovjeravanja i poništavanja ovjere licence stranog lica
24. Pravilnik o načinu i postupku izdavanja i oduzimanja licence i načinu vođenja registra licenci.

Ministarstvo je u toku 2014.g. pripremilo 42 materijala (izvještaja, informacije i druge aktivnosti) po Programu rada Ministarstva za 2014. godinu, a za koje nije postojala potreba upućivanja u vladinu proceduru, od kojih su najvažniji:

1. Usvajanje Prostorno-urbanističkog plana za Opštinu Bijelo Polje sa Strateškom procjenom životne sredine
2. Usvajanje Prostorno-urbanističkog plana za Opštinu Plav sa Strateškom procjenom životne sredine
3. Usvajanje Prostorno-urbanističkog plana za Prijestonicu Cetinje sa Strateškom procjenom životne sredine
4. Usvajanje Prostorno-urbanističkog plana za Opštinu Danilovgrad sa Strateškom procjenom životne sredine
5. Usvajanje Prostorno-urbanističkog plana za Opštinu Kolašin sa Strateškom procjenom životne sredine
6. Usvajanje Prostorno-urbanističkog plana za Opštinu Šavnik sa Strateškom procjenom životne sredine
7. Priručnik o održivom razvoju za državne službenike i namještenike
8. Priručnik za planiranje javnih zona i površina
9. Priručnik za planiranje i uređenje površina za turizam
10. Priručnik za planiranje i uređenje površina za stanovanje i stambenih naselja
11. Razvoj kulturnog turizma - Turistička valorizacija muzeja
12. Podsticanje turističkog razvoja na sjeveru
13. Plan kvaliteta vazduha za opštinu Nikšić
14. Projekat "Peaks of the Balkans"
15. Nacionalni izvještaj o sprovođenju Konvencije o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine (Arhuska konvencija)
16. Nacionalni izvještaj o sprovođenju Protokola o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu
17. Sedmi nacionalni izvještaj i izjave o nuklearnim materijalima u Crnoj Gori
18. Realizacija projekta „Neka bude čisto“ u 2014. godini
19. Unaprijeđenje Centralnog turističkog registra
20. Deveti nacionalni izvještaj i izjave o nuklearnim materijalima u Crnoj Gori
21. "Uređenje tematskih staza u nacionalnim parkovima"
23. Razvoj zimskih ponuda – hodanje na krpljama
24. Deseti nacionalni izvještaj i izjave o nuklearnim materijalima u Crnoj Gori

3.1. PREGLED OSTALIH MATERIJALA UPUĆENIH VLADI CRNE GORE

Osim tema i propisa po po Programu rada Vlade i Ministarstva za 2014.g., Vlada Crne Gore je, na predlog ovog Ministarstva:

- Utvrdila četiri predloga zakona:

1. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o turizmu;
2. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata;
3. Predlog Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Hrvatske o saradnji u oblasti turizma;
4. Predlog Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Gruzije o saradnji u oblasti turizma.

- Donijela 7 uredbi:

1. Uredbu o dopuni Uredbe o prestanku važenja pojedinih podzakonskih akata;
2. Uredbu o izmjenama i dopuni Uredbe o postupku i kriterijumima za pretvaranje posebnih i zajedničkih djelova stambene zgrade u poslovne prostorije;
3. Uredbu o izmjeni Uredbe o obliku, sadržaju, načinu vođenja i upotrebe jedinstvene evidencije turističkog prometa;
4. Uredbu o izmjeni Uredbe o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma Inženjerskoj komori Crne Gore;
5. Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o projektima za koje vrši procjena uticaja na životnu sredinu;
6. Uredbu o izmjeni Uredbe o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma Inženjerskoj komori Crne Gore;
7. Uredbu o izmjeni Uredbe o povjeravanju poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove.

- Donijela 15 odluka:

1. Odluku o izradi Izmjena i dopuna Državne studije lokacije "Sektor 5" - za dio bivše kasarne Orijski bataljon;
2. Odluku o donošenju Izmjena i dopuna Državne studije lokacije „Sektor 5“ (za dio bivše kasarne Orijski bataljon);
3. Nacrt Izmjena i dopuna Državne studije lokacije "Sektor 5" - za dio bivše kasarne Orijski bataljon
4. Odluku o donošenju Izmjena i dopuna Državne studije lokacije „Sektor 5“ (za dio bivše kasarne Orijski bataljon);
5. Nacrt Prostorno-urbanističkog plana Opštine Ulcinj;
6. Odluku o donošenju Prostornog plana posebne namjene Nacionalnog parka "Lovćen" i Izvještaj o javnoj raspravi;
7. Nacrt Državne studije lokacije "Virpazar";
8. Nacrt Državne studije lokacije »Sektor 32« izmjene i dopune;
9. Odluku o izradi Državne studije lokacije "Dio sektora 43 - Luka Budva";
10. Odluku o izradi Državne studije lokacije "Sektor 1" - Rt Kobilica - Njivice - ušće Sutorine;
11. Odluke o objavljivanju javnog poziva za prikupljanje ponuda za zakup obale za izgradnju novih kupališta prema planskim dokumentima;
12. Odluku o donošenju Izmjena i dopuna Državne studije lokacije "Sektor 32";

13. Odluku o izradi Izmjena i dopuna Državne studije lokacije "Sektor 38 - Bigova";
14. Odluku o izradi Izmjena i dopuna Lokalne studije lokacije "Trašte";
15. Nacrt Državne studije lokacije za djelove sektora 47 i 48;

- Usvojila 35 izvještaja, informacija, strategija i izmjene zaključaka, od kojih su najznačajniji:

1. Informacija o mjerama za ublažavanje efekata zimske turističke sezone na sjeveru Crne Gore
2. Predlog akcionog plana za usvajanje Eurokodova i Predlog akcionog plana za implementaciju Eurokodova
5. Informacija o statusu privatizacije hotelsko-turističkih preduzeća
6. Informacija o povezanosti i dostupnosti Crne Gore u funkciji razvoja turizma
7. Informacija o nadzoru nad ispunjenjem ugovornih obaveza u dijelu realizacije investicionih programa, shodno ugovorima o prodaji kontrolnog paketa akcija u društvima "Vektra Boka" AD Herceg Novi, "Jadran" AD Perast i "UTIP Crna Gora" AD Podgorica
8. Informacija o aktivnostima na realizaciji projekta izgradnje žičare Kotor-Lovćen-Cetinje
11. Informacija o rješavanju stambenih potreba socijalno ugroženih kategorija građana na sjeveru Crne Gore
15. Informacija o festivalu "EXIT – Sea Dance" Budva
16. Informacija o realizaciji projekta izgradnje žičare sa Predlogom plana davanja Koncesije za projekat izgradnje žičare Kotor – Lovćen – Cetinje
17. Informacija o sprovođenju nacionalnog projekta koji je podržala Međunarodna agencija za atomsku energiju MNE9004 "Mapiranje radona u Crnoj Gori i unapređenje nacionalnog sistema zaštite od radona"
31. Informacija o realizaciji projekta rekonstrukcije skijališta „Savin kuk“ sa predlogom daljih aktivnosti i Predlogom Sporazuma o načinu realizacije nabavke opreme za potrebe skijališta „Savin kuk“, Žabljak
34. Informacija o pripremi zimske turističke sezone 2014/2015. godine
35. Informacija o pripremnim radovima na ekološkoj sanaciji lokacije Brodogradilišta Bijela

- Usvojila i/ili dala saglasnost na 32 sporazuma, odluke, memorandume i ugovore, od koji su najznačajniji:

1. Predlog odluke o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta opštine Bar;
2. Predlog odluke o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta opštine Kotor;
3. Predlog odluke o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta Glavnog grada – Podgorica;
4. Predlog Odluke o prihvatanju Aneksa br.1 Ugovora o zakupu hotela „Kraljičina plaža“ Budva i Predlog Odluke o prihvatanju Aneksa br.1 Ugovora o zakupu hotela „Sveti Stefan“ i „Miločer“ u Budvi;
5. Predlog odluke o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta opštine Danilovgrad;
6. Predlog odluke o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta Prijestonice Cetinje;

7. Predlog odluke o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta opštine Kolašin;
8. Predlog za davanje saglasnosti za izvođenje pripremnih radova većeg obima za izgradnju objekata od opšteg interesa u u Turističkom naselju Kolašin 1450, u okviru Prostornog plana posebne namjene »Bjelasica i Komovi«, Detaljna razrada lokaliteta "Kolašin";
9. Predlog za davanje saglasnosti za izvođenje pripremnih radova većeg obima za izgradnju objekata od opšteg interesa - konvertorskog postrojenja u Lastvi Grbaljskoj, u zahvatu Detaljnog prostornog plan za koridor dalekovoda 400 kV sa optičkim kablom od Crnogorskog primorja do Pljevalja i podmorski kabal 500 kV sa optičkim kablom Italija – Crna Gora, Detaljna razrada lokaliteta za trafostanicu i konvertorsko postrojenje-Blato u Lastvi Grbaljskoj, u Tivtu;
10. Predlog Ugovora o kupoprodaji sa investicionim ulaganjem »Kraljičina plaža«-Dubovica;
11. Predlog Odluke Javnog preduzeća za upravljanje Morskim dobrom Crne Gore o objavljivanju javnog poziva za prikupljanje ponuda za zakup kupališta prema Planu objekata privremenog karaktera u zoni morskog dobra za period 2013.-2015. godine;
12. Sporazum o izradi Izmjena i dopuna državne studije lokacije "Sektor 32" i Predlog Odluke o izradi Izmjena i dopuna državne studije lokacije "Sektor 32";
13. Odluka o pokretanju postupka za davanje u zakup zemljišta u državnoj svojini radi postavljanja privremenih objekata na području nacionalnih parkova "Skadarsko jezero", "Durmitor", "Lovćen" i "Biogradska gora", prema Planu objekata privremenog karatera;
14. Izmjene i dopune Plana objekata privremenog karaktera u zoni morskog dobra za period 2013-2015. godine;
15. Izmjene i dopune Cjenovnika početnih naknada za korišćenje/zakup morskog dobra;
16. Predlog za davanje saglasnosti za izvođenje pripremnih radova većeg obima za izgradnju objekata od opšteg interesa – podzemnih kablova od tačke izlaska podmorskih kablova 500 kV iz mora na rtu Ponta (Jaz);
17. Predlog za davanje saglasnosti za izvođenje pripremnih radova većeg obima za izgradnju objekata od opšteg interesa – postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda (PPOV) za opštinu Bar, na brdu Volujica (katastarske parcele 6502/4, 6502/5, 6502/6, 6502/7;
18. Nacrt odluke o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta opštine Budva;
19. Predlog odluke o određivanju lokacije za turistički kompleks hotela Delfin u Bijeloj, Opština Herceg Novi;
20. Predlog odluke o određivanju lokacije za hotelski resort Lazaret u Meljinama, Opština Herceg Novi.

- Donijela 18 mišljenja na amandmane na predloge zakona koji su u skupštinskoj procedure, odlučila o 15 zahtjeva za pravo preče kupovine, usvojila 60 ostalih materijala (rješenja o sukobu nadležnosti, kadrovskih pitanja, saglasnosti na preusmjeravanje sredstava, platforme, izvještaja sa službenog puta).

4. RJEŠAVANJE UPRAVNIH PREDMETA

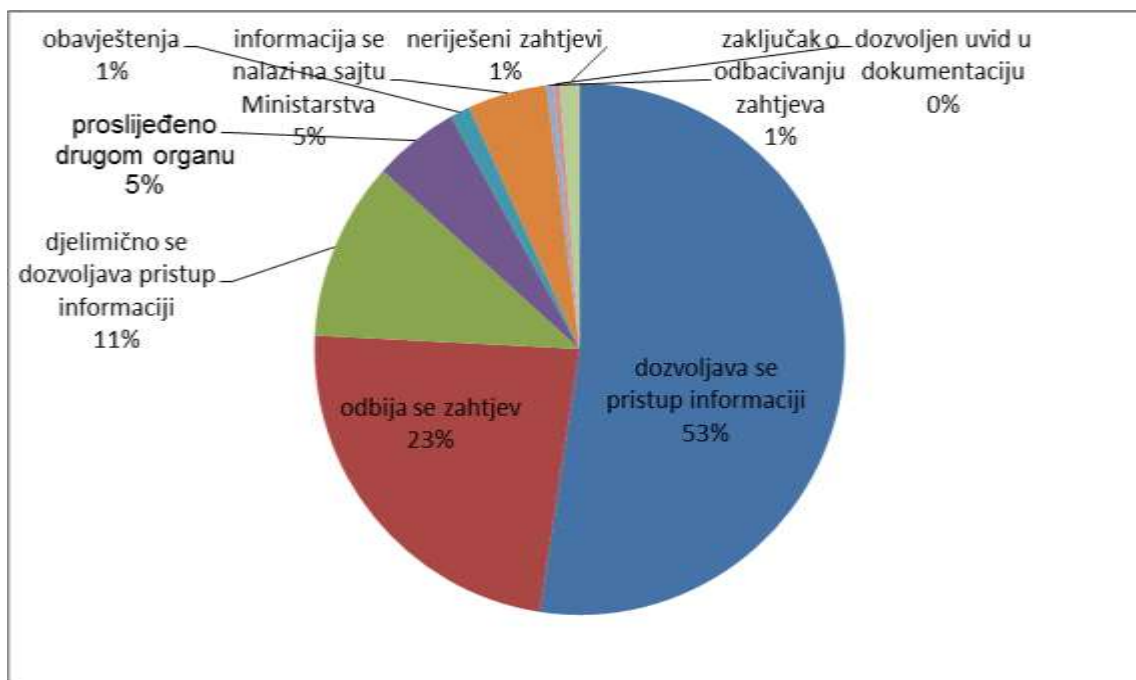
Kroz predlaganje zakona i podzakonskih akata Ministarstvo je unaprijedilo zakonodavni okvir, a u cilju podsticanja preduzetničke inicijative, privlačenje stranog i domaćeg kapitala, stvaranje uslova za efikasnija ulaganja, usklađivanje sa zakonodavstvom EU i dr.

Ministarstvo je dobilo ukupno 1.148 zahtjeva za rješavanje u prvostepenom upravnom postupku. Ukupno riješeno predmeta u prvostepenom upravnom postupku u toku 2014. godine je 1.096 dok je ostalo neriješeno 52 predmeta. Procentualno gledano, stepen riješenih predmeta iznosi 95,47%, što pokazuje da se blagovremeno postupa po svim predmetima.

U cilju implementacije Zakona o slobodno pristupu informacijama, primljeno je 249 zahtjeva, od čega je riješeno 246 zahtjeva. Procentualno gledano, stepen riješenih zahtjeva za slobodan pristup informacijama iznosi 98,79 %.

Način rješavanja zahtjeva za slobodan pristup informacijama je sledeći:

- 130 rješenja kojima se dozvoljava pristup informaciji
- 58 rješenja kojima se odbija zahtjev
- 27 rješenja kojima se djelimično dozvoljava pristup informaciji
- 13 proslijeđeno drugom organu u smislu člana 55 stav 4 ZUPa
- 3 obavještenja
- 12 obavještenja da se informacija nalazi na sajtu Ministarstva
- 1 zaključak o odbacivanju zahtjeva
- za 1 zahtjev dozvoljen je uvid u dokumentaciju
- 3 neriješena zahtjeva.

U drugostepenom upravnom postupku ukupno je u radu bilo 243 predmeta, od toga je 1 predmet iz 2013. godine. Riješen je 241 predmet u roku i 1 po isteku propisanog

roka, dok je neriješen ostao 1 predmet. Od ukupnog broja riješenih žalbi 6 je odbačeno, 90 odbijeno i 133 usvojeno.

Ukupno je pokrenuto 47 upravnih sporova protiv odluka Ministarstva, od kojih je 1 odluka izmijenjena povodom podnijete tužbe, 12 poništeno, dok je za ostale postupak u toku. Od ukupnog broja pokrenutih upravnih sporova pred Upravnim sudom Crne Gore u po dvije tužbe izmijenjeno je rješenje, nakon čega je Upravni sud obustavio postupak, 3 tužbe su odbijene i 2 tužbe su usvojene, dvije su ustupljene na nadležnost drugom organu a jedna je vraćena jer je po njoj već odlučeno.

Shodno članu 62a Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata vrše se poslovi izdavanja urbanističko-tehničkih uslova. U izvještajnom periodu iz 2013. godine, prenijeto je 27 neriješenih zahtjeva, u toku 2014. godine primljen je u rad 271 zahtjev. Izdato je 182 urbanističko-tehnička uslova a odbijeno 87 zahtjeva za izdavanje istih. Pored toga, nadležnim organima na nadležnost i postupanje je proslijeđeno 4 zahtjeva, na 4 zahtjeva je postupljeno obavještenjem, a od jednog zahtjeva je podnosilac odustao, dok je 21 je u toku.

Primljeno je 19 zahtjeva za izdavanje izvoda iz državnih planskih dokumenata, a izdato 17 izvoda dok su dva u proceduri.

U okviru Ministarstva sistematizovano je 25 radnih mjesta a popunjeno je 22 radna mjesta koja se odnose na vođenje upravnog postupka, a službenici raspoređeni na navedenim radnim mjestima pohađali su redovno specifične obuke iz programa Uprave za kadrove, a koje se odnose na upravni postupak.

Ministarstvo je imalo transparentan rad iz oblasti izdavanja urbanističko-tehničkih uslova i građevinskih dozvola. Transparentnost rada organa koji izdaju građevinske dozvole, podignuta je na nivo zakonske obaveze, sa visokom prekršajnom kaznom za lica koja rukovode organom uprave.

Takođe, a u cilju efikasnije primjene Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, radi se na finalizaciji: Priručnika za planiranje stambenih naselja u Crnoj Gori, Priručnika za planiranje javnih prostora u Crnoj Gori, Priručnika za planiranje i projektovanje turističkih naselja u Crnoj Gori, Priručnika za planiranje predjela, Priručnika za ekonomsko-demografsku analizu, Priručnika za izradu Strateških procjena na uticaj životne sredine za planska dokumenta. Priručnici su u različitim fazama izrade, s tim što su neki u završnoj fazi.

U pogledu primjene člana 27a ZUP-a, koji se odnosi na obezbjeđivanje jedinstvenog mjesta za kontakt i koordinaciju, na sajtu Ministarstva održivog razvoja i turizma navedeni su kontakti službenika kod kojih se mogu dobiti obavještenja, savjeti i druga pomoć iz nadležnosti Ministarstva.

U skladu sa Zakonom o turizmu (član 91 tačka 7) i Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata, odnosno Zakonom o opštem upravnom postupku (»Sl.list RCG«, broj 60/03 i »Sl.list CG«, broj 32/11), na sajtu ministarstva su objavljeni propisani obrasci u vezi sa izdavanjem odobrenja za rad i kategorizaciju i svi propisi kojima se reguliše oblast turizma i ugostiteljstva, kao i obrasci za zahtjeve za dobijanje UTU, građevinskih i upotrebnih dozvola i dr.

Član 212a Zakona o opštem upravnom postupka primjenjiv je u Ministarstvu kod Zakona o turizmu jer je članom 95 propisano da ako organ nadležan za izdavanje odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti ne odluči u propisanom roku od 15 dana, stranka nakon isteka tog roka može započeti sa obavljanjem djelatnosti odnosno pružanjem usluga. O početku obavljanja djelatnosti stranka je dužna da pismenim putem prije početka obavljanja djelatnosti obavijesti organ. Međutim ukoliko organ nadležan za izdavanje odobrenja utvrdi da za obavljanje djelatnosti nijesu ispunjeni uslovi propisani Zakonom o turizmu a stranka je započela sa radom smatra se da se ta djelatnost obavlja bez odobrenja. U odnosu na odredbe člana 212 Zakona o opštem upravnom postupka takozvana pozitivna prezumpcija nijesu prekoračeni rokovi za izdavanje odobrenja za obavljanje djelatnosti radi čega nijesu ni podnešeni zahtjevi za donošenje rješenja kojim bi se utvrdili da je zahtjev stranke usvojen.

Strankama u postupku je omogućen stalan kontakt sa ovlašćenim službenicima za postupanje po zahtjevima u prvostepenom upravnom postupku u toku cijelog radnog vremena svim radnim danima. Stranke mogu informacije dobiti kako neposrednim kontaktima sa zaposlenima tako i putem elektronske komunikacije i putem telefona. Takođe, na sajtu Ministarstva su istaknuti uslovi koji sadrže podatke o svim dokazima koje je stranka u obavezi dostaviti uz zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje djelatnosti.

Ministarstvo po službenoj dužnosti pribavlja podatke o dokazima koje lakše i brže može pribaviti organ koji vodi postupak (čl. 128 i 157 ZUP-a).

Tehnička opremljenost Ministarstva je na zadovoljavajućem nivou. Metodologija izrade planskih dokumenata značajno je unaprijeđena primjenom GIS tehnologije u izradi planske dokumentacije kroz primjenu Modela podataka odnosno Upustva za primjenu Pravilnika. Primjena navedenog, rezultira kvalitetnijom planskom dokumentacijom, lakšom i potpunijom kontrolom planskih dokumenata u smislu grafičkog prikaza i usklađivanja sa Pravilnikom, a samim tim i kvalitetnijim urbanističko - tehničkim uslovima iz navedenih planova. Formirana je GIS baza i dostupna je preko Interneta široj javnosti (www.gisplanovi.mrt.gov.me).

5. STANJE U UPRAVNIM OBLASTIMA

5.1. DIREKTORAT ZA PLANIRANJE PROSTOROM

5.1.1. Stanje u oblasti uređenja prostora

Reforme prostornog uređenja i izgradnje objekata pokazale su evidentne pozitivne rezultate. Ovo se, prije svega, odnosi na stvaranje legislativnih i sprovedenih uslova za podsticanje preduzetničke inicijative i ulaganje stranog kapitala, odnosno za cjelovito obezbijedenje svih uslova za efikasnije investiranje, za kvalitetnu valorizaciju prostora.

Analiza stanja uređenja prostora u Crnoj Gori nesumnjivo ukazuje na određene probleme, koji predstavljaju ograničavajući faktor projektovanih reformi. Ovo se, prije svega, odnosi na:

1. dugotrajnu izradu planskih dokumenata;
2. strukturu planskih dokumenata (vrsta i sadržaj);
3. nekvalitetne ekonomsko-tržišne projekcije;
4. neuspostavljeni informacioni sistem i dokumentacionu osnovu o prostoru;
5. nedostatak ažurnih podloga za izradu planske dokumentacije;
6. izostanak odgovornosti učesnika procesa za učinjene greške;
7. nezadovoljavajuću realizaciju planskih dokumenata;
8. instrumente implementacije planskih dokumenata.

U cilju stvaranja uslova za prostorni razvoj Crne Gore neophodno je:

- izvršiti usklađivanje sektorskih politika;
- podsticati ravnomjerni ekonomski razvoj;
- stvoriti uslove za jačanje ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije (Lisabonski ugovor, drugi evropski dokumenti koji se odnose na prostorno planiranje);
- riješiti problem bespravne izgradnje objekata;
- sačuvati identitet predjela i definisati nacionalnu politiku arhitekture, kojom će se kreirati savremeni identitet Crne Gore, kada su u pitanju prostor i izgradnja;
- obezbijediti, u punom kapacitetu, javni interes pri uređenju prostora i izgradnji objekata odnosno privatnog i ne na štetu javnog;
- obezbijediti usaglašavanje interesa korisnika prostora i prioriteta djelovanja u prostoru;
- obezbijediti potpunu primjenu propisa i standarda.

Crna Gora, na putu evropskih integracija, mora kreiranje ekonomske politike, uključujući i politiku uređenja prostora, da uskladi sa aktima odnosno ciljevima EU. Da bi podstakla svoj ukupni razvoj Evropska Unija, prema Lisabonskom ugovoru koji predstavlja primarno zakonodavstvo EU - razvija i sprovodi mjere koje vode ka jačanju njene ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije. Cilj Unije, na tom planu, je da smanjuje razlike između stepena razvijenosti različitih regiona i zaostalost najzapostavljenijih regiona. Posebna pažnja se posvećuje seoskim područjima, područjima koja su pogođena industrijskom tranzicijom i regionima koji trpe zbog

ozbiljnih i trajnih prirodnih ili demografskih nedostataka, kao što su najsjeverniji regioni sa veoma malom gustom naseljenosti, kao i pogranični i planinski regioni. Teritorijalnu koheziju moguće je ostvariti – u prvom redu kroz regionalnu i prostornu politiku, kao i kroz politike urbanog i ruralnog razvoja.

Tokom 2014. godine unaprijeđen je zakonodavni okvir uređenja prostora i izgradnje objekata, donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, broj 33/14). Ovim izmjenama uvedena je obaveza ucrtavanja u planske dokumente obalne linije, linije morske obale i linije granice morskog dobra, uveden centralni registar planskih dokumenata, propisano izdavanje urbanističko-tehničkih uslova kad lokacija nije privedena namjeni, dorađeno izdavanje građevinske dozvole za objekte od opšteg interesa; predviđeno vođenje registra tehničke dokumentacije i izvještaja o izvršenoj reviziji, brisana mogućnost vršenja tehničkog pregleda od strane komisije, dorađen inspekcijski nadzor, propisan posebni postupak izrade planskih dokumenata donijetih do dana stupanja na snagu ovog zakona za koje je vrijeme na koje su donijeti isteklo...

Nakon izrade izmjena i dopuna Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, pristupilo se tokom 2014. godine izradi novog Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, kojim će se izvršiti sistemske izmjene u ovoj oblasti. Novim zakonom će se definisati kraće i efikasnije procedure izrade planskih dokumenata, struktura planskih dokumenata (vrsta i sadržaj), uspostaviti revizija planova od strane stručnog tijela, uspostaviti odgovornost svih učesnika u procedurama za uređenje prostora i izgradnju objekata, drugačije regulisati uslovi za vršenje djelatnosti, dalje unaprijediti pitanje komunalnog opremanja građevinskog zemljišta i izdavanja građevinskih dozvola, doraditi instrumenti implementacije planskih dokumenata i dr.

Predstojeću legislativu u oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata treba sagledati i sa aspekta rastućih rizika koje izazivaju klimatske promjene, a što može predstavljati značajan doprinos za pravilno i efikasno prilagođavanje negativnim poslasticama koje su izazvane tim promjenama.

Vlada Crne Gore utvrdila je decembra 2013. godine **Predlog zakona o morskome dobru** – koji je tokom 2014. godine prošao raspravu na nadležnim odborima, ali još nije usvojen. Na Predlog zakona o morskome dobru pripremljeni su i amandmani. Posebna pažnja pri izradi Predloga zakona o morskome dobru posvećena je granici morskog dobra i načinu njenog utvrđivanja, budući da se radi o pitanju koje je potrebno urediti na stručan, temeljit i sveobuhvatan način. Stvaranje normativnih uslova za utvrđivanje nove granice morskog dobra je jedno od ključnih pitanja novog Zakona o morskome dobru, budući da se ista reflektuje na sveukupni tretman i značaj ovog javnog dobra. Shodno rješenjima iz Predloga zakona Vlada Crne Gore će donijeti **podzakonski akt (Uredbu)** kojom će propisati bliže kriterijume, dinamiku i faze realizacije, način i postupak utvrđivanja granice morskog dobra i morske obale – čime će se normativno zaokružiti ova značajna oblast. Ministarstvo je već pripremilo Nacrt uredbe.

Ministarstvo je na osnovu ovlašćenja iz Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata donijelo:

- Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta, kriterijumima namjene površina, elementima urbanističke regulacije i

jedinstvenim grafičkim simbolima („Službeni list CG”, broj 33/14), kojim su redefinisane etaže objekta, u smislu da je podrum podzemna etaža, a nazemne etaže suteran, prizemlje, sprat i potkrovlje. Pripremljena je i nova izmjena ovog pravilnika.

- Pravilnik o izmjeni pravilnika o načinu i postupku sprovođenja javnog konkursa („Službeni list CG”, 38/14), kojim je izvršena dorada osnovnog teksta Pravilnika u odnosu na utvrđivanje cjenovnika kojim raspisivač javnog konkursa utvrđuje iznose nagrada, otkupa i obeštećenja.

5.1.2. Podaci o izvršavanju zakona:

- Izdavanje UTU, potvrda, izvoda i sl. na zahtjev stranaka

Shodno članu 62a Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, u 2014. godini, zaprimljeno je 37 zahtjeva za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova. Iz 2013. godine prenjeto je 27 neriješenih zahtjeva. Izdato ukupno 51 urbanističko-tehnički uslova. Nadležnim organima na nadležnost i postupanje je prosljeđeno 4 zahtjeva, na 4 zahtjeva postupljeno je obavještenjem, a od jednog je podnosilac odustao. Odbijeno je 4 zahtjeva za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova. U ovom direktoratu urbanističko-tehnički uslovi su se izdavali do maja mjeseca 2014. godine kada je, prema aktu o sistematizaciji radnih mjesta, izdavanje istih prešlo u nadležnost Direktorata za građevinarstvo.

Pored toga, primljeno je 19 zahtjeva za izdavanje izvoda iz državnih planskih dokumenata i usvojeno je 17, a izvodi su izdati u roku. U 2015. godinu, prenjeto je 2 zahtjeva.

- Davanje mišljenja i saglasnosti

Direktorat je dao 77 mišljenja i 52 saglasnosti na lokalna planska dokumenta. Vraćeno je na doradu 16 predloga i 10 nacrt lokalnih planskih dokumenata. Direktorat je dao veliki broj mišljenja na nacрте i predloge propisa iz nadležnosti Ministarstva i drugih državnih organa (pisanim i elektronskim putem).

5.1.3. Izvršavanje poslova utvrđenih propisima od strane javnih preduzeća

- Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore

Planom objekata privremenog karaktera u zoni morskog dobra za 2013. – 2015. godinu, predviđene su lokacije na kojima su se u sezoni 2014. godine, organizovala kupališta. Planom je predviđeno ukupno 299 kupališta, od kojih je, prema namjeni, 32 hotelskih, 259 javnih i 8 specijalnih (nudistička/ženska, kupališta namijenjena dječijim odmaralištima i kupališta namijenjena banjским lječilištima). Od planiranih, tokom sezone, na crnogorskom primorju je realizovano ukupno 251 kupalište. Sva kupališta organizuju se u skladu sa Pravilnikom o uslovima koje moraju ispunjavati uređena i izgrađena kupališta („Sl. list RCG”, br. 20/08, 20/09, 4/10, 26/11).

Plava zastavica, koja je u svijetu priznata i poznata ekološko obilježje, uspješno se sprovodi u Crnoj Gori od 2003. godine, kada je u Pilot fazi bilo 6 kupališta. Međunarodni žiri iz Kopenhagena je za sezonu 2014. godine, odobrio Plave

zastavice za 16 kupališta, dok je još 13 kupališta dobilo sertifikat za obaveznu dvogodišnju pilot fazu Programa Plava zastavica. Tokom 2014. godine, u pilot fazi bila je marina "Porto Montenegro", koja je kandidovana za dodjelu Plave zastavice za marine.

Program praćenja sanitarnog kvaliteta morske vode na javnim kupalištima tokom ljetnje turističke sezone, Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore realizuje duži niz godina shodno Zakonu o vodama, a na osnovu Uredbe o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda. Ovaj Program je u velikoj mjeri usklađen i sa zahtjevima EU Direktive o vodama za kupanje (Directive 2006/7/EEC), kao i zahtjevima Međunarodnog programa Plava Zastavica. Za njegovu realizaciju, putem Javnog poziva bira se najpovoljniji ponuđač, tj. akreditovana laboratorija koja ispunjava uslove propisane zakonskom regulativom. Sa Institutom za javno zdravlje sklopljen je Ugovor za realizaciju redukovano Program praćenja kvaliteta morske vode na javnim kupalištima za period avgust - oktobar 2014. godine, na ukupno 40 lokacija duž crnogorskog primorja, i to u opštini Ulcinj 9, Bar 4, Budva 13, Tivat 5, Kotor 3 i Herceg Novi 6.

Shodno članu 13 Uredbe o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda, morske vode koje se koriste za kupanje i rekreaciju, na osnovu obavezujućih mikrobioloških parametara (*Escherichia coli* i *Intestinal enterococci*), razvrstavaju se u dvije klase i to: klasa K1 - odlične, klasa K2 - zadovoljavajuće, dok uzorci čije vrijednosti prelaze propisane granice za ove dvije klase se svrstavaju u grupu - Van klase VK.

Svi pojedinačni rezultati analiza redovno su objavljivani na web stranici Javnog preduzeća, a putem saopštenja u dnevnoj štampi i na lokalnim radio stanicama, o rezultatima ovih analiza obaviještena je šira javnost. Može se zaključiti da je morska voda na javnim kupalištima tokom sezone bila veoma dobrog kvaliteta. Sporadično javljanje uzoraka morske vode sa kvalitetom koji prelazi dozvoljene granice, bilo je zastupljeno u opštinama Kotor i Tivat, međutim, ponovljene analize za iste lokacije pokazale su zadovoljavajući kvalitet, što ukazuje na kratkoročnost zagađenja mora na ovim lokacijama.

U cilju unaprijeđenja informacija o stanju i ugroženosti biodiverziteta u moru, Javno preduzeće sprovodi Program monitoringa bioloških parametara mora po transektima, u kojem je obuhvaćeno sezonsko sakupljanje podataka o rasprostranjenosti, brojnosti, veličini populacije i analizi bioloških parametara i analizi 14 fizičko - hemijskih parametara na tačno definisanim transektima crnogorskog primorja. Programom za 2014/2015. godinu, predviđen je monitoring na lokacijama u Ulcinju, Baru, Budvi, Kotoru, Tivtu i Herceg Novom. Finalni rezultati ovog Programa biće objedinjeni u Izvještaju na kraju četvorosezonskog monitoringa, pripremljenog od strane Instituta za biologiju mora iz Kotora.

Shodno Zakonu o zaštiti prirode, zaštićenim prirodnim dobrima koja se nalaze na području morskog dobra upravlja pravno lice nadležno za upravljanjem morskim dobrom. Međutim, nije predviđena procedura preuzimanja upravljanja od dosadašnjih nadležnih organa koji su bili zaduženi da se staraju o već proglašenim zaštićenim područjima. Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom, izradilo je i dostavilo Ministarstvu održivog razvoja i turizma Akcioni plan za reviziju zaštićenih

područja u zoni morskog dobra kako bi se izvršila revizija stanja svakog područja, njihovih granica, statusa i kategorije zaštite, i stvorile pretpostavke za preuzimanje upravljanja predmetnim zaštićenim područjima.

Uređenje specijalnog rezervata prirode – Tivatska solila 2014., Javno preduzeće je nastavilo sa sanacijom i uređenjem zaštićenog područja specijalnog rezervata "Tivatska Solila". U ovoj fazi izvršeno je uređenje prostora ispred glavne kapije na ulazu u rezervat (popločavanje kamenim pločama u funkciji parking prostora, postavljanje betonskih ivičnjaka i odvodnih kanala uz magistralni put). Ukupna vrijednost radova u ovoj fazi iznosila je oko 9.000,00 €.

Aktivnosti Javnog preduzeća u 2014. godini, na poslovima održavanja, uređenja i izgradnje morskog dobra obuhvatile su: realizaciju projekata izgradnje i uređenja morskog dobra i izrada projektne dokumentacije i pribavljanje odobrenja za građenje; i sanaciju oštećenja na obalnoj infrastrukturi i djelovima obale.

U opštini Herceg Novi, urađene su manje sanacije obale. Radilo se o manjim intervencijama na sanaciji i uređenju obale u zoni morskog dobra, koje se izvode na jednogodišnjem nivou, a nakon ukazane potrebe, po pojedinačnim poslovima (sanacija obalnog potpornog zida šetališta kod restorana „Levant“ na Savini, uklanjanje ostataka izlomljenog betona zapadno od bivšeg hotela „Park“ u Bijeloj, sanacija stepeništa između plaža „Yahting“ kluba i „Bijele vile“).

Zona morskog dobra u opštini Tivat, u cjelini je obuhvaćena izradom državnih studija lokacija. Za dio obale naselja Krašići i Đuraševići, završena je izrada idejnih projekata za uređenje obalne infrastrukture, a za centralni dio Tivta, krajem 2010. godine, usvojena je državna studija lokacija. U 2014. godini, realizovani su radovi iz druge faze uređenja Pina (rekonstrukcija obale i rive "Pine" - II faza - radovi su počeli u oktobru 2013. godine, i predstavljaju nastavak uređenja ovog prostora u skladu sa odobrenim projektom, a očekivani završetak radova je krajem ove godine; uređenje lokaliteta Solila - izgradnja parkinga za prilaz zaštićenom području Solila u površini od 200 m²; sitne sanacije obale). Radilo se, takođe, o manjim intervencijama na sanaciji i uređenju obale u zoni morskog dobra, koji se izvode na jednogodišnjem nivou, a nakon ukazane potrebe, po pojedinačnim poslovima (sanacija mandrača u Donjoj Lastvi, sanacija kapije na Solilima).

U opštini Kotor, završeni su radovi na uređenju obale u Dobroti - III faza. Radovi obuhvataju parterno uređenje i popločavanje preostalih 145m obale na lokaciji Plagenti, što prestavlja III fazu uređenja obale na ovom prostoru. Izvedeno je popločavanje kamenim i behaton pločama, uređenje zelenila i rasvjete, postavljanje parkovskog mobilijara i slično. Takođe, urađene su manje intervencije na sanaciji i uređenju obale u zoni morskog dobra (izrada zaštitne ograde kod Instituta za biologiju mora, sanacija ponte kod „Lugana“ u Dobroti, sanacija obalnog zida kod „Tre sorele“ u Prčnju).

Završeni su radovi na rekonstrukciji šetališta uz more od Savičića potoka do luke Budve, u budvanskoj opštini. Radi se o rekonstrukciji dijela šetališta uz more, u ukupnoj dužini cca 290m, što predviđa popločavanje postojeće betonske staze, uređenje parapetnog zida, hortikulturno uređenje pojasa uz stazu širine cca 3m kao i postavljanje parkovskog mobilijara. Radovima je obuhvaćeno nasipanje humusa i

sadnja sadnica maslina lavande, pitosporuma i oleandra. U Petrovcu, nadalje, nastavljeni su radovi na rekonstrukciji šetališta (popločavanje šetališta i oblaganje obalnog potpornog zida kamenom, koje na osnovu sporazuma sa Opštinom Budva sufinansira Javno Preduzeće). Urađene su i manje intervencije na sanaciji i uređenju obale u zoni morskog dobra (popravka drvenog mosta na plaži Kamenovo, popravka pristaništa na Slovenskoj plaži, saniranje polomljenog zida na plaži Jaz, sanacija rigola na šetalištu uz Slovensku plažu, sanacija kapije prema plaži Mogren).

Preduzete su aktivnosti na pripremama za početak radova na uređenju šetališta u zaleđu plaže Žukotrlica, u opštini Bar. Odnosnim radovima, koje na osnovu sporazuma sa JP, počinje da realizuje Opština Bar, obuhvaćeno je parterno uređenje zaleđa plaže, izrada instalacija ViK, NN mreže, izrada sportskih terena, obalnog zida u nastavku postojećeg i popločavanje šetališta dužine 500m betonskim pločama. Pored navedenog, urađene su i sitne sanacije obale u zoni morskog dobra (sanacija oštećenog obalnog zida u Sutomoru, kod objekta „Malibu“).

Posebnu pažnju u 2014. godini, Javno preduzeće je posvetilo poslovima komunalnog reda u gradskoj zoni i zaleđu Velike plaže, u opštini Ulcinj, kao i uređenju obalne zone na Pristanu i u Borovoj šumi (adaptacija navoza za izvlačenje barki na Pristanu, sanacija ograde u dužini od 55m u Borovoj šumi, popravka drvenih ograda oko dina na Velikoj plaži u dužini od 235m, sanacija završnog sloja Velikog pristaništa, uređenje dina na Velikoj plaži, uređenje pješačke staze od hotela „Albatros“ do rta „Đerane“ u dužini od 2,5 km).

Na području Boke Kotorske postoji 5 luka od lokalnog značaja, od kojih su dvije trgovačke. Osim ovih, u luke od lokalnog značaja uvrštene su i gradska luka Škver u Herceg Novom, luke Porto Montenegro i Kalimanj u Tivtu, kao i Luka Budva. Tokom 2014. godine, kompletirani su Nautički planovi za sve luke od lokalnog značaja.

Pristaništa i privezišta predstavljaju posebno izgrađene djelove obale koji su služili za prihvat i privez brodova za lokalni pomorski saobraćaj. Ovu funkciju su obavljali sve do 1967. godine, kada je pomenuti saobraćaj prestao da kao takav funkcioniše. Ne uzimajući u obzir izgrađene djelove obale, koji se koriste za teretni i putnički saobraćaj u lukama, broj pristaništa i privezišta na Crnogorskoj obali iznosi 65. Osim za luke, tokom 2014. godine, u saradnji sa Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju izrađeni su Nautički planovi za pristaništa i privezišta, i to: Mulo Veselina – Lepetane, ispod Sv. Matije – Dobrota, ispod Krive ulice – Dobrota, Obala Đuraševića, Bjelila i Bazdanj. U 2014. godini, izvršeno je opremanje pristaništa u Perastu zaštitnim odbojnicima (10 komada odbojnika u cjeloj dužini pristaništa cca 50m), kao i opremanje pristaništa informativnim tablama i to u opštinama: Herceg Novi na tri lokacije (Baošići „Lantern“, Bijela i Žanjice); Kotor na pet lokacija (Morinj, Muo, Prčanj, Stoliv i Bigova); Tivat na tri lokacije (Opatovo, Lepetane i Donja Lastva); Budva na jednoj lokaciji (pristanište u Petrovcu); Ulcinj na dvije lokacije (privezište Kacema i pristanište Velika Skela).

Osim za izgrađene postojeće objekte, pristaništa, privezišta, ponte i mandrača, u saradnji sa ZHMS, izrađeni su i situacioni planovi, te obrađene četiri zone u Bokokotorskom zalivu, i to: Morinj, Orahovac, Dobrota i Muo. Za ove zone dobijeni su relevantni podaci za morsko dno, dubine, strujanje i orijentaciju, kako bi se u okviru

njih mogla formirati tkzv. privremena - pontonska privezišta i kao takva staviti u funkciju.

Redovne aktivnosti Službe kontrole Javnog preduzeća su kontrole ukupnog stanja prostora u zoni morskog dobra i kontakt zoni, kontrole lokacija na kojima se postavljaju privremeni objekti, kao i kontrole gradnje sa i bez odobrenja, te podnošenje inicijativa za inspekcijski nadzor, u cilju daljeg vođenja postupaka od strane nadležnih inspekcijskih službi. Služba kontrole je u pripremi sezone završila planirane aktivnosti izvršivši kontrole privremenih lokacija u cilju otklanjanja nepravilnosti ili podnošenja zahtjeva za kontrolu Upravi za inspekcijske poslove.

Služba za kontrolu morskog dobra Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom, je u cilju pripreme turističke sezone kao i njenom što boljem odvijanju tokom 2014. godine, ostvarila punu međuagencijsku saradnju sa institucijama koje obavljaju poslove iz domena svoje nadležnosti u zoni morskog dobra, kroz razmjenu obavještajnih i drugih podataka, podnošenje inicijativa za vršenje kontrola ugovorenih obaveza i drugo.

Kvalitetna saradnja ostvarena je sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, pogotovo sa pripadnicima granične policije – plovne jedinice u dijelu kontrole akvatorijuma, u cilju obezbjeđenja bezbjednosti na kupalištima i sl. Izvršena je dostava podataka prema MUP-u za 15 lokacija na kojim se obavljala privredna aktivnost u zoni morskog dobra. Ostvarena je dobra saradnja i sa Poreskom upravom, sa kojom su razmijenjeni podaci za 69 lokacija na kojima se obavljala privredna djelatnost po osnovu ugovora sa Javnim preduzećem. Komunikacija je obavljana sa pripadnicima Lučke kapetanije ili Uprave pomorske sigurnosti, u otklanjanju nekih nepravilnosti – akcidenata u moru, te drugih pitanja koje se tiču bezbjednosti plovidbe, bezbjednosti na kupalištima i akvatorijumu koji se koristi za kupanje.

Pored navedenih, samostalno izvedenih aktivnosti, ističu se dobre zajedničke aktivnosti službenika Javnog preduzeća i drugih činilaca kroz kontrolu privremenih lokacija sa opštinskim komisijama za prijem kupališta, ili kontrola prostora sa pripadnicima službi lokalnih samouprava – komunalnim policijama, te inspektorima Uprave za inspekcijske poslove – inspekcijom zaštite prostora i turističkom inspekcijom. Značajno je angažovanje i uzeto učešće u radu Štaba za praćenje turističke sezone Uprave za inspekcijske poslove, neposrednim učešćem u radu Štaba, i vršenjem svakodnevne dostave podataka o uočenim nepravilnostima u području zone morskog dobra

U periodu 01.05 - 30.09.2014. godine, posebna pažnja je data kontroli kupališta, i privremenih objekata, izvršeno je više samostalnih, te zajedničkih kontrola prostora sa inspektorima Uprave, te redovnim kontrolama prostora, privremenih lokacija i plaža. Uočene su značajne nepravilnosti na kupalištima, najviše u dijelu neoslobađanja $\frac{1}{2}$ kupališta od plažnog mobilijara ili neangažovanja potrebnog broja spasilaca.

Tokom 2014. godine, pripadnici Službe za kontrolu morskog dobra su zapisnički konstatovali stanje na području zone morskog dobra, sa 880 zabilješki vršeći kontrolu za privremene objekte (postavljanje bez odobrenja, odstupanja od urbanističko – tehničkih uslova), gradnju bez dozvole, po dozvoli ili izgradnju

investicionih projekata, kao i na stanje prostora (rasvjeta, čistoća, stanje hortikulture, komunalna neuređenost, razna oštećenja, radovi u cilju opravki ili održavanja zone morskog dobra). Do 26.11.2014. godine, proslijeđen je veći broj zahtjeva za kontrolu za ukupno 274 nepravilnosti, od čega se većina odnosi na zahtjeve prema Upravi za inspekcijske poslove, 5 Komunalnoj policiji, 4 Lučkoj kapetaniji ili Upravi pomorske sigurnosti.

- Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore

Javno preduzeće za Nacionalne parkove Crne Gore preduzelo je brojne aktivnosti na uređenju prostora tokom 2014. godine, u NP Biogradska gora, NP Lovćen, NP Durmitor, NP Skadarsko jezero i NP Prokletije. Neki od projekata su realizovani u ovoj godini, dok su drugi još uvijek u toku.

U NP Prokletije, izgrađen je Centar za posjetioce Gusinje, kako bi se posjetiocima pružile servisne informacije i prezentovale prirodne, kulturne i etnografske vrijednosti ovih prostora. U NP Biogradska gora, izvršena je rekonstrukcija edukativno - rekreativne staze oko Biogradskog jezera, kao i Centra za posjetioce u okviru kojeg je uređena Etno soba. U NP Skadarsko jezero, rekonstruisan je toranj za posmatranje ptica i postavljeno je šest informativnih tabli o prirodnim vrijednostima Skadarskog jezera i njegovoj flori i fauni.

U cilju razvoja turističke infrastrukture na vidikovcima Štuoc i Ćurevac (NP Durmitor), Bendovac (NP Biogradska gora) i Treštenik (NP Lovćen), izgrađiće se i postaviti specifično dizajniran mobilijar – otvorena vrata, koji će omogućavati posebno panoramsko posmatranje.

U NP Durmitor i NP Lovćen, na odabranim lokacijama, u blizini centara za posjetioce, postaviće se igrališta namijenjena djeci uzrasta od 5-15 godina, koja su posebno dizajnirana za zaštićena područja, a u cilju unaprjeđenja turističke ponude za porodice koje posjećuju nacionalne parkove.

U NP Biogradska gora i NP Durmitor uspostaviće se cross country i freeride biciklističke staze. Prilikom trasiranja i izgradnje pomenutih staza, ne pribjegava se radikalnim sistemima izgradnje koji bi podrazumijevali sječu drveća, veće iskope i slično, već se isključivo koriste postojeći i zatečeni resursi. Staze se trasiraju isključivo pročišćavanjem terena, otklanjanjem i pomjeranjem popadalih stabala, uklanjanjem opalog lišća i taloga i tek simboličnim okopavanjima na problematičnim i rizičnim sekcijama. Planirana je izgradnja ukupno četiri staze.

U NP Lovćen i NP Durmitor, u cilju raznovrsnije ponude posjetiocima nacionalnih parkova, uspostaviće se "Šuma za čitanje", koja podrazumijeva postavljanje specifičnog mobilijara, koji se sastoji od platnenih ležaljki i boks kutija za knjige. "Šuma za čitanje" nalaziće se na lokaciji kod Vojnog odmarališta (NP Durmitor) i na lokaciji Crna rupa (NP Lovćen).

U NP Durmitor, pored toga, formiraće se staza za hodanje na krpljama, postavljena će biti signalizacija i informativne table. Staza će voditi od skijališta Savin kuk do Crnog jezera.

Takođe, u okviru svojih redovnih aktivnosti zaposleni u službama zaštite nacionalnih parkova evidentirali su 26 slučajeva nelegalne gradnje, dok je u prošloj godini evidentiran 41 takav slučaj. U NP Biogradska gora evidentirano je 3 slučaja nelegalne gradnje i devastacije prostora, koja se uglavnom odnosi na bespravno podizanje objekata i probijanje puteva. U NP Durmitor evidentirano je 9 slučajeva bespravne gradnje. Uglavnom se radi o podizanju objekata manjih gabarita, dogradnji terasa, podizanju potpornih zidova, izgradnji pomoćnih objekata uz već postojeće i dr. U NP Skadarsko jezero evidentirano je 12 slučajeva nelegalne gradnje. Radi se o objektima sagrađenim od čvrstih materijala, nadogradnji već postojećih objekata, postavljanju privremenih objekata i eksploataciji pijeska. U NP Lovćen je evidentirano 2 slučaja bespravne gradnje. U pitanju je izgradnja potpornih zidova i prekoračenju kvadrature dozvoljene građevinskom dozvolom.

Svi evidentirani slučajevi bespravne gradnje ili drugih oblika devastacije prostora su procesuirani Upravi za inspekcijski nadzor na dalje postupanje i odlučivanje od strane nadležnih službi ovog Predzeća.

5.1.4. Izvršavanje povjerenih poslova

Uredbom o povjeravanju poslova iz nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, br. 26/12, 24/14), ovim preduzećima povjereni su poslovi državne uprave, koji se odnose na izdavanje odobrenja i urbanističko – tehničkih uslova za objekte određene planom objekata privremenog karaktera za područje Prostornog plana posebne namjene za morsko dobro i za područja prostornog plana posebne namjene za nacionalne parkove. Poslovi su povjereni do 01. jula 2015. godine.

Uredbom o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma Inženjerskoj komori Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 32/13, 29/14) povjereni su poslovi državne uprave iz nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma, koji se odnose na izdavanje i oduzimanje licenci, ovjeru licenci i poništavanje ovjere licenci, vođenja registra licenci i objavljivanja na sajtu iz čl. 35, 36, 37, 83, 84, 85, 106, 107, 108, 134 135, 136 i 138 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, a isti su povjereni do 31. marta 2015. godine.¹

- Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore

Postupajući saglasno zakonom utvrđenim nadležnostima, uz predhodnu saglasnost Vlade Crne Gore, Preduzeće je u pripremi sezone sprovedo tenderske postupke davanja u zakup djelova državne imovine prema Planu objekata privremenog karaktera u zoni morskog dobra za period 2013-2015. godine, koji se donosi u skladu sa Prostornim planom područja posebne namjene za zonu morskog dobra. Planom su određene lokacije, kupališta i privremeni objekti na području morskog dobra u svih šest primorskih opština.

¹ Podaci o izvršavanju povjerenih poslova od strane Inženjerske komore Crne Gore dati su u okviru Direktorata za građevinarstvo.

Na osnovu Uredbe o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini, Javno preduzeće kroz tenderske postupke i tokom 2014. godine, realizuje Plan objekata privremenog karaktera u zoni morskog dobra, koji saglasno Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata donosi Ministarstvo održivog razvoja i turizma. U pitanju su redovne aktivnosti koje se realizuju u pripremi svake turističke sezone, a koje prethode zaključenju ugovora o korišćenju kupališta i privremenih objekata. JPMD je tokom 2014. godine, organizovalo 12 otvorenih nadmetanja za ustupanje slobodnih djelova obale, kupališta i privremenih lokacija (7 javnih poziva i 5 ponovljenih).

U skladu sa navedenim intenzivnim aktivnostima obezbijeđeno je do 27.11.2014. godine, zaključivanje 887 ugovora.

Iz prethodnog perioda na snazi je ukupno 39 dugoročnih ugovora o korišćenju kupališta (hotelskih i javnih), koja su takođe uključena u Plan objekata privremenog karaktera u zoni morskog dobra i za koje se zaključuju godišnji aneksi ugovora. Takođe, navedenim zbirnim podacima o zaključenim ugovorima obuhvaćen je i manji broj ugovora koji se odnose na korišćenje privremenih objekata i terasa koji se nalaze na vlasničkim parcelama, odnosno koje nijesu bile predmet tenderskog postupka.

Ukupna ugovorena naknada do sada zaključenih Ugovora važećih tokom 2014. godine (obuhvatajući ranije zaključene ugovore kojima je aneksima utvrđena godišnja naknada za korišćenje morskog dobra i naknada iz ugovora zaključenih tokom 2014. godine) ukupno iznosi 5.711.015,71 €, od čega je 50% Javno preduzeće uplatilo svim primorskim opštinama kojima pripada zona morskog dobra.

Od navedenog broja ukupna vrijednost ugovorene naknade za plaže i kupališta iznosi 3.190.619,72 €, za privremene objekte i kuće na Bojani iznosi 1.546.780,39 €, a ukupna vrijednost ugovorene naknade za terase ugostiteljskih objekata iznosi 351.963,74 €, i za ugovorene naknade za ustupanje ostalih djelova obale i akva prostora iznosi 621.651,86 €.

Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, je, po osnovu povjerenih poslova u skladu sa Uredbom o povjeravanju poslova iz nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, broj 26/12, 24/14,59/14) za period od 01.01-31.12.2014. godine izdalo 1.365 odobrenja i urbanističko – tehničkih uslova za objekte određene Planom objekata privremenog karaktera.

- Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore

Planovima objekata privremenog karaktera na području nacionalnih parkova za period 2014-2016. godina, donesenih od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma, predviđene su lokacije za privremene objekte koji su u vlasništvu nacionalnih parkova, lokacije za privremene objekte postavljene na državnom vlasništvu i lokacije za privremene objekte postavljene na privatnom vlasništvu i to u: NP Biogradska gora (11 lokacija), NP Durmitor (34 lokacije), NP Skadarsko jezero (28 lokacija) i NP Lovćen (14 lokacija).

U vezi sa tim, Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore u 2014. godini, je rješilo 153 predmeta koji se odnose na povjerene poslove u skladu sa Uredbom o povjeravanju poslova iz nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, broj 26/12, 24/14, 59/14).

5.1.5. Realizacija Projekta zemljišne administracije i upravljanja LAMP 7647 ME – komponente B i C

Ugovor o zajmu Svjetske banke - MNE-LAMP-7647ME, potpisan je decembra 2008. godine a februara 2009. postao je efektivan. Projekat zemljišne administracije i upravljanja (LAMP) predvidio je za Ministarstvo održivog razvoja i turizma u okviru Komponenti B i C, sredstva u iznosu od 29% od ukupne vrijednosti projekta (22.500.000,00 €), što iznosi 6.567.000,00 €.

Komponenta B dijeli se na tri podkomponente koje su definisane Projektnom dokumentacijom LAMP i to:

- Podkomponenta B1, definiše poboljšanje procesa planiranja i podršku Ministarstvu održivog razvoja i turizma
- Podkomponenta B2, definiše poboljšanje procesa planiranja na nivou opština i završetak planova
- Podkomponenta B3, definiše poboljšanje izdavanja građevinskih dozvola i inspekcije na opštinskom nivou

Komponenta C odnosi na upravljanje projektom.

Završene aktivnosti i aktivnosti koje su u toku na Projektu po podkomponentama, B komponenta projekta LAMP:

U okviru Podkomponente B1 – Poboljšanje procesa planiranja i podrška Ministarstvu održivog razvoja i turizma (MORT) završene su aktivnosti u cilju podrške procesu planiranja, i to izrada: Priručnika za pejzažnu arhitekturu, Priručnika za Stratešku procjenu uticaja za planska dokumenta, Priručnika za ekonomsko-demografsku analizu i ekonomsku projekciju planske dokumentacije, Priručnika za stambene zone i sadržaje, Priručnika za hotelske zone i sadržaje i Priručnika za javne površine i sadržaje. Pored toga, izvršena je nabavka hardvera i softvera za MORT, zatim kreirana GIS baza podataka sa prostornim planovima i integracija sistema DMS/GIS/SAR. Takođe uradjena je ICT strategija za MORT i GEOPortal MORT-a.

U okviru podkomponente, finansirana je izrada Curiculuma Arhitektonskog fakulteta iz Podgorice, koji podrazumjeva uvođenje programa prostornog planiranja u studentski program rada Arhitektonskog fakulteta i izvršena nabavka neopohodnog hardvera i softvera.

U okviru ove podkomponente, još uvijek su u toku aktivnosti vezane za izradu Studije zemljišne politike i Studije mapiranja i tipologije Crne Gore.

U okviru Podkomponente B2 – Poboljšanje procesa planiranja na nivou opština i završetak planova realizovane su aktivnosti u cilju izrade prostorno urbanističkih

planova sa strateškim procjenama uticaja na životnu sredinu za opštine sjevernog i centralnog regiona Crne Gore, i to za opštine: Cetinje, Danilovgrad, Kolašin, Šavnik, Plav i Bijelo Polje. Takođe, u toku je izrada Prostorno urbanističkog plana sa strateškom procenom uticaja na životnu sredinu za Opštinu Nikšić, čija se realizacija planira do kraja aprila 2015. godine. Pored ovoga, kofinansirana je izrada prostorno urbanističkih planova sa strateškom procenom uticaja za opštine Andrijevica i Pljevlja. Veoma je važno napomenuti da je izradom navedenih PUP-ova, Država Crna Gora kroz projekat LAMP pokrila 58% svoje teritorije gore navedenim strateškim planskim dokumentima koji se finansiraju iz B komponente LAMP projekta.

U toku je i izrada 22 detaljna urbanistička plana za opštine sjevernog i centralnog regiona Crne Gore (Danilovgrad, Cetinje, Mojkovac, Kolašin, Bijelo Polje, Šavnik, Berane, Rožaje i Nikšić) čija je realizacija planirana za kraj aprila 2015. godine. Pored toga, izvršena je nabavka IT opreme za sve sekretarijate urbanizma u Crnoj Gori koja je podrazumijevala nabavku hardvera i softvera sa neophodnim licencama, kao i obuku za potrebe stručnog osposobljavanja osoblja lokalnih samouprava.

U okviru Podkomponente B3 – Poboljšanje izdavanja građevinskih dozvola i inspekcije na opštinskom nivou, realizovane su aktivnosti koje si tiču nabavke opreme i terenskih vozila za inspekciju i izrada informacionog sistema za inspekcije iz oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata.

Procedure nabavke obavljaju shodno Ugovoru o zajmu po procedurama Svjetske banke, a na dan 31.12.2014 godine za potrebe gore navedenih aktivnosti ugovoreno je 6.200.050, 00 €, a isplaćeno 4.792.494,19 €.

5.2. DIREKTORAT ZA GRAĐEVINARSTVO

5.2.1. Stanje u oblasti građevinarstva

Učešće građevinarstva u BDP-u prema podacima MONSTAT-a bilježi pad u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu.

Vrijednost izvršenih građevinskih radova u 2013. godini veća je za 9,7% u odnosu na 2012. godinu. Izvršeni efektivni časovi na gradilištu u 2013. godini veći su za 31,5% u odnosu na 2012. godinu. Prosječan broj zaposlenih na gradilištu u 2013. godini veći je za 27,3% u odnosu na 2012. godinu.

INDIKATORI	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 i-III kvartal
Ukupan doprinos građevinarstva u BDP-u (%)	6.2	5.4	4.9	4,9	4.6	4,1	

Broj zaposlenih u građevinarstvu (%)	5,3	5,7	4,9	4,9	5,0	4,9	
Vrijednost izvršenih građevinskih radova u mil. €	-	362	256	283	246	270	193
Broj donijetih zakona i tehničkih propisa u oblasti građevinarstva u skladu sa EU regulativom	-	-	-	-	-	2	4

Indikatori u oblasti građevinarstva

NAPOMENA: Podaci za 2014. god. su djelimično objavljeni

Tokom 2014. godine izdato je 1.174 građevinske dozvole ukupno na nivou cijele Crne Gore. Od toga Ministarstvo je izdalo 59 dozvola za objekte iz svoje nadležnosti, predračunske vrijednosti cca 441.000.0000 €, a lokalne uprave 1.115 građevinskih dozvola.

Postupak pribavljanja građevinske dozvole je i dalje značajno skup, prije svega usljed visokih naknada za opremanje građevinskog zemljišta. Za razliku od velikog broja zemalja u svijetu, u Crnoj Gori naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta iziskuje visoke troškove za investitore.

Napredak Crne Gore u najnovijem Izvještaju Svjetske banke - Doing Business (Izvještaj o lakoći poslovanja) za 2015. ostvaren je za šest mjesta i sada Crna Gora zauzima 36. mjesto na listi od 189 država. Napredak je prije svega ostvaren, zahvaljujući reformi u postupku "izdavanja građevinskih dozvola", gdje su prepoznate aktivnosti sprovedene u cilju smanjenja naknade za pružanje komunalnih usluga i eliminacije naknade za dobijanje urbanističko-tehničkih uslova iz opština. U okviru ovog indikatora, Crna Gora je napredovala 27 mjesta, sa revidiranog prošlogodišnjeg 165. mjesta na 138.

5.2.1.1. Zakonodavne aktivnosti

Vlada Crne Gore je utvrdila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata objavljen je u "Sl. listu CG", broj 33/14 od 31. jula 2014. godine, dok je Predlog zakona o građevinskim proizvodima objavljen u "Sl. listu CG", broj 18/14 od 11.4.2014. godine (Vlada Crne Gore utvrdila Predlog zakona u 2013. godini).

Vlada Crne Gore je donijela dvije uredbe:

- Uredbu o izmjeni Uredbe o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma Inženjerskoj komori Crne Gore ("Službeni list Crne Gore, broj 59/14);
- Uredbu o izmjeni Uredbe o povjeravanju poslova iz nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore ("Službeni list Crne Gore, broj 59/14).

Ministarstvo je donijelo:

- Pravilnik o načinu izrade, razmjeri i bližoj sadržini tehničke dokumentacije ("Službeni list Crne Gore, broj 23/14);

- Pravilnik o načinu vršenja revizije idejnog i glavnog projekta ("Službeni list Crne Gore", broj 30/14);
- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o uslovima i načinu ovjeravanja i poništavanja ovjere licence stranog lica ("Službeni list Crne Gore, broj 46/14);
- Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o načinu i postupku izdavanja i oduzimanja licenci i načinu vođenja Registra licenci ("Službeni list Crne Gore, broj 32/14);
- Pravilnik o bližem sadržaju i načinu vođenja registra tehničke dokumentacije i izvještaja o reviziji ("Službeni list Crne Gore, broj 56/14);
- Pravilnik o sadržaju sistema ocjene ("Službeni list Crne Gore, broj 46/14);
- Pravilnik o izgledu i sadržaju izjave o svojstvima ("Službeni list Crne Gore, broj 46/14);
- Pravilnik o načinu označavanja građevinskog proizvoda ("Službeni list Crne Gore, broj 46/14).

5.2.1.2. Ostali materijali koje je Direktorat uputio Vladi u 2014. godini

- Vlada Crne Gore na sjednici održanoj 23. januara 2014. godine usvojila Akcioni plan za usvajanje eurokodova i Akcioni plan za implementaciju eurokodova;
- Ministarstvo održivog razvoja i turizma, u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata, dostavilo je Vladi Crne Gore na saglasnost odluke o komunalnom opremanju građevinskog zemljišta i to za:
 1. Glavni grad Podgorica – odluka usvojena – „Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi“, broj 4/2014 od 7.2.2014. godine;
 2. Prijestonicu Cetinje – odluka usvojena – „Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi“, broj 12/2014 od 11.4.2014. godine;
 3. Opštinu Danilovgrad - odluka usvojena – „Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi“, broj 12/2014 od 11.4.2014. godine;
 4. Opštinu Kolašin –odluka usvojena – „Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi“, broj 12/2014 od 11.4.2014. godine;
 5. Opštinu Kotor – odluka usvojena – „Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi“, broj 12/2014 od 11.4.2014. godine;
 6. Opštinu Bar- odluka nije usvojena u Skupštini opštine.

Ministarstvu je podnijeto 5 zahtjeva za davanje saglasnosti za izvođenje pripremnih radova većeg obima za izgradnju objekata od opšteg interesa, u skladu sa članom 104a Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata. U odnosu na svih pet zahtjeva, ministarstvo je pripremilo materijale za davanje saglasnosti koji su dostavljeni Vladi:

- Zahtjev "SKI RESORT - KOLAŠIN 1450" AD Kolašin, broj: 01-1027/1 od 21.03.2014. godine, za davanje saglasnosti za izvođenje radova većeg obima za objekte od opšteg interesa unutar Turističkog naselja "Kolašin 1450", u zahvatu Prostornog plana posebne namjene "Bjelasica i Komovi"-Detaljna razrada lokaliteta "Kolašin 1450" u Kolašinu.

Zaključak Vlade Crne Gore, broj 08-846/4 od 10. aprila 2014. godine, kojim je data saglasnost.

- Zahtjev "TERNA CRNA GORA" DOO Podgorica, broj: 01-303/5 od 09.04.2014. godine, za davanje saglasnosti za izvođenje pripremnih radova većeg obima za izgradnju objekata od opšteg interesa-konvertorskog postrojenja u Lastvi Grbaljskoj, u zahvatu Detaljnog prostornog plana za koridor dalekovoda 400 kV sa opštčkim kablom od crnogorskog primorja do Pljevalja i podmorski kabal 500 kV sa

optičkim kablom Italija - Crna Gora, detaljna razrada lokaliteta za trafostanicu i konvertorsko postrojenje - Blato u Lastvi Grbaljskoj u Tivtu.

Zaključak Vlade Crne Gore, broj: 08-1034/3 od 08.05.2014.godine, kojim je data saglasnost.

- Zahtjev "TERNA CRNA GORA" DOO Podgorica, broj: 01-303/19 od 22.07.2014. godine, za davanje saglasnosti za izvođenje pripremnih radova većeg obima za izgradnju objekata od opšteg interesa – podzemnih kablova od tačke izlaska podmorskih kablova 500 kV iz mora na rtu Ponta (Jaz) do ulaska u stanicu smještenu u Lastvi Grbaljskoj u Kotoru, u zahvatu Detaljnog prostornog plana za koridor dalekovoda 400 kV sa optičkim kablom od Crnogorskog primorja do Pljevalja i podmorski kabal 500 kV sa optičkim kablom Italija-Crna Gora.

Zaključak Vlade Crne Gore, broj: 08-2361/3 od 23. oktobra 2014. godine, kojim je data saglasnost.

- Zahtjev Opštine Bar, za davanje saglasnosti za izvođenje radova većeg obima za izgradnju objekata od opšteg interesa - postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda (PPOV) Bar za Opštinu Bar, na brdu Volujica (katastarske parcele br: 6502/4, 6502/5, 6502/6, 6502/7, 3259/3 I 3259/4 KO Novi Bar) u zahvatu Detaljnog urbanističkog plana "I faza privredne zone Bar", Opština Bar.

Zaključak Vlade Crne Gore, broj: 08-2643/4 od 4. decembra 2014. godine, kojim je data saglasnost.

- Zahtjev "MD ENTERPRISE" DOO Kotor, broj: 05-2326/1 od 12.12.2014. godine, za izvođenje radova većeg obima za izgradnju objekata od opšteg interesa - turističkog naselja (T2), kategorije zvjezdice, na urbanističkoj parceli broj 1080, prostorna cjelina 4 - Daošina, u zahvatu Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana Dobrota-Kotor.

5.2.1.3. Realizacija Zaključaka Vlade

- Akcioni plan prilagođavanja objekata u javnoj upotrebi za pristup, kretanje i upotrebu licima smanjene pokretljivosti za 2014. godinu - Zaključak Vlade Crne Gore, br. 08-1335/3 od 31.10.2013. godine

Akcioni plan prilagođavanja objekata u javnoj upotrebi za pristup, kretanje i upotrebu licima smanjene pokretljivosti i licima sa invaliditetom za 2014. godinu, urađen u saradnji sa predstavnicima NVO koja se bave pitanjima lica sa invaliditetom, definisao je 13 prioriternih objekata za prilagođavanje i to: sedam u Podgorici, tri u Nikšiću, dva u Beranama i jedan u Pljevljima.

Za realizaciju ovog Akcionog plana, Vlada Crne Gore je izdvojila sredstva u iznosu od 400.000 € za 2014. godinu. Za sprovođenje Akcionog plana zadužena je Direkcija javnih radova.

U 2014. godini pristupilo se realizaciji navedenog plana na način što se do 08.04.2014.godine, radilo na izradi urbanističko tehničkih uslova koji su bili neophodni za definisanje projektnog zadatka. Propisivanjem projektnog zadatka stvorili su se uslovi za raspisivanje tendera za izradu tehničke dokumentacije za rekonstrukciju predmentih objekata u cilju njihovog prilagođavanja. Tendere za izradu tehničke dokumentacije (br. 60, 61 i 62) Direkcija je raspisala 30. aprila 2014. godine. Otvaranje ponuda bilo je 30. maj 2014.godine.

Nakon isteka roka za vrednovanje prispjelih ponuda, Ugovori za izradu glavnog projekta za prilagođavanje objekata u javnoj upotrebi licima smanjene pokretljivosti potpisani su 31. jula 2014. godine. Izrada projektne dokumentacije za svih 13 objekata iz Akcionog plana je završena, za 8 objekata je završena i revizija tehničke dokumentacije, a za 5 objekata postupak revizije je u završnoj fazi.

Direkcija javnih radova raspisala je 22.12.2014. godine javna nadmetanja za izvođenje radova na objektima Centar za Socijalni rad i Poresku upravu u Podgorici dok je za objekat Ekonomskog fakulteta javno nadmetanje raspisano 30.12.2014. godine.

Na realizaciji predmetnih aktivnosti, u 2014. godini ukupno je utroseno 71.062,20 € za izradu projektne dokumentacije i reviziju iste.

- Akcioni plana za usvajanje Eurokodova – usvojen na sjednici održanoj 23. januara 2014. godine

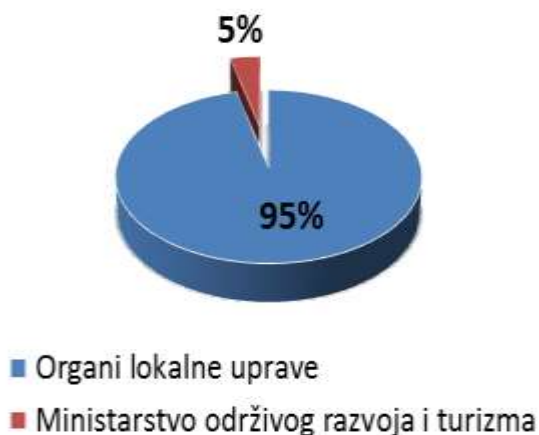
Navedenim zaključkom Ministarstvo održivog razvoja i turizma je zaduženo da u saradnji sa Ministarstvom ekonomije, zaključi ugovor sa Institutom za standardizaciju Crne Gore (ISME) kojim se ISME obavezuje da će najdalje do oktobra 2014. godine, pripremiti i usvojiti Nacionalni aneks za Eurokod 8, dio 1, a Ministarstvo održivog razvoja i turizma za tu aktivnost će obezbijediti sredstva u iznosu od 55.328 €. U skladu sa zaključkom, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, kao Naručilac, i Institut za standardizaciju Crne Gore, kao Izvršilac, potpisali su Ugovor br.05-76/5 (broj Ministarstva). Rok za njegovu realizaciju je bio oktobar 2014. godine. Zbog problema u angažovanju eksperata na izradi nacionalnog aneksa predmetnog eurokoda, ugovor se nije mogao realizovati u predviđenom roku, zbog čega je 17.12.2014. godine, sklopljen Aneks ugovora za izradu Nacionalnog aneksa Eurokoda 8 dio 1, sa rokom realizacije 01.05.2015. godine.

5.2.1.4. Monitorig nad radom lokalnih uprava u oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata

U cilju unapređenja poslovnog ambijenta i uspostavljanja ambijenta koji bi u većoj mjeri bio pogodan za investicije, kao i u cilju otklanjanja negativne prakse, 2011. godine uveden je sistem “jedan šalter” za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova i građevinskih dozvola. U zakonodavnom smislu napredak u ovoj oblasti je postignut, ali primjena u praksi navedenog sistema nije bila adekvatna. Da praksa nije pratila zakonska rješenja, evidentirala je Svjetska banka u svom Izveštaju Doing Bussiness za 2012. godinu, zbog čega se pristupilo monitoringu nad radom lokalnih uprava nadležnih za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova i građevinskih dozvola.

Paralelno sa monitoringom rađena je i edukacija službenika na lokalnom nivou, a radi eliminisanja negativnih pojava u praksi, unapređivana je zakonska regulativa izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata i podzakonskih akata donešenih na osnovu istog.

Broj izdatih GD u 2014.godini

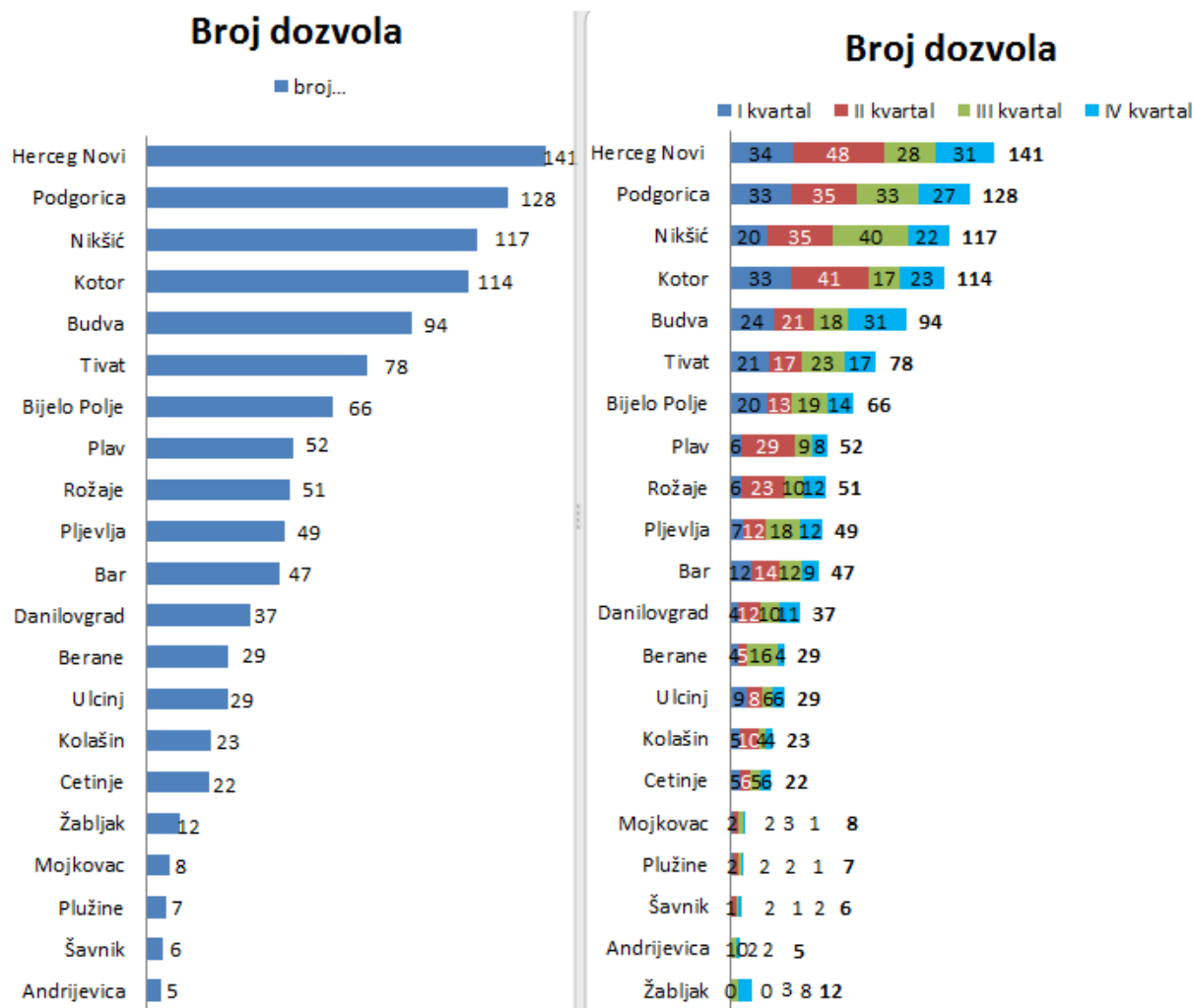
Sve navedene aktivnosti, odrazile su se na rangiranje Crne Gore u Doing Business izvještaju za 2015. godinu (Izvještaj o lakoći poslovanja DB15), u kojem je zauzela 36. mjesto na listi od 189 rangiranih zemalja i time, u poređenju sa prošlogodišnjim Izvještajem, ostvarila napredak za 6 mjesta. Naša zemlja bilježi konstantan napredak u pomenutim izvještajima Svjetske banke, ostvarujući poboljšanje ranga, u periodu od 2008. godine do danas, za čak 54 pozicije. Ako

se, od 8 indikatora koji utiču na ukupni plasman, pogleda samo indikator "građevinska dozvola" kojeg opet čine tri podindikatora: vrijeme, procedure i novac, može se vidjeti konstantan napredak po svakom od njih.

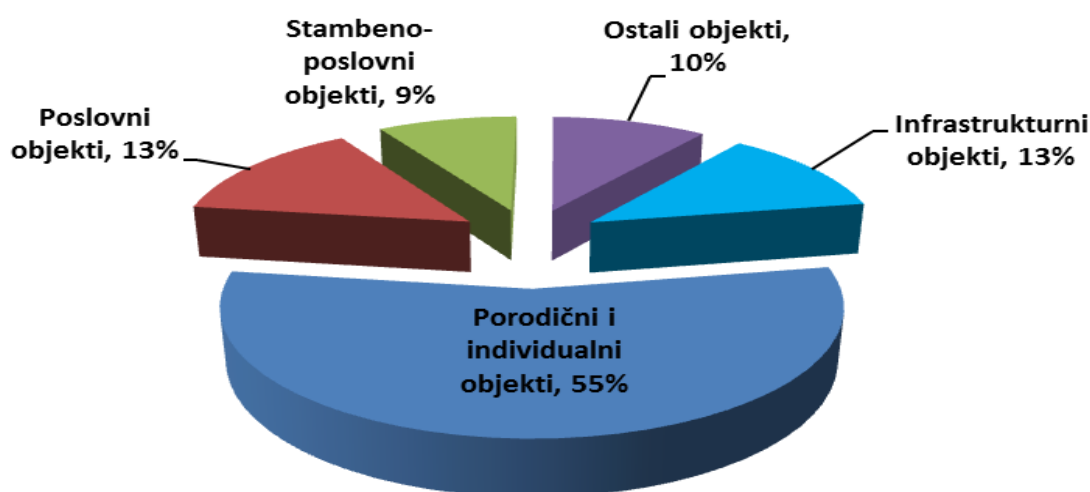

Dijagram br. 1: Podindikator koji vrednuje Svjetska banka u okviru indikatora "izdavanje građevinske dozvole"

U izvještajnom periodu od 01.01.2014. godine, do 31.12.2014. godine, na nivou Crne Gore ukupno je izdato 1.175 građevinskih dozvola, od čega je 59 iz nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma, a 1.116 na nivou lokalnih uprava. Iz navedenih podataka proizilazi da se 95% građevinskih dozvola izdaje na nivou lokalnih uprava, a samo 5% na nivou Ministarstva.

Dijagram 2: Broj izdatih građevinskih dozvola po opštinama u 2014. godini, kao i broj izdatih građevinskih dozvola po kvartalima prikazan po opštinama

Dijagram br. 3: Izdate građevinske dozvole u 2014. godinu na teritoriji Crne Gore, prema vrsti objekta

U cilju stvaranja uslova za jedinstvenu primjenu regulatornog okvira u dijelu primjene principa „jedan šalter“, u toku 2014. godine, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, u saradnji sa Zajednicom opština Crne Gore, a uz podršku OEBS-a, održalo je sedam radionica sa temom “Primjena Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata u lokalnoj samoupravi“. Prva radionica je održana u Podgorici u junu mjesecu 2014. godine, kao centralna radionica, na koju su pozvani sekretari sekretarijata svih lokalnih uprava koje se bave izdavanjem UTU-a, građevinskih i upotrebnih dozvola.

Ostalih šest radionica bilo je namijenjeno svim licima zaposlenim u 23 sekretarijata, koji neposredno obavljaju poslove u oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata i koji su dužni, shodno zakonu, da primjenjuju "jedan šalter". Radionice su održane u:

- Beranama, 09. i 10. oktobra 2014. godine za opštine Berane, Gusinje, Plav, Andrijevica,
- Mojkovcu, 23. i 24. oktobra 2014. godine za opštine Mojkovac, Bijelo Polje, Kolašin, Rožaje i Petnjicu,
- Žablaku, 06. i 07. novembra 2014. godine za opštine Žabljak, Nikšić, Plužine, Pljevlja i Šavnik,
- Tivtu, 13. i 14. novembra 2014. godine za opštine Tivat, Herceg Novi i Kotor,
- Podgorici, 19. i 20. novembra 2014. godine za opštine Podgorica, Cetinje i Danilovgrad; i
- Budvi, 04. i 05. decembra 2014. godine za opštine Budva, Bar i Ulcinj.

Tom prilikom konstatovano je da se rokovi za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova i građevinskih dozvola prekoračuju i zbog problema koji se javljaju u postupku pribavljanja posebnih uslova odnosno potrebnih saglasnosti, odnosno u dijelu saradnje lokalne uprave sa javnim preduzećima, državnim organima i institucijama na državnom nivou.

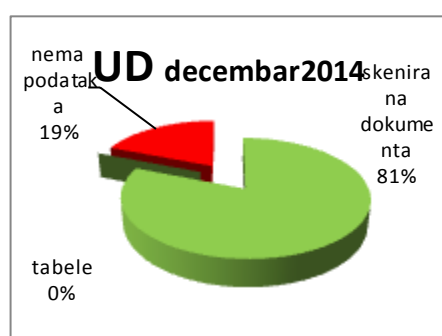
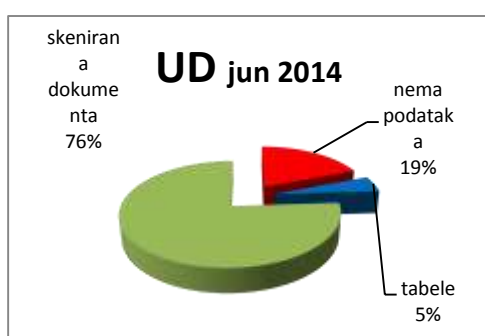
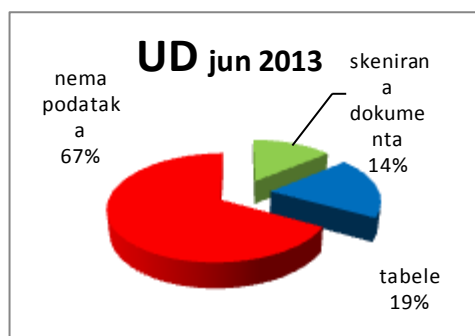
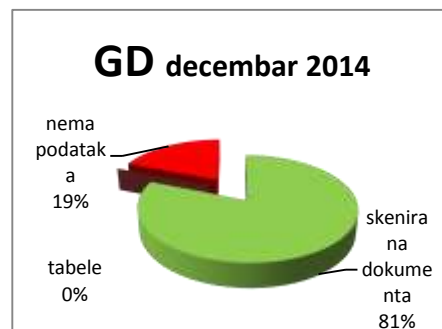
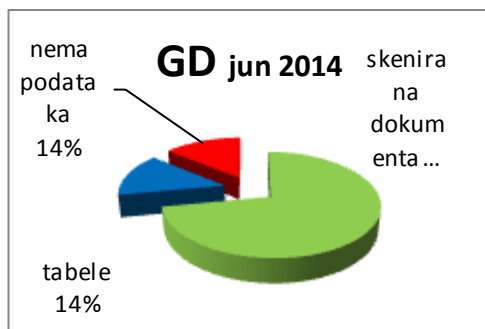
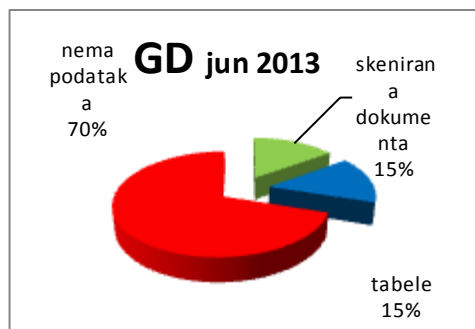
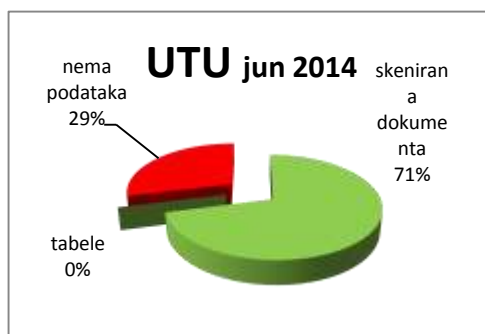
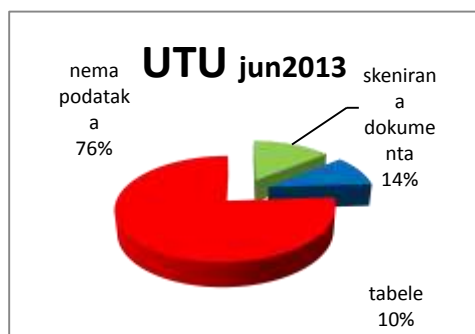
Jedan od razloga za prekoračenje roka definisanog Zakonom, je taj da su u 90 % slučajeva projekti nekompletni i uvijek im nešto nedostaje (licence nijesu priložene, nije potpisana tehnička dokumentacija itd.). Da bi se otklonili uočeni nedostaci, projekti se vraćaju investitoru na doradu. Bilo kakva izmjena projekta je komplikovana i iziskuje dodatno vrijeme. Imajući u vidu da je postupak već započet predavanjem zahtjeva, vrijeme potrebno za otklanjanje uočenih nedostaka na projektu, utiče na vrijeme potrebno za izdavanje građevinske dozvole. U cilju poštovanja zakonskih rokova organ uprave često pribjegava prekidu postupka do rešavanja prethodnog pitanja. Međutim, Svetska banka mjeri čak i vrijeme prekida postupka.

Imajući u vidu da su zahtjevi kao i UTU-i besplatni, stranke podnose veliki broj zahtjeva. Samo u Herceg Novom je u toku 2014. godine, podnijeto je 858 zahtjeva za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova. Veoma često se dešava se da su adrese podnosioca zahtjeva netačne ili podaci u zahtjevu nepotpuni, što otežava rad organa lokalne uprave.

Takođe, imajući u vidu prethodno navedeno, odnosno da je izdavanje UTU besplatno, dešava se da se jedna stranka obrati i sa deset zahtjeva za UTU-e. Mišljenje predstavnika Opštine Tivat je da će elektronsko poslovanje, planirano novim zakonskim rješenjima, u znatnoj mjeri olakšati funkcionisanje lokalne uprave.

5.2.1.5. Javnost u oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata

Kako su poslovi u oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata javni, to su se paralelno sa ovim radionicama održavale i radionice sa temom "Javnost u postupku izdavanja građevinskih dozvola". Tom prilikom je lokalnim upravama sugerisano da jedinstveno prikazuju podatke, odnosno da se podaci ne prikazuju tabelarno, nego da se skeniraju i kao takvi objavljuju na sajtu. Analizom rada lokalnih uprava, konstatovano je da je u međuvremenu došlo do napretka i da, zaključno sa decembrom 2014. godine, nakon održanih radionica, nijedna lokalna uprava ne objavljuje podatke tabelarno. Od ukupno 21 opštine, 17 uredno skenira i ažurira svoje podatke i kao takve objavljuje na sajtu. Četiri lokalne uprave još uvijek ne objavljuju svoje podatke na sajtu, a to su: Andrijevića, Bar, Rožaje i Danilovgrad. Aktivnosti oko uređenja sajta i ažuriranja podataka i kod ovih opština su u toku.

„JAVNOST“ - uporedni pregled jun 2013-2014 i decembar 2014

Uporedni period je dat od juna 2013. godine, od donošenja Izmjena i dopuna Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, kojim su predviđene kazne u iznosu od 2.000 do 40.000 €, za neobjavljivanje podataka, do juna 2014. godine.

5.2.1.6. Izrada modela lokalnih odluka

U cilju jedinstvene primjene regulatornog okvira Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Zajednica opština Crne Gore, uz podršku Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS), tokom septembra 2013. godine, održali su niz sastanaka sa fokusom na izradi odluka koje proizilaze iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list Crne Gore" br. 35/13). Tom prilikom urađeni su tipski modeli sljedećih odluka:

- Odluke o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta;
- Odluke o postavljanju odnosno građenju i uklanjanju pomoćnih objekata na teritoriji Glavnog grada/Prijestonice/Opštine;
- Odluke o postavljanju, građenju i uklanjanju privremenih objekata montažnog karaktera na teritoriji Glavnog grada/Prijestonice/Opštine;
- Odluke o izgradnji lokalnih objekata od opšteg interesa;

- Odluke o postavljanju odnosno građenju i uklanjanju pristupnih rampi i liftova i sličnih objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom;
- Odluke o vodo snabdijevanju.

Upravni odbor Zajednice opština Crne Gore, na sjednici održanoj u Podgorici 03.12.2013. godine, donio je Odluku br: 02-46/13 od 03.12.2013. godine o usvajanju navedenih modela i iste dostavio jedinicama lokalne samouprave radi daljeg postupanja po istim.

U nastavku je prikazana tabela sa usvojenim odlukama po lokalnim samoupravama:

PRESJEK januar 2015.g. - ODLUKE						
	Odluka o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta	Odluka o postavljanju odnosno građenju i	postavljanju, građenju i klanjanju privremenih objekata montažnog	Odluka o izgradnji lokalnih	Odluka o postavljanju odnosno građenju i uklanjanju pristupnih rampi, liftova i sličnih objekata	Odluka o javnom vodosnabdijevanju
Podgorica	X	X	X	X	X	
Cetinje	X	X	X	X	X	
Andrijevica				X	X	X
Bar		X	X	X	X	
Berane		X	X	X	X	
Bijelo polje		X		X	X	
Budva	X	X	X	X	X	X
Danilovgrad	X	X	X			
Herceg novi		X	X			
Kolašin	X					
Kotor	X	X	X	X	X	X
Mojkovac				X	X	
Nikšić		X	X	X	X	
Plav		X	X	X	X	
Pljevlja				X	X	
Plužine		X			X	
Rožaje		X	X	X	X	
Tivat		X	X	X	X	X
Ulcinj				X		
Šavnik		X	X	X	X	
Žabljak		X	X	X	X	

Tabela 6: Donijete odluke na nivou lokalnih samouprava

Na osnovu tabele se može zaključiti da su samo dvije lokalne uprave (Budva i Kotor) donijele svih šest odluka zaključno sa januarom 2015. godine, s tim što je Opština Kotor usvojila Odluku o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, kojom nije ispoštovala uslovne primjedbe Vlade Crne Gore.

Odluku o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta donijele su 6 lokalnih uprava, Odluku o postavljanju odnosno građenju i uklanjanju pomoćnih objekata na teritoriji Glavnog grada/Prijestonice/Opštine 17, Odluku o postavljanju, građenju i uklanjanju privremenih objekata montažnog karaktera na teritoriji Glavnog grada/Prijestonice/Opštine 15, Odluku o izgradnji lokalnih objekata od opšteg interesa 18, Odluku o postavljanju odnosno građenju i uklanjanju pristupnih rampi i liftova i sličnih objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom 18 i Odluku o javnom vodosnabdijevanju 4 lokalne uprave.

Na osnovu raspoloživih podataka, može se zaključiti da je najmanji broj lokalnih uprava donio dvije odluke i to: Odluku o naknadi za komunalno opremanje i Odluku o javnom vodosnabdijevanju. Navedene odluke imaju najveći uticaj na indikator građevinske dozvole koji mjeri Svjetska banka. Odluka o naknadi za komunalno opremanje direktno utiče na podindikator "koštanje građevinske dozvole", a Odluka o javnom vodosnabdijevanju dijelom na podindikator "procedure", a dijelom na podindikator "procedure".

Prvom odlukom, a na osnovu Zaključaka Vlade Crne Gore, potrebno je predvidjeti smanjenje i ujednačavanje visine komunalnog opremanja za sve objekte na teritoriji jedne opštine. Takođe, osim navedenog novim odlukama je potrebno da se izvrši usklađivanje sa zakonskom normom kojom je predviđeno oslobađanje investitora od obaveze plaćanja naknade za izgradnju objekata od opšteg interesa, za rekonstrukciju objekata i postrojenja koji svojim sadržajem predstavljaju rizik za životnu sredinu i zdravlje ljudi, kao i za izgradnju, odnosno postavljanje pomoćnih objekata koji služe korišćenju stambenog i drugog objekta i pristupnih rampi, liftova i sličnih objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom. Iz priložene tabele se vidi da je istu donijelo svega sedam lokalnih uprava.

Drugom odlukom - Odlukom o javnom vodosnabdijevanju, je bilo potrebno da se izvrši usklađivanje sa zakonskom normom u dijelu brisanja odredbe za naplatu izdavanja urbanističko-tehničkih uslova, kao i brisanja odredbe kojom se propisuje izdavanje saglasnosti na tehničku dokumentaciju u postupku izdavanja građevinske dozvole i nju je donijelo samo četiri lokalne uprave, te se može konstatovati da većina lokalnih uprava nije izvršila usklađivanje propisa i akata koji se odnose na oblast vodosnabdijevanja.

Navedene odluke, lokalne samouprave su bile u obavezi da donesu u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu izmjena i dopuna Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata iz 2013. godine, odnosno do oktobra 2013.godine.

5.2.1.7. Pristupačnost za lica sa invaliditetom

- Pristupačnost plaža

U cilju otklanjanja arhitektonskih barijera na plažama, u okviru budžeta za investicije 2014. godine, oprijedjeljena su sredstva u iznosu od 40.000 €. Za njihovu realizaciju zaduženo je JP Morsko dobro. Vrijednost ugovorenih radova iznosi 46.733,68 € sa PDV-om. Ugovoreni radovi podrazumijevaju nabavku, izradu, postavljanje i na kraju sezone uklanjanje, odnosno demontažu rampi za silazak u vodu i platoa za sunčanje.

Spisak lokacija na kojima su postavljene rampe za silaz u more i platoi za sunčanje za lica sa posebnim potrebama:

1. Igalo na plaži ispod Titove vile;
2. Kotor - Žuta plaža;
3. Tivat - punta Seljanovo;
4. Budva - Slovenska plaža;
5. Budva – Bečići;
6. Buljarice;
7. Bar - plaža Topolice kod marine;
8. Ulcinj - Mala plaža kod mandrača.

- Odluka o postavljanju odnosno građenju i uklanjanju pristupnih rampi, liftova i sličnih objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom

Odluku o postavljanju, odnosno građenju pristupnih rampi i liftova i drugih objekata za pristup i kretanje lica sa invaliditetom, koja proizilazi iz Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, je usvojilo 16 opština i na ovaj način data je mogućnost da se u njihovim opštinama, za pristupne rampe, liftove i slične objekte, izdaju odobrenja za njihovo postavljanje, odnosno građenje. Njihovim usvajanjem značajno je ubrzana administrativna procedura za postavljanje i građenje rampi i liftova za pristup lica sa invaliditetom.

PRESJEK MODELA PO OPŠTINAMA

1	<u>PODGORICA</u>	√"Službeni list Crne Gore -Opštinski propisi", broj 11/14 od 08.04.2014. god
2	<u>CETINJE</u>	√"Službeni list Crne Gore -Opštinski propisi", broj 12/14 od 11.04.2014. god
3	<u>ANDRIJEVICA</u>	√"Službeni list Crne Gore -Opštinski propisi", broj 20/14 od 09.07.2014. god
4	<u>BAR</u>	√"Službeni list Crne Gore -Opštinski propisi", broj 5/14 od 14.02.2014.god
5	<u>BERANE</u>	√"Službeni list Crne Gore -Opštinski propisi", broj 28/14 od 09.10.2014. god
6	<u>BIJELO POLJE</u>	√"Službeni list Crne Gore -Opštinski propisi", broj 15/14 od 16.05.2014. god
7	<u>BUDVA</u>	√"Službeni list Crne Gore -Opštinski propisi", broj 15/14 od 16.05.2014. god
8	<u>KOTOR</u>	√"Službeni list Crne Gore -Opštinski propisi", broj 03/14 od 28.01.2014. god
9	<u>MOJKOVAC</u>	√"Službeni list Crne Gore -Opštinski propisi", broj 13/14 od 17.04.2014. god
10	<u>NIKŠIĆ</u>	√"Službeni list Crne Gore -Opštinski propisi", broj 01/14 od 14.01.2014. god
11	<u>PLJEVLJA</u>	√"Službeni list Crne Gore -Opštinski propisi", broj 07/14 od 12. 03. 2014.god
12	<u>PLUŽINE</u>	√"Službeni list Crne Gore -Opštinski propisi", broj 02/14 od 20.01.2014. god
13	<u>ROŽAJE</u>	√"Službeni list Crne Gore -Opštinski propisi", broj 31/14 od 11.11.2014. god

1 4	<u>TIVAT</u>	√"Službeni list Crne Gore -Opštinski propisi", broj 02/14 od 20.01.2014. god
1 5	<u>ŠAVNIK</u>	√"Službeni list Crne Gore -Opštinski propisi", broj 11/14 od 08.04.2014. god
1 6	<u>ŽABLJAK</u>	√"Službeni list Crne Gore- Opštinski propisi", broj 07/14 od 12. 03. 2014.god

- Okrugli sto 09.07.2014. godine, na temu „Uloga arhitekata u poštovanju propisa iz oblasti pristupačnosti objekata visokogradnje za lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti“ održan je u prostorijama Ministarstva održivog razvoja i turizma. Na okruglom stolu učestvovali su predstavnici NVO Udruženja paraplegičara Podgorice, Inženjerske komore Crne Gore – Strukovne komore arhitekata i Ministarstva održivog razvoja i turizma.

Arhitekate su istakle da Komora već radi na podizanju svijesti javnog mnjenja, putem objavljivanja tekstova o ovom problemu u svom časopisu Pogled. Takođe je istaknuto da u okviru Komore postoje tijela u vidu tužioca i nadležnog suda, za praćenje poštovanja, zakonskih propisa i pravila struke i, u slučaju nepoštovanja ovih odredbi, da postoji mogućnost uvođenja sankcija članovima Komore kroz oduzimanje licenci.

- Radionice - Ministarstvo održivog razvoja i turizma zajedno sa predstavnicima OEBS-a i Zajednice opština Crne Gore, UMHCG i Udruženja Paraplegičari Podgorice održalo je niz radionica na temu „Primjena Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata u lokalnoj samoupravi“ sa posebnim akcentom na pristupačnosti objekata u javnoj upotrebi.

Radionice su održane u:

1. Beranama 09-10. oktobar 2014 (Opštine Berane, Plav, Andrijevica i Gusinje);
2. Mojkovcu 24-25. oktobar 2014 (Opštine Mojkovac, Bijelo Polje, Kolašin Rožaje i Petnjica);
3. Žablaku 06-07. novembar 2014 (Opštine Žabljak, Nikšić, Pljevlja, Plužine i Šavnik);
4. Tivtu 13 - 14. novembar 2014 (Opštine Tivat, Kotor i Herceg Novi);
5. Podgorici 19.- 20. novembar 2014 (Opštine Podgorica, Cetinje i Danilovgrad);
6. Budvi 04- 05. decembar 2014 (Opštine Budva, Bar i Ulcinj).

Učesnici radionice su bili: starješine organa lokalne uprave nadležnog za poslove uređenja prostora i izgradnje objekata, rukovodioci javnih preduzeća i javnih ustanova čiji je osnivač opština, kao i predstavnici nevladinih organizacija koja se bave pitanjima lica sa invaliditetom.

U okviru druge mjere Strategije za integraciju osoba sa invaliditetom, predviđeno je da je potrebno: „Obezbijediti stalno uklanjanje arhitektonskih i ostalih barijera na javnim površinama, saobraćajnim komunikacijama, javnim objektima, kao i stambenim objektima.“

U cilju realizacije te mjere potrebno je uraditi analizu pristupačnosti objekata u javnoj i opštoj upotrebi i utvrditi prioritete za uklanjanje arhitektonskih barijera.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma uputilo veliki broj dopisa Institucijama ukazujući na zakonsku obavezu da objekte u javnoj upotrebi potrebno prilagoditi za pristup, kretanje, boravak i rad licima smanjene pokretljivosti i licima sa invaliditetom. Uz dopis dostavljen je i upitnik, koji sadrži razumne elemente pristupačnosti.

U okviru te aktivnosti analizirano je 536 objekata (77 objekata zdravstva, 238 objekata prosvjete, 80 objekata banaka i ostalih (objekti kulture, saobraćaja i sl.) 136).

5.2.2. Podaci o izvršavanju zakona

- Izdavanje UTU, potvrda, izvoda i sl. na zahtjev stranaka

U Direktoratu za građevinarstvo vrše se poslovi izdavanja urbanističko-tehničkih uslova (od 17. marta 2014. godine, kada su isti preusmjereni iz Direktorata za planiranje prostorom), shodno članu 62a Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata. U izvještajnom periodu, primljena su 234 zahtjeva za izdavanje urbanističko – tehničkih uslova, od čega je u zakonskom roku riješeno 213 zahtjeva, dok je 21 je u toku.

U izvještajnom periodu, primljena su ukupno 242 zahtjeva, koji se odnose na izdavanje građevinskih i upotrebni dozvola i zahtjeva za slobodan pristup informacijama, a 6 je prenijeto iz prethodne godine. Od navedenog broja zahtjeva primljenih u 2014. godini, 56 se odnosi na zahtjeve za slobodan pristup informacijama. U zakonskom roku riješeno je ukupno 203 zahtjeva i to: izdato 59 građevinskih dozvola, 14 zahtjeva za izdavanje građevinskih dozvola je odbijeno, u 18 predmeta postupak je obustavljen, izdata je 41 upotrebna dozvola, 5 zahtjeva za izdavanje upotrebne dozvole je odbijeno, dok je u 5 predmeta postupak obustavljen, donijeto je 5 rješenja o uklanjanju objekata. Takođe, 56 zahtjeva koji se odnose na zahtjev za slobodan pristup informacijama je riješeno u zakonskom roku, od čega je 28 zahtjeva usvojeno, 1 zahtjev je odbačen, 15 zahtjeva je odbijeno, donijeta su 2 rješenja kojima se djelimično usvaja zahtjev za pristup informacijama, na 8 zahtjeva odgovoreno je obavještenjem i 2 zahtjeva su prosljeđena nadležnim organima i obaviješteni podnosioci zahtjeva o istom. U toku su postupci rješavanja zahtjeva podnešenih ovom ministarstvu krajem 2014. godine.

Treba napomenuti da su u postupku izdavanja upotrebni dozvola tj. po podnijetim zahtjevima za izdavanje upotrebni dozvola donijeta i 32 rješenja o imenovanju vršioca tehničkog pregleda. Naime, u članu 123 stav 2 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore", br. 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14), propisano je da vršioca tehničkog pregleda, na predlog investitora, imenuje organ nadležan za izdavanje upotrebne dozvole, u roku od sedam dana od dana podnošenja zahtjeva za izdavanje upotrebne dozvole.

Pred Upravnim sudom Crne Gore pokrenuto je 11 upravnih sporova protiv prvostepenih rješenja. Jedno rješenje je izmijenjeno povodom podnijete tužbe, 1 tužba na rješenje ovog ministarstva je odbijena, a 2 tužbe su usvojene i rješenja Ministarstva poništena. Preostali broj je u radu pred Upravnim sudom Crne Gore.

U drugostepenom postupku u izvještajnom periodu rješavano je po žalbama na rješenja inspektora za građevinarstvo, primjenom odredaba čl. 152 i 153 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, Zakona o opštem upravnom postupku i Zakona o inspekcijskom nadzoru. Takođe, rješavano je i po žalbama na rješenja Inženjerske komore Crne Gore, kojoj je Uredbom o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma Inženjerskoj komori Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 29/14 i 59/14), povjereno izdavanje licenci iz oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata. U cilju ostvarivanja i zaštite prava, obaveza i pravnih interesa stranaka u postupku upravnog odlučivanja obezbijeđena je potpuna primjena načela i pravila opšteg upravnog postupka. Težilo se, u tom smislu, da se odluke donose bez odugovlačenja, u granicama propisanih rokova.

S tim u vezi, u izvještajnom periodu, izjavljene su 23 žalbe, koje su, u drugostepenom postupku riješene u propisanom roku. Od tog broja 11 žalbi je usvojeno i predmeti su vraćeni prvostepenom organu na ponovni postupak i odlučivanje, dok je 9 žalbi odbijeno, a 3 žalbe su proslijeđene na nadležnost glavnim administratorima. Pred Upravnim sudom Crne Gore, protiv drugostepenih rješenja ovog organa, pokrenuta su 4 upravna spora, od kojih su 2 tužbe odbijene, a 2 spora su u toku pred Sudom.

- Davanje mišljenja i saglasnosti

U 2014. godini dato je 26 mišljenja na predloge i nacрте zakona, uredbi i pravilnika. Takođe, izdato je i oko 80 mišljenja i tumačenja Zakona o uređenju prostora i podzakonskih akata donešenih na osnovu njega.

5.2.3 Izvršavanje povjerenih poslova

Direktorat za građevinarstvo vrši upravni nadzor nad Inženjerskom komorom Crne Gore u dijelu povjerenih poslova i javnih ovlaštenja prenešenih zakonom. Shodno Uredbi o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma Inženjerskoj komori Crne Gore („Sl. list CG“, br. 32/13 i 29/14), tokom izvještajnog perioda Inženjerska komora Crne Gore je imala u radu 1.522 predmeta po zahtjevu stranaka (obuhvaćena oblст uređenja prostora i izgradnje objekata).

Vlada Crne Gore je, donijela Uredbu o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma Inženjerskoj komori Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 32/13, 29/14), kojom su poslovi državne uprave iz nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma, a koji se odnose na izdavanje i oduzimanje licenci, ovjeru licenci i poništavanje ovjere licenci, vođenja registra licenci i objavljivanja na sajtu iz čl. 35, 36, 37, 83, 84, 85, 106, 107, 108, 134 135, 136 i 138 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata. – povjereni Inženjerskoj komori Crne Gore.

U zakonskom roku riješeno je 1.517 zahtjeva, dok je 5 zahtjeva riješeno po isteku propisanog roka. Pred Komorom je u toku izvještajnog perioda bilo u radu 260 predmeta pokrenutih po službenoj dužnosti, od čega je riješen 241 predmet. U predmetima po zahtjevu stranaka izjavljeno je 6 žalbi, a u postupcima po službenoj dužnosti 2 žalbe. U Inženjerskoj komori sistematizovana su i popunjena 2 radna mjesta sa VSS-dipl.pravnik, koji rade na upravnim poslovima.

U izvještajnom periodu od 31 predmeta za oduzimanje licenci po prijedlogu urbanističke inspekcije: 17 predmeta je riješeno, na način što je za 16 predmeta odbijen Prijedlog za oduzimanje licence, a za 1 predmet usvojen i oduzeta je licenca. Ukupno 14 predmeta je u postupku rješavanja.

Saslušani su zakonski zastupnici stranaka i u toku je vještačenje od strane stručnog tima. Nakon završenog vještačenja slijedi ponovno pozivanje zakonskih zastupnika da se izjasne na izvještaj o vještačenju, nakon toga se donose rješenja.

Pregled oduzetih licenci pravnim licima

ODUZETE LICENCE – UKUPNO: 196 (7 STRANIM DRUŠTVIMA)	
Osnov oduzimanja: prestanak radnog odnosa odgovornog planera/projektanta/inženjera.....	188 (7)
6. Za izradu planskog dokumenta.....	8
7. Za izradu tehničke dokumentacije.....	80 (4)
8. Za građenje objekata.....	100 (3)
- Prethodno rješenje stavljeno van snage.....	4
9. Za izradu tehničke dokumentacije.....	3
10. -Za građenje objekata.....	1
- Promjena naziva privrednog društva.....	1
11. Za izradu tehničke dokumentacije.....	1
- Promjena sjedišta privrednog društva.....	2
12. Za izradu tehničke dokumentacij.....	2
- Po predlogu urbanističke inspekcije.....	1
13. Za izradu tehničke dokument.....	1

5.2.4. Izvještaj o transparentnosti rada

U toku 2014. godine, svi akteri u postupku izdavanja urbanističko-tehničkih uslova i građevinskih dozvola su na seminarima koje je organizovalo ovo Ministarstvo, a uz podršku dugogodišnjih partnera – Zajednice opština Crne Gore i misije OEBS-a u Crnoj Gori, upoznati i sa primjenom odredbi o "JAVNOSTI" predviđenih Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata.

Posebno se naglašava da je u toku 2014. godine Ministarstvo imalo transparentan rad iz oblasti izdavanja urbanističko-tehničkih uslova i građevinskih dozvola. Transparentnost rada organa koji izdaju građevinske dozvole, podignuta je na nivo zakonske obaveze, sa visokom prekršajnom kaznom za lica koja rukovode organom uprave.

5. 3. DIREKTORAT ZA UPRAVLJANJE TURISTIČKOM DESTINACIJOM

5.3.1. Turistički promet u 2014. godini

Tokom 2014. godine Crnu Goru posjetilo je **1.517.376** turista i ostvareno je **9.553.783** noćenja, što je za **1,70%**, odnosno za **1,51% više** u odnosu na 2013. godinu. Turisti su se u Crnoj Gori zadržavali, u prosjeku, po 6,3 dana.

Turista iz Crne Gore, koji u ukupnom broju turista učestvuju sa 11%, bilo je 167.079, ili 0,31% manje nego prošle godine. Domaći turisti realizovali su 957.127 noćenja (što predstavlja 10% ukupnog broja noćenja), odnosno za 4,07% manje u odnosu na 2013. godinu. Njihov prosječan odmor, trajao je 5,7 dana.

Stranih turista, koji su boravili u Crnoj Gori u 2014. godini, bilo je 1.350.297 (89% ukupnog broja turista), što je povećanje u odnosu na 2013. godinu za 1,96%. Ostvarili su 8.596.656 noćenja (90% ukupnog broja noćenja), ili 2,17% više nego prethodne godine. Prosječno su boravili u Crnoj Gori 6,4 dana.

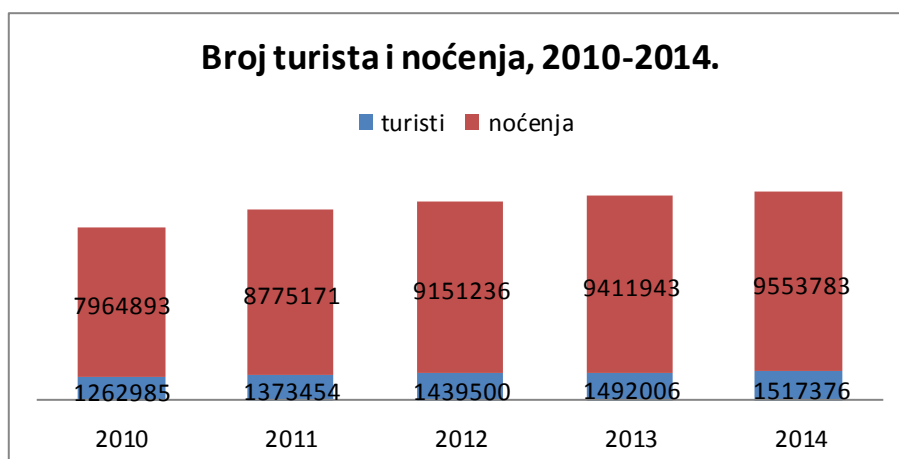
Broj turista i ostvarena noćenja u 2014. godini			
turisti / noćenja	2013.	2014.	index-i
TURISTI	1.492.006	1.517.376	101,70
- domaći	167.603	167.079	99,69
- strani	1.324.403	1.350.297	101,96
NOĆENJA	9.411.943	9.553.783	101,51
- domaći	997.728	957.127	95,93
- strani	8.414.215	8.596.656	102,17

Izvor: MONSTAT

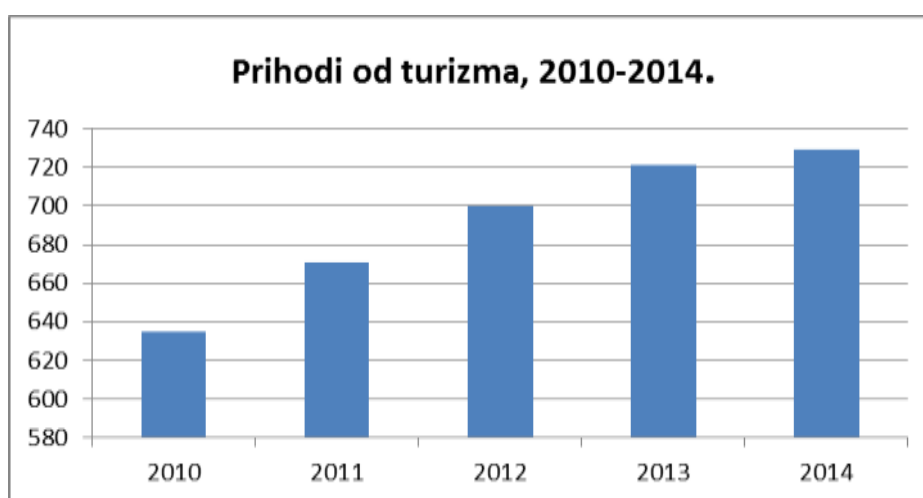
Kada je riječ o finansijskim efektima, odnosno kvalitativnim pokazateljima rezultata sezone, procijenjeno je da su **prihodi od turizma, ostvareni tokom 2014. godine, iznosili 728,8 mil. €, ili 1,08% više** u odnosu na prethodnu godinu.

5.3.2. Turistički promet – prihodi, turisti i noćenja, tokom poslednjih pet godina

U periodu poslednjih pet godina, u Crnoj Gori je evidentan stalan pozitivan trend broja turista i ostvarenih noćenja, kao i ostvarenih prihoda od turizma.

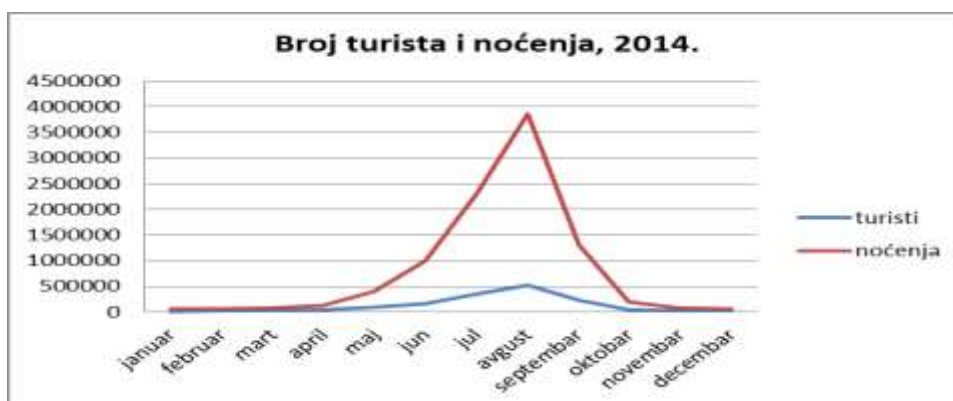
Izvor: MONSTAT

Izvor: MORiT

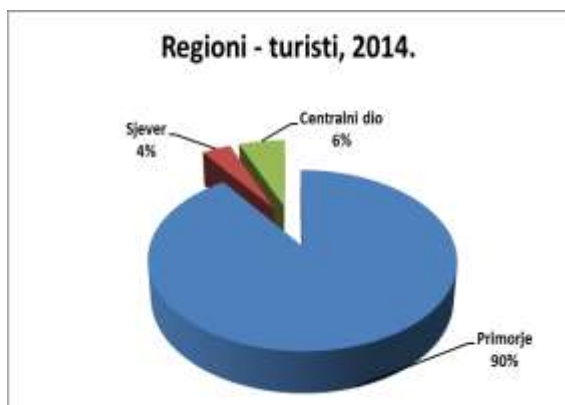
Tokom ljetnjeg perioda (jun, jul i avgust) 2014. godine, Crnu Goru posjetilo je 1.017.348 turista, i realizovano je 7.159.394 noćenja, što je više za 1,7%, odnosno za 1,5% u odnosu na isti period prethodne godine.

Ostvareni turistički promet u periodu jun-avgust čini 67%, kada je riječ o broju turista i 75%, posmatrano sa aspekta ostvarenih noćenja, u odnosu na godišnji promet.

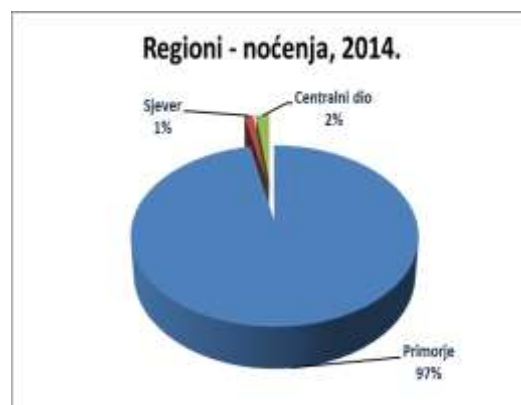

Izvor: MONSTAT

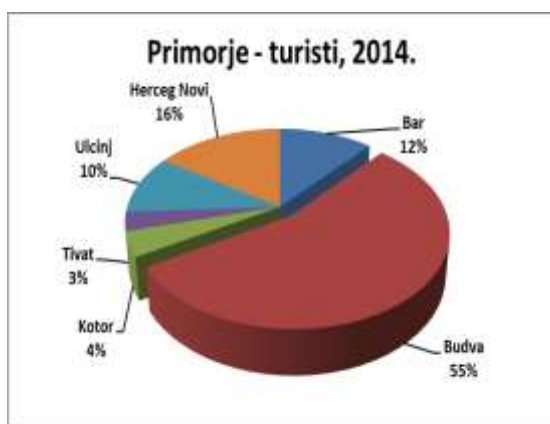
Regionalno posmatrano, tokom 2014. godine, najveći broj turista, i domaćih i stranih, boravio je na Primorju, gdje je ostvareno i najviše noćenja.

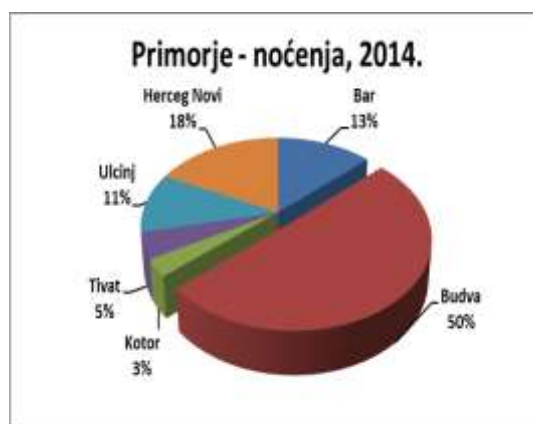
Izvor: MONSTAT

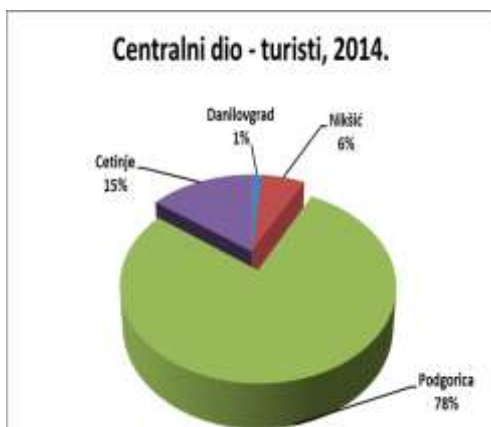
U **primorskom regionu**, najviše turista i noćenja zabilježeno je u opštinama Budva, Herceg Novi, Bar i Ulcinj.

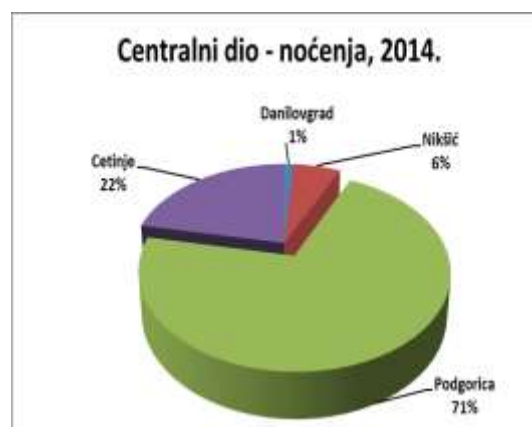
Izvor: MONSTAT

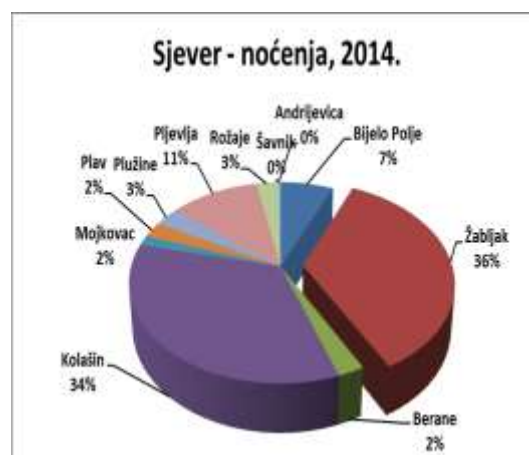
Kada je riječ o ostvarenom turističkom prometu u **Centralnom dijelu** Crne Gore, najviše turista i noćenja registrovano je u Glavnom gradu, zatim na Cetinju i u Nikšiću.

Izvor: MONSTAT

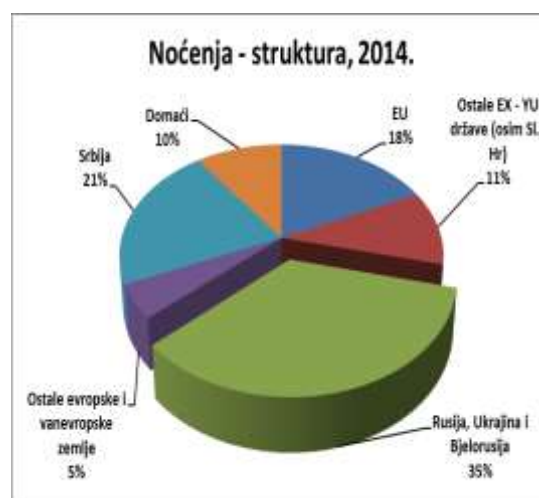
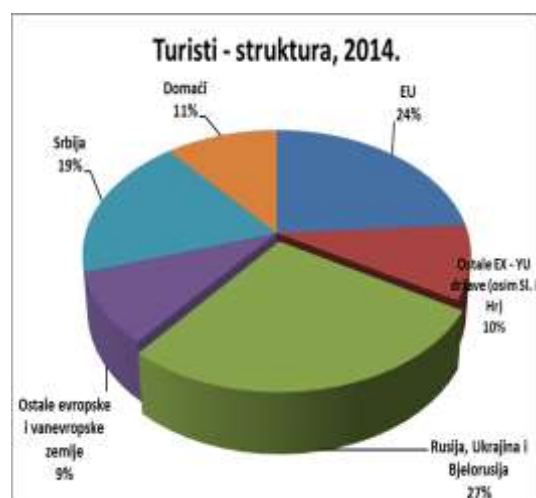

Na **Sjeveru Crne Gore**, najbolji promet, i po broju turista i noćenja, ostvaren je u opštinama Žabljak i Kolašin.

Izvor: MONSTAT

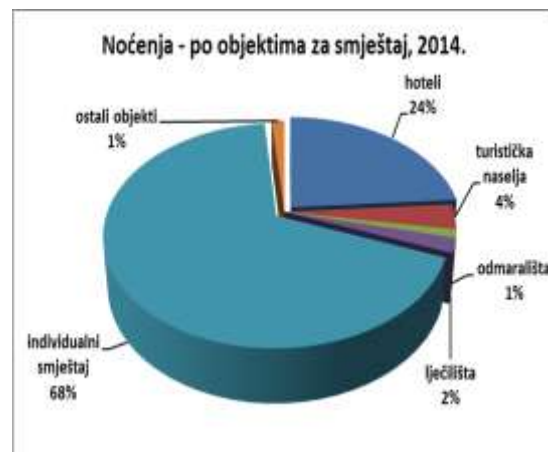
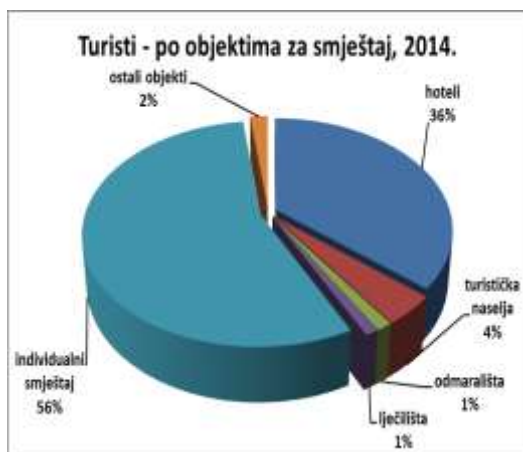
U **strukturi** turista i noćenja tokom 2014. godine, odnos inostranih i domaćih, bio je 89:11, odnosno 90:10. Među inostranim, najbrojniji su bili turisti iz Rusije, Ukrajine i Bjelorusije (27%), zatim turisti iz EU (24%) i iz Srbije (19%), a kada je riječ o realizovanim noćenjima najviše ih je ostvareno, takođe od strane Rusije, Ukrajine i Bjelorusije (35%), zatim Srbije (21%) i iz EU (18%).

Izvor: MONSTAT

U 2014. godini, u **privatnom smještaju** boravilo je 56% ukupnog broja turista, koji su u ovom vidu smještaja ostvarili 68% noćenja.

U **hoteliskim kapacitetima** bilo je smješteno 36% turista, uz ostvarenje 24% noćenja.

Izvor: MONSTAT

5.3.3. Projektne aktivnosti

Realizacija projekta Hiking & Biking

Ministarstvo je zaključilo ugovore sa nadležnim savezima (Planinarski savez Crne Gore i Biciklistički savez Crne Gore) za uređenje i održavanje dijela planinskih staza u okviru Nacionalne mreže staza. Osim ugovorenih obaveza koje se odnose na markaciju, uređenje i održavanja nacionalne mreže planinarskih staza, postavljena je signalizacija na oko 200 km novih biciklističkih staza u opštinama Bijelo Polje, Mojkovac i Cetinje. Takođe je postavljena sigurnosna oprema na četiri kritične tačke na Durmitoru (Bobotov kuk, prelaz iz Škrke preko Samara na Zeleni vir, pristup kod Uvite grede i ždrijelo iznad Zelenog vira). Sigurnosna oprema je postavljena u saradnji sa Gorskom službom spašavanja Crne Gore, po međunarodnim standardima sigurnosti.

Zimski sportovi

Ministarstvo održivog razvoja i turizma počelo je sa realizacijom Projekta „Razvoj staza za hodanje na krpljama“ kojim su definisane staze koje će biti dalje uređivane. Ovim Projektom je obuhvaćeno dvanaest opština: Andrijevica, Berane, Bijelo Polje, Žabljak, Kolašin, Mojkovac, Plav, Plužine, Pljevlja, Rožaje, Šavnik i Nikšić, i u svakoj opštini su planirane najmanje tri staze za hodanje na krpljama. Ukupna dužina staza u jednoj opštini iznosiće od 35 do 40 kilometara.

U 2014. godini u cilju obogaćivanja zimske turističke ponude Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore su u okviru Projekta osmislili, markirali i postavili signalizaciju na Stazi za hodanje na krpljama Crno jezero – Ski centar Savin Kuk - Crno jezero. Staza je markirana zimskom markacijom i pogodna za korisnike svih uzrasta. Dužina staze je 6,7 kilometara, težina je laka, vrijeme prolaza je oko dva časa, a ukupna visina uspona je 268 metara.

Razvoj tematskih staza u nacionalnim parkovima

Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Javno preduzeće Nacionalni parkovi Crne Gore pokrenuli su projekat “Razvoj tematskih staza u nacionalnim parkovima”. Cilj projekta jeste generisanje ekonomskih efekata kroz privlačenje većeg broja turista da posjete područje nacionalnih parkova. Tematska staza je staza uređena na način da kroz zabavu, uživanje i rekreaciju zainteresovanom posjetiocu približi određenu

temu kojoj je posvećena, učini da se ona bolje razumije i da poštuje prirodne i/ili kulturne vrijednosti vezane za datu temu i područje kojim se staza prostire. Ministarstvo je potpisalo Ugovor sa ekspertom koji će pripremiti projekte za najmanje po jednu tematsku stazu u nacionalnim parkovima Lovćen, Durmitor, Skadarsko jezero, Biogradska gora i Prokletije.

Projekat „Neka bude čisto“

Na osnovu zaključaka Vlade Crne Gore od 26.12.2013. godine o realizaciji i finansiranju Projekta „Neka bude čisto za 2014. godinu“, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, sve opštine i javna komunalna preduzeća zaključili su sporazum o ovom Projektu. Radovi iz ovog potpisanog sporazuma odvijali su se u periodu od 23.06.2014. do 30.09.2014. godine. Ministarstvo održivog razvoja i turizma je učestvovalo sa 38.988,00 eura, JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore 38.988,00 eura, Zavod za zapošljavanje Crne Gore 34.401,17 eura. Sve opštine su bile u obavezi da obezbijede sredstva u iznosu od 2.000,00 – 5.000,00 eura. Radovi su se odvijali dogovorenim dinamikom, a Projekat je završen 30. septembra 2014. godine.

Sportski turizam

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, u skladu sa odrednicama Master plana do 2020. godine, namjerava da u periodu vansezona privuče i ugosti što veći broj turista, razvijajući sportsko-rekreativni turizam kao poseban oblik turističke ponude.

Imajući u vidu povoljne klimatske uslove i izuzetnu raznolikost prirode Crna Gora za relativno kratko vrijeme, u mjesecima prije i nakon špica sezone, može postati nova destinacija za pripremu i boravak sportista, što bi bilo veoma značajno sa aspekta produženja sezone, povećanja turističkih dolazaka, ostvarenih noćenja i prihoda od turizma.

Radni tim Ministarstva zadužen za razvoj sportskog turizma je kroz proces javnih nabavki angažovao konsultantsku firmu PRATTO Consulting d.o.o. koja će uraditi studiju o mogućnostima razvoja sportskog turizma u pojedinim opštinama u Crnoj Gori. Rok za dostavljanje studije o razvoju sportskog turizma je 15. mart 2015. godine.

Podrška Ministarstva održivog razvoja i turizma za organizovanje tematskih skupova i manifestacija u periodu oktobar – decembar 2014. godine u funkciji razvoja turizma

U cilju razvoja manifestacionog i kongresnog segmenta turističke ponude i podizanja prepoznatljivosti Crne Gore kao odredišta podobnog za organizovanje stručno-tematskih okupljanja, zabavnih, kulturnih, sportskih i sličnih događanja, a u kontekstu produženja turističke sezone, diversifikacije turističke ponude i poboljšanja rezultata turističke privrede, Ministarstvo održivog razvoja i turizma obezbjedilo je stimulativni program podrške organizatorima tradicionalnih i novih manifestacija i skupova čiji koncept ima predmetni smisao. Podrška je podrazumjevala dodjelu bespovratnih novčanih sredstava (ukupno 150.000 €) za operativne potrebe organizatora koje su sadržane u zahtjevu i procijenjene razložnim i opravdanim.

Rafting

Polazeći od zajedničke težnje za razvijanje međusobne saradnje u oblasti turizma, a u cilju unapređenja usluga raftinga na rijeci Tari kao turističke djelatnosti u pograničnom pojasu Crna Gora – Bosna i Hercegovina, Ministarstvo održivog razvoja i turizma Crne Gore i Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine potpisali su 25.07.2014. godine Protokol o saradnji u oblasti pružanja usluga raftinga kao turističke djelatnosti.

Ciljevi Protokola prije svega jesu, unapređenje usluga raftinga na rijeci Tari kao turističke djelatnosti u pograničnom pojasu Crna Gora – Bosna i Hercegovina, smanjenje obima sive ekonomije, jačanje saradnje u oblasti pružanja usluga raftinga kao turističke djelatnosti, a u pravcu unapređenja kvaliteta usluga i harmonizacije nacionalnih/entitetskih zakonodavnih rješenja, smanjenje biznis barijera. Takođe, neophodno je istaći da najznačajniji cilj svakako jeste stvaranje poboljšanje nivoa bezbjednosti korisnika usluga raftinga.

Panoramski putevi

Ministarstvo održivog razvoja i turizma realizuje projekat „Panoramski putevi” u saradnji sa Nacionalnom turističkom organizacijom i Ministarstvom kulture. Koncept razvoja ovog proizvoda je da panoramski putevi budu platforma za povezivanje raznih turističkih atrakcija i usluga. Aktivnosti su grupisane u dva segmenta, one čija je realizacija planirana na kratak rok i dugoročne aktivnosti. Kada je u pitanju kratkoročni plan, kao pilot projekat odabrana je ruta „Krug oko Korita” dužine oko 60 km. U 2014. godini napravljena je analiza sadržaja duž rute i pripremljen plan za postavljanje signalizacije i uređenje vidikovaca. U toku su aktivnosti na odabiru kompanije koja će realizovati posao. Takođe, u toku je tenderska procedura za izradu audio vodiča za Muzej Marka Miljanova na Medunu, koji je među najvećim kulturnim atrakcijama na ruti.

5.3.4. Promocija turističke ponude

- Kampanje na globalnim mrežama i Regionalna kampanja

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je u periodu februar/mart 2014. godine realizovalo kampanju - Crna Gora – Investiciona destinacija, na vodećoj svjetskoj TV mreži **CNN**. Emitovanje promotivnih spotova realizovano je na tržištima Evrope i Bliskog Istoka (EMEA zemlje). Ukupno je emitovano 218 TV spotova, u trajanju od 30 i 10 sekundi. Promo spot Crne Gore je vidjelo 7.8 miliona gledalaca.

Kampanje koje su realizovane na tržištima **Regiona** imale su za cilj da povećaju turističku tražnju sa tržišta Srbije, Slovenije, Bosne i Hercegovine i Makedonije. U ukupnoj turističkoj promociji veliki značaj imaju tržišta susjednih zemalja koja u ukupnoj strukturi turista učestvuju sa oko 40%. U okviru kampanja organizovani su **roadshow promocije, prezentacije, workshop-ovi i promotivne aktivnosti putem elektronskih i štampanih medija.**

- Sajmovi, berze turizma i regionalni promo nastupi

NTO CG je 2014. godine uzela učešće na najznačajnijim međunarodnim sajmovima i berzama turizma. Sajamski nastupi su se realizovali u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma, strateškim partnerima crnogorskog turizma, lokalnim

turističkim organizacijama, crnogorskom turističkom privredom i diplomatsko konzularnim predstavništvima Crne Gore.

- **Studijske grupe novinara i turoperatora i konferencije**

Tokom 2014. godine Nacionalna turistička organizacija bila je domaćin brojnim studijskim grupama novinara i turoperatora. Na ovaj način se sa skromnim izdacima postižu vrlo značajni efekti promocije.

- **Događaji i taktičke akcije u zemlji**

Festival "Exit – Sea Dance" Budva - Nacionalna turistička organizacija je od strane Vlade Crne Gore određena za koordinatora aktivnosti ispred državnih institucija kada je organizacija festivala „Exit-Sea Dance“ u pitanju. U ovom smislu je NTO preuzela niz aktivnosti kako bi se što uspješnije realizovala ova manifestacija koja je za Crnu Goru imala multiplikovane efekte (animiranje turista, obogaćivanje ponude Budvanske rivijere i jačanje imidža destinacije). Festival je posjetilo **30.000** ljudi iz preko 30 zemalja svijeta.

- **"After beach parties 2014"** - Održano je preko 500 dnevnih žurki, uz prepoznatljivi koncept. Glavni organizatori i nosioci projekta su Montenegro Event Agencija i Nacionalna turistička organizacija Crne Gore. Generalni pokrovitelj je Ministarstvo održivog razvoja i turizma Crne Gore. Festival After beach parties ove godine posjetilo je preko 120.000 ljubitelja elektronskog zvuka, ljetnjih zabava i svirki.

5.4. DIREKTORAT ZA TURISTIČKI RAZVOJ I STANDARDE

5.4.1. Ostvareni rezultati i problemi

Turizam može imati pozitivan ekonomski uticaj na platni bilans, zaposlenost, prihode i proizvodnju, ali isto tako može imati i određene negativne efekte, a posebno na životnu sredinu.

U prethodnom periodu Crna Gora je dostigla visok nivo investicione atraktivnosti, što je važno ne samo zbog dolaska kapitala, već i zbog činjenice da su značajni strani investitori ubrzali integraciju crnogorskog u međunarodni ekonomski prostor. Kroz izmjene i dopune važeće zakonske regulative stvoreni su preduslovi da se investicioni ambijent učini što atraktivnijim za realizaciju postojećih i potencijalno budućih investicija.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je u 2014. godini angažovalo međunarodnu kompaniju „Horwath“ HTL, a kao rezultat zajedničkog rada nastale su tri studije:

1. „Smjernice za upravljanje razvojem smještajnih kapaciteta - vrste, poslovni modeli i tržišno-ekonomski modeli“;
2. „Analiza uticaja PDV na konkurentnost turističkog sektora Crne Gore“;
3. „Uticaj sankcija prema Rusiji na tržište nekretnina i turističko tržište Crne Gore“.

Nautički turizam je prepoznat kao jedan od razvojnih prioriteta u obalnom području jer direktnim i indirektnim efektima podstiče razvoj ukupne privrede regiona. Obala

Crne Gore je veoma atraktivna za plovību, očuvana i uglavnom nezagađena i u evropskim okvirima predstavlja neotkrivenu destinaciju. Zato poslednjih godina Crnogorsko primorje postaje sve atraktivnija destinacija za jahting - turizam. U segmentima „nautički turizam i vodeni sportovi“ Crna Gora je posebno atraktivna za pojedine ciljne grupe (npr. vlasnici jedrilica i motornih jahti koji žele trajni vez, ronci, razvoj vodenih sportova). Svojim geografskim položajem, slikovitim lukama, brojnim plažama i izuzetno interesantnom turističkom ponudom, dobro je pozicionirana za razvoj ove vrste elitnog turizma. Ono što bi trebalo da bude vodilja za razvoj nautičkog turizma jeste obezbjeđenje održivog razvoja na način da se resursi koriste na način da se sačuvaju budućim generacijama. Razvojne mogućnosti nautičkog turizma u Crnoj Gori zasnivaju se i na preporukama za razvoj koje su date u strateškim dokumentima, a koje su bazirane na istraživanju trendova na Mediteranu gdje je već evidentno značajno poboljšanje ponude u nautičkom turizmu, kako kroz izgradnju novih kapaciteta, tako i kroz sve češće korišćenje servisnih i ugostiteljskih sadržaja u marinama. Jedan od tih projekata bila je i konferencija “Montenegro nautical tourism 2014”, prva konferencija o nautičkom turizmu održana u Crnoj Gori.

Strategijom razvoja turizma Crne Gore do 2020. godine prioritet je dat izgradnji hotelskih kapaciteta visoke kategorije koji omogućavaju optimalnu popunjenost tokom cijele godine, a samim tim i najveće prihode. U Crnoj Gori trenutno je van funkcije 20 hotela sa 5.324 ležajeva. Procijenjeno je da država zbog neaktivnosti ovih kapaciteta godišnje gubi oko 30 miliona eura prihoda, oko 8 miliona direktnih prihoda po osnovu PDV, poreza i doprinosa i 2.500 radnih mjesta. Preduslovi za dalje unaprjeđenje stanja u oblasti smještajnih kapaciteta su napravljeni kroz ustanovljen dobar zakonski okvir, usvajanje planske dokumentacije, značajna ulaganja u rješavanje pitanja vodosnabdijevanja, elektro napajanja, tretmana otpadnih voda i unaprjeđenje putne infrastrukture, a značajno je unaprijeđena vanpansionska ponuda i kvalitet ponude na kupalištima.

Jedna od mnogobrojnih aktivnosti je i donošenje Prostornog plana posebne namjene za obalno područje, čiji je cilj da stvori uslove za plansko i održivo upravljanje akvatorijumom obalnog područja, da ponudi integralno rješenje za unapređenje saobraćajne i druge infrastrukture i definiše precizne smjernice koje će obezbijediti dugoročni i održivi turistički razvoj države. Takođe, bitan akcenat stavljen je na podršku projektima iz oblasti turizma, koja će pokazati posvećenost ostvarenju vizije Crne Gore kao visokokvalitetne turističke destinacije.

Svi prioriteti su postavljeni u pravcu realizacije navedenih ciljeva i stvaranja uslova za dugoročni održivi turistički razvoj.

5.4.2. Doprinos turizma BDP-u, investicijama – WTTC

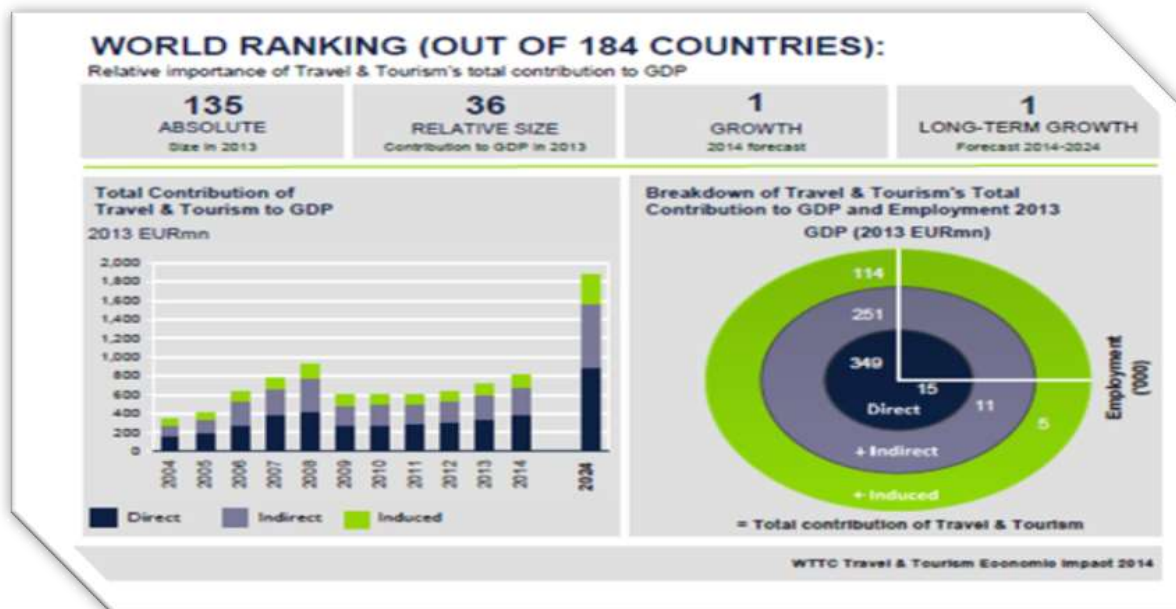
Ministarstvo, u koordinaciji sa privrednim subjektima, vrši aktivnosti na unaprjeđenju statističke metodologije, posebno kada je u pitanju praćenje efekata turizma na privredu i to, prije svega, zbog činjenice da je dobra statistička osnova preduslov za objektivno sagledavanje postignutih rezultata, donošenje pravnih poslovnih odluka i realno utvrđivanje i projektovanje ciljeva ekonomske politike.

Shodno izvještaju Svjetskog savjeta za putovanja i turizam (WTTC), koji se odnosi na procjenu doprinosa sektora turizma i putovanja BDP-u, ključni pokazatelji za Crnu Goru za 2013. godinu su:

- **Direktan doprinos turizma i putovanja BDP-u**, bio je 9,8% ukupnog BDP-a u 2013. godini (do 2024. godine prognozira se rast po prosječnoj, godišnjoj stopi od 8,6% (892.4 miliona € ili 17,7% ukupnog BDP-a u 2024. godine);
- **Ukupni (direktni i indirektni) doprinos turizma i putovanja BDP-u** bio je 20,0% BDP-a u 2013. godini; prognozira se rast od 8,8% prosječno, godišnje u narednom desetogodišnjem periodu (1.877,3 mil. €, tj. 37,2% BDP-a u 2024.);
- **Direktni doprinos zaposlenosti** bio je 8,8% ukupne zaposlenosti u 2013. godini, a do 2024. godine, prognozira se rast, prosječno po stopi od 5,9% godišnje (30.000 radnih mjesta ili 16,1% ukupne zaposlenosti u 2024. godini),
- **Ukupni doprinos turizma i putovanja zaposlenosti** bio je 18,3% (30.500 radnih mjesta) u 2013. godini; uz rast po prosječnoj, godišnjoj stopi od 6,2% u narednom desetogodišnjem periodu (64.000 radnih mjesta ili 34,5% ukupne zaposlenosti u 2024.),
- **Investicije u turizam i putovanja u 2013. godini** bile su 208,3 mil. € ili 28,0% ukupnih investicija. Predviđa se rast od 8,7%, prosječno, godišnje tokom narednih deset godina (549,6 mil. € u 2024. godini ili 52,3% ukupnih investicija).

Svjetski savjet za putovanje i turizam rangira Crnu Goru, između 184 zemlje u kojima je turizam jedan od prioriteta u razvoju, na sljedećim pozicijama:

- 135. mjestu prema apsolutnoj veličini izvještajnih parametara u 2013;
- 36. mjestu prema visini doprinosa turizma BDP-u u 2013;
- 1. mjestu prema dugoročnoj prognozi turističkog razvoja (period 2014-2024).

Grafik 1. Uticaj turizma na BDP i zaposlenost

5.4.3. Zakonodavne aktivnosti

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, sprovelo je niz aktivnosti, kroz koje se unaprijedio zakonodavni okvir u toku 2014. godine. Akcionim planom za suzbijanje sive ekonomije za 2014. godinu predviđene su različite mjere koje se ogledaju kroz

izmjene i dopune zakonske regulative i donošenje novih podzakonskih akata shodno ovlaštenjima iz tih zakona, izrada Komunikacione strategije za aktivnosti na suzbijanju sive ekonomije u cilju transparentnog i kontinuiranog informisanja i edukacije javnosti o aktivnostima na suzbijanju sive ekonomije i preduzetim mjerama.

➤ **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o turizmu ("Sl.list Crne Gore", broj 31/14 od 24.07.2014. godine)**

U julu 2014.godine donešen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o turizmu. Cilj je uvođenje novih modela ugostiteljsko-smještajne ponude, a kao podsticaj privlačenju novih investicija u visoko-kvalitetne kapacitete. Na taj način su stvoreni preduslovi za realizaciju najvećih investicija na Jadranu.

Ključna novina se odnosi na definisanje nove vrste ugostiteljskog objekta odnosno Mješovitog resort-a, kao objekta čije su pojedini dijelovi sadržaja koji su namijenjeni smještaju mogu otuđiti i to isključivo licu koje za upravljanje tim objektom, ili dijelom objekta zaključi ugovor sa privrednim subjektom registrovanim za obavljanje ugostiteljske djelatnosti (operatorom) koji upravlja mixed-used resort-om u cjelini (po uzoru na već prihvaćene modele i preovladavajuću praksu u evropskim zemljama - Grčka, Španija, Italija, Hrvatska i dr.). Definisane su i rezidencijalne vile kao komplementarni ugostiteljski objekat, isključivo u mješovitim resortima, kao i da njima upravlja operator koji upravlja mješovitim resortom.

➤ **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o turističkim organizacijama ("Sl. list Crne Gore", broj 45/14 od 24.10.2014. godine)**

U oktobru mjesecu 2014. godine usvojen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o turističkim organizacijama. Osnovni razlozi za donošenje izmjena i dopuna Zakona su kvalitetnije uređenje oblasti organizacije i rada turističkih organizacija, izmjene kriterijuma za kategorizaciju turističkih mjesta, efikasnija evidencija turističkog prometa i prevazilaženje nepreciznosti pojedinih odredbi postojećeg Zakona.

➤ **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o minimalno - tehničkim uslovima u pogledu opreme i uređenja poslovnica turističkih agencija i načinu utvrđivanja ispunjenosti tih uslova ("Sl. list Crne Gore", broj 58/14 od 29.12.2014. godine)**

Predloženim izmjenama ovog pravilnika postiže se prevazilaženje problema obezbjeđivanja adekvatnog poslovnog prostora za rad turističkih agencija, ukidanje biznis barijera, precizno određivanja vrsta poslovnih objekata u kojima površina poslovnice turističke agencije može biti manja od 16 m², ekonomičnosti i smanjenja troškova vođenja postupka za izdavanje odobrenja za rad turističkih agencija, a što su između uostalog i evropski standardi i preporuke.

➤ **Rješenje o određivanju kategorije turističkog mjesta ("Sl. list Crne Gore", br.23/14 od 30.05.2014. godine)**

U skladu sa Izmjenama i dopunama Zakona o turističkim organizacijama na osnovu člana 36, definisano je da se prema svom značaju turistička mjesta razvrstavaju u kategorije A, B, C, D i da bliže kriterijume, način vrijednovanja kriterijuma za kategorizaciju turističkih mjesta i način određivanja kategorije turističkog mjesta propisuje Ministarstvo i to Pravilnikom o kategorizaciji turističkih mjesta. Navedenim Pravilnikom, na osnovu člana 14, definisano je da se kategorizacija turističkih mjesta vrši svakih pet godina aktom Ministarstva. Donešenim aktom definisano je razvrstavanje turističkih mjesta u Crnoj Gori po kategorijama.

➤ **Izmjena Uredbe o jedinstvenoj evidenciji turističkog prometa (“Sl.list Crne Gore”, broj 38/14 od 12.09.2014. godine)**

Izmjena je izvršena radi dopune podataka koji se unose u Jedinstvenu evidenciju turističkog prometa, a koji se odnose na pol i starost gostiju, u cilju kvalitetnijeg praćenja i potpunijih analiza o broju turista i njihovoj strukturi i broju ostvarenih noćenja u objektima registrovanim za pružanje usluge smještaja, kao i u lukama nautičkog turizma-marinama i na plovnim objektima za smještaj (jahte, brodovi i sl.).

Kroz Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata (“Sl.list Crne Gore” broj 35/13 od 23.7.2013. godine) su stvorene povoljnosti za investitore kroz oslobađanje od obaveze plaćanja naknade za komunalno opremanje hotela. Zakonom su predviđena oslobođenja od plaćanja naknade koja se odnose na komunalno opremanje objekata od opšteg interesa, a u koje su svrstani i hoteli (čl.7 i čl.66 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata), pritom je postupak izdavanja građevinske dozvole efikasniji i vremenski kraći pa je predviđeno trajanje postupka za izdavanje građevinske dozvole do maksimum 30 dana. U periodu od septembra 2013. godine do sredine oktobra 2014. godine izdato je 16 građevinskih dozvola za izgradnju hotela, što je skoro 2 puta više dozvola, nego u istom periodu prethodne godine.

Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boravišnoj taksi u trećem kvartalu 2014. godine nije prošao skupštinsku proceduru, Direktorat za turistički razvoj i standarde ovog ministarstva je pripremio inovirani predlog izmjena i dopuna Zakona o boravišnoj taksi u cilju usklađivanja ovog zakona sa novim Zakonom o prekršajima. Takođe, izmjenama i dopunama Zakona o boravišnoj taksi će se na nov i propisan način definisati obračun i naplata boravišne takse na plovnim objektima nautičkog turizma. Ovim bi se po prvi put u Crnoj Gori a u skladu sa zakonom, veliki dio turističkog prometa od boravišne takse na plovnim objektima nautičkog turizma uveo u legalne tokove.

Unapredjenje softverskog sistema Centralnog turističkog registra - Ministarstvo održivog razvoja i turizma je u postupku unaprijeđenja softverskog sistema Centralnog turističkog registra, čime će biti omogućeno i povezivanje sa Registrom boravišta Ministarstva unutrašnjih poslova, a koji će omogućiti da se na cjelovit način obezbijede tačni i ažurni podaci o subjektima privređivanja u turizmu i ugostiteljstvu.

5.4.4. Stanje u upravnim oblastima

Direktorat za turistički razvoj i standarde po osnovu Zakona o turizmu („Sl.list CG“, br. 61/10, 31/14), nadležan je za odlučivanje u prvostepenom upravnom postupku po zahtjevima stranaka za izdavanje odobrenja za rad i dodjelu kategorije ugostiteljskih objekata vrste hotel, motel, pansion, turističko naselje, etno selo, gostionica, nacionalni restoran, tri i više turističkih apartmana, kampovi; odobrenja za rad i licenci turističkih agencija vrste organizator putovanja i posrednik i odobrenja za rad turističkih vodiča, a po osnovu Zakona o skijalištima („Sl.list RCG“, br. 13/07 i „Sl.list CG“, br. 21/14), izdavanje odobrenja za rad skijališta. Po osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama („Sl.list CG“, br. 44/12), Direktorat je nadležan i za odlučivanje u prvostepenom upravnom postupku po zahtjevima za slobodan

pristup informacijama. Takođe, ovaj direktorat je po osnovu Zakona o turizmu do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o turizmu – 08.08.2014. godine, nadležan i za postupanje u drugostepenom upravnom postupku, tj. odlučivanju po žalbama izjavljenim na rješenja organa lokalne uprave, a po Zakonu o inspekcijskom nadzoru nadležan je za posutpanje po žalbama izjavljenim na rješenja Uprave za inspekcijske poslove – Odjeka za inspekciju turizma.

U periodu 01.01. - 31.12.2014. godine ovom direktoratu je dostavljeno ukupno 740 zahtjeva za odlučivanje u prvostepenom upravnom postupku i to: 726 za izdavanje odobrenja za rad i 14 zahtjeva za slobodan pristup informacijama. Donijeto je: 243 rješenja o odobrenjima za rad ugostiteljskih objekata; 232 rješenja o odobrenjima za rad turističkih agencija – licenci; 45 rješenja o prestanku rada ugostiteljskih objekata i turističkih agencija; 116 rješenja o kategorizaciji ugostiteljskih objekata; 64 rješenja o odobrenju za rad turističkih vodiča; 3 rješenja o odobrenju za rad skijaških terena; 7 rješenja kojima se zahtjevi stranaka odbijaju kao neosnovani; 2 zaključka kojima se zahtjev stranake odbacuje kao neuredan; 7 zaključka kojima se obustavlja postupak; 2 zahtjeva stranaka su ustupljena nadležnim organima na postupanje.

Takođe, u naznačenom periodu odlučeno je po osnovu 11 zahtjeva o slobodnom pristupu informacijama i to na sljedeći način: 6 rješenja kojima se usvaja zahtjev stanaka, 4 rješenja kojima se zahtjevi odbijaju i 1 obavještenje da je tražena informacija javno objavljena.

Odlučeno je po osnovu 735 zahtjeva stranaka u prvostepenom upravnom postupku u zakonom propisanom roku, a po osnovu 5 zahtjeva za kategorizaciju ugostiteljskih objekata postupak je odložen po zahtjevu stranaka.

Rješenja ministarstva u prvostepenom upravnom postupku su konačna i protiv njih nije dozvoljena žalba već je moguće pokrenuti urpavni spor tužbom kod Upravnog suda Crne Gore. Po osnovu odluka Direktorata u prvostepenom upravnom postupku, u izvještajnom period, pokrenuta su tužbama 2 upravna spora kod Upravnog suda Crne Gore, i to 1 tužba je odbijena kao neosnovana a po osnovu druge tužbe postupak kod Suda je još uvijek u toku.

U drugostepenom upravnom postupku u periodu 01.01. - 31.12.2014. godine, odlučeno je po osnovu 30 izjavljenih žalbi na rješenja opštinskih organa i rješenja Uprave za inspekcijske poslove – Odsjeka za inspekciju turizma, i to: po osnovu 2 žalbe predmeti su ustupljeni nadležnom organu; po osnovu 15 žalbi donijeta su rješenja kojima se poništavaju osporena rješenja; 1 rješenje kojim se oglašava ništavim rješenje prvostepenog organa; po osnovu 1 žalbe spisi predmeta su vraćeni prvostepenom organu jer je po istoj već odlučivano od strane Ministarstva; 7 rješenja kojima se žalbe odbijaju kao neosnovane; 3 rješenja kojima se žalbe odbacuju i 1 zaključak kojim se obustavlja postupak. Po osnovu svih izjavljenih žalbi odlučeno je u zakonski propisanom roku. Po osnovu 4 rješenja Direktorata za turistički razvoj i standarde u drugostepenom upravnom postupku pokrenuti su tužbom upravni sporovi, koji postupak je još uvijek u toku kod Upravnog suda Crne Gore.

Dakle, ukupno u okviru Direktora za turistički razvoj i standarde u izvještajnom periodu odlučeno je po osnovu 770 prvostepenih i drugostepenih upravnih predmeta.

5.4.5. Podaci o izvršavanju zakona (broj datih mišljenja)

- **Mišljenja na prostorno-plansku dokumentaciju**

U 2014. godini Direktorat za turistički razvoj i standarde sačinio je 74 mišljenja na nacrtne planskih dokumenata, od čega 8 mišljenja na državna planska dokumenta i 66 mišljenja na lokalna planska dokumenta. Mišljenja su data u skladu sa relevantnim zakonskim propisima i Strategijom razvoja turizma u Crnoj Gori do 2020. godine, shodno čemu je dato 26 pozitivnih mišljenja, a u okviru 48 mišljenja sugerisano da se nacrti planskih dokumenata moraju korigovati i uskladiti sa gore navedenim propisima.

- **Mišljenja na projektnu dokumentaciju**

Kako bi se pratila usaglašenost projektne dokumentacije sa standardima kategorije četiri (4****) i pet (5*****) zvjezdica koji su definisani Pravilnikom o vrstama, minimalno-tehničkim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata ("Sl.list Crne Gore", br. 63/11, 47/12) Ministarstvo održivog razvoja i turizma je oformilo Radnu grupu za davanje mišljenja na tehničku dokumentaciju projekata koji se dostavljaju u postupku izdavanja građevinske dozvole, a u skladu sa standardima o kategorizaciji ugostiteljskih objekata. U 2014. godini Radna grupa je sačinila mišljenja na 26 projekata hotela za koje je aplicirano za kategoriju 4**** i 5***** zvjezdica. Na 14 projekata je dato pozitivno mišljenje, a u okviru 12 mišljenja predloženo da se projektna dokumentacija koriguje na način da je neophodno dodatno unapređenje projekta kako bi hoteli ispunili standarde za 4**** i 5***** zvjezdica.

5.4.6. Informacije o evropskim integracijama

Tokom 2014. godine u kontinuitetu su pripremane informacije i izvještaji iz oblasti turizma, a u kontekstu pregovora sa EU i to u okviru Poglavlja 3 – Pravo poslovnog nastanjivanja i sloboda pružanja usluga, Poglavlja 20 – Preduzetništvo i industrijska politika i Poglavlja 28 – Zaštita potrošača i zdravlja, a iz nadležnosti Direktorata za turistički razvoj i standarde, Direktorata za upravljanje turističkom destinacijom, kao i Nacionalne turističke organizacije.

Iz oblasti turizma kontinuirano se izvještava, pa je tokom 2014.godine sačinjeno nekoliko izvještaja i dopune postojećih izvještaja - Izvještaj o poglavlju 20, Informacija o mjerilima za zatvaranje poglavlja 20 – Preduzetništvo i industrijska politika, Program pristupanja Crne Gore, prilog za Izvještaj EK o napretku Crne Gore za 2013. godinu, informacije za Pododbor za industriju, trgovinu, carinu i poreze i saradnju sa drugim zemljama kandidatima, Nacionalni program ekonomske reforme 2015-2017.

U postupku EU integracija, predstavnici ovog Ministarstva su angažovani u aktivnostima na skriningu i usklađivanju propisa iz oblasti turizma sa Direktivom 90/314/EEZ (paket putovanja, vikend paket i paket ture), Direktivom 2008/122/EZ (pojedini aspekti ugovora o vremenski podijeljenom korišćenju-timeshare, dugotrajnom turističkom proizvodu, preprodaji i razmjeni) i Direktivom 2003/123/EZ (usluge na unutrašnjem tržištu).

5.5. DIREKTORAT ZA ŽIVOTNU SREDINU I KLIMATSKE PROMJENE

5.5.1. Stanje u upravnoj oblasti

U toku 2014. godine je preduzeto niz zakonodavnih aktivnosti i mjera u cilju reformi i poboljšanja stanja u oblasti životne sredine.

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 31. jula 2014. godine razmotrila i utvrdila **Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o nuklearnoj sigurnosti** i isti uputila u skupštinsku proceduru. Osnovni ciljevi Konvencije su postizanje i održavanje „visokog nivoa nuklearne sigurnosti” putem mjera koje se preduzimaju na nacionalnom i na međunarodnom planu, zatim, stvaranje i održavanje efikasne zaštite od mogućih radioloških opasnosti u nuklearnim postrojenjima, kao i sprječavanje nezgoda sa radiološkim posljedicama.

Tokom 2014. godine utvrđena su dva Predloga zakona, i to: **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vazduha**, na sjednici Vlade CG od 23. oktobra 2014. godine i **Predlog zakona o izmjeni Zakona o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine**, na sjednici Vlade CG od 18. decembra 2014. godine.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vazduha, se pokušava poboljšati postojeći tekst Zakona, kroz uvažavanje preporuke iz projekta o unaprijeđenju poslovnog ambijenta, i time otklonili problemi u primjeni Zakona, i kako bi se omogućilo dalje usklađivanje sa propisima EU, naročito sa propisima koji su donijeti nakon stupanja na snagu ovog zakona. Takođe želja je da se u zakonskom okviru prepoznaju institucionalne promjene i da se obezbijedi pravni okvir za funkcionisanje novih jedinica sistema upravljanja kvalitetom vazduha (mreža za praćenje alergenog polena). Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vazduha prošao je kroz detaljnu provjeru usklađenosti od strane EK.

U cilju poboljšanja važećih rješenja iz **Zakona o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine**, koja su se kroz njihovu implementaciju pokazala nedovoljno praktičnim ili neprimjenjivim, predložena je izmjena u članu 31 navedenog zakona, tako da umjesto roka 1. januar 2015. godine, rok za pribavljanje integrisane dozvole bude 1. januar 2020. godine. Takođe, u skladu sa izmjenama Zakona izvršiće se i izmjena Programa usklađivanja pojedinih privrednih grana sa Zakonom o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine u pogledu spiska postrojenja i vremenskog roka za pribavljanje integrisanih dozvola.

Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu, usvojena je od strane Vlade Crne Gore, na sjednici od 30. oktobra 2014. godine, i objavljena u Službenom listu ("Sl. listu CG", broj 53/14). Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 26. juna 2014. godine razmotrila i donijela niz zaključaka koji imaju za cilj unaprijeđenje poslovnog ambijenta. Jedan od zaključaka odnosi se na obavezu Ministarstva održivog razvoja i turizma da, u saradnji sa Agencijom za zaštitu životne sredine, pokrene postupak izmjene Uredbe o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu u smislu ukidanja postupka sprovođenja procjene uticaja na životnu sredinu za vikend naselja, turistička naselja i komplekse u urbanim sredinama. Iz tih razloga, ovo Ministarstvo

je pokrenulo postupak izmjene u Listi II - Projekti za koje se može zahtijevati procjena uticaja gore navedene Uredbe. Takođe, su izvršene izmjene u Listi I i Listi II, koje se odnose na oblast poljoprivrede.

Vlada Crne Gore je tokom 2014. godine utvrdila/usvojila sljedeće propise i dokumenta koje je u okviru ovog ministarstva pripremio Direktor za životnu sredinu i klimatske promjene:

- **Izvještaj o realizaciji mjera iz Akcionog plana za smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu**, koji je dao pregled realizacije mjera za period jun-decembar 2013. godine, sjednica Vlade Crne Gore od 27. marta 2014. godine;
- **Informaciju o stanju životne sredine za 2013. godinu sa Prijedlogom mjera za smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu i Prijedlogom akcionog plana**, sjednica Vlade Crne Gore od 31. jula 2014. godine. Informacija o stanju životne sredine predstavlja osnovni dokument kojim se daje ocjena ukupnog stanja životne sredine u Crnoj Gori, kao i preporuke u planiranju politike zaštite životne sredine na godišnjem nivou. Informacija je bazirana na podacima i analizama koji se dobijaju realizacijom godišnjeg Programa monitoringa za različite segmente životne sredine. U okviru Informacije o stanju životne sredine, definisan je prijedlog mjera čija realizacija treba da doprinese rješavanju identifikovanih problema i poboljšanju postojećeg stanja životne sredine u Crnoj Gori;
- **Izvještaj o realizaciji mjera iz Akcionog plana za smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu, za period januar-jun 2014. godine**, sjednica Vlade Crne Gore od 06. novembra 2014. godine;
- **II izvještaj o sprovođenju Nacionalne strategije o upravljanju kvaliteta vazduha**, sjednica Vlade Crne Gore od 18. decembar 2014. godine;
- **Informaciju o potpisivanju Minamata konvencije**, sjednica Vlade Crne Gore od 18. septembra 2014. godine;
- **IV Izvještaj o implementaciji Nacionalne strategije biodiverziteta sa Akcionim planom** je upućen Vladi u decembru 2014.g odine;
- Na predlog ovog Ministarstva, Vlada Crne Gore je na sjednici od 12. juna 2014. godine razmotrila i usvojila **Informaciju o sprovođenju nacionalnog projekta koji je podržala Međunarodna agencija za atomsku energiju MNE9004 "Mapiranje radona u Crnoj Gori i unapređenje nacionalnog sistema zaštite od radona"**. Imajući u vidu neophodnost sistematskog pristupa rješavanju problema radona jasno je da je, pored završetka radonske mape, neophodno izgraditi održiv sistem zaštite od radona u Crnoj Gori, koji pored izrade odgovarajućeg inoviranog zakonodavnog okvira za kontrolu radona treba da obuhvati kadrovsko i tehnološko jačanje institucija za sistemsku kontrolu i zaštitu od radona.
- U cilju ispunjavanja odredbi međunarodno-pravnog instrumenta Vlada Crne Gore je na predlog Ministarstva održivog razvoja i turizma na sjednici od 2.oktobra 2014. godine razmotrila i usvojila **Drugi nacionalni izvještaj o implementaciji obaveza koje proističu iz Zajedničke konvencije o sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom i sigurnosti upravljanja radioaktivnim otpadom**. Izvještaj pruža informacije o sadašnjem stanju u oblasti upravljanja radioaktivnim otpadom i iskorišćenim zatvorenim radioaktivnim izvorima i sadrži planirane aktivnosti za unapređenje sigurnosti i poboljšanje zaštite od jonizujućeg zračenja;
- **Nacionalna strategija upravljanja hemikalijama sa Akcionim planom za period 2015-2018**, upućena u decembru 2014. godine na usvajanje. Usvojena na sjednici Vlade Crne Gore od 15. januara 2015. godine.

Ostali materijali upućeni prema Vladi Crne Gore u toku 2014. godine:

- Na sjednici Vlade Crne Gore od 12. Juna 2014. godine usvojen je **Izvještaj o poslovanju društva sa ograničenom odgovornošću »Centra za ekotoksikološka ispitivanja«-Podgorica za 2013. godinu i godišnji finansijski iskazi;**
- Na sjednici Vlade Crne Gore od 26. juna.2014. godine data je saglasnost na **Program rada i finansijski plan za 2014. godinu društva sa ograničenom odgovornošću "Centar za ekotoksikološka ispitivanja" - Podgorica za 2014. godinu.**

Pored gore navedenog, tokom 2014. godine Vladi CG je upućeno 15 Informacija po osnovu zahtjeva za pravo preče kupovine nepokretnosti u zoni nacionalnog parka.

5.5.2. Izvještaji shodno međunarodnim Konvencijama i Sporazumima

Budući da je Crna Gora potpisnica brojnih Konvencija i Sporazuma u oblasti životne sredine i održivog razvoja, u obavezi je da shodno njima izvještava sekretarijate Konvencija o sprovođenju u Crnoj Gori. Tokom 2014. godini pripremljeni su sljedeći Izvještaji:

- **Drugi nacionalni Izvještaj o sprovođenju Konvencije o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine (Arhuska konvencija),** u skladu sa obavezama koje Crna Gora ima kao članica Konvencije i u februaru 2014. godine, dostavljen Sekretarijatu Arhuske konvencije u Ženevi za objavljivanje, na crnogorskom i engleskom jeziku;
- **V izvjestaj o implementaciji Konvencije o biodiverzitetu,** je poslat Sekretarijatu Konvencije;
- Shodno Zaključku Vlade Crne Gore od 21.03.2013. godine, u slučaju značajnih izmjena, nacionalni izvještaj i izjave o nuklearnim materijalima usvajaju se na sjednici Vlade Crne Gore, nakon čega se dostavljaju Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju. U februaru 2014. godine Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju dostavljen je **Sedmi nacionalni izvještaj,** dok je **Osmi nacionalni izvještaj,** zbog značajnih izmjena, a u skladu sa zaključkom Vlade Crne Gore od 21.03.2014. godine, Vlada Crne Gore usvojila pod oznakom „TAJNO“ na sjednici održanoj 19.05.2014. godine, nakon čega je isti preveden i upućen Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju, preko Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija. **Deveti i Deseti nacionalni izvještaj i izjave o nuklearnim materijalima,** koji sadrže informacije o specificiranoj opremi i nenuklearnim materijalima, navedenim u Dodatku II, koje se dostavljaju u roku od 60 dana nakon isteka drugog tromjesečja izrađeni su i dostavljeni Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju u planiranom roku.

Tokom 2014. godine Skupština Crne Gore je donijela sljedeće zakone:

- **Zakon o potvrđivanju amandmana na Stokholmsku konvenciju o dugotrajnim organskim zagađujućim supstancama ("Sl. list CG", broj 04/14),** kojim su potvrđeni amandmani koji su usvojeni na četvrtom i petom zasijedanju Konferencije Potpisnica Stokholmske konvencije, održanim od 4-8. maja 2009. godine i 25-29. aprila 2011. godine u Ženevi, Švajcarska, tačnije, dopunjeni su Aneksi A, B i C sa 10 novih POP-s supstanci. Tako da su sada navedenom konvencijom pokrivena 22 supstance i grupe supstanci.

- **Zakon o nacionalnim parkovima ("Sl. list CG", broj 28/14).** U pripremi Zakona korišćena su komparativna iskustava zemlje u regionu (Hrvatska) kao i iskustava razvijenih zemalja (Italija). Izrada ovog Zakona s obzirom na predmet regulisanja ne podrazumijeva unošenje odredbi pojedinih direktiva odnosno harmonizaciju sa istim, ali je u pripremi Zakona konsultovan Vodič Međunarodne unije za zaštitu prirode (IUCN) za upravljanje zaštićenim područjima, a transponovane su pojedine odredbe Direktive Savjeta Evrope od 21. maja 1992. godine o zaštiti prirodnih staništa i divljeg biljnog i životinjskog svijeta 92/43/EEC. Kao novina u zakonskoj regulativi jeste uređeno pitanje ekosistemskih usluga kroz ovaj zakon pod kojima se podrazumijevaju radnje i aktivnosti na zaštiti određenog ekosistema u cilju stvaranja direktnog ili indirektnog ekosistemskog benefita za korisnike dobara nacionalnih parkova. Takođe je definisano da će se međusobna prava i obaveze korisnika dobara nacionalnih parkova i privrednog društva urediti posebnim ugovorom. Ovim Zakonom je izvršena i revizija granica NP „Durmitor“.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je u skladu sa zakonima predviđenim obavezama donijelo sljedeća podzakonska akta, i to:

Na osnovu Zakona o zaštiti vazduha ("Sl. list CG", broj 25/10):

- Pravilnik o tehničkim standardima zaštite vazduha od emisija isparljivih organskih jedinjenja koje nastaju skladištenjem, pretakanjem i distribucijom motornih benzina ("Sl. list CG", broj 07/14);
- Pravilnik o popisu gasova i načinu izrade inventara emisije gasova sa efektom staklene bašte i razmjeni informacija ("Sl. list CG", broj 39/14);
- Plan kvaliteta vazduha za opštinu Nikšić.

Na osnovu Zakona o hemikalijama ("Sl. list CG", broj 18/12):

- Pravilnik o načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalije i određenog proizvoda u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom za klasifikaciju i obilježavanje UN ("Sl. list CG", broj 11/14);
- Pravilnik o metodama ispitivanja opasnih svojstava hemikalija ("Sl. list CG", broj 16/14);
- Pravilnik o smjernicama i uslovima dobre laboratorijske prakse ("Sl. list CG", broj 24/14);
- Pravilnik o izmjenama pravilnika o postupku prethodnog obavješćavanja i postupku davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavješćenja za izvoz hemikalija ("Sl. list CG", broj 27/14);
- Pravilnik o listi opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen ("Sl. list CG", broj 31/14).

Na osnovu zakona o zaštiti prirode ("Sl. list CG", br.62/13):

- Pravilnik o načinu vođenja evidencije stanišnih tipova (Službeni list CG, broj 22/14);
- Pravilnik o sadržaju, načinu uspostavljanja i vođenju katastra speleoloških objekata („Sl.list CG“, broj 22/14);
- Pravilnik o načinu izrade i procjene rizika za unošenje stranih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva ("Sl. list CG", broj 28/14);
- Pravilnik o načinu obilježavanja strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta koje se drže u zatočeništvu ("Sl. list CG", broj 28/14).

Na osnovu Zakona o zaštiti od nejonizujućih zračenja, ("Sl. list CG", broj 35/13):

- Pravilnik o načinu određivanja i granicama najvećeg dopuštenog nivoa izlaganja optičkom zračenju („Sl. list CG“, broj 2/14);
- Pravilnik o bližem sadržaju procjene rizika („Sl. list CG“, broj 14/14);
- Pravilnik o bližem sadržaju akcionog programa o sprovođenju mjera zaštite od nejonizujućih zračenja (Sl. list CG, broj 23/14);
- Očekuje se objavljivanje Pravilnika o granicama izlaganja elektromagnetnim poljima, koji je upućen “Službenom listu CG”.

5.5.3. Informacije o evropskim integracijama

Ministarstvo održivog razvoja i turizma zaduženo je za politiku životne sredine i klimatskih promjena u procesu EU integracija. Direktorata za životnu sredinu i klimatske promjene je nosilac tih aktivnosti. Shodno tome, u Ministarstvu održivog razvoja i turizma svakog petka su održavani sastanci Radne grupe za Poglavlje 27- Životna sredina i klimatske promjene, kojima su predsjedavale Ivana Vojinović, generalna direktorica za životnu sredinu i klimatske promjene i Daliborka Pejović, državna sekretarka za životnu sredinu.

- Pododbor i Odbor za Stabilizaciju i pridruživanje između Crne Gore i Evropske Unije

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, preko Direktorata za životnu sredinu i klimatske promjene, koordinira radom Pododbora za saobraćaj, energetiku, životnu sredinu i regionalni razvoj, tzv. Grupe VII u okviru Odbora za Stabilizaciju i pridruživanje između Crne Gore i Evropske unije.

U Briselu je 7. i 8. oktobra 2014. godine održan VII zajednički sastanak Pododbora za oblast saobraćaja, energetike, životne sredine i regionalne politike između Crne Gore i Evropske komisije.

Pododbori Evropske unije i Crne Gore održavaju se na godišnjem nivou i predstavljaju dobru priliku da dvije strane razmijene informacije o ostvarenom napretku u proteklih godinu dana. Tokom sastanka, crnogorska delegacija je prezentovala napredak ostvaren od posljednjeg sastanka Pododbora održanog u junu 2013. godine u Podgorici.

Na marginama sastanka Pododbora, crnogorska delegacija organizovala je i niz sastanaka sa predstavnicima Generalnih direktorata u Evropskoj komisiji.

U novembru 2014. godine, Direktorata za životnu sredinu i klimatske promjene je pripremio odgovore na operativne zaključke sa sastanka Pododbora i iste dostavio Evropskoj komisiji.

U Briselu je 4.12.2014. godine održan sastanak Odbora za stabilizaciju i pridruživanje između Crne Gore i Evropske unije, na kojem je učestvovala i generalna direktorica za životnu sredinu i klimatske promjene.

Prije održavanja sastanaka Pododbora za oblast saobraćaja, energetike, životne sredine i regionalne politike i Odbora za stabilizaciju i pridruživanje, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je posredstvom Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija dostavilo Evropskoj komisiji narativne izvještaje koji su sadržali

informacije o ostvarenom napretku od održavanja prethodnih sastanaka Pododbora za saobraćaj, energetiku, životnu sredinu i regionalnu politiku i Odbora za stabilizaciju i pridruživanje.

- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP)

Direktorat za životnu sredinu i klimatske promjene pripremio je i izvještaj po osnovu obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) i isti dostavio Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija.

- Izvještaj o napretku Crne Gore

U aprilu 2014. godine, pripremljen je i poslat Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija, I prilog za Izvještaj o napretku Crne Gore za period septembar 2013-april 2014. godine, a u septembru 2014. godine pripremljen je i dostavljen Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija II prilog za izvještaj o napretku Crne Gore EU koji je obuhvatio period april 2014.-septembar 2014. godine.

U Izvještaju o skriningu koji je usvojen od strane Savjeta EU u decembru 2013. godine, Crna Gora je dobila mjerilo za otvaranje Poglavlja 27 - Životna sredina i klimatske promjene. Mjerilo za otvaranje pregovora u ovom poglavlju glasi:

Potrebno je da Crna Gora izradi sveobuhvatnu nacionalnu strategiju i akcioni plan koji će poslužiti kao osnova za prenošenje, sprovođenje i primjenu pravne tekovine u oblasti životne sredine i klimatskih promjena, uključujući planove razvoja relevantnih administrativnih kapaciteta i procjenu potreba finansijskih resursa s definisanim ciljevima i rokovima (posebna pažnja treba biti posvećena usklađivanju u oblasti kvaliteta voda, zaštite prirode i upravljanja otpadom, kao i planiranju i jačanju administrativnih kapaciteta u oblasti klimatskih promjena).

U cilju ispunjavanja početnog mjerila, u martu 2014. godine je pripremljen Nacrt akcionog plana sa definisanim aktivnostima koje treba sprovesti u narednom periodu, a u cilju harmonizacije i implementacije EU legislative.

U Ministarstvu održivog razvoja i turizma, 13. i 14. maja 2014. godine, održani su prvi tehnički sastanci na temu ispunjavanja početnog mjerila, između Evropske komisije i crnogorskih institucija koje su nadležne za pitanja iz oblasti životne sredine. Crnogorsku delegaciju koju je činilo 50 predstavnika iz ukupno 17 institucija (7 ministarstava i 10 organa uprave).

Na završnom sastanku sa ministrom održivog razvoja i turizma Branimirom Gvozdenovićem sumirani su zaključci do kojih se došlo tokom gore navedenih sastanaka, definisan je dalji pravac aktivnosti i Crnoj Gori su date smjernice koje zadatke treba da ispuni kako bi ostvarila progres u ovom poglavlju. To se prije svega odnosi na uspostavljanje realnog strateškog planiranja i jasnog definisanja prioriteta, kao i identifikovanja finansijskih sredstava potrebnih za realizaciju obaveza koje stoje pred Crnom Gorom.

Na sastancima je, između ostalog, naglašeno da Crnu Goru najveći izazovi očekuju u oblastima kvaliteta voda, upravljanja otpadom, zaštite prirode i klimatskim promjenama.

Shodno zaključcima sa sastanaka, pripremljen je i dostavljen u decembru 2014. godine na komentare Evropskoj komisiji prvi Nacrt strategije i akcionog plana koji sadrži četiri segmenta i to: transpoziciju zakonodavstva, implementaciju, administrativni i finansijski dio. Nakon dobijenih komentara od strane EK nastaviće se rad na Strategiji sa akcionim planom, koja je po programu rada Vlade planirana za IV kvartal 2015. godine. Vezano za izradu Nacrta sa Evropskom komisijom je organizovana i video konferencija.

U 2014. godini Direktorat je u dijelu svoje nadležnosti, učestvovao u izradi revizije Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2015-2018.

5.5.4. Informacija o multilateralnoj i bilateralnoj saradnji

- Saradnja sa Evropskom komisijom

Tokom 2014. godine uzeto je učešće u Evaluacionom timu formiranom od strane delegacije EU, vezano za izbor najpovoljnije ponude za IPA projekat „Jačanje sistema zaštite životne sredine“.

U procesu pridruživanja Crne Gore EU, u okviru saradnje kroz instrument pretristupne pomoći za oblast nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja, a na osnovu iskazanog interesovanja crnogorskih institucija, do sada je uspješno realizovano više projekata, koji su procijenili trenutno stanje, nedostatke i potrebe da bi se isti otklonili.

U okviru Višekorisničkog IPA 2009 programa Ministarstvu održivog razvoja i turizma i Agenciji za zaštitu životne sredine odobren je projekat iz oblasti nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja „Upravljanje zatvorenim radioaktivnim izvorima uključujući radioaktivne gromobrane i jačanje efektivnosti regulatorne infrastrukture u oblasti zaštite od zračenja u Crnoj Gori, Makedoniji i na Kosovu“, ukupne vrijednosti 1.350.000 €, čija se sprovođenje veoma uspješno završilo 2014. godine. Na adrese nadležnih institucija Crne Gore pristigle su pohvale o uspješnoj realizaciji projekta od strane Međunarodne agencije za atomsku energiju. Cilj projekta je bio smanjenje radioloških rizika koji potiču od nebezbednog i nesigurnog upravljanja zatvorenim izvorima zračenja i radioaktivnim gromobranama u Crnoj Gori, Republici Makedoniji i na Kosovu. Implementacija projekta je počela 2011. godine i projekat je imao četiri faze realizacije.

U okviru Višekorisničkog IPA 2008 programa tokom 2014. godine nakon dužeg kašnjenja od strane implementatora (IAEA) realizovan je projekat IPA 2008 (RER9/104) »Jačanje tehničkih kapaciteta nuklearnih regulatornih tijela u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Makedoniji, Crnoj Gori i Srbiji i na Kosovu (UNSCR 1244/99)«. Cilj projekta je bio da se podrže zemlje Zapadnog Balkana u procesu usklađivanja nacionalnih propisa u području radijacione i nuklearne sigurnosti i zaštite od jonizujućeg zračenja sa pravom Evropske unije. Projekat je nakon više neuspjeha uspio u posljednjoj fazi koji realizuje ENCO konzorcijum iz Austrije, u ime Međunarodne agencije za atomsku energiju.

Tokom 2014. godine Evropska komisija je odlučila da projekat „Dalje jačanje tehničkih kapaciteta nadležnih institucija (nuklearnih regulatornih tijela) u Bosni i

Hercegovini i Crnoj Gori” proširi i na ostale zemlje Zapadnog Balkana, zbog čega se u toku godine radilo na ažuriranju projektnih aktivnosti. Cilj projekta je dalje jačanje regulatorne infrastrukture iz oblasti radijacione sigurnosti i zaštite od zračenja.

Tokom 2014. Evropska komisija je odobrila zahtjev za korišćenje IPA fondova u oblasti kvaliteta vazduha u ukupnoj vrijednosti od 1,1 milion €. U ovom paketu mjera planirano je obezbjeđenje donatorskih sredstava za unaprijeđenje mreže za praćenje kvaliteta vazduha kroz nabavku dodatne opreme (uspostavljanje dodatne UB stanice, opremanje EMEP stanice, zamjena starih analizatora, itd.), upotpunjavanje programa praćenja kvaliteta vazduha (analize taložnih materija, hemijski sastav lebdećih čestica na EMEP stanici i analiza žive) opremanjem laboratorije ZHMS i unaprijeđenje mreže za praćenje kvaliteta vazduha kroz repozicioniranje mjernih mjesta gdje je to potrebno.

- **Posjeta rumunske delegacije**

Delegacija rumunskog Ministarstva za zaštitu životne sredine i klimatskih promjena, predvođena državnim sekretarkom, gđom Elenom Dumitru, boravila je u studijskoj posjeti Crnoj Gori u periodu 17. – 20 februara 2014. godine.

Posjeta je organizovana na osnovu potpisanog Memoranduma o saradnji između dvije države, a u cilju prenošenja iskustva o procesu evropskih integracija. U periodu od 05-07. novembra 2014. godine crnogorska delegacija boravila je u posjeti Rumuniji. Tokom boravka rumunski eksperti su prezentovali iskustva u procesu pristupanja EU, kao i izazove koji se odnose na poglavlje Životna sredina. Takođe, organizovana je i posjeta postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda. Za vrijeme bilateralne posjete, prezentovane su sljedeće podoblasti poglavlja 27- Životna sredina: hemikalije, industrijsko zagađenje, zaštita prirode, horizontalno zakonodavstvo, kvalitet voda, upravljanje otpadom i klimatske promjene.

- **Saradnja sa Vladom Kraljevine Belgije**

U okviru bilateralne saradnje sa Vladom Belgije (Savezna uprava za ekonomske poslove) tokom 2011. i 2013. godine sproveden je projekat o demontaži javljača požara koji u sebi imaju radioaktivni izotop (ukupna vrijednost 20.000 €). Korisnici projekta su bili predstavnici D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“, a implementaciona agencija Institut za radioelemente iz Belgije. Tokom 2014. godine posredstvom Ministarstva održivog razvoja i turizma takođe je realizovan projekat u okviru kojeg je Institut za radioelemente dodijelio D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“ sondu za ispitivanje radionuklida u vodi, koja je postavljena na Fraskanjeli, u rijeci Bojani, opština Ulcinj.

5.5.5. Saradnja sa međunarodnim organizacijama

Kvalitetna saradnja s međunarodnim organizacijama u oblasti životne sredine nastavljena je i tokom 2014. godine, i to:

- Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP);
- WB (Svjetska banka);
- WWF (Svjetski fond za prirodu);
- UNECE (Komisija Ujedinjenih nacija za životnu sredinu);
- IAEA (Međunarodna agencija za atomsku energiju).

- **Saradnja sa UNDP**

Prepoznajući značaj aktivnosti koje u okviru svojih nadležnosti realizuje Ministarstvo održivog razvoja i turizma po pitanju zaštite građana Crne Gore od štetnog uticaja radioaktivnog gasa radona, na inicijativu Ministarstva, kancelarija **Programa za razvoj Ujedinjenih nacija** – kancelarija u Podgorici je obezbijedila podršku preko svoje sestrinske kancelarije u Češkoj Republici u iznosu od 40.000 dolara kroz realizaciju projekta o jačanju regulatorne infrastrukture u ovoj oblasti. Realizacija projekta se očekuje u 2015. godini nakon izbora čeških eksperata.

U saradnji sa kancelarijom UNDP-ija u Crnoj Gori se realizuju i projekti:

„Jačanje sistema održivosti zaštićenih područja“

„Višegodišnji izvještaj o klimatskim promjenama prema UNFCCC“

„Kataliziranje finansiranja u zaštićenim područjima“

- **Saradnja sa WB**

Vlada Crne Gore preko Ministarstva održivog razvoja i turizma realizuje Projekat “Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje” (“Industrial Waste management and Cleanup Project”) za sanaciju industrijski kontaminiranih lokacija kao i upravljanje industrijskim i opasnim otpadom.

Projekat se sastoji iz tri komponente:

1) sanacija prioritetnih lokacija u Crnoj Gori na kojima se nalaze deponije industrijskog otpada – u toku;

2) određivanje lokacije koja bi bila najpodobnija za izradu nacionalnog postrojenja za odlaganje i tretman opasnog otpada i

3) upravljanje projektom – u toku.

Projekat, u okviru kojeg treba da budu sanirane crne ekološke tačke (deponija grita na lokaciji Jadranskog Brodogradilišta Bijela, flotaciono jalovište Gradac Pljevlja, deponija pepela i šljake “Maljevac”, deponija čvrstog otpada u KAP-u i bazeni crvenog mulja na lokaciji KAP-a”) u početnoj je fazi implementacije. Ukupan iznos sredstava potreban za realizaciju Projekta, obezbijeđen je iz kredita Svjetske banke i iznosi 50 miliona €. Ugovor o zajmu za pomenuti projekat potpisan 10.10.2014. godine. Novac iz kredita je već na raspolaganju, obzirom da je zajam postao efektivan 17. novembra 2014. godine.

U početnoj fazi implementacije Projekta rade se dodatna istraživanja. Za svaku investiciju radiće se detaljnije ažurirana procjena uticaja na životnu sredinu i društvo (ESIA), kako bi se dobile odgovarajuće ekološke i građevinske dozvole, planovi upravljanja životnom sredinom (EMP) i implementiraće se dodatni instrumenti zaštite.

- **Saradnja sa WWF**

Osnovana Asocijacija »Parkovi Dinarida«, sa sjedištem u Podgorici, 5. decembra 2014. godine, koja ima za cilj stvaranje platforme zaštićenih područja kroz povezivanje svih parkova u regionu Dinarskog luka. Osnivanje ove Asocijacije predstavlja rezultat dogovora postignutog u Budvi prije godinu dana, usvajanjem zajedničke izjave BIG WIN 2. Usvajanjem ove izjave, Crna Gora se obavezala da će raditi na jačanju procesa planiranja u zaštiti prirode, kao i valorizovanju ekonomske vrijednosti svog prirodnog bogatstva, kroz 14 obaveza, među kojima je proglašenje

dva regionalna parka, Piva i Komovi, početak projekta uspostavljanja NATURA 2000 mreže, ratifikacija Nagoja protokola i dr.

- **Saradnja sa UNECE**

Ekonomska komisija Ujedinjenih Nacija za Evropu (UNECE) 2014. godine je u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma i brojnim drugim institucijama pripremila Treći izvještaj o upravljanju životnom sredinom u Crnoj Gori. Izvještaj će biti objavljen tokom 2015. godine.

Takođe, konsenzusom je donijeta odluka o članstvu Crne Gore u UNECE Odboru ministara za životnu sredinu i zdravlje (The European Environment and Health Ministerial Board - EHMB) ispred podregiona jugoistočne Evrope za 2015. godinu. UNECE Odbor ministara za životnu sredinu i zdravlje je politička struktura Komiteta za politiku životne sredine (CEP) i pokretačka snaga međunarodne politike u oblasti životne sredine i zdravlja. Mandat Odbora ministara je da da odgovarajući politički profil i liderstvo u oblasti životne sredine i zdravlja.

Predstavnik Crne Gore uključen je u ekspertske tim UNECE za reviziju izvještaja drugih zemalja koji će se pripremati u periodu 2015-2018.

- **Saradnja sa IAEA**

MNE9004 "Mapiranje radona u Crnoj Gori i unapređenje nacionalnog sistema zaštite od radona". Imajući u vidu neophodnost sistematskog pristupa rješavanju problema radona jasno je da je, pored završetka radonske mape, neophodno izgraditi održiv sistem zaštite od radona u Crnoj Gori, koji pored izrade odgovarajućeg inoviranog zakonodavnog okvira za kontrolu radona treba da obuhvati kadrovsko i tehnološko jačanje institucija za sistemsku kontrolu i zaštitu od radona. S tim u vezi nadležne institucije Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Agencija za zaštitu životne sredine, kao i Crnogorska akademija nauka i umjetnosti su postigle dogovor o zajedničkom preduzimaju mjera potrebnih za rješavanje problema povećane koncentracije gasa radona u boravišnim prostorijama.

Projekat finansira Međunarodna agencija za atomsku energiju i Vlada Crne Gore uz podršku kancelarija OEBS i UNDP u Crnoj Gori. Partnerske institucije u projektu su: Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo prosvjete, Univerzitet Crne Gore, Zavod za metrologiju i D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“. Imajući u vidu značaj projekta za zaštitu zdravlja građana Crne Gore i državu uopšte, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Agencija za zaštitu životne sredine i Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, u svojstvu nosilaca projekta, dana 07.05.2014. godine, na prvoj konferenciji za novinare povodom početka realizacije projekta, potpisale su Sporazum o saradnji na realizaciji nacionalnog projekta „Mapiranje radona u Crnoj Gori i unapređenje nacionalnog sistema zaštite od radona"

INT9176 "Jačanje kontrole iskorišćenih zatvorenih radioaktivnih izvora na Mediteranu" ("Strengthening Cradle-to-Grave Control of Disused Sealed Radioactive Sources in the Mediterranean Region"), koji se već tri godine realizuje sa uspjehom od 100 %. Crna Gora je veoma aktivan učesnik projekta INT9176, koji finansira Međunarodna agencija za atomsku energiju, Evropska komisija, Vlada Španije i Vlada Sjedinjenih američkih država. Vrijednost projekta je 4.673.200 €. Projekat je počeo sa implementacijom 2012. godine a završiće se 2016. godine.

U periodu **18.06. - 27.06.2014.** godine na zahtjev Ministarstva održivog razvoja i turizma, a u koordinaciji sa Agencijom za zaštitu životne sredine i D.O.O. "Centar za ekotoksikološka ispitivanja" realizovana je desetodnevna ekspertska misija i podrška nadležnim institucijama od strane Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA), koji su angažovali renomiranu firmu EKOTEH Dozimetrija D.O.O. iz Hrvatske. U toj aktivnosti su zajedno sa kolegama iz D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“ kondicionirali radioaktivne izvore. Tom prilikom, Ministarstvu održivog razvoja i turizma obezbijeđena je IAEA donacija kontejnera (12.000 €).

Ukupno je kondicionirano 98 različitih zatvorenih izvora (radioaktivnih gromobrana, iskorišćenih radioaktivnih izvora iz industrije, vojske, otpada itd).

U **novom ciklusu tehničke pomoći 2016-2017. godina** Međunarodna agencija za atomsku energiju je u prvoj fazi odobravanja odobrila tri koncepta za nacionalne projekte od čega je Ministarstvo održivog razvoja i turizma nosilac projekata i to: **MNE2014001 „Radon u crnogorskim školama i vrtićima“** (Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo prosvjete, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti i Agencija za zaštitu životne sredine) i **MNE2014003 „Unapređenje regulatorne infrastrukture u oblasti nuklearne i radijacione sigurnosti i bezbjednosti i zaštite od zračenja“** (Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Agencija za zaštitu životne sredine).

Dana 19.06.2014. godine na sjednici Vlade Crne Gore usvojen je **Okvirni program za saradnju Crne Gore sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju – IAEA (2014-2020)**, čiju je izradu koordiniralo Ministarstvo nauke, a u izradi istog učestvovali su predstavnici Ministarstva održivog razvoja i turizma. Ovaj Okvirni program (CPF) obuhvata razvojne prioritete koje su usaglasili predstavnici Crne Gore i Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) za period 2014-2020. godine.

U saradnji sa Misijom OEBS-a realizovan je projekat „**Strateška procjena uticaja na životnu sredinu**“, kao i projekat „**Škola ekološkog aktivizma**“, u čijoj realizaciji pored Misije OEBS-a učestvuje i NVO Ekološki pokret Ozon.

Tokom 2014. godine realizovan je projekat „**Nacionalna konvencija o EU integraciji**“ Evropskog pokret u CG, kao i projekat „**Očuvanje i održivo korišćenje biodiverziteta na područjima Prespanskog, Ohridskog i Skadarskog jezera-CSBL**“, podržan od strane GIZ/Njemačke kancelarije za razvoj i Vlade Njemačke.

Saradnja s međunarodnim organizacijama u oblasti životne sredine se ostvaruje i kroz učeće u radu upravnih odbora na projektima:

- „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje“ -Svjetska banka;
- „Izrada nacionalnog i lokalnih planova upravljanja otpadom“-Delegacija EU u CG;
- „Izrada Nacionalnog akcionog programa za zaštitu zemljišta u Crnoj Gori“-UNEP;
- „Druga nacionalna komunikacija Crne Gore prema UNFCCC“-UNDP;
- „Izvještaj po mjeri čovjeka“-UNDP.

I tokom 2014. godine nastavljena je saradnja sa **Privrednom komorom CG**, kroz organizovanje Okruglog stola na temu "Nacionalna strategija upravljanja hemikalijama sa Akcionim planom za period 2015-2018. godine", u cilju adekvatnog i blagovremenog upoznavanja crnogorskih privrednika sa izazovima i obavezama koje im predstoje u procesu EU integracija u oblasti životne sredine, kao i kroz učešće u radu **Odbora za energetske efikasnost i životnu sredinu**.

5.5.6. Podaci o izvršavanju zakona

Kroz međusektorsku saradnju na nivou Vlade, Direktorata je tokom 2014. godine dao mišljenje na oko 30 propisa (Predloga zakona, podzakonskih akata, Nacrta strategija) koje su pripremili ostali organi državne uprave, kao i više od 30 planskih dokumenata (PPPN, DPP, PUP, LSL, DSL, UP i sl).

5.5.7. Izvršavanje povjerenih poslova

Monitoring kvaliteta vazduha obavljao je Centar za ekotoksikološka ispitivanja – CETI na osnovu Uredbe o povjeravanju dijela poslova iz nadležnosti Agencije za zaštitu životne sredine javnoj ustanovi "Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore" ("Sl. list CG", broj 62/11).

5.5.8. Transparentnost rada

Tokom 2014. godine, objavljeno je na sajtu Ministarstva **15 javnih poziva** NVO-ima za predlaganje kandidata za učešće u izradi propisa. NVO-e se nisu prijavile ni na jedan javni poziv. Objavljena su i **2 javna poziva za konsultacije** zainteresovane javnosti povodom izrade Nacrta zakona o životnoj sredini i Nacrta zakona o biocidnim proizvodima.

Javni pozivi nevladinim organizacijama za predlaganje kandidata u sastav Radne grupe upućeni su za izradu:

1. Nacrta zakona o životnoj sredini;
2. Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vazduha;
3. Nacrta akcionog plana za borbu protiv dezertifikacije;
4. Predloga pravilnika o pripremi nacionalnih inventara emisija i popisu gasova sa efektom staklene bašte;
5. Predloga pravilnika o granicama izlaganja elektromagnetnim poljima za stanovništvo i profesionalno izložena lica;
6. Predloga pravilnika o bližim uslovima u pogledu kadra, opreme i prostora koje treba da ispunjava privredno društvo, preduzetnik ili drugo pravno lice za dobijanje dozvole za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja;
7. Predloga pravilnika o vrstama izvora elektromagnetnih polja, za koje se pribavlja dozvola za korišćenje izvora elektromagnetnih polja;
8. Predloga nacionalne strategije upravljanja hemikalijama;
9. Predloga zakona o biocidnim proizvodima;
10. Predloga pravilnika o načinu prvih i periodičnih mjerenja, kriterijumima za utvrđivanje učestalosti periodičnih mjerenja, sadržaju i obrascu izvještaja o izvršenim prvim i periodičnim mjerenjima;

11. Predloga pravilnika o vrstama zatečenih značajnih izvora nejonizujućih zračenja za koje se izrađuje Studija korišćenja zatečenih značajnih izvora nejonizujućih zračenja;
12. Predloga pravilnika o načinu obilježavanja i zahtjevima za sigurno korišćenje uređaja koji emituju optičko zračenje ili sadrže izvore optičkog zračenja;
13. Predloga pravilnika o vrstama uređaja koji emituju ultrazvuk ili uređaja koji emituju optičko zračenje ili sadrže izvore optičkog zračenja za koje se izdaju dozvole za korišćenje;
14. Predloga pravilnika o oznakama usaglašenosti za izvore buke koji se stavljaju u promet i upotrebu;
15. Predloga pravilnika o metodama izračunavanja i mjerenja nivoa buke u životnoj sredini.
16. Javni poziv za konsultacije zainteresovane javnosti povodom izrade Nacrta zakona o životnoj sredini;
17. Javni poziv za konsultacije zainteresovane javnosti povodom izrade Nacrta zakona o biocidnim proizvodima.

Službenici Direktorata kontinuirano dostavljaju na objavljivanje na sajtu Ministarstva, sve propise koji su objavljeni u „Službenom listu Crne Gore“.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je, u skladu sa Uredbom o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona („Sl. list CG“, broj 12/12), obavijestilo zainteresovanu javnost da je pokrenulo postupak **javne rasprave** povodom:

- **Nacrta zakona o životnoj sredini** - počela 20. novembra i trajala do 28. decembra 2014. godine. Javna rasprava u formi tribine održana je 25. decembra 2014. godine, u prostorijama Ministarstva održivog razvoja i turizma.

- **Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vazduha** - održana je 20. juna 2014. godine. Najveći napredak u primjeni propisa iz oblasti kvaliteta vazduha u 2014. godini je omogućavanje građanima da u realnom vremenu preko interneta prati podatke iz državne mreže za praćenje kvaliteta vazduha.

- **Nacrta Nacionalne strategije upravljanja hemikalijama** - Okruglom stolu koji je održan 14. novembra 2014. godine u prostorijama Ministarstva održivog razvoja i turizma prisustvovalo je 6 učesnika koji su u direktnoj diskusiji ukazali na određena pitanja svojim primjedbama, sugestijama i komentarima.

- **Nacrta zakona o biocidnim proizvodima** - Okruglom stolu koji je održan 26. novembra 2014. godine u prostorijama Ministarstva održivog razvoja i turizma prisustvovalo je 5 učesnika.

- Dana 23.01.2014. godine u Podgorici u organizaciji Ministarstva održivog razvoja i turizma, Arhus centara Podgorica i Nikšić kao organizacionih jedinica Agencije za zaštitu životne sredine, Misije OEBS-a u Crnoj Gori i Ekološkog pokreta „Ozon“, održana je Javna rasprava o **Predlogu drugog nacionalnog Izvještaja o sprovođenju Arhuske konvencije**. Javnoj raspravi su, pored predstavnika Ministarstva održivog razvoja i turizma, prisustvovali i predstavnici Misije OEBS-a u Crnoj Gori, Agencije za zaštitu životne sredine, brojnih državnih i lokalnih institucija, nevladinih organizacija, kao i predstavnici medija. Sve sugestije i pristigli komentari su integrisani u Izvještaj. Tekst Predloga izvještaja je poslat svim nadležnim institucijama na davanje mišljenja, primjedbi i sugestija. Takođe je Predlog izvještaja bio objavljen na sajtu Ministarstva i mreže Arhus centara u Crnoj Gori (www.arhuscentri.me), sa pozivom javnosti, nevladinim organizacijama i ostalim subjektima da dostave svoja mišljenja i primjedbe.

Tekstovi navedenih propisa bili su dostupni javnosti i preko portala e-uprave i posredstvom tri Arhus centra u Crnoj Gori (Podgorica, Nikšić, Berane).

Javna tribina- U susret “**Danu bez automobila**” koji se obilježava 22. septembra, Ministarstvo održivog razvoja i turizma sa NVO Ozon, Glavnim gradom i Agencijom za zaštitu životne sredine organizovalo je 19. septembra 2014. javnu tribinu nazvanu “Vazduh koji dišemo”, radi podizanja svijesti javnosti o dobrobitima alternativnog prevoza, telecommuting-a, dijeljenju prevoza i unaprijeđenju javnog prevoza.

Imajući u vidu značaj projekta za zaštitu zdravlja građana Crne Gore i državu uopšte, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Agencija za zaštitu životne sredine i Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, u svojstvu nosilaca projekta, dana 07.05.2014. godine, na **prvoj konferenciji za novinare povodom početka realizacije projekta**, potpisale su **Sporazum o saradnji na realizaciji nacionalnog projekta „Mapiranje radona u Crnoj Gori i unaprjeđenje nacionalnog sistema zaštite od radona”**, zaveden pod brojem 03-392/5 dana 08.05.2014. godine. U okviru ovog projekta 18.09.2014. godine održana je **druga press konferencija** na kojoj su građani Crne Gore informisani o početku postavljanja detektora u crnogorskim opštinama. Na teritoriji Crne Gore do sad je održana 21 tribina, kako bi se građani informisali po pitanju negativnog uticaja gasa radona na njihovo zdravlje i o aktivnostima nadležnih institucija i aktivnostima projekta.

5.6. DIREKTORAT ZA UPRAVLJANJE OTPADOM I KOMUNALNI RAZVOJ

5.6.1. Stanje u upravnoj oblasti i reformske i druge aktivnosti i najvažnije mjere preduzete u 2014. godini

Prepoznajući da uspostavljeni odnosi u oblasti komunalnih djelatnosti ne omogućavaju adekvatno zadovoljenje potreba korisnika usluga i u izvjesnom smislu predstavljaju prepreku u obavljanju i razvoju ovih djelatnosti, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je pripremilo, a Vlada Crne Gore utvrdila Predlog zakona o komunalnim djelatnostima, koji je dostavljen Skupštini Crne Gore u oktobru 2011. godine. Usvajanje i puna implementacija ovog zakona treba da unaprijede stanje u ovoj oblasti kroz unapređenje odnosa između jedinica lokalne samouprave koje su odgovorne za organizovanje komunalnih djelatnosti i subjekata koji obavljaju ove poslove, kao i odnose između vršilaca komunalnih djelatnosti i građana. Nažalost, Predlog zakona o komunalnim djelatnostima se još uvijek nalazi u skupštinskoj proceduri. U izvještajnom periodu pripremani su amandmani na Predlog zakona o komunalnim djelatnostima, kao i na Predlog zakona o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja kako bi se tekst ovih zakona prilagodio novonastalim uslovima u pojedinim segmentima oblasti koje su predmet ovih zakona (usklađivanje sa Zakonom o komunalnoj policiji, sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata i dr.).

U oblasti vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama u 2014. godini, u skladu sa planiranom dinamikom, nastavilo se sa realizacijom projekata, koji su definisani strateškim dokumentima: Master planom odvođenja otpadnih voda Crnogorskog

primorja i opštine Cetinje i Masterplanom za kanalizaciju i otpadne vode u centralnom i sjevernom regionu Crne Gore i drugim projektima. Najznačajnije aktivnosti realizovane u 2014. godini su puštanje u redovan rad postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Budvi i Žabljaku.

Kada je u pitanju oblast upravljanja otpadom uspostavljen je odgovarajući zakonodavni i strateški okvir, ali postoji problem u implementaciji istog. U ovoj oblasti tokom 2014. godine urađen je Predlog strategije upravljanja otpadom i Nacrt novog Državnog plana upravljanja otpadom. U toku su aktivnosti na izradi Predloga novog zakona o upravljanju otpadom. Usvajanjem ova dva akta, ali i bez njih, efikasnost realizacije mjera iz propisa i strateških dokumenata u oblastima koje su u nadležnosti Direktorata, prije svega zavisiće od **uspostavljanja efikasnog inspekcijskog nadzora**. Preduslov je da se obezbijedi jačanje kapaciteta nadležnih inspekcija na državnom i lokalnom nivou.

Na osnovu Zakona o upravljanju otpadom donijeta su dva podzakonska akta:

1. Pravilnik o izmjeni pravilnika o bližim uslovima za upis u registar posrednika i trgovaca otpadom ("Službeni list Crne Gore", broj 21/14);
2. Pravilnik o metodama ispitivanja opasnih svojstava otpada i bližim uslovima koje treba da ispunjava akreditovana laboratorija za ispitivanje opasnih svojstava otpada ("Službeni list Crne Gore", broj 21/14).

U septembru 2014. godine usvojena je Strategija ekoremedijacije u Crnoj Gori, sa Akcionim planom za period 2014-2020. godina. Ovaj dokument evaluira i analizira stanje životne sredine u Crnoj Gori, identifikuje zagađene i degradirane „hot spot“ tačke i predlaže ekonomski i ekološki najbolja rješenja za sanaciju određenih problema životne sredine u integrisanom obliku sa već važećim strategijama. Rješenja su usmjerena na primjenu ekoremedijacijskih mjera, koje se sa ekonomskog i ekološkog aspekta smatraju kao najprikladnije mjere za rješavanje različitih problema životne sredine i omogućavaju smanjenje troškova za neke od projekata u odnosu na osnovne sektorske strategije.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja pokrenulo je pripremne aktivnosti na izradi Studije aglomeracija i Studije osjetljivih područja u Crnoj Gori jer izrada ove dvije studije proizilazi iz odredbi Direktive EU o otpadnim vodama. U okviru ove aktivnosti angažovan je ekspert iz Republike Hrvatske i održane su pripremne radionice čiji cilj je bio da se ukaže na iskustvo Hrvatske u dijelu izrade navedenih studija, kao i stvori osnova za kvalitetnu izradu Studije aglomeracija i Studije osjetljivih područja u Crnoj Gori u predstojećem periodu.

5.6.2. Informacije o evropskim integracijama

U maju 2014. godine, za potrebe Evropske komisije, završen je rad na Progres monitoringu za 2013. godinu. Okvirna direktiva o otpadu je krovni propis EU za ovu oblast i oko 95% odredbi ove direktive je prenijeto u naše propise, prije svega u Zakon o upravljanju otpadom. Za ostale direktive, osim Direktive o otpadu iz rudarstva i Direktive o ograničavanju upotrebe određenih opasnih supstanci u električnoj i elektronskoj opremi, postignut je visok nivo usaglašenosti.

U izvještajnom periodu, takođe, realizovane su aktivnosti redovnog izvještavanja po Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju (SSP-u).

Direktorat za upravljanje otpadom i komunalni razvoj pripremio je priloge za izvještaj o napretku Crne Gore za period septembar 2013. godine - april 2014. godine, kao i za period april - septembar 2014. godine.

Direktorat za upravljanje otpadom i komunalni razvoj je učestvovao na sastancima između predstavnika Evropske komisije i Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori sa predstavnicima institucija u Crnoj Gori koje su nadležne za pitanja iz oblasti životne sredine. Ovi sastanci, koji su održani 13. i 14. maja 2014. Godine, bili su posvećeni unapređenju akcionog plana za ispunjavanje početnog mjerila.

Pored toga, Direktorat za upravljanje otpadom i komunalni razvoj aktivno je uključen u izradu Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2014 - 2018. godina (PPCG).

Predstavnici Direktorata su učestvovali u radu Radne grupe za pregovaračko Poglavlje 22 i u okviru toga u izradi Akcionog plana za ispunjavanje zahtjeva EU u oblasti kohezije politike.

5.6.3. Informacije o multilateralnoj i bilateralnoj saradnji Direktorata

U saradnji sa UNIDO, u toku 2014. godine nastavljene su aktivnosti na realizaciji projekta izgradnje sistema za tretman kanalizacionog mulja na postrojenju za tretman otpadnih voda u Mojkovcu u iznosu od 243.221 €. U okviru projekta planirana je izrada dokumentacije i izgradnja sistema za tretman kanalizacionog mulja u krugu PPOV-a. U toku 2014. godine, sredstva su postala operativna i intenzivno se radilo na pripremi projektne dokumentacije, kako bi se stvorili uslovi da se sa izgradnjom počne u drugom kvartalu 2015. godine.

U saradnji sa Delegacijom Evropske unije u Crnoj Gori krajem aprila 2014. godine završen je Projekat „Priprema i implementacija Državnog i lokalnih planova upravljanja otpadom“, u okviru kojega je urađen Predlog strategije upravljanja otpadom, Nacrt novog Državnog plana upravljanja otpadom i nekoliko lokalnih planova upravljanja otpadom.

Od strane Uprave vodnog gospodarstva kao dijela Ministarstva poljoprivrede Republike Hrvatske pružena je odgovarajuća stručna podrška u dijelu razmjene iskustava u izradi dokumenta o aglomeracijama, u cilju implementacije Direktive o urbanim otpadnim vodama 271/91/EEC.

5.6.3. Podaci o izvršavanju zakona

- Izdavanje potvrda, izvoda i sl. na zahtjev stranaka

Na osnovu člana 25 stav 1 tačka 12 Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Službeni list RCG“, br. 65/01, 12/02, 38/02, 72/02, 21/03, 6/05 i „Službeni list CG“, br. 16/07, 73/10, 40/11 i 29/13) i člana 2 Uputstva o načinu sprovođenja postupka u vezi sa ostvarivanjem prava na oslobađanje plaćanja PDV-a u slučajevima kada je to predviđeno međunarodnim sporazumom, odnosno ugovorom („Službeni list RCG“,

broj 34/03), Direktorat je u toku 2014. godine izdao 28 potvrda za oslobađanje od poreza na dodatu vrijednost.

- Davanje mišljenja i saglasnosti

U skladu sa članom 39 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata („Službeni list Crne Gore”, br. 51/08,34/11, 35/13 i 33/14), Direktorat je dao 51 mišljenje na planska akta. Takođe, dato je oko 30 mišljenja na druge akte. Direktorat je dao i dvije saglasnosti na Predlog odluke o načinu privremenog skladištenja komunalnog otpada i uslovima zaštite životne sredine i zdravlja ljudi, shodno članu 78 Zakona o upravljanju otpadom.

5.6.4. Izvršavanje poslova utvrđenih propisima od strane javnih preduzeća

JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“

Djelatnost JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ (JP RVCP) propisana je Zakonom o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja („Službeni list CG”, broj 13/07) i bliže su određene Odlukom o organizovanju JP "Regionalni vodovod Crnogorsko primorje" („Službeni list CG”, broj 14/08) i Statutom JP RVCP. Osnovna djelatnost JP RVCP je snabdijevanje vodom Crnogorskog primorja - zahvatanje i tretman vode sa izvorišta u basenu Skadarskog jezera i redovna isporuka vode za piće i druge potrebe opštinama Budva, Tivat, Kotor, Bar, Ulcinj i Herceg Novi, preko regionalnog sistema vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja (RVS).

U toku 2014. godine iz RVS primorskim opštinama ispručen je 5.605.977 m³ vode, što je manje u odnosu na prethodne godine iz razloga što većina lokalnih vodovodnih preduzeća nije ispunjavala svoje ugovorne obaveze, kako u dijelu preuzimanja ugovorenih količina vode, tako i u dijelu plaćanja za isporučenu vodu.

JP RVCP je u 2014. godini intenziviralo aktivnosti na zaštiti izvorišta Bolje Sestre. U aprilu 2014. godine potpisan je Protokol o saradnji sa Upravom za inspekcijske poslove, a važan segment te saradnje je sprječavanje nelegalne eksploatacije šljunka i pijeska u zonama sanitarne zaštite izvorišta Bolje Sestre. Vršeno je čišćenje izvorišta Bolje Sestre, redovna dezinfekcija i kontrola kvaliteta vode izvorišta i vode u sistemu i sve analize su pokazale da je voda zdravstveno ispravna.

JP RVCP je u izvještajnom periodu finansiralo radove na izgradnji i rekonstrukciji vodovodne mreže u naselju Dobrota, čime je omogućena isporuka vode iz RVS tom naselju. Ovim je riješen je višedecenijski problem zaslanjene vode kojom se snabdijevao ovaj dio opštine Kotor, naročito u ljetnjem periodu.

JP RVCP je preduzimalo aktivnosti za razvojne projekte koji će dovesti do povećanja iskoršćenosti kapaciteta RVS, kao i za iznalaženje izvora finansiranja za te projekte. Jedan od prioriteta JP RVCP je priključenje vodovodnog sistema opštine Herceg Novi na RVS. U toku 2014. godine pripremana je tenderska dokumentacija za tu investiciju i zaključeni su ugovori za izradu i reviziju Glavnog projekta za povezivanje opštine Herceg Novi na RVS. Osim izgradnje planiranih objekata treba izvršiti pregled i rehabilitaciju ranije izgrađenih objekata RVS za opštinu Herceg Novi

koji su ugovorom iz 1993. godine ustupljeni na korišćenje vodovodnom preduzeću opštine Herceg Novi.

Investitori velikih projekata na Crnogorskom primorju zainteresovani su za direktno priključenje njihove vodovodne mreže na RVS u skladu sa članom 13 Zakona o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja, pa je JP RVCP pripremalo tehničke uslove za direktnu isporuku vode tim potošačima.

JP RVCP je nastavilo intenzivnu komunikaciju sa Svjetskom bankom i Evropskom bankom za rekonstrukciju i razvoj (EBRD), radi obezbjeđenja sredstava za razvojne projekte i povećanje iskorišćenosti kapaciteta RVS. Obije banke su iskazale zainteresovanost za finansiranje tih projekata.

JP RVCP je pokrenulo inicijativu i podnijelo zahtjev za povećanje kapitala Preduzeća u iznosu od 29.943.641,00 € na ime dijela sredstava državnog bužeta datih za izgradnju RVS. Vlada je prihvatila ovu inicijativu i o tome donijela Zaključke broj 08-2830/2 od 18. decembra 2014. godine. Pored toga, JP RVCP je pripremilo zahtjev za reprogram kredita Abu Dhabi fonda za razvoj, koji je dostavljen na dalji postupak Ministarstvu finansija. Dio tog kredita u iznosu od 500.000,00 € utrošen je za realizaciju Programa mjera za rješenje vodosnabdijevanja Prijestonice Cetinje. JP RVCP je sa Prijesticom Cetinje i JP „Vodovod i kanalizacija“ Cetinje potpisalo protokol o utrošku tog dijela kredita.

U periodu 29.09 - 02.10.2014. godine JP RVCP je, u zajedničkoj organizaciji sa Ministarstvom, Opštinom Kotor i Međunarodnom asocijacijom vodovodnih preduzeća u slivu Dunava (IAWD), u Kotoru uspješno održalo Međunarodnu konferenciju na temu „Optimizacija vodovodnog sektora na Crnogorskom primorju - Izazovi i šanse”.

5.6.5. Pregled drugih važnih aktivnosti

Predstavnici Direktorata za upravljanje otpadom i komunalni razvoj imali su i sljedeće aktivnosti:

- U okviru projekta „Priprema i implementacija državnog i lokalnih planova upravljanja otpadom“ organizivano je niz radionica, okruglih stolova, konferencija, radnih sastanaka koje su bile medijski praćene. Nacrt Državnog plana upravljanja otpadom i Predlog Strategije upravljanja otpadom predstavljeni su svim jedinicama lokalne samouprave u Crnoj Gori;
- Usklađivanje propisa sa pravilima državne pomoći i Direktivom o uslugama na unutrašnjem tržištu;
- Vršenje nadzora i praćenje rada jedinica za implementaciju projekata DOO „Vodacom“ i DOO „Procon“, kao i JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ i pomoć u prevazilaženju problema koje imaju u svom radu, posebno u odnosima sa opštinama (slaba naplata potraživanja Vodacom-a i Procon-a od opština za njihovo angražovanje na projektima, ne preuzimanje ugovorenih količina vode iz regionalnog vodovodnog sistema i loša naplata za isporučenu vodu).

5.6.6. Izvještaj o transparentnosti rada

Na portalu Ministarstva održivog razvoja i turizma Direktorat za upravljanje otpadom i komunalni razvoj je redovno postavljao ažuriranu Brošuru o projektima iz oblasti

komunalne infrastrukture. Pripremljena je i zvanično predstavljena na Sajmu zelene infrastrukture u Budvi Brošura kojom je prezentovan dokument Strategija ekoremedijacije u Crnoj Gori, sa Akcionim planom za period 2014-2020. godina (usvojen od strane Vlade Crne Gore u septembru 2014. godine). Takođe, u rubrici „zakonska regulativa“ na sajtu Ministarstva održivog razvoja i turizma, svaki donijeti novi propis je unijet.

5.6.7. Druge aktivnosti

Tokom 2014. godine Direktor za upravljanje otpadom i komunalni razvoj pratio je realizaciju velikog broja infrastrukturnih projekata u oblasti vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama i otpadom, održao veliki broj sastanaka sa zainteresovanim stranama: opštinama, jedinicama za implementaciju projekata (DOO „Vodaciom“ i DOO „Procon“), obrađivačima dokumentacije, drugim organima državne uprave, posebno Ministarstvom finansija, u vezi sa definisanjem načina obezbjeđivanja potrebnih sredstava itd.

U tom smislu najveći dio aktivnosti Direktorata odnosio se na rješavanje problema i pomoć u realizaciji sljedećih projekata:

- Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Nikšiću. Do kraja 2014. godine završeno je preko 95% građevinskih radova i isporučena kompletna oprema od koje je 90% montirano. (Napomena: Dio PPOV kojim se obezbjeđuje mehaničko prečišćavanje otpadnih voda, pušteno je u rad 18. septembra 2014. godine);
- Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i vodovodne i kanalizacione mreže u Herceg Novom. Ukupan progres na projektu zaključno sa 2014. godinom je procijenjen na 75% građevinskih i 35% mašinskih radova;
- Izgradnja vodovodne i kanalizacione mreže u opštini Tivat. Realizovano je 98 % ugovorenih radova na izgradnji cjevovoda i cca 61 % ugovorenih radova na izgradnji pumpnih stanica;
- Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione i vodovodne mreže u Baru;
- Izgradnja zajedničkog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda za opštine Kotor i Tivat. Nakon zaključivanja ugovora sa izvođačem izrađen je: glavni projekat, izvršena revizija istog, izrađen i usvojen elaborat procjene uticaja na životnu, kao i izdata građevinska dozvola;
- Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i glavnog kolektora otpadnih voda u opštini Pljevlja. U toku 2014. godine rađeno je na izradi Glavnog projekta za izgradnju PPOV i zaključen i ugovor za izgradnju kanalizacione mreže;
- Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione i vodovodne mreže u Beranama. U toku 2014. godine revidovan je Glavni projekat kanalizacione mreže i intenzivno se radilo na pripremi aplikacije za finansiranje kompletnog projekta iz IPA-e;
- Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže u Bijelom Polju. Delegacija evropske unije (sredstva IPA 2011 programa), je raspisala tender za izgradnju kolektora i kanalizacione mreže i izabrala obrađivača glavnog projekta i izvođača radova;
- Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže na Cetinju, Tender za izbor izvođača radova za izradu glavnog projekta i izgradnju

dijela kanalizacione mreže, raspisala je Delegacija Evropske unije (sredstva IPA 2011 programa - 3,2 miliona €);

- Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže u Plavu. U toku 2014. godine izvršena je revizija idejnog projekta i raspisan je tender za izbor obrađivača Glavnog projekta. Ugovorena je i otpočela izrada „Cost-benefit analize za projekat Unapređenja stanja otpadnih voda u opštini Plav” u cilju dopune Studije izvodljivosti i koja treba da preporuči konstrukciju finansiranja da bi projekat bio održiv;

- Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže u Rožajama. Nastavljena je revizija Idejnoj projekta izgradnje PPOV i kanalizacione mreže i raspisan tender za izbor obrađivača glavnog projekta za izgradnju kanalizacione mreže. U dijelu projekta koji se odnosi na vodosnabdijevanje, izgrađen je novi rezervoar zapremine 2000^m³ i dovodni cjevovod od vodoizvorišta do rezervoara u dužini od 7,4 km. Ukupna vrijednost ovog dijela projekta iznosi 2,0 miliona € (1,21 milion € kredit EIB, 0,44 miliona € TIKa i 0,35 miliona € iz državnog/lokalnog budžeta);

- Izgradnja kanalizacione mreže u naseljima koja gravitiraju oko kanala Port Milena u Ulcinju (Kodra, Totoši, Bijela Gora, Bratica). Nastavljena je izrada glavnog projekta kanalizacione mreže (13 km za 4 naselja) i isti je u završnoj fazi revizije;

- Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i vodovodne i kanalizacione mreže u Danilovgradu. U okviru izgradnje PPOV pripremljeno je Idejno rješenje za izgradnju PPOV i priprema tenderske dokumentacije za projektanta i izvođača radova na izgradnji PPOV; kada je u pitanju vodovodna mreža završeni su radovi na rehabilitaciji i proširenju vodovodne mreže i otpočele su aktivnosti na tehničkom prijemu radova;

- Izgradnja vodovodne mreže u gradskim opštinama Tuzi i Golubovci. Izvođeni su radovi na predviđenih 13 segmenata izgradnje vodovodne mreže. Radovi su završeni na 12 segmenata; Unapređenje vodosnabdijevanja u opštini Andrijevica. PROCON je, u saradnji sa IPF 3 konsultantom, pripremio nacrt tenderske dokumentacije za izbor izvođača radova za segment projekta u vrijednosti od 600.000 € i nacrt tenderske dokumentacije za izbor nadzora nad izvođenjem radova.

Pored praćenja realizacije navedenih projekata, Direktor je učestvovao u rješavanju mnogih pitanja vezanih za rad JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje” i jedinica za implementaciju projekata - DOO „Vodacom” i DOO „Procon”, regulisanju njihovih odnosa sa jedinicama lokalne samouprave i mnogih drugih spornih pitanja (finansijska situacija, naplata potraživanja, korišćenje kapaciteta ...).

Tokom 2014. godine počela je izgradnja sistema za tretman ocjedenih voda na deponiji „Livade” u Podgorici i reciklažnog dvorišta i transfer stanice u opštini Žabljak. Iako su se u prethodnom periodu sprovodile aktivnosti na stvaranju pretpostavki za izgradnju regionalnih centara za obradu otpada u Nikšiću, Beranama, Bijelom Polju, Pljevljima i Herceg Novom, donošenjem Strategije upravljanja otpadom (planirano za II kvartal 2015. godine) i novog Državnog plana upravljanja otpadom (planirano za III kvartal 2015. godine) definisaće se tačan broj potrebnih infrastrukturnih objekata za oblast upravljanja otpadom. Tokom 2014. godine stvarale su se pretpostavke, kroz izradu potrebne dokumentacije, na sanaciji neuređenih odlagališta „Ćafe” u Baru i „Vrtijeljka” u Cetinju i za izgradnju transfer stanica u sjevernim opštinama (Bijelo Polje, Kolašin, Mojkovac, Plav, Andrijevica, Rožaje, Žabljak, Plužine i Šavnik).

Krajem marta 2014. godine potpisan je Ugovor o pružanju usluga odlaganja neopasnog otpada na Regionalnoj sanitarnoj deponiji „Možura“ u Baru iz Jadranskog brodogradilišta Bijela između Možura d.o.o. iz Bara i Jadranskog brodogradilišta AD Bijela.

U skladu sa Planom javnih nabavki iz Kapitalnog budžeta za 2014. godinu, Direktor je pripremio sljedeće projektne zadatke:

1. Projektni zadatak za izradu cost-benefit analize za projekat Unapređenja stanja u oblasti otpadnih voda u opštini Plav;
2. Projektni zadatak izradu Glavnog projekta kanalizacionog sistema otpadnih voda u Rožajama – I faza;
3. Projektni zadatak za izradu Glavnog projekta odvojenih kanalizacionih sistema za prikupljanje i odvođenje fekalnih i atmosferskih otpadnih voda u opštinama Plav i Gusinje;
4. Projektni zadatak za izradu dijela tehničke dokumentacije projekta kanisanja, tretmana i odvođenja otpadnih i atmosferskih voda iz Cetinjskog polja;
5. Projektni zadatak za izradu revizije i ažuriranje „Projekcije dugoročnog snabdijevanja vodom Crne Gore“.

5.7. DIREKTORAT ZA RAZVOJ STANOVANJA

5.7.1. Stanje u oblasti stanovanja

- Implementacija Nacionalne stambene strategije s Akcionim planom za period 2015-2020. godina

U *Izveštaju o realizaciji mjera i aktivnosti Nacionalne stambene strategije*, kao i Akcionog plana za period 2011-2015. godine posebna pažnja je posvećena implementaciji svih aktivnosti predviđenih za realizaciju u navedenom implementacionom periodu. Imajući u vidu koliko je važno kvalitetno održavanje postojećeg stambenog fonda posvećena je značajna aktivnost u dijelu implementacije Zakona o stanovanju i održavanju stambenih zgrada, a u cilju sagledavanja stanja u dijelu organizovanja organa upravljanja u stambenim zgradama i organizovanju održavanja zajedničkih djelova stambene zgrade. Konstatovan je minimalni napredak u ovoj oblasti pa je predloženo da se u 2015. godini pristupi izradi novog Zakona o stanovanju i održavanju stambenih zgrada.

Ovim dokumentom je pored analize i izrade *Izveštaja o realizaciji mjera i aktivnosti predviđenih Akcionim planom za period 2011-2015. godine*, pripremljen *Akcioni plan za period 2015-2020. godine*, kojim su obuhvaćene nerealizovane aktivnosti u prethodnom planu, kao i niz mjera i aktivnosti u cilju unapređenja stambene oblasti.

- „Projekat rješavanja stambenih pitanja socijalno ugroženih kategorija građana na sjeveru Crne Gore“

Vlada Crne Gore, na sjednici od 19. marta 2014. godine, razmotrila je i usvojila Informacija o rješavanju stambenih potreba socijalno ugroženih kategorija građana na sjeveru Crne Gore.

Crnogorski fond za solidarnu stambenu izgradnju doo Podgorica, čiji je jedan od osnivača Vlada Crne Gore, obratio se Ministarstvu održivog razvoja i turizma za otkup stambenog prostora u opštinama Andrijevice, Nikšić, Rožaje, Mojkovac, Plužine i Bijelo Polje u cilju rješavanja stambenog pitanja građana koji nemaju riješeno stambeno pitanje, penzionera, lica sa posebnim potrebama i ostalih socijalno ugroženih građana u sjevernim opštinama Crne Gore, i drugih ciljnih grupa, a shodno Zakonu o socijalnom stanovanju („Sl. list Crne Gore“, broj 35/13). Vlada CG dala je saglasnost da se od Fonda otkupi 31 stambena jedinica ukupne vrednosti 999.544,00 €. Ministarstvo održivog razvoja i turizma će, u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja i opštinama, nakon otkupa stambenih jedinica, opredijeliti stambene jedinice za programe socijalnog stanovanja u navedenim opštinama, kao i za rješavanje urgentnih stambenih potreba zaposlenih u javnom sektoru (prosvete, zdravstvo, pravosuđe i dr). Ministarstvu unutrašnjih poslova je opredjeljeno 8 stambenih jedinica u Bijelom Polju u cilju rješavanja stambenih potreba zaposlenih, a pod povoljnim uslovima, ukupne vrijednosti 271.050,00 €.

Takođe, Vlada CG je na sjednici od 19. juna 2014. godine usvojila Program socijalnog stanovanja. Shodno zaključcima Vlade Crne Gore, u Zakonu o budžetu za 2015. godinu planirana su sredstva u kapitalnom budžetu, u iznosu od 999.544,00€ za otkup 31 stambene jedinice, ponuđene od „Crnogorskog fonda za solidarnu stambenu izgradnju“ za rješavanje stambenih potreba socijalno ugroženih kategorija građana na sjeveru Crne Gore.

- **„Crnogorski fond za solidarnu stambenu izgradnju“ d.o.o. Podgorica**
„Crnogorski fond za solidarnu stambenu izgradnju“ d.o.o. nastavlja aktivnosti na realizaciji već započetih projekata, kao i osmišljavanju daljih aktivnosti u cilju rješavanja stambenih pitanja lica bez stana.

U toku 2014. godine nastavljene su aktivnosti na izgradnji 3 stambena objekta i započeta izgradnja stambeno poslovnog objekta sa 131 stambenom jedinicom u Budvi. Do kraja 2014. godine i početkom 2015. godine biće završeno i predato na upotrebu krajnjim korisnicima 367 stambenih jedinica iz objekata koje CFSSI DOO kao investitor gradi i to:

- Podgorica - 169 stambenih jedinica;
- Bijelo Polje - 140 stambenih jedinica; i
- Plužine - 58 stambenih jedinica.

Najveći broj kupaca iz predmetnih stambenih objekata su zaposleni iz državnih organa, lokalnih uprava i zdravstvenih ustanova (Pošta CG, Uprava carina CG, Uprava policije CG, Domovi zdravlja, Opšte bolnice, opštinski organi i sl.). Cijena 1 m² stambenog prostora u ovim objektima se kreće od 500 €/m² u Plužinama, 599 €/m² u Bijelom Polju, do 715 €/m² u Podgorici.

- **Stambena zadruga zaposlenih u prosvjeti „Solidarno“ d.o.o.**
Sporazumom Sindikata prosvjete i Ministarstva prosvjete, Vlada Crne Gore je usvojila i donijela Zaključak broj: 03-276 od 31.01.2008. godine kojim se odobrava iznos od 350.000 €, na godišnjem nivou u cilju rješavanja stambenih potreba zaposlenih u prosvjeti, putem dodjele stambenih kredita za individualne objekte i izgradnju objekata za kolektivno stanovanje. Ministarstvo prosvjete redovno prati aktivnosti Stambene zadruge „Solidarno“.

Aktivnostima Stambene zadruge prosvjetnih radnika „Solidarno“ DOO u prethodnom periodu, od osnivanja, izgrađeno je 234 stambene jedinice u deset opština Crne Gore. Takođe, se izvode radovi na izgradnji 183 stambene jedinice, od čega u Budvi 148 i 35 u Cetinju.

- **Stambena zadruga zdravstvenih radnika Crne Gore „Zdravstvo“**

Stambena zadruga zdravstvenih radnika Crne Gore „Zdravstvo“ je osnovana 29.05.2012. godine. Osnivači su 10 (deset) fizičkih i 3 (tri) pravna lica. Zadruga je u svom punom kapacitetu profunkcionisala tek tokom druge polovine 2013. godine, a u svom dosadašnjem radu uspjela je da za potrebe zdravstvenih radnika Crne Gore izgradi 104 stambene jedinice, ukupne površine 5.540,00 m². Izgrađena stambena površina od 1.789,00 m² (34 stambene jedinice) se odnosi na zgradu na Starom aerodromu, dok se preostalih 3.751,00 m² (70 stambenih jedinica) odnosi na zgradu na Tuškom putu. Pomenuta zgrada je u proceduri izdavanja upotrebne dozvole. U planu je izgradnja stambenog objekta za potrebe zdravstvenih radnika Tivta, koji će brojati 24 stambene jedinice, ukupne površine 1.590,20 m².

- **Program socijalnog stanovanja**

Članom 5 Zakona o socijalnom stanovanju utvrđena je obaveza donošenja ovog programskog dokumenta. Programom su određeni ciljevi razvoja socijalnog stanovanja, u skladu sa regionalnim, ukupnim ekonomskim i socijalnim razvojem, kao i razvoj socijalnog stanovanja i drugi elementi od značaja za socijalno stanovanje.

Donošenjem Nacionalne stambene strategije za period 2011-2020. godine, stvoreni su osnovni principi za definisanje pravaca daljeg razvoja stambenog sektora u Crnoj Gori. Takođe, obezbijeđena je veća uravnoteženost svih komponenata razvoja (socijalnih, ekonomskih i ekoloških) i održivi i efikasni razvoj stanovanja putem bolje raspodjele nadležnosti i zadataka svih aktera u stambenom sektoru.

Problemi stanovanja posebno utiču na socijalno ugrožene, odnosno socijalno isključene grupe, koje predstavljaju posebne ciljne grupe u oblasti socijalnog stanovanja. Programom socijalnog stanovanja određuju se ciljevi razvoja socijalnog stanovanja, u skladu sa regionalnim, ukupnim ekonomskim i socijalnim razvojem, kao i razvoj socijalnog stanovanja i drugi elementi od značaja za socijalno stanovanje. Program naročito sadrži prioritetne grupe lica, okvirni obim sredstava i kriterijume pod kojima se sredstva utvrđena programom mogu koristiti, u skladu sa ovim Zakonom o socijalnom stanovanju. Programom je predloženo nekoliko modaliteta za rješavanje stambenih pitanja lica bez stana preko neprofitnih institucija, u saradnji sa međunarodnim institucijama ili u obliku privatno javnog partnerstava, a sve u saradnji sa lokalnim jedinicama.

Definisana je obaveza jedinica lokalne samouprave da obezbjeđuju održavanje i upravljanje stambenim fondom za socijalno stanovanje. Prvi korak, koji predstavlja predušlov za izradu lokalnog programa socijalnog stanovanja jeste snimanje i analiza postojećeg stambenog fonda. U tom smislu data je preporuka svim jedinicama lokalne samouprave da u najkraćem roku izvrše evidenciju postojećeg stambenog fonda, kao i izvršiti uknjižbu stanova za socijalno stanovanje kod nadležnih službi u cilju ustanovljavanja svojine opština nad postojećim fondom. Tek

nakon rješavanja imovinsko pravnih odnosa u dijelu stambenog fonda, može se utvrditi broj stambenih objekata kojima raspolaže svaka jedinica lokalne samouprave, a na osnovu tih informacija može se pristupiti izradi procjene i analize stambenih potreba.

- Informacija o rješavanju stambenih pitanja državnih službenika i namještenika

Prikupljanjem podataka o broju neriješenih stambenih pitanja državnih službenika i namještenika, utvrđeno je da značajan broj ima probleme u rješavanju ovog veoma značajnog egzistencijalnog i socijalnog pitanja svake porodice, bez obzira na dužinu radnog staža i značaj poslova koji obavljaju.

U cilju sagledavanja stanja u ovoj oblasti u period 2011-2014. godine sačinjeni su tabelarni prikazi:

Tabela 1: Sumarna tabela i dijagram za 2014. godinu

ukupno	neriješeno	neadekvatno riješeno	riješeno
14.374	7.992	2.761	3.621

Dijagram 1- Prikaz stambene situacije za tekuću godinu

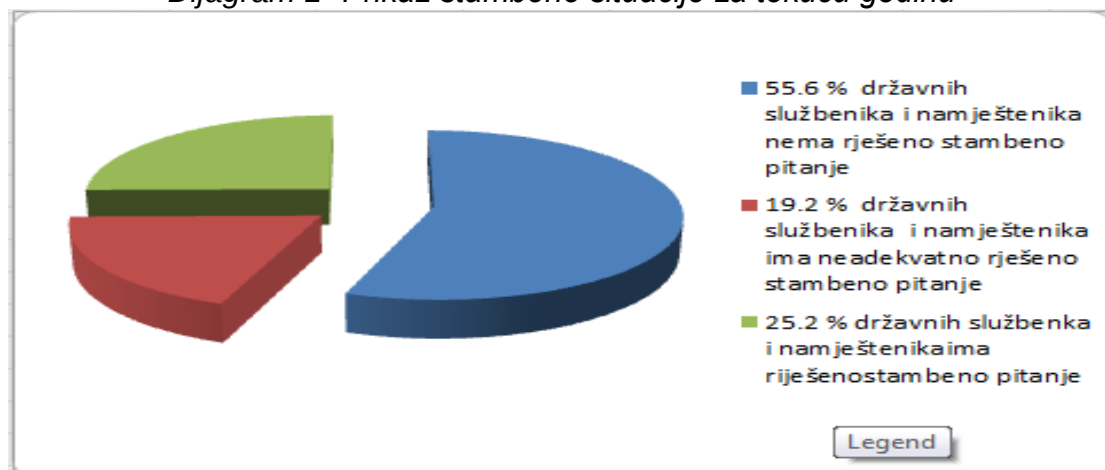
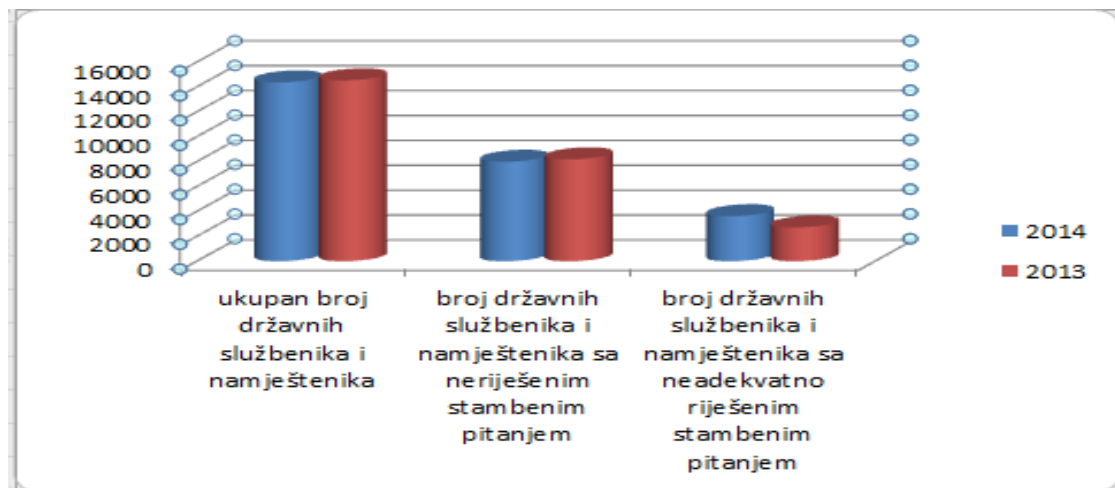

Tabela 3- uporedni prikaz stambene situacije po godinama

GODINA	Ukupan broj državnih službenika i namještenika	Broj službenika i namještenika koji nemaju riješeno stambeno pitanje	Broj državnih službenika i namještenika koji imaju neadekvatno riješeno stambeno pitanje
2011*	31657	12261	3172
2012	11465	6559	2290
2013	14536	8188	2711
2014	14.374	7.992	3.621
2014-2013 godina	-162	-196	910

- Izveštaj o realizaciji Akcionog plana pretvaranja neformalnih naselja u formalna i regularizaciji objekata

Ovaj dokument rezimira aktivnosti sprovedene u cilju implementacije mjera za realizaciji Projekta regularizacije neformalnih objekata, i to:

- **usvajanje Predloga zakona o legalizaciji neformalnih objekata** - je pretpostavka implementacije ovog kompleksnog projekta. Podrška procesu legalizacije neformalnih objekata sa svih nivoa, a naročito političkog, neophodna je za implementaciju Projekta.

Vlada Crne Gore utvrdila je Predlog zakona o legalizaciji neformalnih objekata na sjednici od 19. jula 2012. godine i isti je dostavljen Skupštini Crne Gore na donošenje. Predlagač je shodno svojim nadležnostima i proceduri predviđenoj Poslovníkom Skupštine Crne Gore, u stalnoj komunikaciji sa predstavnicima nadležnih državnih organa, Zajednicom opština Crne Gore, pravosudnim organima i predstavnicima poslaničkih klubova, u cilju poboljšanja ovog zakonskog teksta. Naime, imajući u vidu značaj ovog pravnog akta, odnosno posledice koje će njegova primjena imati na veliki broj građana Crne Gore, u najvećem broju pitanja potrebno je postići konsenzus sa svim relevantnim institucijama i detaljno razmotriti sve sugestije i primjedbe na predloženi tekst, bilo da se tiču samog postupka ili opsega primjene. U cilju iznalaženja primjenljivih rješenja, nakon niza konsultacija sa predstavnicima navedenih institucija, pripremljeni su amandmani na Predlog zakona.

- procjena prihoda od poreza na nepokretnosti - kao jedna od najznačajnijih mjera predviđenih Akcionim planom jeste sprovođenje mjera progresivnog oporezivanja za neformalne objekte, odnosno puna implementacija Zakona o porezu na nepokretnosti.

- **spvođenje Pilot projekta, odnosno spvođenje DUP-a Bjelila–Rutke-Gorelac** - očekuje se da će ovaj planski dokument uskoro biti usvojen na sjednici Skupštine opštine Bar, nakon čega će se pristupiti njegovom spvođenju. U cilju uspješne realizacije ovog planskog dokumenta, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je pokrenulo izradu evidencije objekata u obuhvatu DUP-a Bjelila –Rutke Gorelac, a sa ciljem izrade analize finansijskih efekata procesa regularizacije.

- **izrada 3d orto foto snimka za teritoriju Crne Gore** - ažuriranje stanja u prostoru, odnosno ažuriranje katastarske baze podataka potrebno je vršiti u kraćim vremenskim intervalima, naročito imajući u vidu neformalno izgrađene objekte.

Tokom 2014. godine Ministarstvo održivog razvoja i turizma je uspostavilo saradnju sa kompanijom iz Belgije - Aerodata International Surveys, u vezi sa avionskim snimanjem teritorije Glavnog grada Podgorice. Na osnovu Protokola o saradnji, izvršeno je avionsko snimanje teritorije Glavnog grada u zahvatu od 80 km² u 3D rezoluciji, dok su oblasti u okruženju Podgorice, koje predstavljaju približno 20-30% cjelokupnog zahvata teritorije Glavnog grada, pokrivene snimcima manjeg kvaliteta.

Oblast zahvata od 80 km² je snimljena pomoću opreme visoke rezolucije koja će obezbijediti snimke sa udaljenosti 10 cm od uzorka koji se snima. Snimanje i obrada izvršene su bez naknade, odnosno troškove je snosila ova kompanija.

Legalizacija direktno utiče na pravnu sigurnost, smanjenje rizika po zdravlje i život ljudi sprovođenjem ispitivanja statičke i seizmičke stabilnosti objekta i u krajnjem dovodi i do porasta vrijednosti objekata, te je i ekonomska dobit građana – vlasnika nelegalnih objekata izvjesna. Valorizacija prostora zahvaćenog nelegalnom gradnjom jeste jedan od prioriteta države Crne Gore, što će direktno uticati na povećanje kvaliteta života svih građana.

Aktivnosti na uređenju neformalnih naselja, odnosno ulaganje u razvoj infrastrukture direktno će uticati na povećanje nivoa zaposlenosti i porast investicija, i imaće u krajnjem značajan pozitivan efekat na privredu u cjelini.

5.7.2. Normativna aktivnost

- **Odluka o rješavanju stambenih potreba državnih službenika i namještenika** - Vlada Crne Gore, na sjednici od 19. juna 2014. godine, razmotrila je i usvojila Odluku o rješavanju stambenih potreba državnih službenika i namještenika;
- **Odluka o načinu i kriterijumima za rješavanje stambenih potreba funkcionera** - Vlada Crne Gore, na sjednici od 19. juna 2014. godine, razmotrila je i usvojila Odluku o načinu i kriterijumima za rješavanje stambenih potreba funkcionera;
- **Uredba o izmjenama i dopuni Uredbe o postupku i kriterijumima za pretvaranje posebnih i zajedničkih djelova stambene zgrade** - Vlada Crne Gore, na sjednici od 11. septembra 2014. godine, razmotrila je i usvojila Uredbu o izmjenama i dopuni Uredbe o postupku i kriterijumima za pretvaranje posebnih i zajedničkih djelova stambene zgrade. Razlog za donošenje ove uredbe jeste uspostavljanje pravnog okvira kojim će se omogućiti pretvaranje stambenih u hotelske kapacitete. Cijeneći neophodnim poboljšanje ponude smještajnih hotelskih kapaciteta, predloženo je rješenja koje će omogućiti da se smještajni turistički kapaciteti u privatnom smještaju pretvore u hotelske kapacitete.

5.7.3. Upravno rješavanje

Direktoratu za razvoj stanovanja je po osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama u periodu 01.01. – 31.12.2014. godine, podnijeto ukupno 5 zahtjeva, pri čemu je po svakom od podnijetih zahtjeva postupljeno i to na sledeći način:

- 4 zahtjeva - odbijen pristup traženim informacijama;
- 1 zahtjev - djelimično je odobren pristup traženim informacijama.

Direktorat za razvoj stanovanja nadležan je i za postupanje u drugostepenom upravnom postupku po započetim postupcima za iseljenje u skladu sa odredbama čl. 636 Zakona o obligacionim odnosima. Odredbama pomenutog zakona regulisano je da ako se neko lice useli u posebne ili zajedničke djelove stambene zgrade bez pravnog osnova ili ako taj osnov prestane, svako lice koje ima pravni interes može kod organa lokalne uprave da zahtijeva njegovo iseljenje. Stupanjem na snagu Zakona o stanovanju održavanju stambenih zgrada ("Sl. List CG" br. 4/11 od 18.01.2011.godine) stavljena je van snage odredba člana 636 stav 3 Zakona o obligacionim odnosima („Sl. list CG“ br. 47/08), čime je nadležnost za odlučivanje po žalbama u postupcima useljenja bez pravnog osnova prešla u nadležnost Glavnog administratora, shodno članu 74 Zakona o lokalnoj samoupravi („Sl.list RCG“ br. 42/03, 28/04, 75/05, 13/06, „Sl. list CG“ broj 88/09). Znači, ministarstvo u ovom postupku odlučuje u drugom stepenu samo u odnosu na postupke koji su pokrenuti prije 26. januara 2011. godine.

Takođe, direktorat je nadležan za postupanje po žalbama podnesenim na rješenja Uprave za inspekcijske poslove, odnosno inspektora za stanovanje, u dijelu nadzora nad primjenom Zakona o stanovanju i održavanju stambenih zgrada i Zakona o svojinsko pravnim odnosima – Glava VII Etažna svojina. Izmjenama i dopunama Zakona o stanovanju i održavanju stambenih zgrada, koje su stupile na snagu u januaru 2014. godine, određene nadležnosti stambenih inspektora sada su u nadležnosti komunalne inspekcije.

Budući da Inspekcija stanovanja nije kadrovski popunjena, njene nadležnosti vrše svi inspektori zaštite prostora na cijeloj teritoriji Crne Gore. Ova inspekcija vrši nadzor nad Zakonom o stanovanju i održavanju stambenih zgrada i Zakonom o svojinsko - pravnim odnosima, u pogledu prava i obaveza etažnih vlasnika koja se odnose na održavanje stambenih zgrada i zajedničkih dijelova stambenih zgrada i drugih pitanja od značaja za oblast stanovanja.

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2015. godine u drugostepenom upravnom postupku ukupno je postupano po osam žalbi. U pitanju su žalbe na rješenja Uprave za inspekcijske poslove, odnosno inspektora za stanovanje, u dijelu nadzora nad primjenom Zakona o stanovanju i održavanju stambenih zgrada i Zakona o svojinsko pravnim odnosima – Glava VII Etažna svojina. Protiv rješenja Ministarstva su podnijete četiri tužbe odnosno pokrenuta četiri upravna spora.

5.8. SLUŽBA ZA OPŠTE POSLOVE, LJUDSKE RESURSE, FINANSIJE, LOGISTIČKU I TEHNIČKU PODRŠKU

5.8.1. Kancelarija za opšte poslove

- Javne nabavke

1) Objavljen je Plan javnih nabavki za 2014. godinu Ministarstva održivog razvoja i turizma i Direkcije javnih radova (13.02.2014. godine) i nakon toga je donijeto VII Amandmana na Plan javnih nabavki i isti su objavljeni na portalu Uprave za javne nabavke.

2) Od objavljivanja Plana javnih nabavki (13.02.2014. godine) do 31.12.2014.godine, za dio Plana koji se odnosi na Ministarstvo, sprovedeno je ukupno 40 postupaka javnih nabavki od kojih: 37 otvorena postupka javnih nabavki, 1 postupak javne

nabavke šopingom i 2 pregovaračka postupka bez predhodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje. Okončano je 25 postupka javnih nabavki, za 1 postupak je donijeta Odluka o obustavljanju postupka javne nabavke, a 14 postupaka javnih nabavki je u toku.

3) Sprovedeni su neposredni sporazumi čiji ukupan iznos ne prelazi 7% izvršenog budžeta za javne nabavke naručioca u prethodnoj godini.

- Ugovori

- o poslovnoj saradnji ukupno 14 ugovora, ukupan iznos 68.540,00 €.
- o pružanju konsultantskih usluga, ukupno 8 ugovora, ukupan iznos 18.000,00 €.
- o *privremenim i povremenim poslovima*, u toku 2014. godine, je bilo angažovano po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima, u prosjeku 7 lica.

- Slobodan pristup informacijama

Objavljen je vodič za Slobodan pristup informacijama, u skladu sa Zakonom.

Primljeno ukupno 133 zahtjeva:

- 85 zahtjeva - dozvoljen pristup traženim informacijama,
- 27 zahtjeva - odbijen pristup traženim informacijama,
- 20 zahtjeva - djelimično je odobren pristup traženim informacijama i
- 1 zahtjev - obavještenje da se tražena informacija nalazi na sajtu

Ministarstva održivog razvoja i turizma.

- Radni odnosi

1) Donijeta rješenja o rasporedu i rješenja o fiksnom djelu zarade za sve službenike, sa primjenom od 17.02.2014. godine, na osnovu usvojenog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva održivog razvoja i turizma;

2) Prestao je radni odnos za ukupno 5 službenika, od čega 1 službeniku prestao radni odnos uz isplatu otpremnine.

3) Primljeno na neodređeno vrijeme 26 službenika, a 11 službenika sa statusa određenog vremena, po osnovu internog oglasa, prešlo na status na neodređeno vrijeme. Za sve primljene službenike sprovedeni su zakonski postupci, što znači raspisivanje internog oglasa unutar državnog organa, internog oglasa između državnih organa i javnih oglasa. Sprovedena procedura javnog konkursa za direktora Agencije za zaštitu životne sredine Crne Gore i Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju.

4) Kadrovsko informativni system (KIS) je ažuriran za Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Direkciju javnih radova, organ u sastavu. Postignuta dnevna ažurnost.

5) Završena rješenja o godišnjim odmorima službenicima i namještenicima.

6) Mjesečna obrada podataka za obračun plata.

- Izvršaji, informacije, dopisi i ostalo

Dostavljeni podaci o stanju voznog parka, pripremljen je godišnji izvještaj o uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola (FMC), poslat godišnji izvještaj o radu na rješavanju upravnih predmeta i radu na izdavanju uvjerenja za 2013. godinu, završene i poslate popisne liste imovine Ministarstva održivog razvoja i turizma i Direkcije javnih radova sa pratećom dokumentacijom za 2013. godinu.

Pripremljeni su sledeći pravilnici i interna pravila:

- Pravilnik o kancelarijskom i arhivskom poslovanju;

- Interno pravilo o evidenciji državne imovine;
- Interno pravilo o postupku odobravanja pohađanja seminara i drugih vidova obuka u organizaciji Uprave za kadrove i drugih institucija ili organizacija;
- Interno pravilo o postupku odobravanja posebnog stručnog usavršavanja;
- Interno pravilo o blagajničkom poslovanju u Ministarstvu održivog razvoja i turizma;
- Interno pravilo o načinu trebovanja i evidenciji kancelarijskog i potrošnog materijala;
- Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja službenih vozila i potrošnji goriva;
- Pravilnik o kriterijumima i načinu određivanja varijabilnog dijela zarade službenika Ministarstva.

5.8.2. Kancelarija za finansijsko-računovodstvene poslove

Tekući budžet Ministarstva održivog razvoja i turizma za 2014. godinu iznosio je 7.947.260,13 €, zajedno sa tekućim budžetom Direkcije javnih radova (484.275,46 €), a bez Direkcije 7.462.984,67 €.

Kapitalni budžet Ministarstva održivog razvoja i turizma (koji se realizuje preko Direkcije javnih radova) iznosio je 58.847.500,00 €.

Od juna 2014. godine počelo se sa pripremom predloga Budžeta za 2015. godinu, a na osnovu limita utvrdjenih od strane Ministarstva finansija, pristupilo se njihovoj analizi i upoređivanju sa tekućim Budžetom za 2014. godinu.

Usvojen je konačan predlog Budžeta za 2015. godinu Ministarstva održivog razvoja i turizma u iznosu od 6.179.232,96 € (uključen tekući budžet DJR 470.239,82 €). Takodje, usvojen je i Kapitalni budžet Ministarstva za 2015. godinu koji iznosi 41.735.077,00 € koji se realizuje preko Direkcije javnih radova.

- Realizacija bužeta u 2014. godinu

U periodu 01.01. - 31.12.2014. godine po programima unutar Ministarstva Budžet je realizovan u sljedećim iznosima:

- Turistička djelatnost - 99,63 %;
- Životna sredina i komunalni razvoj 124,72% ("probijanje" budžeta za iznos donacija 719.073,61 €);
- Uredjenje prostora, građevinarstvo i stambeni razvoj 200,58% („probijanje“ Budžeta – LAMP projekat 731.274,21 €);
- Administracija 100,89% ("probijanje" budžeta zbog isplate po sudskim utuženjima 10.908,92 €)
- Medjunarodne aktivnosti 135,91% ("probijanje" budžeta za iznos donacija 33.549,87 €).

31.12.2014. godine

TURISTIČKA DJELATNOST				
Pozicija	ODOBRENO U €	POTROŠENO U €	POTROŠEN O U %	PREOSTALO U €
zarade	219.894,97	219.307,54	99,73%	587,43
ostale naknade	1.800,00	0,00	0,00%	1.800,00
administrativni materijal	8.550,03	8.543,51	99,92%	6,52
službena putovanja	27.373,37	27.371,91	99,99%	1,46
konsultantske usluge	172.108,71	169.846,32	98,69%	2.262,39

ostale usluge	776.580,00	776.579,96	100,00%	0,04
tekuće održavanje	7.199,93	7.199,93	100,00%	0,00
kontribucije	31.320,51	31.320,51	100,00%	0,00
UKUPNO	1.244.827,52	1.240.169,68	99,63%	4.657,84
ŽIVOTNA SREDINA I KOMUNALNI RAZVOJ				
Pozicija	ODOBRENO U €	POTROŠENO U €	POTROŠEN O U %	PREOSTALO U €
zarade	313.576,79	312.619,91	99,69%	956,88
ostale naknade	41.400,00	41.400,00	100,00%	0,00
administrativni materijal	8.550,00	8.546,43	99,96%	3,57
službena putovanja	50.714,80	50.714,76	100,00%	0,04
konsultantske usluge	535.650,00	1.254.723,61	234,24%	-719.073,61
ostale usluge	6.840,00	6.840,00	100,00%	0,00
subvencije	500.000,00	500.000,00	100,00%	0,00
kontribucije	48.549,73	47.855,06	98,57%	694,67
transferi	1.394.616,77	1.394.175,90	99,97%	440,87
UKUPNO	2.899.898,09	3.616.875,67	124,72%	-716.977,58
UREĐENJE PROSTORA, GRAĐEVINARSTVO I STAMBENI RAZVOJ				
Pozicija	ODOBRENO U €	POTROŠENO U €	POTROŠEN O U %	PREOSTALO U €
zarade	465.201,26	465.200,81	100,00%	0,45
ostale naknade	16.000,00	16.000,00	100,00%	0,00
administrativni materijal	7.719,00	7.715,78	99,96%	3,22
službena putovanja	15.534,65	15.527,80	99,96%	6,85
advokatske usluge	3.887,28	3.685,35	94,81%	201,93
kamate	2.288,25	2.288,25	100,00%	0,00
konsultantske usluge	1.193.377,21	2.974.798,48	249,28%	-1.781.421,27
ostale usluge	11.400,00	11.400,00	100,00%	0,00
usluge stručnog usavršavanja	1.800,00	1.795,00	99,72%	5,00
tekuće održavanje	3.999,96	3.999,96	100,00%	0,00
izrada softvera	5.000,00	4.969,44	99,39%	30,56
transferi opštinama	44.688,22	44.688,22	100,00%	0,00
UKUPNO	1.770.895,83	3.552.069,09	200,58%	-1.781.173,26
ADMINISTRACIJA				
Pozicija	ODOBRENO U €	POTROŠENO U €	POTROŠEN O U %	PREOSTALO U €
zarade	361.224,84	361.224,84	100,00%	0,00
ostale naknade	83.885,26	83.885,25	100,00%	0,01
administrativni materijal	14.535,00	14.534,53	100,00%	0,47
materijal za posebne namjene	2.370,00	2.369,60	99,98%	0,40
rashodi za gorivo	37.518,61	37.518,56	100,00%	0,05
službena putovanja	91.014,76	91.014,76	100,00%	0,00
reprezentacija	14.695,00	14.695,00	100,00%	0,00
komunikacione usluge	67.250,32	67.249,21	100,00%	1,11
bankarske usluge	3.109,15	3.104,79	99,86%	4,36
usluge stručnog usavršavanja	1.200,00	1.196,60	99,72%	3,40

ostale usluge	49.765,00	49.765,00	100,00%	0,00
tekuće održavanje	25.562,56	25.551,00	99,95%	11,56
rashodi za ugovore o djelu	138.135,62	138.135,62	100,00%	0,00
osiguranje	8.400,00	7.764,80	92,44%	635,20
komunalne naknade	100,00	0,00	0,00%	100,00
izdaci za opremu	11.814,78	9.806,86	83,01%	2.007,92
otplata obaveza iz prethodnih godina	1,00	10.908,92	1090892,00 %	-10.907,92
UKUPNO	910.581,90	918.725,34	100,89%	-8.143,44
MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI				
Pozicija	ODOBRENO U €	POTROŠENO U €	POTROŠEN O U %	PREOSTALO U €
zarade	97.640,41	96.644,22	98,98%	996,19
administrativni materijal	4.326,30	4.325,96	99,99%	0,34
službena putovanja	19.913,44	19.911,40	99,99%	2,04
usluge stručnog usavršavanja	23.981,00	22.646,40	94,43%	1.334,60
konsultantske usluge	810,00	798,00	98,52%	12,00
ostale usluge	77.652,22	111.202,09	143,21%	-33.549,87
tekuće održavanje	1.999,92	1.999,92	100,00%	0,00
UKUPNO	226.323,29	257.527,99	113,79%	-31.204,70
UKUPNO SVI PROGRAMI	7.052.526,63	9.585.367,77	135,91%	-2.532.841,14

Sve dospjele obaveze prema međunarodnim organizacijama (kontribucije) plaćene su u cjelosti u iznosu 79.175,57 €.

Redovno su dostavljane mjesečne prijave poreskoj upravi IOPPD i Fondu PIO M4 obrasci.

Svi zahtjevi dostavljeni na plaćanje Ministarstvu finansija su realizovni.

- Preusmjeravanja

- Ukupan iznos preusmjerenih sredstava unutar Ministarstva sa stavke na stavku i izmedju programa iznosio je 442.451,97 €.

- Ukupan iznos preusmjerenih sredstava van Ministarstva (drugim potrošačim jedinicama) iznosio je 545.081,12 €.

- Ministarstvu je po Zaključku Vlade br. 08-3097/4 od 26.12.2014. godine preusmjereno 110.000,00 € za realizaciju Projekta sanacije dijela Jadranskog brodogradilišta Bijela.

- Donacije

U periodu 01.01. - 31.12.2014. godine iz donacija plaćeno je 752.623,48 €:

- Projekat EMIF- Eko efikasna zgrada 703.471,40 €
- Projekat UNFCCC- 8.887,86 €
- Izrada Detaljnog prostornog plana Morača 33.482,90 €
- Projekat podsticanje dijaloga i partnerstva za održivi razvoj 3.355,00 €
- bankarske provizije za sve donacije 3.456,32 €.

- LAMP projekat

Za Projekat LAMP - Land Administration Management Project, Budžetom je opredijeljeno 300.000,00 €, uz odredbu da će se sredstva realizovati u visini ostvarenih (Ugovorom je definisano da plaćanja za LAMP idu po 50% iz budžeta i kredita Svjetske banke). U 2014. godini ostvarena su sredstva u iznosu od 1.035.203,72 €.

5.8.3. Kancelarija za ljudske resurse

- Unapredjenje administrativnih kapaciteta (zapošljavanje, obuke zaposlenih i sl.)

Tokom 2014. godine sproveden je određeni broj obuka i kurseva u organizaciji Ministarstva. Organizovani su interni kursevi računara (27 polaznika), kao i kursevi engleskog jezika (16 polaznika). Program obuka u organizaciji Uprave za kadrove je pohađalo 80 polaznika, obuke u organizaciji drugih institucija u zemlji pohađalo 33, eksterne kurseve stranih jezika preko Uprave za kadrove, a u organizaciji licencirane škole 12, a obuke organizatora van Crne Gore (konferencije, obuke kroz programe donacija, projekata i drugo) 18 polaznika. Rezime je da je 186 polaznika pohađalo različite vrste interene i eksterne obuke.

Takođe, sproveden je i program – dani interne obuke, kojim se omogućava da svi zainteresovani zaposleni, kroz prezentacije ostalih zaposlenih koji su pohađali višenedjeljne kurseve, radionice i boravili u studijskim posjetama u različitim zemljama, unaprijede svoja znanja iz različitih oblasti poslovanja Ministarstva.

U Ministarstvu je realizovana i motivaciona tehnika za zaposlene, kroz pružanje finansijske pomoći (plaćanje dijela školarine) za posebno stručno usavršavanje pojedinih zaposlenih, čiji je stručni napredak od značaja za unapređenje cjelokupnog poslovanja.

5.8.4. Kancelarija za logističku i tehničku podršku

Web portal

- *Portal ESV* - Elektronske sjednice vlade: Postavljeno 295 materijala.
- *WebPortalMinistarstva* www.mrt.gov.me: Postavljeno 315 vijesti, saopštenja, najava i poziva. Pored ovoga, postavljen je i veliki broj raznih dokumenata, zahtjeva, dozvola i rješenja. U skladu sa sugestijama CDT-a i njihovih preliminarne rezultata monitoringa otvorenosti ministrstava, preduzet je niz aktivnosti na otklanjanju istih. Skoro svi nedostaci koji su bili evidentirani njihovim izvještajem su otklonjeni, dok se na jednom dijelu još uvijek radi zbog same tehničke organizacije samog portala i nije ih moguće još uvijek u ovom trenutku riješiti.
- *WebPortal eUprave* www.euprava.me: Na Portalu su postavljena 22 poziva za javnost za davanje sugestija i komentara na nacрте dokumenata i predlaganje članova radnih grupa iz NVO sektora. Postavljen je i elektronski servis za podnošenje zahtjeva za slobodan pristup informacijama u posjedu ministarstva.

Održavanje ICT opreme

Instalirano preko 30 računara i 5 štampača. Urađeno preko 45 reinstalacija operativnih sistema za postojeće korisnike, 4 za nove korisnike. Instalirana su 2 servera, jedan za potrebe Direktorata za planiranje prostorom i jedan za potrebe

Odeljenja za upravljanje fondovima EU. Odrađen redovni godišnji pregled i testiranje opreme. Otklonjeni sitni nedostaci. Pripremana oprema za prezentacije i simultano prevođenje za sastanke, konferencije i prezentacije koji su se održavali tokom ovog perioda. Pored ovih aktivnosti, urađeni su i mnogobrojni poslovi koji se tiču ICT podrške.

5.9. ODJELJENJE ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU

Unutrašnja revizija je nezavisno, objektivno uvjeravanje i savjetodavna aktivnost, koja ima za cilj da doda vrijednost i unaprijedi poslovanje Ministarstva i pomaže menadžmentu Ministarstva da ostvari svoje ciljeve obezbjeđujući sistematičan, disciplinaran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja.

- Primjena standarda i metodologije rada unutrašnje revizije

U svom radu, Odjeljenje za unutrašnju reviziju se pridržavalo načela i pravila Etičkog kodeksa unutrašnjih revizora, zakona i podzakonskih akata, metodologije rada unutrašnje revizije i priručnika za unutrašnju reviziju.

U obavljanju pojedinačne revizije u potpunosti je vršeno pridržavanje propisanih faza revizionog procesa. Tokom vršenja revizije, unutrašnji revizori su imali neograničeno pravo pristupa: cjelokupnoj dokumentaciji, podacima i informacijama, rukovodiocu organizacionog dijela i zaposlenima kao i raspoloživim sredstvima od značaja za vršenje revizije.

- Strateški, godišnji i plan pojedinačne revizije

Strateški plan unutrašnje revizije Ministarstva održivog razvoja i turizma za period 2013 – 2015. godine je donijet je u decembru 2012. godine.

U Strateškom planu navedena su osnovna područja revizorskog djelovanja u trogodišnjem periodu i date su osnovne smjernice razvoja ljudskih resursa i saradnja sa ostalim institucijama. Područja revizije u Strateškom planu rada odabrana su na osnovu procjene rizika koji mogu uticati na postizanje ciljeva Ministarstva.

Godišnji plan rada unutrašnje revizije za 2014. godinu Ministarstva izrađen je u skladu sa članom 23 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Sl.list CG“, br.73/08, 20/11, 30/12 i 34/14) i članom 2 Pravilnika o načinu i postupku rada unutrašnje revizije („Sl.list CG“, broj 32/09), Međunarodnih standarda za profesionalnu praksu unutrašnje revizije, Povelje unutrašnje revizije, Etičkog kodeksa i metodologije rada unutrašnje revizije utvrđene Priručnikom za unutrašnju reviziju.

Broj planiranih revizija prema godišnjem planu je 6 i ukupan broj obavljenih revizija u izvještajnom periodu je 5.

Plan pojedinačne revizije je urađen za svaku pojedinačnu reviziju i odobreni su na osnovu godišnjeg plana unutrašnje revizije. Planom pojedinačne revizije planirano je sprovođenje svake revizije na način što su se odredili predmet i svrha revizije, ciljevi, trajanje, raspored resursa, revizorski pristup, tehnike, vrste i obuhvat revizorskih provjera.

- Pregled izvršenih revizija za izvještajni period

Odjeljenje za unutrašnju reviziju je izvršilo ukupno 5 revizija sistema i uskalađenosti, u oblastima koje su sa stanovišta revizije nosile najveći stepen rizika i to:

- *Revizija procesa slobodnog pristupa informacijama (svi organizacioni djelovi Ministarstva na koje se proces odnosi - Izvještaj br. 14/14).*

Revizija je obavljena u periodu 10. februara - 21. marta 2014. godine i obuhvatila je period 01.01.2013. - 28.02.2014. godine. Broj datih preporuka je 6. Revizorski izvještaj je postao konačan 16.04.2014. godine. Usvajanje Akcionog plana i realizacija datih preporuka je potvrđena dopisom br.12-50/17 od 11.07.2014. godine od strane Službe opštih poslova, ljudskih resursa, finansija, logističke i tehničke podrške. *Datum do kada je potrebno preduzeti aktivnosti po datim preporukama:* do kraja 31.12.2014. godine. *Status preporuka:* svih 6 preporuka su realizovane u predviđenom roku.

- *Revizija procesa izdavanja dozvola o tretmanu otpada (Agencija za zaštitu životne sredine - Sektor za izdavanje dozvola, sporazum br.13-184/15 od 07.03.2013. godine - Izvještaj br. 15/14).*

Revizija je obavljena u periodu 01. aprila - 23. maja 2014. godine i obuhvatila je period 01.01.2013. - 30.04.2014. godine. Broj datih preporuka je 6. Revizorski izvještaj je postao konačan 24.06.2014. godine. Usvajanje Akcionog plana i realizacija datih preporuka je potvrđena dopisom br.05-1748/02 od 03.09.2014.godine od strane Agencije za zaštitu životne sredine. *Datum do kada je potrebno preduzeti aktivnosti po datim preporukama:* do kraja 31.12. 2014. godine. *Status preporuka:* svih 6 preporuka su realizovane u predviđenom roku.

- *Revizija procesa javnih nabavki – tenderi (Zavod za hidrometereologiju i seizmologiju, Sporazum br. 13-184/16 od 07.03.2014.godine - Izvještaj br.16/14).*

Revizija je obavljena u periodu 21. maja - 15. jula 2014. godine i obuhvatila je period 01.01.2013. - 30.06.2014. godine. Broj datih preporuka 6. Revizorski izvještaj je postao konačan 11.07.2013. godine. Usvajanje Akcionog plana i realizacija datih preporuka je potvrđena dopisom br.01-2323/1 od 04.09.2014. godine od strane Zavoda za hidrometereologiju i seizmologiju. *Datum do kada je potrebno preduzeti aktivnosti po datim preporukama:* do kraja 31.12. 2014. godine. *Status preporuka:* 3 preporuke su realizovane u predviđenom roku i 3 su djelimično realizovane do predviđenog roka.

- *Revizija procesa kategorizacije i rekategorizacije ugostiteljskih objekata (Direktorat za turistički razvoj i standarde - Odsjek za upravni postupak - Izvještaj br.17/14).*

Revizija je obavljena u periodu 14 jula - 30. oktobra 2014. godine i obuhvatila je period 01.01.2013. - 30.09.2014. godine. Broj datih preporuka je: 6. Revizorski izvještaj je postao konačan 06.11.2014. godine. Usvajanje Akcionog plana i realizacija datih preporuka je potvrđena dopisom br.06-50/24 od 10.11.2014. godine, od strane Direktorata za turistički razvoj i standarde. *Datum do kada je potrebno preduzeti aktivnosti po datim preporukama:* do kraja 31.12. 2014. godine. *Status preporuka:* 3 preporuke su realizovane u predviđenom roku i 3 su djelimično realizovane do predviđenog roka.

- **Revizija procesa usklađenosti i revizije sistema upravljanja pretpristupnim EU fondovima (Decentralizovani sistem upravljanja - Odjeljenje za upravljanje fondovima EU - Izvještaj br.18/14).**

Revizija je obavljena u periodu 01.novembra - 12.decembra 2014. godine i obuhvatila je period 01.01.2013. - 30.10.2014. godine. Broj datih preporuka je 5. Revizorski izvještaj je postao konačan 15.12.2014. godine. Usvajanje Akcionog plana i realizacija datih preporuka je potvrđena dopisom br.14-41/177 od 29.12.2014. godine, od strane Odjeljenja za upravljanje fondovima EU. *Datum do kada je potrebno preduzeti aktivnosti po datim preporukama:* do kraja 30.06.2015. godine. *Status preporuka:* 2 preporuke su djelimično realizovane do 31.12.2014. godine, dok će se 3 preporuke implementirati u predviđenom roku.

- Aktivnosti koje su preduzete na implementaciji datih preporuka

Viši unutrašnji revizor je pratio sprovođenje datih preporuka i izvršenje Akcionih planova iz navedenih izvještaja i napravljena je odgovarajuća evidencija o implementaciji datih preporuka. Većina datih preporuka je implementirana, dok implementacija preostalih preporuka zahtijeva duži vremenski period i njihova realizacija se očekuje u predviđenom roku. Tokom izvještajnog perioda, revizor nije naišao na slučajeve kršenja ili pogrešne primjene zakona i drugih propisa kao i sumnji na prevaru.

- Potpisivanje sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije

Shodno članu 18 stav 1 tačka 3 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, Ministarstvo je sa institucijama nad kojima vrši nadzor potpisalo 5 sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije i to sa: Direkcijom javnih radova, Centrom za ekotoksikološka istraživanja, NTO Crne Gore, JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, Agencijom za zaštitu životne sredine i Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju. U izvještajnom periodu su obavljene dvije revizije po potpisanim sporazumima.

- Dostavljanje godišnjih i kvartalnih izvještaja

Saglasno članu 32 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru i Upustvu o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o radu unutrašnje revizije („Sl.list Crne Gore“, broj 55/12) Odjeljenje za unutrašnju reviziju je Ministarstvu finansija - Direktoratu za centralnu za harmonizaciju dostavljalo godišnje i kvartalne izvještaje o radu unutrašnje revizije i preduzetim aktivnostima na sprovođenju datih preporuka najkasnije do 10. u prvom mjesecu narednog kvartala za predhodni kvartal.

- Kadrovska popunjenost i stručno usavršavanje

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji u Odjeljenju su sistematizovana 4 izvršioca i tokom čitave godine Odjeljenje je bilo popunjeno sa 3 izvršioca –starija unutrašnja revizora i 1 izvršiocom po ugovoru - mlađi unutrašnji revizor. Kadrovska struktura Odjeljenja se može ocijeniti kao izuzetno povoljna imajući u vidu da svi zaposleni imaju visoko obrazovanje, dok je starosna struktura nepovoljna, imajući u vidu da zaposleni preko 50 godina, predstavljaju 3/4 broja zaposlenih, a zaposleni do 30 godina života 1/4 ukupnog broja zaposlenih u Odjeljenju.

U 2014. godini, shodno politici stručnog usavršavanja i osposobljavanja zaposlenih, nastavljena su ulaganja u stalno usavršavanje postojećih znanja u ključnim oblastima revizorskog rada, kao i u oblastima podrške poslovanju Ministarstva. Tokom izvještajnog perioda unutrašnji revizori su prisustvovali stručnom usavršavanju i edukaciji koja je obavljena putem seminara i radionica u saradnji sa Centralnom jedinicom za harmonizaciju iz Ministarstva finansija, kao i seminarima za reviziju IPA projekata. Pored navedenog, revizori su učestvovali u programu stručnog usavršavanja koji je organizovala Uprava za kadrove kroz seminare o reviziji, javnim nabavkama i procjeni rizika.

5.10. ODJELJENJE ZA UPRAVLJANJE FONDOVIMA EU

- Uspostavljanje Sektorskog nadzornog odbora za IPA komponentu III

U skladu sa članom 59 i 167 Uredbe o sprovođenju IPA-e, rukovodilac Operativne strukture je u obavezi da uspostavi Sektorski nadzorni odbor u roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu prvog finansijskog sporazuma u cilju praćenja implementacije Operativnog programa. Prvi neformalni Sektorski nadzorni odbor je održan na inicijativu Evropske komisije 19.03.2014. godine. S potpisivanjem Finansijskog sporazuma 5.12.2014. godine stekli su se uslovi za održavanje prvog zvaničnog Sektorskog odbora, za praćenje projekata iz regionalnog razvoja, 9.12.2014. godine. Takođe, uspostavljanjem Sektorskog nadzornog odbora realizovana je prateća obaveza pripreme Poslovnika o radu Odbora.

- Izrada Komunikacionog Akcionog plana za IPA III komponentu

U skladu sa članom 63 Regulative za implementaciju IPA-e, kao i na osnovu Operativnog sporazuma potpisanog između tijela Operativne strukture dana 23.11.2012. godine, Tijelo odgovorno za Operativni program (MorRT) je u obavezi da izradi Komunikacioni akcioni plan četiri mjeseca od datuma potpisivanja Finansijskog sporazuma koji pokriva Operativni program Regionalni Razvoj 2012-2013. Komunikacioni akcioni plan je pripremljen na osnovu Komunikacione strategije za IPA programski period 2007-2013, koja je usvojena od strane Delegacije Evropske Unije u Crnoj Gori. Komunikacioni akcioni plan je dostavljen Evropskoj komisiji na odobrenje 30.12.2014.godine.

- Izrada Akcionog programa za projekte IPA II (2014-2020) za 2014. godinu

U skladu s pravilima i procedurama koje su definisane novim propisima EU vezanim za novu finansijsku perspektivu IPA 2014-2020, Ministarstvo je bilo u obavezi da, kroz širok konsultativni proces, i u saradnji sa službama Evropske komisije, pripremi Nacrt Akcionog programa za 2014. godinu. Nakon komentara od strane Evropske komisije (DG Environment, DG Enlargement) i obrazloženja datih od strane domaćih institucija, nadležni direktorati Evropske komisije su dali pozitivno mišljenje na dva Akciona dokumenta u okviru IPA 2014 podrške:

- Implementacija Okvirne direktive o vodama u Crnoj Gori – Ukupna vrijednost 1.900.000 € sa 100 % IPA podrške;
- Jačanje kapaciteta za upravljanje kvalitetom vazduha u Crnoj Gori – Ukupna vrijednost 1.100.000 € sa 85 % IPA podrške.

- Informacija o EU projektima iz oblasti zaštite životne sredine, komunalne infrastrukture, građevinarstva i turizma

Informacija koja sadrži ažurirane i nove podatke o projektima koji se sprovode iz: oblasti komunalne infrastrukture, životne sredine, građevinarstva, turizma, prekograničnih i transnacionalnih programa saradnje, IPA Horizontalnog programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja - višekorisnička IPA, WBIF i HORIZON 2020 dostavljena je 1. avgusta članovima kolegijuma Ministarstva.

- Informacija o napretku Operativne strukture za IPA komponentu III (oblast životne sredine) u procesu uvođenja decentralizovanog sistema upravljanja prepristupnim fondovima EU

Informacija je dostavljena 18. novembra 2014. godine. U informaciji su navedene sve ključne činjenice koje se tiču decentralizovanog upravljanja IPA III komponentom, koje je 25. aprila 2014. godine uspostavljeno odlukom Evropske komisije. Takođe, navedeni su i svi problemi čije nerješavanje može biti problematično za funkcionisanje kompletnog sistema, a u krajnjem mogu dovesti i do suspenzije akreditacije. Posebnu pažnju je neophodno usmjeriti na prevazilaženje problema nedostatka kadrova u Direkciji javnih radova. Od strane Evropske komisije ovaj problem je ocijenjen kao rizičan i njihova preporuka je da se u što kraćem periodu izvrši dodatno zapošljavanje kadrova, kako bi uspostavljeni sistem efikasno funkcionisao.

U izvještajnom periodu sprovodilo se dodatno jačanje postojećih kapaciteta i otklanjanje nedostataka koji se odnose na finalizaciju i zatvaranje nalaza iz izvještaja Evropske komisije. Od strane Odjeljenja sprovedeno je više kontrola na licu mjesta u okviru tijela operativne strukture, a sama struktura bila je predmet revizija Odjeljenja za unutrašnju reviziju, Revizorskog tijela Crne Gore i provjera od strane Nacionalnog fonda u Ministarstvu finansija.

- Informacija o mogućnostima podrške za projekte iz oblasti koje se nalaze u nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma

Informacija je dostavljena 19.11.2014. godine. Informacija sadrži potencijalne izvore finansiranja (fondove) koji će biti raspoloživi u finansijskoj perspektivi EU 2014-2020 za oblasti koje su u nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma. Informacija je pripremljena u skladu sa regulativnim i vremenskim okvirom za prepristupne fondove koje je utvrdila Evropska komisija.

- Izrada Aplikacionog formulara za projekat "Unapređenje vodosnabdijevanja i izgradnja sistema za tretman otpadnih voda u opštini Berane" koji se podnosi Evropskoj komisiji

Nakon mišljenja eksperata angažovanih od strane Evropske komisije (JASPERS) da je projekat *Unapređenje vodosnabdijevanja i izgradnja sistema za tretman otpadnih voda u opštini Berane*, čija ukupna vrijednost iznosi oko 14 miliona €, u velikoj mjeri ispunio date zahtjeve prema članu 157 Uredbe o sprovođenju IPA, inicirane su aktivnosti na pripremi aplikacionog formulara za velike projekte i konačnog podnošenja projektnog predloga službama Evropske komisije na razmatranje. Projekat u opštini Berane predstavlja prvi projekat iz oblasti životne sredine, koji će se implementirati u decentralizovanom upravljačkom sistemu. Konačan nacrt Aplikacije je pozitivno ocjenjen od strane JASPERS-a 09.02.2015. godine i predstoji

formalno dostavljanje Aplikacije sa pratećim aneksima Generalnom direktoratu za regionalnu i urbanu politiku.

- Izrada IT aplikacije za upravljanje IPA projektima

U saradnji sa kompanijom Montex elektronika u oktobru 2014. godine započet je rad na pripremi Aplikacije koja će sadržati informacije o svim projektima koji se finansiraju iz IPA sredstava. Glavna ideja za pripremu Aplikacije je da sve zainteresovane strukture za realizaciju projekata imaju pristup informacijama koje će krajnji korisnici redovno ažurirati i na taj način će se svima olakšati praćenje ovih projekata i omogućiti brzo reagovanje na eventualne probleme u realizaciji. Nakon što je pripremljeno idejno rješenje, zaključeno je da je za potrebe adekvatnog funkcionisanja programa potrebno izvršiti nabavku servera od strane Ministarstva kao nosioca aktivnosti i da će nakon toga u I kvartalu 2015. godine Aplikacija započeti sa radom.

- Programi prekogranične saradnje (CBC)

Predstavnici Odjeljenja su aktivno učestvovali na sastancima Zajedničkog odbora za praćenje prekograničnih projekata sa Albanijom, Bosnom i Hercegovinom, Kosovom i Srbijom, kao i na forumima za traženje projektnih partnera i predstavljanja ideja u okviru IPA Komponente II (Regionalna i prekogranična saradnja IPA 2011-2013). Kroz programe prekogranične saradnje, tokom 2014. godine, objavljen je jedan poziv za dostavljanje projektnih predloga - sa Kosovom. Odjeljenje za upravljanje fondovima EU je koordiniralo u procesu predlaganja projektnih ideja, kao i povezivanju Sektora za turizam sa zainteresovanim stranama u okviru strateškog projekta "Development of Rural Tourism in Adriatic Hinterland" u okviru budućeg trilateralnog programa između Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore. Takođe, Odjeljenje je koordiniralo aktivnostima vezanim za učešće ministarstva u svojstvu partnera na projektu „Čakorska borovnica“ u saradnji sa NVO Velika, u okviru prekograničnog programa Crna Gora – Kosovo.

Tokom 2014. godine započete su aktivnosti na programiranju novih programskih dokumenata za period 2014-2020 sa svakom zemljom pojedinačno - Bosna i Hercegovina, Kosovo, Srbija, Albanija, Italija – Albanija – Crna Gora, Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora, Jadransko-jonski i Dunavski program u kojim su predstavnici Odjeljenja članovi Radnih timova.

- Zapadno Balkanski Investicioni Okvir (WBIF)

Kroz Investicioni Okvir za Zapadni Balkan (WBIF), tokom 2014. godine objavljena su dva neformalna poziva za dostavljanje projektnih predloga. Odjeljenje za upravljanje fondovima EU je organizovalo prezentaciju o mogućnostima podrške u okviru ovog programa i koordiniralo dalje u procesu predlaganja projektnih ideja, pripremi aplikacija i dostavljanju Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija. Zbog neusaglašenosti sa odobrenim aplikacijama kroz prethodne WBIF cikluse i ograničavajućih uslova ovih poziva, predložene ideje iz oblasti komunalne djelatnosti, stambene oblasti i vodosnabdijevanja i otpadnih voda kroz ove pozive nisu prihvaćene.

U toku je izrada novog modela funkcionisanja ovog programa gdje je najvažnija novina da će se u narednom periodu u oblasti infrastrukturnih projekata pored pripreme projektne dokumentacije podržavati i sprovođenje projekata. Druga

značajna novina u novom modelu je formiranje Nacionalnog investicionog komiteta (NIK) na nivou svake države korisnice. Uloga NIK-a će biti da prioritizuje i predlaže projekte direktno relevantnim institucijama, okvir će funkcionisati bez raspisivanja poziva. Predstavnici Odjeljenja su aktivno uključeni u pronalaženju najboljeg modela funkcionisanja ovog komiteta.

Takođe, predstavnici Odjeljenja su učestvovali na regionalnoj WBIF radionici, održanoj u Beogradu, koja je imala za cilj identifikaciju i razmatranje regionalnih projekata iz oblasti saobraćaja, životne sredine, energetike i socijalne oblasti u okviru Investicionog okvira za Zapadni Balkan u finansijskoj perspektivi 2014-2020.

- Instrument EK za tehničku pomoć i razmjenu informacija (TAIEX)

Predstavnici Odjeljenja su organizovali prezentaciju o mogućnostima podrške kroz TAIEX programa svim direktoratima u Ministarstvu. U okviru ovog programa podrške Odjeljenje je apliciralo sa 4 zahtjeva i svi su odobreni od strane EK- organizovana su dva studijska putovanja u Hrvatsku, jedna radionica u prostorijama Ministarstva a treća studijska posjeta Hrvatskoj će biti u I kvartalu 2015. godine.

Dodatno, pružena je tehnička podrška Direktoratu za turističku strategiju i posebne oblike turizma prilikom organizacije studijskog putovanja u Njemačku kao i Direktoratu za komunalnu infrastrukturu i upravljanje otpadom za podnošenje aplikacije za ekspertsku podršku u oblasti otpada.

- Druge aktivnosti

Odjeljenje je uputilo inicijativu Ministarstvu finansija o stvaranju pravne osnove da se nosioci infrastrukturnih projekata iz oblasti životne sredine, koji se finansiraju iz fondova EU, oslobode od plaćanja PDV-a na cjelokupan iznos.

Stvaranjem pravne osnove da se nosioci projekata, koji se finansiraju sredstvima fondova EU, oslobode od plaćanja PDV-a na cjelokupan iznos nabavke, očekuje se:

- značajan podsticaj lokalnim samoupravama u realizaciji velikih infrastrukturnih projekata od opšteg interesa;
- podsticaj za povlačenje IPA sredstava;
- pojednostavljenje u finansijskom menadžmentu projektom, čiju finansijsku konstrukciju čine bespovratna sredstva, krediti i interno učešće.

- Informacija o evropskim integracijama

Predstavnici Odjeljenja su učestvovali na sastancima između predstavnika Evropske komisije i Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori sa predstavnicima crnogorskih institucija koje su nadležne za pitanja iz oblasti životne sredine održanih 13. i 14. maja u Podgorici. Sastanak je bio posvećen unaprijeđenju akcionog plana za ispunjavanje početnog mjerila u pregovorima za poglavlje 27.

Shodno tome, predstavnici Odjeljenja su u svojstvu posmatrača učestvovali na sastancima Radne grupe za Poglavlje 27-Životna sredina i klimatske promjene.

Predstavnik Odjeljenja je učestvovao na VII zajedničkom sastanku Pododbora za oblast saobraćaja, energetike, životne sredine i regionalne politike između Crne Gore i Evropske komisije održanog 7. i 8. oktobra 2014. godine u Briselu.

U okviru pregovaračkog poglavlja 22, 22 - 23. januara 2014. godine održani sastanci sa ekspertima UNDP i predstavnicima Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija u vezi sa definisanjem institucionalnog okvira za upravljanje sredstvima koja će Crnoj Gori biti dostupna kroz Strukturne fondove i Kohezioni fond Evropske unije.

5.11. ODJELJENJE ZA MEĐUNARODNU SARADNJU

- Međunarodna saradnja

U oblasti međunarodne saradnje, u skladu sa nadležnostima Odjeljenja, kao i postojećim kapacitetima realizovan je značajan broj aktivnosti, od kojih izdvajamo: izradu baze podataka multilateralne, bilateralne, regionalne i projektne saradnju, sa kontakt osobama i aktivnostima koje se realizuju i koje treba realizovati; pripreme podsjetnika za sastanke u ministarstvu i za potrebe MVPEI i drugih institucija, te pripreme sporazuma i drugih međunarodnih akata za usvajanje od strane Vlade i Skupštine.

Za potrebe Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija kontinuirano se ažuriraju podsjetnici Ministarstva o saradnji na bilateralnom i multilateralnom nivou; takođe pripremane su informacije za službene posjete delegacije Ministarstva na međunarodnom nivou, sastanke ministra Gvozdenovića i državnih sekretara sa predstavnicima diplomatsko-konzularnog kora u CG, kao i druge institucije.

Ažurirana je baza podataka o članstvu Ministarstva u međunarodnim i regionalnim organizacijama/spisak Konvencija i drugih međunarodnih akata. Pripremljena su informacije o potpisanim sporazumima o saradnji u oblasti turizma sa državama bivše SFRJ.

Pripremljen je i dostavljen Vladi i Skupštini CG Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Gruzije o saradnji u oblasti turizma. Takođe, Vlada Crne Gore je dala saglasnost na Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžan u oblasti zaštite životne sredine.

Odjeljenje je pripremalo Platforme za aktivnosti ministra i državnih sekretara i generalnih direktora na međunarodnom nivou.

U izvještajnom periodu aktivno se radilo na unaprijedjenju baze podataka o bilateralnoj saradnji Ministarstva, multilateralnoj saradnji, regionalnim inicijativama i baze podataka o međunarodnim projektima i aktivnostima u nadležnosti Ministarstva, koje se ažuriraju u kontinuitetu. Takođe su osmišljene nove forme priprema o bilaterealnoj i multilateralnoj saradnji za Ministra i Kabinet. S tim u vezi, obrađene su informacije o bilateralnoj saradnji Ministarstva sa 56 država sa kojima je uspostavljena saradnja u oblastima pod nadležnošću Ministarstva. Takođe bitno je napomenuti da je, kao prilog toj informaciji, kreirana i baza podataka normativno-pravnog osnova sa 35 država sa kojima je isti uspostavljen ili se isto planira.

U oblasti bilateralnih odnosa potpisano je ukupno 35 sporazuma, odnosno memoranduma ili protokola i to 19 o saradnji u oblasti turizma a 15 u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja (od čega su 4 tehnički sporazumi). U novembru

2014. godine potpisan je Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Hrvatske o saradnji u oblasti životne sredine.

Kada je riječ o inicijativama, aktuelne su 4 inicijative za potpisivanje sporazuma u oblasti turizma, urbanizma, životne sredine i tehničke saradnje. Ministarstvo je dalo mišljenja na iste, te se očekuje povratna informacija.

Obrađena je informacija i o regionalnoj saradnji, te je zaključeno da je Crna Gora aktivni/pridruženi član 16 regionalnih organizacija/inicijativa koje se bave promocijom i sprovođenjem aktivnosti u nadležnosti ovog ministarstva. Treba napomenuti da je uglavnom riječ o inicijativama i radnim tijelima koje se fokusiraju na unapređenje životne sredine i koncepta održivog razvoja u zemljama regiona.

Kada je riječ o multilateralnoj saradnji, obrađena je informacija o učešću Crne Gore u međunarodnim organizacijama/inicijativama, kao i tijelima uspostavljenim na osnovu usvojenih konvencija i direktiva – ukupan broj je 63.

Projektna saradnja se odvija kroz bilateralnu/prekograničnu saradnju i istom se doprinosi kvalitetu regionalne saradnje, kao jednog od prioriteta Vlade Crne Gore u procesu evro-atlantskih integracija. Ukupan broj projekata je **71**, od čega je 7 realizovano, 53 aktuelno a planira se 11.

Sačinjena je lista kontakt osoba za praćenje svakog kako bilateralnog, tako i multilateralnog pravnog dokumenta (sporazuma, memorandum, konvencije, direktive), mješovitog radnog tijela i projekta.

Preveden je upitnik za radionicu UNWTO-a.

- **Investicije**

U oblasti investicione politike ovo Odjeljenje realizuje aktivnosti na koordinaciji realizacije ključnih projekata iz nadležnosti Ministarstva, i kao podrška Tenderskoj komisiji za valorizaciju turističkih lokaliteta, posredstvom koje se realizuje određeni broj projekata u skladu sa Odlukom o Planu privatizacije.

U nastavku slijedi prikaz najznačajnijih aktivnosti Odjeljenja realizovane u oblasti Investicija u 2014.godini.

- **Projekat Kumbor**

U Odjeljenju je određena kontakt osoba zadužena za koordinaciju aktivnosti na realizaciji projekta Portonovi, Kumbor. U okviru redovnih aktivnosti održavana je intenzivna komunikacija sa Investitorom Azmont Investments po pitanju realizacije ključnih aktivnosti na implementaciji projekta.

U cilju obezbjeđenja kvalitetne i efikasne koordinacije realizacije projekta u različitim fazama, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, zaduženo za koordinaciju projekta Portonovi, organizuje redovne sastanke **"Koordinacionog tima za projekat Portonovi"**, koji čine predstavnici Azmont Investment i relevantnih državnih institucija i javnih preduzeća (poput Ministarstva finansija, Ministarstva saobraćaja i pomorstva, JP Regionalni vodovod, EPCG, RAE i dr.) i opštine Herceg Novi. Na sastanku se razmatraju sva otvorena pitanja u oblastima: građevinarstvo i planiranje, vodosnabdijevanje, elektroosnabdijevanje, komunalna infrastruktura i naknade i dr. i

definišu naredne aktivnosti i saradnja. Tokom 2014 godine održano je 5 sastanaka Koordinacionog tima. Takođe, u okviru realizacije zaključaka sa održanih sastanaka, organizovan je i niz pojedinačnih sastanaka sa predstavnicima državnih institucija u cilju što efikasnije realizacije ugovorenih obaveza – sastanci sa predstavnicima Uprave za zaštitu spomenika kulture, Centra za arheologiju i konzervaciju, Ministarstva kulture, Ministarstva pomorstva i saobraćaja i dr.

U okviru ove aktivnosti vršeno je redovno izvještavanje o statusu realizacije projekta.

- Projekat Luštica

U Odjeljenju je imenovana kontakt osoba zadužena za koordinaciju aktivnosti na realizaciji projekta Luštica Bay. U okviru redovnih aktivnosti održavana je intenzivna komunikacija sa investitorom Luštica Development po pitanju realizacije ključnih aktivnosti na implementaciji projekta. U cilju obezbjeđenja kvalitetne i efikasne koordinacije realizacije projekta u različitim fazama, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, organizuje redovne sastanke "Koordinacionog tima za projekat Luštica Bay", koji čine predstavnici Luštice Development i relevantnih državnih institucija i javnih preduzeća (poput Ministarstva finansija, Ministarstva ekonomije, JP Regionalni vodovod, EPCG, CGES i dr.) i Opštine Tivat.

Na sastanku se razmatraju sva otvorena pitanja u oblastima: građevinarstvo i planiranje, vodosnabdijevanje, elektroosnabdijevanje, komunalna infrastruktura i dr. i definišu naredne aktivnosti i saradnja.

- Projekat Bigova Bay

Takođe i za ovaj projekat je određena kontakt osoba u Odjeljenju, zadužena za koordinaciju aktivnosti na realizaciji projekta Bigova Bay. U okviru redovnih aktivnosti održavana je intenzivna komunikacija sa Investitorom Bigova Bay po pitanju realizacije ključnih aktivnosti na implementaciji projekta. Ministarstvo održivog razvoja i turizma, u cilju obezbjeđenja kvalitetne i efikasne koordinacije na realizaciji ovog projekta, organizuje redovne sastanke Koordinacionog tima za projekat, koji čine predstavnici kompanije Bigova Bay i relevantnih državnih institucija i javnih preduzeća (poput Ministarstva finansija, Ministarstva ekonomije, JP Regionalni vodovod, EPCG, CGES i dr.) i Opštine Kotor.

Na sastanku se razmatraju sva otvorena pitanja u oblastima: građevinarstvo i planiranje, vodosnabdijevanje, elektroosnabdijevanje, komunalna infrastruktura i naknade i dr. i definišu naredne aktivnosti i saradnja. Posebno se prati segmen planiranja, u sklopu aktivnosti Generalnog direktorata za planiranja u vezi sa Odlukom o izmjenama i dopunama DSL Bigovo Trašte i integrisanja LSL Trašte u jedinstveni planski dokument.

- Projekat valorizacije ostrva Lastavica sa tvrđavom Mamula

Okrugli sto: Turistička valorizacija ostrva Lastavica sa tvrđavom „Mamula“, održan je 16. maja 2014. godine. Organizator sastanka je bilo Ministarstvo održivog razvoja i turizma, a zaposleni u Odjeljenju za međunarodnu saradnju i investicije su aktivno učestvovali u njenoj pripremi i realizaciji, kao i u analiziranju otvorenih pitanja i priprema odgovora na ista.

Sastanku su prisutvovali predstavnici Oštine Herceg Novi, državnih institucija i stručne javnosti, SUBNOR-a i Udrženja boraca Herceg Novi, podnosioca građanske inicijative, medija i Tenderske komisije.

Takođe, tokom ovog perioda, Odjeljenje je bilo intenzivno uključeno u pripremu odgovora na pitanja medija.

Ostale aktivnosti

- Učešće u pripremi FREI festivala;
- Priprema Informacije o statusu prioriternih projekata čiju realizaciju prati MRT;
- Učestvovanje u pripremi učešća CG na Međunarodnom sajmu nekretnina MIPIM 2014;
- Ažuriranje informacija po oblastima MRT za opštine;
- Individualni investicioni program – izvršena je komparativna analiza sličnih programa u Evropi i svijetu; zatim analiza modela za odabir konsultanta za pružanje usluga u postupku kreiranja Individualnog investicionog programa i priprema potrebnih materijala;

5.12. ODJELJENJE ZA RAZVOJ PRIORITETNIH PROJEKATA – BJELASICA I KOMOVI

- Bjelasica i Komovi

Skupština Crne Gore je u decembru 2010. godine usvojila Prostorni plan posebne namjene Bjelasica i Komovi. Odjeljenje je sprovedo niz aktivnosti koje su u osnovi priprema za razvoj kapitalnih projekata na tom prostoru. Takođe, Odjeljenje u saradnji sa drugim državnim institucijama, aktivno radi na promociji regiona Bjelasice i Komova kroz učešće na vodećim svjetskim sajmovima nekretnina (MIPIM u Kanu, EXPO Real u Minhenu itd.) kao i kroz organizaciju konferencija sa vodećim investitorima u zemlji i inostranstvu.

Odjeljenje je u saradnji sa opštinama iz zahvata PPPN BiK i Direkcijom za javne radove sprovedo niz aktivnosti na navedenom prostoru:

- Tender za valorizaciju lokaliteta „Kolašin 1600“ je produžen i rok za otkup tenderske dokumentacije je 23. april 2015. godine, a ponude se dostavljaju do 30. aprila 2015. godine;
- Priprema tenderske dokumentacije za nabavku nove žičare K8/D6C na lokalitetu Kolašin 1600;
- Priprema tenderske dokumentacije za izgradnju ski staza na lokalitetu Kolašin 1600;
- Rješavanje imovinsko pravnih pitanja na lokalitetu Cmiljača;
- Izgradnja bazne stanice na lokalitetu Kolašin 1600 (priprema dokumentacije);
- Izgradnja trafostanice 35/10 u Kolašinu (priprema dokumentacije);
- Raspisivanje tendera i izbor najboljeg ponuđača za izvođenje radova izgradnje puta od Kolašina 1450 do Kolašina 1600;
- Nabavka dječjih ski liftova za opštine Mojkovac i Bijelo Polje;
- Izrada vizuelnog identiteta za region Bjelasice i Komova;
- Izrada Komparativne analize ski resorta u regionu i Evropi sa preporukama za razvoj BiK;
- Izrada Investicionog elaborata za lokalitete Cmiljača i Kolašin 1600;

- Izrada Feasibility studije za ski resort Žarski.

Odjeljenje je tokom realizacije aktivnosti u cilju valorizacije protora u više navrata organizovalo sastanke sa predstavnicima opština iz zahvata Plana, direkcijama za saobraćaj i javne radove i obilazak terena na prostoru BiK.

Odjeljenje je aktivno radilo na pripremanju predloga za kapitalni budžet za 2015. godinu.

- **Žičara Kotor- Lovćen - Cetinje**

U dosadašnjem periodu, urađeni su Koncesioni akt, nacrt Ugovora o koncesiji za projekat žičare i spisak priloga koji ide uz Ugovor; Elaborat o eksproprijaciji; Studije izvodljivosti, Idejni i Glavni projekat žičare.

U toku su aktivnosti na raspisivanju Javnih rasprava u Prijestonici Cetinje i opštini Kotor.

- **Učešće na sajmovima nekretnina i interakcija sa investitorima**

Uspješno je realizovan crnogorski nastup na sljedećim međunarodnim i domaćim sajmovima nekretnina:

MIPIM 2014, Kan, Francuska – najveći međunarodni sajam nekretnina i investicija na svijetu

FREI 2014, Miločer, Crna Gora - manifestacija koja, kroz dobro osmišljene i raznovrsne forme, omogućava neposrednu komunikaciju subjekata zainteresovanih za real-estate sektor. Ovaj skup promoviše nove ideje, projekte i poslovne namjere koje imaju kapitalan značaj za razvoj Crne Gore, kao atraktivnog investicionog odredišta.

MONTENEGRO NAUTICAL TOURISM 2014, Tivat, Crna Gora - Nautička konferencija predstavnika državnih organa Crne Gore i poslenika nautičkog turizma je organizovana u cilju podizanja nivoa usluga i povećanja konkurentnosti crnogorskih marina, povećanja prometa i kapaciteta u marinama, poboljšanja standarda marina kao i osposobljavanja mladih ljudi za plovidbu na plovnim objektima nautičkog turizma.

- **Izveštavanje Vlade Crne Gore o prioritetnim razvojnim projektima**

Odjeljenje je u 2014. godini pripremalo Izveštaje o realizaciji prioritetnih razvojnih projekata na nedjeljnoj i kvartalnoj osnovi.

- **PR i ostale aktivnosti**

Analiza zakonskih i drugih olakšica zemalja regiona i EU iz oblasti investicija, izrada promotivnog materijala, redovno ažuriranje Web sajta www.velikaplaza.info, www.montenegroinvestments.me, www.bjelasica-komovi.com.

5.13. ODJELJENJE ZA PODRŠKU NACIONALNOM SAVJETU ZA ODRŽIVI RAZVOJ

- Institucionalni i strateški okvir održivog razvoja

Nakon konstituisanja novog saziva *Nacionalnog savjeta za održivi razvoj i klimatske promjene* (03. decembra 2013. godine), sprovedene su sljedeće aktivnosti:

- a) Pripremljena i održana 26. sjednica Nacionalnog savjeta, 9. maja 2014. godine;
- b) Pripremljena 27. sjednica Nacionalnog savjeta, koja je trebala da se održi 6. decembra 2014. godine, međutim odložena je zbog nepredviđenih okolnosti za januar 2015. godine (održana 28. januara 2015. godine);
- c) Pripremljen Izvještaj sa 26. sjednice Nacionalnog savjeta za održivi razvoj i klimatske promjene, koji je Vlada CG razmotrila i prihvatila na sjednici koja je održana 26. juna 2014. godine;
- d) Sve tri radne grupe Nacionalnog savjeta (za praćenje i sprovođenje Nacionalne strategije održivog razvoja, za adaptaciju i mitigaciju na klimatske promjene i za održivu upotrebu resursa) su oformljene i održale po 3 neformalna i 2 formalna sastanka na kojima su usvojene finalne verzije mandata, strukture i dinamike rada Radnih grupa. Svaka grupa je dala predloge za proširenje svog sastava. Sprovedene su procedure za imenovanje ukupno sedam novih članova i to 3 za RG NSOR, 1 za RG OUR i 3 za RG KP;
- e) Svaka Radna grupa je razmatrala Prednacrt Nacionalne strategije održivog razvoja 2015-2020. godine, dok su u zavisnosti od mandata razmatrani i nacrti: NSIUOP CG, Nacionalne strategije razvoja poljoprivrede i ruralnog razvoja, Državnog plana upravljanja otpadom 2014-2020, Druge nacionalna komunikacije, DPP TE Pljevlja kao i druga dokumenta iz uže djelatnosti rada Radnih grupa;
- f) Imenovani su novi predstavnici/e opština, sindikata i licenciranih Univerziteta u CG Nacionalnog savjeta čije članstvo je utvrđeno na rotacionoj osnovi na godišnjem nivou.

- Pripremljeno je Prošireno polazište odnosno Platforma i Prednacrt za izradu revidirane Nacionalne strategije održivog razvoja Crne Gore koja, kao strateški dokument, treba da definiše dugoročne ciljne vrijednosti na čije sprovođenje će Crna Gora da se obaveže do 2020. godine, s tim u vezi realizovane su sljedeće aktivnosti:

- a) U periodu januar – mart 2014. godine, održan je određeni broj sastanaka sa ekspertskim timom (CEED Consulting d.o.o.) koji je angažovan da izradi predlog ove strategije. Glavni cilj održanih sastanaka odnosio se na redefinisane sadržaja dokumenta koji je predložen u Platformi dokumenta, obzirom na nezadovoljavajuće ocjene o predloženom modelu. Shodno tako sprovedenim konsultacijama pripremljen je predlog strukture, sadržaja, metodologije i dinamike izrade NSOR koji je nakon toga usvojen od strane Nacionalnog savjeta za OR na 26. sjednici. I pored planirane dinamike da se do kraja decembra 2014. godine dobije prvi nacrt dokumenta, Prednacrt dokumenta koji je dostavljen od strane obrađivača u julu mjesecu nije zadovoljavao okvire definisane u dokumentu koji je usvojio i odobrio Nacionalni savjet (ova ocjena se zasniva na mišljenjima tri Radne grupe Nacionalnog savjeta i mišljenju Odjeljenja). Nakon konsultacija u Ministarstvu održivog razvoja i turizma, odlučeno je da Obrađivač nastavi sa izradom dokumenta u okviru budžetskih sredstava koja su ugovorena u sporazumu koji je potpisan u 2013. godini, te da se do kraja februara 2015. godine ispune ugovorene obaveze. S

tim u vezi napravljen je i Aneks Ugovora sa obrađivačem u okviru kog su definisani novi rokovi i načini plaćanja. Rok za dostavljanje Predloga dokumenta od strane ekspertskog tima je kraj februara 2015. godine;

b) Održavane su konsultacija o pokretanju izrade Studije za utvrđivanje uticaja zagađenja žvota sredine na zdravlje ljudi u okviru izrade NSOR CG u saradnji sa WHO, Centrom za OR/UNDP, te pokrenuta izrada TWINING projekta obzirom na nemogućnost obezbjeđivanja sredstava potrebnih za izradu ove Studije od strane WHO;

c) Od februara do marta 2014. godine održano je 7 radionica koje su obuhvatile zainteresovane strane iz svih opština Crne Gore. Prema dogovoru sa CEED-om, a zbog ograničenih finansijskih sredstava predviđenih Ugovorom, troškove participacije kao i logističku organizaciju snosilo je Odjeljenje/Ministarstvo.

- U saradnji sa MVPEI i nadležnim resorima, Odjeljenje je **po pitanju Ciljeva održivog razvoja pripremilo**, odnosno organizovalo:

a) Istupanja Crne Gore za sedam sastanka Otvorene radne grupe Ujedinjenih nacija za izradu Ciljeva održivog razvoja (OWG SDGs) u Njujorku u kojoj je Crna Gora nastupala u paru sa Slovenijom (jedan glas, sastanci 7 do13), a predstavnica Odjeljenja je aktivno učestvovala na 11. sastanku OWG SDGs koji je održan u sjedištu ujedinjenih nacija u Njujorku, USA;

b) Komentare na sumarni dokument (compendium) koji predstavlja sažetak dijaloga koji je vođen na sastancima Otvorene radne grupe sa fokusom na 19 priopritetnih oblasti koje predstavljaju osnovu za definisanje budućih Ciljeva OR-a;

c) Jednodnevnu posjetu sa predstavnicima Vlade Slovenije koji su zaduženi za ovaj proces unutar svoje zemlje u aprilu 2014. godine;

d) Zajedno sa MVPEI-ijem, dvije informacije o učešću Crne Gore u procesu definisanja Ciljeva održivog razvoja koje sadrže pregled dosadašnjih aktivnosti i istupanja Crne Gore u okviru Otvorene radne grupe. Informacije su dostavljene na razmatranje i prihvatanje Vladi CG i iste su prihvaćene u aprilu 2014. godine i januaru 2015. godine.

- U cilju sprovođenja **Milenijumskih razvojnih ciljeva (MRC)** kao jednog od spoljno-političkih prioriteta Crne Gore, u toku 2014. godine realizovane su sljedeće aktivnosti:

a) Pripremljen je i od strane Vlade CG razmotren i usvojen (26. juna 2014. godine) *Treći godišnji izvještaj o sprovođenju Milenijumskih razvojnih ciljeva za period od 01.01 -31.12. 2013. godine*

b) Pripremljena su četiri kvartalna izvještaja o sprovođenju Akcionog plana za unapređenje zapošljavanje mladih (VCG novembar 2013. godine) u saradnji sa Upravom za mlade i sport i UN Sistemom u Crnoj Gori u dijelu za koje je nadležno Ministarstvo održivog razvoja i turizma.

- **Integralno upravljanje obalnim područjem**

Program integralnog upravljanja obalnim područjem Crne Gore (CAMP CG) – izrada Nacionalne strategije za integralno upravljanje obalnim područjem Crne Gore (NSIUOPCG):

a) Tokom 2014. godine sprovedena je faza CAMP-a CG koja se odnosila na izradu NS IUOP CG, omogućavajući istovremeno koordinaciju sa paralelnim procesom izrade PPPNOP CG;

- b) Pripremljen Nacrt NSIUOP CG, koji je dostavljen Vladi CG na razmatranje i isti je utvrđen od strane Vlade CG 18. decembra 2014. godine. Tom prilikom Vlada CG je zadužila Ministarstvo da organizuje Javnu raspravu i Predlog dokumenta sa inkorporiranim mišljenjima sa Javne rasprave dostavi VCG na razmatranje i usvajanje.
- c) Sprovedena Javna rasprava u periodu od 31. decembra 2014. do 9. februara 2015. godine i održan okrugli sto u okviru Javne rasprave;
- d) Takođe u toku 2014. godine u cilju izrade NSIUOP CG održano je 7 radionica u okviru participativnog procesa i jedna sjednica Upravnog odbora CAMP NSIUOP CG (19.11.2014. godine):
 - 28.01.2014 – Radionica: Promocija inicijativa za IUOP u Crnoj Gori, Hotel Splendid Budva;
 - 11-13.02.2014 – Radionica za harmonizaciju PPPNOP CG i Prostorno-urbanističkih planova opština sa rezultatima CAMP-a CG, multimedijalna sala MORiT;
 - 21.03.2014 – Radionica za definisanje ključnih nedostataka integralnog upravljanja obalnim područjem Crne Gore –tematske oblasti: uređenje prostora, poljoprivreda i turizam; Hotel Princess Bar;
 - 24.06.2014 – Radionica Institucionalno-zakonodavni okvir za integralno upravljanje obalnim područjem Crne Gore", multimedijalna sala MORiT;
 - 10.07.2014 – Radionica za uspostavljanje koordinacionih mehanizama za integralno upravljanje obalnim područjem, Hotel Bečići;
 - 31.07.2014 – Radionica: Prioriteti Nacionalne strategije za integralno upravljanje obalnim područjem Crne Gore (NSIUOP CG) i prezentacija aktivnosti na uspostavljanju zaštićenog morskog područja na području Platamuna, Hotel Montenegro, Budva.
- e) Organizovana i realizovana Završna konferencija o sprovođenju CAMP CG Projekta, odnosno izrade NSIUOP CG – 18. decembra 2014. godine, Budva;
- f) Organizovan niz sastanaka i konsultacija sa ekspertskim timom koji je radio na izradi NSIUOP CG, između ostalog i sastanak konsultacija sa užim krugom kolegijuma Ministarstva, 25. jula 2014. godine u Podgorici, kao i sastanci u vezi sa izradom Akcionog plana za NSIUOP CG ;
 - a) Održan niz sastanaka sa Obrađivačem PPPNOP CG i pripremljen niz metodoloških smjernica za unaprijeđenje scenarija, prednacrta i nacrtu PPPNOP CG. Pripremljena i dostavljena mišljenja sa smjernicama na Prednacrt PPPNOP CG od strane CAMP tima. Održani sastanci u cilju usklađivanja PPPNOP CG sa rezultatima CAMP-a CG, 18-19.06.2014. godine, u Podgorici;
 - g) Organizovan međunarodni „*Dan obale*“ u Crnoj Gori, 25. septembra 2014. godine i tim povodom u O.Š. „Dragiša Ivanović“ u Podgorici i O.Š. „Druga osnovna škola“ u Budvi organizovane su aktivnosti za učenike na temu promovisanja očuvanja obalnog područja i reciklaže otpada;
 - h) Učešće u radu Savejta za prostorno planiranje.

- Društvena odgovornost

U okviru **Mreže za društvenu odgovornost**, savjetodavnog tijela Ministarstva za oblast društvene odgovornosti a čine ga 37 članova, predstavnici različitih institucija, javnih, stručnih i poslovnih organizacija kao i pojedinaca koji svojim radom promovišu koncept društvene odgovornost, ostvareni su sljedeći rezultati:

- Mreža za društvenu odgovornost je tokom 2014. godine imala dva redovna sastanka (18. februar 2014. godine i 11. jula 2014. godine), dva neformalna sastanka Mreže (23. januar i 7. februar 2014. godine) i jedan sastanak radne grupe Mreže za komunikaciju (26. maja 2014. godine);
- U dijelu konkretnih aktivnosti, Mreža je sprovela niz aktivnosti u kojima su podjednako učestvovali svi članovi/ice Mreže:
 - Akcija reciklaže starih novina, papira i kartona* - u toku 2014. godine, organizovano je 8 akcija reciklaže tom prilikom prikupljeno je 6.460 kg materijala za reciklažu što je odličan rezultat ako se uzme u obzir da u okviru jedne akcije reciklaže, prosječno, učestvuje do deset članova/ica Mreže, kao i da je tokom cijele 2013. godine prikupljeno ukupno nešto više od tri tone materijala za reciklažu;
 - Dan planete Zemlje* - Odjeljenje je u saradnji sa Reciklažnim centrom iz Podgorice, Fondacijom Recan iz Beograda, NVO Ozon iz Nikšića, NVO MADOP, O.Š. „Dragiša Ivanović“ i uz pomoć Elko tima iz Podgorice organizovalo promociju reciklaže aluminijumske ambalaže povodom Dana planete Zemlje.
 - Akcija reciklaže aluminijumske ambalaže u školama* - u okviru saradnje Mreže sa Fondacijom Recan, NVO Ozon i Reciklažnim centrom pokrenuta je inicijativa za uvođenje akcije reciklaže aluminijumske ambalaže u 10 osnovnih škola na teritoriji Podgorice (JU OŠ „21. maj“, JU OŠ „Dr Dragiša Ivanović“, JU OŠ „Mahmut Lekić“, JU OŠ „Maksim Gorki“, JU OŠ „Milorad Musa Burzan“, JU OŠ „Oktoih“, JU OŠ „Sutjeska“);
 - Okrugli sto „Mediji i društvena odgovornost“* – (2. oktobra 2014. godine) čiji je cilj bio podizanje svijesti urednicima i novinarima medijskih kuća u Crnoj Gori o značaju teme društvene odgovornosti.

U okviru učešća i koordinacije rada **Tehničkog komiteta za društvenu odgovornost** (TK 007) Instituta za standardizaciju Crne Gore (ISME CG), tokom 2014. godine sprovedene su sljedeće aktivnosti:

- a) Organizovan je okrugli sto za jedinice lokalne samouprave, opštinska javna preduzeća i privrednike o Standardu ISO 26 000 Smjernice za društvenu odgovornost;
- b) Poslat je odgovor Međunarodnoj organizaciji za standardizaciju (ISO) sa komentarima na proces ocjene validnosti ISO 26 000 Standarda koji je ISO pokrenuo krajem prošle godine;
- c) Upućena je inicijativa privrednicima koji u svom poslovanju integralnije koriste standarde da razmotre korišćenje ISO 26 000;

- Međunarodna saradnja

Odjeljenje je tokom 2014. godine učestvovalo u radu relevantnih mreža i institucija za oblast održivog razvoja **na međunarodnom nivou**: Mreže Savjeta za održivi razvoj i životnu sredinu (EEAC, Brisel), Mreže za održivi razvoj (ESDN, Beč), Ekonomske komisije UN-a za Evropu (vezano za izvještavanje o sprovođenju Strategije obrazovanja za održivi razvoj i učešća u pripremi inputa za drugi Izvještaj „Environmental Performance Review“).

Mediterranski Akcioni plan Programa UN-a za zaštitu životne sredine UNEP/MAP:

- a) Učešće na sastanku u organizaciji UNEP/MAP-a povodom obilježavanja Dana obale, 25. septmbar 2014., u Tunisu, prezentacija CAMP rezultata;
- b) Učešće na sastanku u okviru Ekosistemskog pristupa - EcAp monitoring, maj 2014. godine, Atina;

- c) Priprema i učešće na sastanku Koordinacione grupe za primjenu ekosistemskog pristupa, 10-12. oktobar 2014. godine u Atini, priprema nacionalne pozicije i prezentacija aktivnosti realizovanih u Boki Kotorskoj;
- d) Učešće na sastanku Regionalnog centra za održivu potrošnju i proizvodnju o Regionalnom akcionom planom za čistiju proizvodnju, decembar 2014, Barselona;
- e) Učešće na sastanku Upravnog odbora Mediteranske komisije za održivi razvoj Mediterana u kontekstu definisanja sadržaja Mediteranske strategije održivog razvoja, jun 2014.g, Malta;
- f) Učešće na pripremnom sastanku H2020 inicijative za depoluciju Mediterana u kontekstu pripreme Ministarske konferencije Unije za Mediterana, februar, 2014. g, Jordan.

Učešće u okviru treće faze projekta „Mehanizmi za participativni monitoring; Priprema učešća CG na nivou ambasadora za učešće na sastanku u okviru UNECEa o post milenijumskim konsultacijama.

- Ostale aktivnosti

Na osnovu **Memoranduma o razumijevanju između Vlade Crne Gore i UNDP-a** u Crnoj Gori, od 1. januara 2014. godine počeo je da funkcioniše **Centar za održivi razvoj**. Glavne aktivnosti koje su se desile u saradnji sa Centrom su:

- a) Priprema i održavanje sastanaka Upravnog odbora Centra za OR (14. februara i 11. jula 2014. godine), na kojima je odlučeno o proširenju sastava Upravnog odbora, izboru logo-a i organizovanju Regionalne konferencije Centra u IV kvartalu 2014. godine;
- b) Organizovana je i pripremljena press konferencija (21. februar 2014. godine) na kojoj je lansiran i predstavljen Centar široj javnosti;
- c) kontinuirano se prati sprovođenje Plana rada Centra za 2014. godinu;
- d) Oformljen je uži tim koji je radio na pripremi Regionalne konferencije i koji je održao u proteklom periodu šest sastanka;
- e) Potpisan je Memorandum o razumijevanju između Vlade CG i UNDP-a – GLOK sredstava – jun 2014. godine;
- f) Organizovana Regionalna ministarska konferencija o održivom razvoju oktobra 2014. godine u Budvi:
 - Pripreme i organizacija logističkog dijela Konferencije;
 - Pripreme za izlaganja i održavanje bilateralnih susreta MORiTa i učesnika Konferencije.

U okviru prve godine sprovođenja projekta **Transfer ekološki ispravnih tehnologija (TEST) za čišćenje kanala Port Milena** koji kroz kontribuciju UNIDO finansirala Vlada Slovenije (ukupna vrijednost projekta € 257.900) sprovedene su sljedeće aktivnosti:

- a) U aprilu 2014. godine je potpisan ugovor između UNIDO i Ministarstva održivog razvoja i turizma oko sprovođenju projekta.
- b) Sproveden tender za dvije slovenačke kompanije (Vekton i Limnos) koje su zadužene za sprovođenje projektnih aktivnosti na način što je firma Limnos zadužena za sprovođenje sljedećih aktivnosti:
 - Prikupljanje raspoloživih podataka koji se odnose na zagađenost vode u kanalu Port Milena, potencijalne zagađivače i sl;

- Pregled terena i određivanje lokacija za uzimanje uzorka;
- Prikupljanje uzoraka i njihovu analizu;
- Kvalifikaciju i kvantifikaciju prikupljenih podataka tokom analize;
- Identifikaciju hot spots primjenom UNIDO metodologije (u saradnji sa opštinom Ulcinj);
- Pripremu liste preporuka za primjenu ekološki prihvatljivih tehnologija.

Dok je firma Vekton zadužena za sljedeće aktivnosti:

- Identifikacija zagađenja na bazi UNIDO hotspot metodologije i količina opterećenja zagađenja iz različitih izvora;
- Identifikacija količine mulja i taloga koji je akumuliran u kanalu;
- Identifikacija količina materijala koji je potrebno iskopati za izgradnju planirane marine;
- Detaljnu analizu koncentracije zagađujućih materija u: vodi kanala Port Milena; mulju / talogu koji se nalazi u kanalu Port Milena i materijalu koji će morati da se iskopa za izgradnju planirane marine.
- Definisanje predloga za reciklažu/upotrebu izvađenog mulja/taloga.

c) Održan je prvi sastanak Upravnog odbora za sprovođenje projekta koji, pored predstavnika našeg Ministarstva, čine i predstavnici opštine Ulcinj i UNIDO eksperti.

Koordinacija iz oblasti Održivi rast u okviru dokumenta **Strategija za razvoj Jugoistočne Evrope 2020** kojom rukovodi Ministarstvo ekonomije.

Koordinacija i priprema informacija za opštine Crne Gore u cilju priprema izlaganja za posjete opštinama.

6. IZVJEŠTAJI INSTITUCIJA IZ NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA

6.1. DIREKCIJA JAVNIH RADOVA

Kapitalnim budžetom za 2014. godinu je planirano da Direkcija javnih radova realizuje sredstva u iznosu od 58.847.500,00 € (Zakon o budžetu Crne Gore za 2014. godinu, "Sl. list CG", broj 61/13).

Svi projekti Kapitalnog budžeta, kao što je i definisano Zakonom o budžetu za 2014. godinu, grupisani su prema oblastima za koje su kandidovani i u skladu sa takvom klasifikacijom obezbijedena su sredstva na sljedeći način:

- Izgradnja i rekonstrukcija administrativnog prostora za rad državnih organa	7.653.500,00 €
- Izgradnja, rekonstrukcija i adaptacija objekata kulture	7.685.000,00 €
- Izgradnja i rekonstrukcija sportskih objekata	2.700.000,00 €
- Projekti očuvanja životne sredine	3.482.000,00 €
- Izgradnja lokalne infrastrukture	8.974.000,00 €
- Izgradnja i rekonstrukcija objekata zdravstva	2.517.000,00 €
- Izgradnja i rekonstrukcija objekata socijalnog staranja	553.000,00 €
- Izgradnja i rekonstrukcija objekata obrazovanja	5.800.000,00 €
- Granični prelazi	135.000,00 €
- Zakon o Dinastiji Petrović Njegoš	70.000,00 €
- Hitna pomoć i prevencija od poplava	1.500.000,00 €
- Unapređenje turističke ponude	7.728.000,00 €
- Kupovina stambenih objekata i infrastrukture	10.000.000,00 €
- Izrada detaljnog plana za uže jezgro Petnjice, izrada projektna dokumentacije za administrativni objekat u Petnjici	50.000,00 €.

Kapitalnim budžetom je planirano da Direkcija javnih radova sprovodi aktivnosti na realizaciji 164 projekta od čega je planirano da se iz:

- opštih prihoda realizuje 132 projekta,
- opštih prihoda uz sufinansiranje - donacije stranih Vlada realizuje 1 projekat,
- kreditnih sredstava Evropske investicione banke za program Hitne pomoći i sanacije od poplava realizuje 23 projekta,
- kreditnih sredstava Evropske investicione banke sufinansira izgradnja sanitarnih deponija i PPOV za 4 projekta,
- opštih prihoda uz sufinansiranje kreditnim sredstvima Svjetske banke realizuje 1 projekat - projekat Katastra (LAMP),
- kreditnih sredstava Evropske razvojne banke uz učešće sredstava iz opštih prihoda za izmirenje obaveza PDV-a realizuju 3 projekta – projekti Dječijih vrtića.

Shodno članu 9 Zakona o budžetu Crne Gore za 2014. godinu sredstva Kapitalnog budžeta za izdatke potrošačkih jedinica koji se finansiraju iz donacija izvršavaće se u visini njihovog ostvarenja i to:

Donacija Vlade Republike Italije za projekat:

- Eko efikasna zgrada Ministarstva održivog razvoja i turizma

Shodno članu 13 Zakona o budžetu Crne Gore za 2014. godinu sredstva Kapitalnog budžeta za izdatke potrošačkih jedinica koji se finansiraju iz kredita izvršavaće se u visini njihovog ostvarenja i to:

Kredit Evropske investicione banke (EIB) za projekte:

- Sanitarne deponije,
- Vodosnabdijevanje i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda,
- Hitne mjere za prevenciju i sanaciju posljedica od poplava.

Kredit Evropske razvojne banke (CEB) za projekte:

- Dječiji vrtić u Zagoriču,
- Dječiji vrtić i jaslice na Starom aerodromu,
- Dječiji vrtić i jaslice u Baru.

Kredit Svjetske banke za projekat:

- Projekat katastra (LAMP).

Navedeno podrazumijeva da će prvobitno usvojena sredstva u Kapitalnom budžetu, ali i sama realizacija, dodatno biti uvećana po osnovu realizacije navedenih kreditnih, odnosno donatorskih aranžmana. Po ovom osnovu, u 2014. godini dodatno je povučeno **332.219,56 €**.

Vlada Crne Gore je shodno svojim ovlašćenjima, a na osnovu prijedloga i informacija nadležnih ministarstava, do 31. decembra 2014. godine donijela sljedeće zaključke:

- Zaključak Vlade CG br. 08-282/3 od 20. februara 2014. godine

Zadužuje se Direkcija javnih radova da, iz sredstava kapitalnog budžeta, sa stavke – Izgradnja objekata socijalnog staranja Sarajevski proces – Kamp Konik, prenese sredstva, u iznosu od 225.000,00 €, Agenciji za planiranje i projektovanje Opštine Nikšić za izradu projektne i planske dokumentacije.

- Zaključak Vlade CG br. 08-2014/2 od 1. avgusta 2014. godine

Zadužuje se Ministarstvo održivog razvoja i turizma – Direkcija javnih radova da izvrši prenos sredstava sa pozicije 4413 Kapitalni izdaci – program izgradnje, rekonstrukcije i adaptacije objekata kulture – projekat Cetinje grad kulture, u iznosu od 500.000 €, Prijestonici Cetinje, na ime kofinansiranja projekta rekonstrukcije objekta Ruskog poslanstva i stvaranja uslova za preseljenje Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija na Cetinje.

- Zaključak Vlade CG br. 08-1969/4 od 4. septembra 2014. godine

Vlada je usvojila Informaciju o potrebi realizacije projekta izgradnje i opremanja zatvorske kuhinje i prihvatila Predlog za preusmjerenje sredstava. Potreban iznos za realizaciju ovog projekta, koji je predviđen mjerom 3.3.20. Akcionog plana za Pregovaračko poglavlje 23, obezbijediće se iz Kapitalnog budžeta (ušteta koje je ostvarila Direkcija javnih radova u okviru projekta 804 – Izgradnja i rekonstrukcija administrativnog prostora za rad državnih organa), i to:

- sa pozicije 4147 – Konsultantske usluge, projekti i studije, iznos od 120.000,00 €;
- sa pozicije 4413 – Izdaci za građevinske objekte, iznos od 230.000,00 €.

Sredstva u ukupnom iznosu od 350.000,00 € preusmjeriće se na potrošačku jedinicu Zavod za izvršenje krivičnih sankcija.

- Zaključak Vlade CG br. 08-2724/3 od 4. decembra 2014. godine

Zadužuje se Direkcija javnih radova da Investiciono-razvojnem fondu Crne Gore izvrši prenos sredstava, u iznosu od 115.000,00 €, s pozicije 4413 – Kapitalni budžet Crne Gore, za potrebe TC „Durmitor” odnosno nabavku opreme za skijalište „Savin kuk”.

▪ Zaključak Vlade CG br. 08-2816/2 od 12. decembra 2014. godine
Zadužuje se Ministarstvo održivog razvoja i turizma – Direkcija javnih radova da izvrši plaćanje sa ušteda kod projekta „Unapređenje turističke ponude” (projektni kod 826)

- sa izdatka 4413 - Izdaci za građevinske objekte – 1.140.000,00 € i
- sa izdatka 4147 - Konsultantske usluge, studije i projekti – 60.000,00 €
za nastavak realizacije projekta „Hitna pomoć i prevencija poplava” (projektni kod 824) u iznosu od 1.200.000,00 €.

▪ Zaključak Vlade CG br. 08-3117/2 od 26. decembra 2014. godine
Vlada je prihvatila Ugovor o realizaciji projekta izgradnje stadiona na Cetinju.

*Ukupna sredstva obezbijeđena Kapitalnim budžetom, uključujući kredite, donacije i Zaključke Vlade iznose **59.179.719,56 €**. Vrijednost sredstava koje je Direkcija javnih radova ukupno realizovala do 31.12.2014. godine iznosi **44.577.205,31 €**, odnosno 75,32 % planiranih sredstava. Od realizovanih sredstava u iznosu od **44.577.205,31 €**, iz opštih prihoda realizovano je **43.389.695,05 €**, iz kreditnih sredstava **855.290,70 €** i iz donacija **332.219,56 €**.*

Takođe, pored naprijed navedenih sredstava realizovano je i **1.015.940,28 €** kroz sufinansiranje Republike Slovenije, posredstvom CMSR-a, za izgradnju Sportske hale na Žabljaku i Reciklažnog dvorišta i pretovarne stanice na Žabljaku. Ova sredstva nisu prikazana kroz realizaciju Kapitalnog budžeta, jer su ista direktno isplaćena izvođačima radova od strane CMSR-a.

Od ukupno realizovanih sredstava po regijama je:

- **31.02 %** realizovano za projekte u sjevernom regionu;
- **43.14 %** realizovano je za projekte u centralnom regionu, pri čemu je najveći broj projekata realizovan u Podgorici, kao administrativnom centru Crne Gore;
- **2.25 %** realizovano za projekte u južnom regionu;
- **23.59 %** realizovano za projekte koji se ne mogu vezati za određeni region (Kupovina stambenih objekata i infrastrukture, Akcioni plan prilagođavanja objekata u javnoj upotrebi za pristup kretanja i upotrebu licima smanjene pokretljivosti, Sredstva za rješavanje stambenih potreba zaposlenih u zdravstvu).

Direkcija javnih radova je u periodu od 01. januara do 31. decembra u okviru svojih aktivnosti sproveda 147 postupaka javnih nadmetanja, od čega 146 otvorena postupka javne nabavke i 1 pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje.

Direkcija javnih radova, do 31. decembra 2014. godine, zaključila je 99 ugovora, od čega 59 ugovora o izvođenju radova, 21 ugovor za vršenje stručnog nadzora i revizije tehničke dokumentacije i 19 ugovora za izradu glavnog projekta.

Do kraja 2014. godine, od ukupnog broja projekata, za čiju realizaciju je zadužena Direkcija javnih radova, završene su aktivnosti na 70 projekata, a koje se odnose na izvođenje radova, izradu projektne dokumentacije i transfere sredstava, i to:

Opština Andrijevica: Radovi na modernizaciji lokalnih puteva u dužini od 2,5 km; Radovi na izgradnji mosta - Zorići; Radovi na regulaciji rijeke Lim od ušća Zlorečice do mosta u Seocima;

Opština Bar: Radovi na rekonstrukciji gradske saobraćajnice Rutke-Pobrđe u Sutormu; Radovi na nadogradnji OŠ „Mrkojevići”;

Opština Berane: Radovi na modernizaciji lokalnih puteva u dužini od 4,5 km; Radovi na regulaciji korita rijeke Lim; Radovi na opremanju objekta Univerzitetskog centra;

Opština Bijelo Polje: Radovi na modernizaciji lokalnih puteva u dužini od 3,0 km; Radovi na rekonstrukciji i sanaciji gradskih saobraćajnica; Radovi na izgradnji dječijeg vrtića u Ulici Lenke Jurišević;

Prijestonica Cetinje: Radovi na rekonstrukciji dvora kralja Nikole–II faza; Radovi na rekonstrukciji Čermakove ulice; Radovi na modernizaciji lokalnih puteva u dužini od 2,35 km; Radovi na sanaciji reljefa Crne Gore; Radovi na sanaciji fasade i ugradnji video nadzora u Vladinom domu; Radovi na sanaciji Glavnog objekta biblioteke „Đurđe Crnojević”; Francusko poslanstvo – elektroinstalacije slabe struje; Adaptacija Ruskog poslanstva – transfer sredstava; Mauzolej Petra II Petrovića Njegoša na Lovčenu – izmirenje obaveza iz prethodnog perioda; Stadion – transfer sredstava;

Opština Danilovgrad: Radovi na modernizaciji lokalnih puteva u dužini od 3,5 km; Radovi na izgradnji Pčelarske kuće; Radovi na sanaciji puta Frutak-Danilovgrad;

Opština Kolašin: Radovi na modernizaciji lokalnih puteva u dužini od 3,0 km; Radovi na sanaciji klizišta na lokalnom putu za Liješnje; Radovi na rekonstrukciji gradske saobraćajnice Palih Partizanki; Radovi na sanaciji lokalnog puta za Vranješticu; Radovi na izgradnji šetališta pored rijeke Tare; Radovi na rekonstrukciji Sportske sale; Izrada Glavnog projekta za rekonstrukciju Doma mladih „Gorštak”;

Opština Kotor: Izrada Glavnog projekta za rekonstrukciju zatvorenog bazena;

Opština Mojkovac: Radovi na modernizaciji lokalnih puteva u dužini od 1,5 km; Radovi na sanaciji lokalnog puta za Štitaricu; Radovi na regulaciji rijeke Tare za zaštitu lokalnog puta Prošćenje III faza; Radovi na rekonstrukciji i opremanju Doma kulture-III faza; Radovi na rekonstrukciji gradske saobraćajnice;

Opština Nikšić: Radovi na rekonstrukciji Bulevara 13. jul; Radovi na rekonstrukciji objekta KIC-a „18. septembar”;

Opština Petnjica: Radovi na sanaciji mreže lokalnih puteva 2,5 km;

Opština Plav: Radovi na modernizaciji lokalnih puteva u dužini od 3,5 km; Radovi na sanaciji lokalnog puta Gusinje-Grebaje; Radovi na regulaciji korita Plavske rijeke; Radovi na izgradnji Sportsko-rekreativnog centra – Murino; Radovi na regulaciji rijeke Vruje; Radovi na regulaciji Jaseničke rijeke i sanaciji vodovoda; Izrada Glavnog projekta za školsko-gradsku halu u Gusinju; Izrada Glavnog projekta za regulaciju korita rijeke Grnčar uzvodno od mosta na ulazu u Gusinje i izgradnju pješačkog mosta;

Opština Plužine: Radovi na modernizaciji lokalnih puteva u dužini od 2,0 km;

Glavni grad Podgorica: Radovi na adaptaciji Dvorskog kompleksa na Kruševcu; Srednjoročno rješavanje stambenih pitanja interno raseljenih lica i stanovnika kampa na Koniku; Izgradnja atmosferske kanalizacije na lokalnom putu Rogami-Pričelje; Izrada Glavnog projekta graničnog prelaza Zatrijebačka-Cijevna; Izrada Glavnog projekta za Srednju stručnu školu u Golubovcima; Dnevni centar za djecu i mlade „Ljubović” – naknada za opremanje građevinskog zemljišta; Kamp na Zlatici – transfer sredstava;

Opština Pljevlja: Radovi na modernizaciji lokalnih puteva u dužini od 3,0 km; Radovi na rekonstrukciji Ulice Boška Buhe;

Opština Rožaje: Radovi na modernizaciji lokalnih puteva u dužini od 2,5 km; OŠ „Bać”; Rekonstrukcija gradskog vodovoda – transfer sredstava;

Opština Žabljak: Radovi na izgradnji sportske dvorane; Radovi na obezbjeđenju stabilne električne energije motela „Radovan-Luka”; Radovi na asfaltiranju Durmitorskog prstena; Remont žičara na lokalitetu „Savin kuk”; Radovi na modernizaciji lokalnih puteva u dužini od 2,0 km; Rekonstrukcija hotela „Gorske oči” – transfer sredstava;

Opština Šavnik: Radovi na modernizaciji lokalnih puteva u dužini od 3,5 km; Radovi na izgradnji cjevovoda za MZ Boan, Radovi na rekonstrukciji gradske saobraćajnice;

Opština Ulcinj: Radovi na modernizaciji lokalnih puteva u dužini od 2,0 km; Radovi na rekonstrukciji gradske saobraćajnice;

Projekat koji se ne može vezati za neku od opština: Kupovina stambenih objekata i infrastrukture; Sredstva za rješavanje stambenih potreba zaposlenih u zdravstvu.

Do 31.12.2014. godine, Direkcija javnih radova započela je aktivnosti na realizaciji još 72 projekta i iste su u toku, dok 22 projekta nije realizovano.

U ukupnoj realizaciji u 2014. godini za kapitalne izdatke izdvojeno je **42.144.176,71 €**. Radove na realizaciji projekata je gotovo u cjelosti realizovala domaća građevinska operativa. Iznos realizacije za naknade za gradsko-građevinsko zemljište, kao i iznos koji su ostvarile konsultatske firme (izrada tehničke dokumentacije, revizije, stručni nadzori i slično) ostvaren je u ukupnom iznosu od **2.433.028,60 €**.

Broj građevinskih firmi koje su izvodile radove, a angažovane su posredstvom Direkcije javnih radova je 28, dok je u kategoriji projektantskih i konsultantskih preduzeća bilo angažovano njih 31.

Vrlo značajan projekat koji Direkcija javnih radova realizuje već četvrtu godinu za redom, a koji se finansira iz kreditnih sredstava Evropske investicione banke, jeste projekat „Hitne pomoći i prevencije od poplava”. U okviru ovog projekta, u periodu 2011 – 2014. godine, realizovan je 61 projekat i utrošena su sredstva u iznosu od **8.690.116,22 €**, od čega je u 2014. godini realizovano **1.659.583,86 €** i to: **855.290,70 €** iz kreditnih sredstava i **804.293,16 €** iz opštih prihoda. Najveći dio radova se odnosio na sanaciju mostova, puteva, klizišta, regulaciju vodotokova i izgradnju i sanaciju vodovoda. Kroz realizaciju ovog projekta planirana je pomoć lokalnim upravama, prije svega na sjeveru države, u cilju saniranja i prevencija od poplava najugroženijih područja kako bi se unaprijedio i dodatno olakšao život ljudi u tim područjima. Realizacijom ovog projekta, za koji su obezbijeđena kreditna sredstva Evropske investicione banke preduzete su i preduzimaju se interventne mjere kako bi se uspostavila lokalna saobraćajna komunikacija i obezbijedila sigurnost ugroženih objekata i imovine u zoni vodotokova.

Niz zadnjih godina u toku su aktivnosti na izradi projektne dokumentacije i realizaciji projekata vezano za rješavanje trajnog pitanja skladištenja čvrstog otpada u Crnoj Gori, kao i pitanja izgradnje kanizacionih mreža i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u više opština u Crnoj Gori, pretežno na sjeveru države. S obzirom na to da se radi o projektima velikog obima radova, velike investicione vrijednosti, a da su sredstva za realizaciju navedenih projekata iz domaćih izvora nedostatna, planirana je realizacija ovih projekata kroz instrument pretpristupne pomoći IPA III

„Regionalni razvoj”, kao i kroz kreditne aranžmane sa međunarodnim finansijskim institucijama. Rješavanjem ovih pitanja Crna Gora će unaprijediti stanje životne sredine, što će svakako dodatno doprinijeti njenoj daljoj promociji kao ekološke države.

Crna Gora je krajem aprila 2014. godine dobila akreditaciju za sprovođenje decentralizovanog implementacionog sistema (DIS) za realizaciju projekata obuhvaćenih Operativnim programom za IPA III „Regionalni razvoj”, a u decembru 2014. godine je potpisan finansijski sporazum, što je stvorilo uslove da u 2015. godini otpočne realizacija projekata obuhvaćenih Operativnim programom, nakon što pripremljena dokumentacija za raspisivanje javnih nadmetanja bude prihvaćena i odobrena od strane Evropske komisije, u skladu sa propisanim procedurama.

Bez obzira na ekonomsku i finansijsku krizu koja je bila prisutna u prethodnom periodu, realizacija Kapitalnog budžeta bitan je instrument funkcionisanja i kontinuiranog obavljanja privredne aktivnosti, a javni radovi definisani na tržišnim principima poslovanja, izraz su legitimnog učešća države u kreiranju poslovnog i privrednog ambijenta. Kapitalno investiranje i politika javnih radova kroz realizaciju Kapitalnog budžeta omogućava svim učesnicima ovog programa da uz očekivane multiplikativne efekte dodatno dinamiziraju ekonomsku aktivnost i podstaknu rast i razvoj. Kroz realizaciju Kapitalnog budžeta omogućeno je poboljšanje lokalne infrastrukture, stvaranje uslova za rad državnih organa, kulturnih institucija, organa socijalnog staranja, zdravstvenih institucija, uz politiku što ravnomjernijeg regionalnog razvoja.

TABELARNI PREGLED REALIZACIJE BUDŽETA
za period od 01.01.2014. god. do 31.12.2014. godine

R.br.	NAZIV PROJEKTA	PLANIRANO ZA 2014. GODINU			REALIZOVANO DO 31.12.2014. GODINE		
		Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)	Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)
1.	Izgradnja i rekonstrukcija administrativnog prostora za rad državnih organa	1.227.200,00	5.811.500,00	7.038.700,00	685.185,02	5.305.934,25	5.991.119,27
1.1.	Kamp na Zlati	0,00	975.000,00	975.000,00	0,00	973.909,97	973.909,97
1.2.	Objekt CANU-a u Podgorici	0,00	50.000,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00
1.3.	Poslovna zgrada Uprave za nekretnine u Podgorici*	320.000,00	2.332.500,00	2.652.500,00	270.235,82	2.258.873,72	2.529.109,54
1.4.	Eko-zgrada Ministarstva održivog razvoja i turizma u Podgorici*	311.200,00	750.000,00	1.061.200,00	287.416,70	1.183.751,35	1.471.168,05
1.5.	Državno tužilaštvo u Kotoru	130.000,00	140.000,00	270.000,00	10.004,83	0,00	10.004,83
1.6.	Nova zgrada Skupštine CG u Podgorici	300.000,00	100.000,00	400.000,00	4.908,75	0,00	4.908,75
1.7.	Bivša zgrada MUP-a CG u Podgorici	20.000,00	580.000,00	600.000,00	31.382,22	372.025,13	403.407,35
1.8.	Akcioni plan prilagođavanja objekata u javnoj upotrebi za pristup kretanja i upotrebu licima smanjene pokretljivosti	131.000,00	269.000,00	400.000,00	71.062,20	0,00	71.062,20
1.9.	Administrativni objekat u Mojkovcu	15.000,00	415.000,00	430.000,00	10.174,50	317.663,92	327.838,42
1.10.	Adaptacija i opremanje administrativnog prostora u Podgorici	0,00	200.000,00	200.000,00	0,00	199.710,16	199.710,16
1.11.	ZIKS – Izgradnja i opremanje zatvorske kuhinje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

R.br.	NAZIV PROJEKTA	PLANIRANO ZA 2014. GODINU			REALIZOVANO DO 31.12.2014. GODINE		
		Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)	Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)
2.	<i>Izgradnja, rekonstrukcija i adaptacija objekata kulture</i>	639.700,00	7.045.300,00	7.685.000,00	61.838,72	6.108.874,37	6.170.713,09
2.1.	Muzički centar Crne Gore u Podgorici	169.600,00	2.830.400,00	3.000.000,00	4.694,47	2.883.763,79	2.888.458,26
2.2.	Dom kulture u Mojkovcu - III faza	8.100,00	291.900,00	300.000,00	5.907,32	211.449,96	217.357,28
2.3.	Centar kulture u Pljevljima	50.000,00	600.000,00	650.000,00	0,00	0,00	0,00
2.4.	Bioskop „18. septembar” u Nikšiću	17.000,00	183.000,00	200.000,00	32.780,32	1.092.440,95	1.125.221,27
2.5.	„Scena 213” u Nikšiću	0,00	100.000,00	100.000,00	0,00	4.996,69	4.996,69
2.6.	Adaptacija objekta Dvorca Kralja Nikole u Nikšiću	30.000,00	320.000,00	350.000,00	7.605,64	181.763,27	189.368,91
2.7.	Dom revolucije u Nikšiću	120.000,00	80.000,00	200.000,00	0,00	0,00	0,00
2.8.	Muzej savremene umjetnosti Crne Gore u Podgorici	60.000,00	0,00	60.000,00	0,00	0,00	0,00
2.9.	Zgrada bivšeg zatvora u Kotoru	0,00	100.000,00	100.000,00	0,00	0,00	0,00
2.10.	Dvorski kompleks na Kruševcu, Podgorica	0,00	225.000,00	225.000,00	4.550,00	245.907,75	250.457,75
2.11.	Cetinje – grad kulture	185.000,00	2.315.000,00	2.500.000,00	6.300,97	1.488.551,96	1.494.852,93
2.11.1.	Nabavka opreme za rad JU Centar za konzervaciju i arheologiju CG	0,00	400.000,00	400.000,00	0,00	0,00	0,00
2.11.2.	Sanacija reljefa Crne Gore	0,00	100.000,00	100.000,00	0,00	95.374,56	95.374,56

R.br.	NAZIV PROJEKTA	PLANIRANO ZA 2014. GODINU			REALIZOVANO DO 31.12.2014. GODINE		
		Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)	Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)
2.11.3.	II faza rekonstrukcije Dvorca Kralja Nikole sa pripadajućim objektima	0,00	150.000,00	150.000,00	0,00	148.429,22	148.429,22
2.11.4.	Glavni projekat rekonstrukcije unutrašnjosti Kraljevskog pozorišta Zetski dom i početak radova	80.000,00	120.000,00	200.000,00	0,00	43.661,58	43.661,58
2.11.5.	Sanacija fasade i ugradnja video nadzora na Vladinom domu	0,00	180.000,00	180.000,00	0,00	179.123,80	179.123,80
2.11.6.	Dogradnja objekta Državnog arhiva	0,00	100.000,00	100.000,00	0,00	0,00	0,00
2.11.7.	Mauzolej Petra II Petrovića Njegoša na Lovčenu	0,00	230.000,00	230.000,00	1.719,47	80.470,24	82.189,71
2.11.8.	Projekat uređenja okoline Čipura i Biljarde - Cetinje	30.000,00	0,00	30.000,00	0,00	0,00	0,00
2.11.9.	Zgrada bivšeg Ruskog poslanstva za potrebe MVP - Cetinje	25.000,00	500.000,00	525.000,00	4.581,50	500.000,00	504.581,50
2.11.10.	Projektna dokumentacija i radovi na Vladičinoj kuli na Karuču, Rodnoj kući Kralja Nikole, Rodnoj kući vladike Rada i kući Toma Petrovića	50.000,00	50.000,00	100.000,00	0,00	0,00	0,00
2.11.11.	Sanacija Nacionalne biblioteke „Đurđe Crnojević“	0,00	485.000,00	485.000,00	0,00	441.492,56	441.492,56
2.11.11.1.	Glavni objekat biblioteke	0,00	292.540,00	292.540,00	0,00	287.540,79	287.540,79
2.11.11.2.	Centralni depo knjiga	0,00	158.197,00	158.197,00	0,00	119.870,65	119.870,65
2.11.11.3.	Zgrada bivšeg Francuskog poslanstva	0,00	34.263,00	34.263,00	0,00	34.081,12	34.081,12

R.br.	NAZIV PROJEKTA	PLANIRANO ZA 2014. GODINU			REALIZOVANO DO 31.12.2014. GODINE		
		Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)	Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)
3.	<i>Izgradnja i rekonstrukcija sportskih objekata</i>	141.600,00	2.308.400,00	2.450.000,00	96.775,56	1.915.607,76	2.012.383,32
3.1.	Sportska dvorana u Beranama	41.600,00	1.250.400,00	1.292.000,00	10.995,60	823.387,73	834.383,33
3.2.	Izgradnja sportsko-rekreativnog centra, Murino – opština Plav	10.000,00	190.000,00	200.000,00	17.850,00	435.000,00	452.850,00
3.3.	Sportska hala na Žabljaku	25.000,00	233.000,00	258.000,00	47.503,61	157.220,03	204.723,64
3.4.	Sportska sala u Andrijevići	40.000,00	0,00	40.000,00	6.199,90	0,00	6.199,90
3.5.	Pomoćni fudbalski tereni sa vještačkom podlogom	10.000,00	140.000,00	150.000,00	10.918,25	0,00	10.918,25
3.6.	Stadion na Cetinju	10.000,00	490.000,00	500.000,00	0,00	500.000,00	500.000,00
3.7.	Sportski kompleks u Kolašinu	5.000,00	5.000,00	10.000,00	3.308,20	0,00	3.308,20
4.	<i>Projekti očuvanja životne sredine</i>	891.100,00	2.340.900,00	3.232.000,00	135.674,10	790.194,28	925.868,38
4.1.	Sanitarne deponije, postrojenja za tretman otpadnih voda i vodosnabdijevanje	374.100,00	25.900,00	400.000,00	78.701,00	18.104,90	96.805,90
4.2.	Kanalizaciona mreža i PPOV u Šavniku	50.000,00	0,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00
4.3.	PPOV i kanalizacione mreže u Beranama	40.000,00	135.000,00	175.000,00	29.752,00	0,00	29.752,00
4.4.	Kanalizaciona mreža u Plavu	82.000,00	0,00	82.000,00	0,00	0,00	0,00
4.5.	Unapređenje sistema vodosnabdijevanja u Beranama	82.000,00	0,00	82.000,00	0,00	0,00	0,00

R.br.	NAZIV PROJEKTA	PLANIRANO ZA 2014. GODINU			REALIZOVANO DO 31.12.2014. GODINE		
		Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)	Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)
4.6.	Sanacija postojećeg odlagališta čvrstog otpada na lokaciji Vasove vode u Beranama	50.000,00	350.000,00	400.000,00	2.600,00	0,00	2.600,00
4.7.	Kanalizaciona mreža u Rožajama	77.000,00	0,00	77.000,00	0,00	0,00	0,00
4.8.	Izgradnja deponije u Pljevljima	96.000,00	0,00	96.000,00	0,00	0,00	0,00
4.9.	Sanacija odlagališta Vrtijeljka na Cetinju	20.000,00	0,00	20.000,00	0,00	0,00	0,00
4.10.	Izgradnja reciklažnog dvorišta i pretovarne stanice na Žabljaku*	20.000,00	480.000,00	500.000,00	7.413,70	480.959,97	488.373,67
4.11.	Mojdež - II faza, Herceg Novi	0,00	1.350.000,00	1.350.000,00	17.207,40	291.129,41	308.336,81
5.	<i>Izgradnja lokalne infrastrukture</i>	<i>621.350,00</i>	<i>8.714.650,00</i>	<i>9.336.000,00</i>	<i>412.224,51</i>	<i>7.065.817,62</i>	<i>7.478.042,13</i>
5.1.	Infrastruktura u MZ Bukovica	5.000,00	495.000,00	500.000,00	18.337,87	500.357,43	518.695,30
5.2.	Cjevovod za MZ Boan	2.000,00	64.000,00	66.000,00	0,00	28.427,89	28.427,89
5.3.	Rekonstrukcija gradske tržnice u Bijelom Polju	17.600,00	760.400,00	778.000,00	31.017,80	759.698,62	790.716,42
5.4.	Izgradnja šetališta pored rijeke Tare u Opštini Kolašin*	0,00	95.000,00	95.000,00	0,00	95.000,00	95.000,00
5.5.	Unapređenje infrastrukture u zoni nacionalnih parkova u Crnoj Gori	7.000,00	333.000,00	340.000,00	2.200,00	259.244,96	261.444,96
5.6.	Rekonstrukcija zatvorenog bazena u Kotoru	30.000,00	0,00	30.000,00	104.303,50	0,00	104.303,50
5.7.	Rekonstrukcija vodozahvata Krkori (hlorna stanica), Andrijevice	0,00	70.000,00	70.000,00	2.496,03	52.996,65	55.492,68
5.8.	Rekonstrukcija studentskog trga na Cetinju	10.000,00	340.000,00	350.000,00	0,00	0,00	0,00

R.br.	NAZIV PROJEKTA	PLANIRANO ZA 2014. GODINU			REALIZOVANO DO 31.12.2014. GODINE		
		Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)	Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)
5.9.	Izgradnja seoskog vodovoda u Lovnici, Rožaje	25.000,00	495.000,00	520.000,00	54.740,00	0,00	54.740,00
5.10.	Rekonstrukcija gradskog vodovoda u Rožajama	0,00	200.000,00	200.000,00	0,00	77.599,40	77.599,40
5.11.	Pomoć lokalnim upravama u rješavanju infrastrukturnih problema	524.750,00	5.862.250,00	6.387.000,00	199.129,31	5.292.492,67	5.491.621,98
5.11.1.	Lokalni putevi 42,5 km	73.750,00	2.051.250,00	2.125.000,00	25.722,49	2.093.629,37	2.119.351,86
5.11.1.1.	Opština Rožaje 2,5 km			125.000,00	5.950,00	122.748,64	128.698,64
5.11.1.2.	Opština Andrijevice 2,5 km			125.000,00	0,00	123.855,20	123.855,20
5.11.1.3.	Opština Berane 4,5 km			150.000,00	1.600,00	206.423,81	208.023,81
5.11.1.4.	Opština Petnjica 2,5 km			125.000,00	0,00	121.980,95	121.980,95
5.11.1.5.	Opština Mojkovac 1,5 km			75.000,00	300,00	70.376,37	70.676,37
5.11.1.6.	Opština Pljevlja 3 km			150.000,00	399,99	145.704,20	146.104,19
5.11.1.7.	Opština Žabljak 2 km			100.000,00	4.900,00	90.956,76	95.856,76
5.11.1.8.	Opština Kolašin 3 km			150.000,00	4.165,00	138.465,35	142.630,35
5.11.1.9.	Opština Cetinje 2,35 km			100.000,00	1.785,00	97.449,01	99.234,01
5.11.1.10.	Opština Plužine 2 km			100.000,00	0,00	48.552,00	48.552,00
5.11.1.11.	Opština Šavnik 4,5 km			175.000,00	952,00	241.709,47	242.661,47
5.11.1.12.	Opština Nikšić			150.000,00	0,00	0,00	0,00
5.11.1.13.	Opština Danilovgrad 3,5 km			175.000,00	3.000,00	293.070,54	296.070,54

R.br.	NAZIV PROJEKTA	PLANIRANO ZA 2014. GODINU			REALIZOVANO DO 31.12.2014. GODINE		
		Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)	Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)
5.11.1.14.	Opština Ulcinj 2 km			125.000,00	1.540,00	91.205,08	92.745,08
5.11.1.15.	Opština Plav 3,5 km			125.000,00	1.130,50	158.611,17	159.741,67
5.11.1.16.	Opština Bijelo Polje 3 km			150.000,00	0,00	138.183,63	138.183,63
5.11.1.17.	Opština Podgorica			25.000,00	0,00	4.337,19	4.337,19
5.11.2.	Gradske saobraćajnice	451.000,00	3.811.000,00	4.262.000,00	173.406,82	3.198.863,30	3.372.270,12
5.11.2.1.	Gradska saobraćajnica u Rožajama - rekonstrukcija	2.500,00	177.500,00	180.000,00	6.989,16	228.172,51	235.161,67
5.11.2.2.	Gradska saobraćajnica u Rožajama - izgradnja pješačke staze od Kalača do Koljena	25.000,00	125.000,00	150.000,00	12.795,42	0,00	12.795,42
5.11.2.3.	Gradske saobraćajnice u Beranama - Projekat i izrada mosta u Haremima i rekonstrukcija saobraćajnice	50.000,00	100.000,00	150.000,00	37.814,17	71.505,24	109.319,41
5.11.2.4.	Gradska saobraćajnica u Šavniku - rekonstrukcija i izgradnja gradske saobraćajnice u opštini Šavnik	3.000,00	97.000,00	100.000,00	2.796,50	241.304,33	244.100,83
5.11.2.5.	Gradska saobraćajnica u Kolašinu - rekonstrukcija Ulice Palih partizanki	6.000,00	214.000,00	220.000,00	7.894,90	290.907,39	298.802,29
5.11.2.6.	Gradska saobraćajnica u Plavu - rekonstrukcija puta Plav-Vojno selo-Gusinje, dionica Jezerska ulica	97.000,00	1.003.000,00	1.100.000,00	21.098,70	373.781,88	394.880,58

R.br.	NAZIV PROJEKTA	PLANIRANO ZA 2014. GODINU			REALIZOVANO DO 31.12.2014. GODINE		
		Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)	Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)
5.11.2.7.	Gradska saobraćajnica u Andrijevi - rekonstrukcija glavnog trga	32.000,00	198.000,00	230.000,00	13.156,45	128.400,00	141.556,45
5.11.2.8.	Gradska saobraćajnica u Bijelom Polju - rekonstrukcija gradskog trga	12.500,00	187.500,00	200.000,00	499,80	20.000,00	20.499,80
5.11.2.9.	Gradska saobraćajnica u Mojkovcu – Ulica Vojislava Šćepanovića II faza	19.000,00	151.000,00	170.000,00	4.000,00	206.263,33	210.263,33
5.11.2.10.	Gradska saobraćajnica u Pljevljima - rekonstrukcija Ulice Boško Buha	3.000,00	222.000,00	225.000,00	15.265,60	283.725,01	298.990,61
5.11.2.11.	Gradska saobraćajnica u Danilovgradu - rekonstrukcija Gorica pružni prelaz	8.000,00	412.000,00	420.000,00	7.687,50	332.150,28	339.837,78
5.11.2.12.	Gradska saobraćajnica na Cetinju - rekonstrukcija Čermakove ulice	2.000,00	93.000,00	95.000,00	2.439,50	86.989,64	89.429,14
5.11.2.13.	Gradska saobraćajnica u Nikšiću - rekonstrukcija Bulevara 13. jul	27.000,00	493.000,00	520.000,00	12.228,40	622.749,39	634.977,78
5.11.2.14.	Gradska saobraćajnica u Ulcinju - rekonstrukcija gradske saobraćajnice	2.000,00	98.000,00	100.000,00	0,00	74.145,51	74.145,51
5.11.2.15.	Gradska saobraćajnica u Podgorici - izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju saobraćajnice kružni tok Mojanovići - kružni tok Goričani	20.000,00	0,00	20.000,00	16.310,02	0,00	16.310,02

R.br.	NAZIV PROJEKTA	PLANIRANO ZA 2014. GODINU			REALIZOVANO DO 31.12.2014. GODINE		
		Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)	Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)
5.11.2.16.	Gradska saobraćajnica u Mojkovcu - Izrada projekt. dokum. za Ulicu Nemanjića u Rudnici	20.000,00	0,00	20.000,00	4.792,30	0,00	4.792,30
5.11.2.17.	Gradska saobraćajnica u Budvi - izrada projekt. dokum. za rekonstrukciju puta na Toplišu	100.000,00	0,00	100.000,00	0,00	0,00	0,00
5.11.2.18.	Gradske saobraćajnice Sutomore rekonstr. gradske saobraćajnice Rutke - Pobrđe	22.000,00	240.000,00	262.000,00	7.638,40	238.768,79	246.407,19
6.	Izgradnja i rekonstrukcija objekata zdravstva	183.100,00	3.453.900,00	3.637.000,00	116.072,25	3.451.868,46	3.567.940,71
6.1.	Zavod za transfuziju krvi u Podgorici	93.100,00	1.613.900,00	1.707.000,00	74.466,16	1.646.511,94	1.720.978,10
6.2.	Poliklinički centar sa Urgentnim centrom u Beranama	40.000,00	1.490.000,00	1.530.000,00	41.606,09	1.455.356,52	1.496.962,61
6.3.	Sredstva za rješavanje stambenih potreba zaposlenih u zdravstvu	0,00	350.000,00	350.000,00	0,00	350.000,00	350.000,00
6.4.	Klinika za neurologiju, Podgorica	50.000,00	0,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00
7.	Izgradnja i rekonstrukcija objekata socijalnog staranja	257.800,00	469.200,00	727.000,00	242.817,85	105.160,26	347.978,11
7.1.	Izgradnja izbjegličkog kampa na Koniku Sarajevski proces/ Beogradska inicijativa*	234.800,00	390.200,00	625.000,00	230.152,70	105.160,26	335.312,96
7.2.	Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju u Rožajama	12.000,00	79.000,00	91.000,00	1.547,00	0,00	1.547,00
7.3.	Dnevni centar za djecu i mlade „Ljubović“, Podgorica	11.000,00	0,00	11.000,00	11.118,15	0,00	11.118,15

R.br.	NAZIV PROJEKTA	PLANIRANO ZA 2014. GODINU			REALIZOVANO DO 31.12.2014. GODINE		
		Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)	Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)
8.	Izgradnja i rekonstrukcija objekata obrazovanja	456.100,00	5.347.400,00	5.803.500,00	246.977,98	3.849.028,74	4.096.006,72
8.1.	Dječiji vrtić i jaslice u Ulici Lenke Jurišević - Bijelo Polje	28.000,00	552.000,00	580.000,00	38.218,40	648.418,91	686.637,31
8.2.	Akademije umjetnosti na Cetinju - objekat zajedničkih sadržaja	42.100,00	1.461.400,00	1.503.500,00	50.790,77	1.329.356,19	1.380.146,96
8.3.	OŠ „Mrkojevići” u Baru	6.000,00	144.000,00	150.000,00	16.924,49	146.797,35	163.721,84
8.4.	Sportska dvorana Univerziteta CG u Podgorici	50.000,00	850.000,00	900.000,00	25.258,32	1.316.202,35	1.341.460,67
8.5.	Studentski dom u Nikšiću	41.000,00	109.000,00	150.000,00	0,00	0,00	0,00
8.6.	OŠ „Bač”, Opština Rožaje	0,00	325.000,00	325.000,00	0,00	147.924,54	147.924,54
8.7.	Dječiji vrtići iz kredita CEB-a	130.000,00	930.000,00	1.060.000,00	0,00	0,00	0,00
8.8.	Srednja stručna škola u Golubovcima	50.000,00	0,00	50.000,00	57.850,00	0,00	57.850,00
8.9.	Školsko-sportska hala u Gusinju - Plav	19.000,00	131.000,00	150.000,00	52.996,00	0,00	52.996,00
8.10.	Inovaciono-preduzetnički centar „Tehnopolis” - Nikšić	85.000,00	500.000,00	585.000,00	4.940,00	0,00	4.940,00
8.11.	Vrtić u Opštini Tivat	0,00	150.000,00	150.000,00	0,00	0,00	0,00
8.12.	Univerzitetski centar u Beranama	5.000,00	195.000,00	200.000,00	0,00	260.329,40	260.329,40
9.	Granični prelazi	80.000,00	55.000,00	135.000,00	73.678,50	0,00	73.678,50
9.1.	Granični prelazi	80.000,00	55.000,00	135.000,00	73.678,50	0,00	73.678,50
10.	Zakon o Dinastiji Petrović Njegoš	70.000,00	0,00	70.000,00	0,00	0,00	0,00
10.1.	Izgradnja stambenog objekta u Bajicama na Cetinju	70.000,00	0,00	70.000,00	0,00	0,00	0,00

R.br.	NAZIV PROJEKTA	PLANIRANO ZA 2014. GODINU			REALIZOVANO DO 31.12.2014. GODINE		
		Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)	Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)
11.	<i>Hitna pomoć i prevencija od poplava</i>	62.000,00	1.438.000,00	1.500.000,00	29.257,34	826.033,36	855.290,70
11.1.	Izgradnja mosta Zorići-Andrijevića			70.000,00	5.475,00	0,00	5.475,00
11.2.	Regulacija rijeke Lim od ušća Zlorečice do mosta u Seocima - Andrijevića			80.000,00	3.927,00	44.995,10	48.922,90
11.3.	Regulacija rijeke Zlorečice - Andrijevića			50.000,00	0,00	0,00	0,00
11.4.	Regulacija korita Plavske rijeke - Plav			159.500,00	0,00	158.893,90	158.893,90
11.5.	Regulacija korita rijeke Grnčar uzvodno od mosta na ulazu u Gusinje i izgradnja pješačkog mosta - Plav			10.000,00	2.856,00	0,00	2.856,00
11.6.	Regulacija rijeke Vruje u Gusinju - Plav			65.000,00	0,00	0,00	0,00
11.7.	Regulacija Jeseničke rijeke i sanacija vodovoda -Plav			103.500,00	1.000,00	101.130,89	102.130,89
11.8.	Sanacija lokalnog puta Gusinje-Grebaje - Plav			65.000,00	1.785,00	60.505,55	62.290,55
11.9.	Regulacija rijeke Lima - Berane			100.000,00	0,00	95.776,77	95.776,77
11.10.	Regulacija rijeke Tare za zaštitu lokalnog puta Prošćenje III faza - Mojkovac			144.000,00	700,00	131.015,42	131.715,42
11.11.	Regulacija rijeke Tare II i III faza- Kolašin			150.000,00	1.626,34	40.908,50	42.534,84
11.12.	Regulacija rijeke Plašnice - Kolašin			40.000,00	0,00	14.950,00	14.950,00
11.13.	Sanacija klizišta na lokalnom putu za Liješnje - Kolašin			45.000,00	3.190,00	40.858,60	44.048,60

R.br.	NAZIV PROJEKTA	PLANIRANO ZA 2014. GODINU			REALIZOVANO DO 31.12.2014. GODINE		
		Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)	Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)
11.14.	Sanacija lokalnog puta za Vranješnicu - Kolašin			26.000,00	2.499,20	17.432,48	19.931,68
11.15.	Sanacija i rekonstrukcija mosta u Virpazaru -Bar			70.000,00	4.998,00	0,00	4.998,00
11.16.	Sanacija glavne saobraćajnice od Ribarstva prema centru Rijeke Crnojevića - Cetinje			40.000,00	0,00	0,00	0,00
11.17.	Sanacija lokalnog puta u Štoju - Ulcinj			37.000,00	0,00	0,00	0,00
11.18.	Sanacija mostova i izgradnja pješačkih mostova u Godijeljima i Donjoj Bukovici i sanacija temelja potpornih zidova - Šavnik			93.000,00	0,00	81.963,23	81.963,23
11.19.	Sanacija pješačke staze u Virpazaru - Bar			40.000,00	0,00	0,00	0,00
11.20.	Sanacija mreže lokalnih puteva - Plav			32.000,00	0,00	0,00	0,00
11.21.	Sanacija klizišta Krnjača i Smoljevica			30.000,00	0,00	0,00	0,00
11.22.	Sanacija lokalnog puta za Štitaricu - Mojkovac			30.000,00	1.200,00	21.988,34	23.188,34
11.23.	Sanacija mreže lokalnih puteva Frutak-Danilovgrad			20.000,00	0,00	15.614,58	15.614,58
12.	Unapređenje turističke ponude	706.000,00	6.477.300,00	7.183.300,00	332.526,77	2.725.657,61	3.058.184,38
12.1.	Izmještanje ikone Bogorodice Filermose, Cetinje	150.000,00	180.000,00	330.000,00	138.425,00	0,00	138.425,00
12.2.	Rekonstrukcija restorana NP Biogradska gora, Kolašin	23.000,00	70.000,00	93.000,00	2.227,18	65.314,96	67.542,14
12.3.	Izrada Glavnog projekta za valorizaciju Đalovića pećine, Bijelo Polje	129.300,00	0,00	129.300,00	24.990,00	0,00	24.990,00

R.br.	NAZIV PROJEKTA	PLANIRANO ZA 2014. GODINU			REALIZOVANO DO 31.12.2014. GODINE		
		Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)	Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)
12.4.	Izrada projektne dokumentacije za put Vragodo-Vrioca-Žarski katun, Mojkovac	20.000,00	0,00	20.000,00	0,00	0,00	0,00
12.5.	Asfaltiranje puta od Ravne rijeke do Jasikovca 5,5 km Bijelo Polje	20.000,00	275.000,00	295.000,00	2.499,00	85.085,00	87.584,00
12.6.	Nabavka žičare na lokalitetu „Kolašin 1600” i Cmiljače u Bijelom Polju	150.000,00	3.326.000,00	3.476.000,00	952,00	191.066,94	192.018,94
12.7.	Remont žičara na lokalitetu „Savin kuk” na Žabljaku	15.000,00	780.000,00	795.000,00	8.950,00	746.264,36	755.214,36
12.8.	Izrada projektne dokumentacije i izgradnja pčelarske kuće u Danilovgradu	55.000,00	470.000,00	525.000,00	53.013,35	461.400,03	514.413,38
12.9.	Izrada projektne dokumentacije i izgradnja fabrike za preradu voća i povrća - Kolašin	50.700,00	149.300,00	200.000,00	0,00	0,00	0,00
12.10.	Kampovi za mobilne kuće	5.000,00	45.000,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00
12.11.	Apartmani Biogradska gora - Kolašin	10.000,00	75.000,00	85.000,00	0,00	0,00	0,00
12.12.	Putni pravac Jasikovac-Cmiljača, Bijelo Polje	6.000,00	194.000,00	200.000,00	11.317,50	0,00	11.317,50
12.13.	Katun Šiška, Kolašin	2.000,00	48.000,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00
12.14.	Revitalizacija jezera Ponikvice, Danilovgrad	0,00	50.000,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00
12.15.	Rekonstrukcija hotela „Gorske oči” na Žabljaku	25.000,00	420.000,00	445.000,00	25.000,00	420.000,00	445.000,00
12.16.	Rekonstrukcija lokalnog puta Rožaje-Štedin u dužini od 7 km - Rožaje	45.000,00	355.000,00	400.000,00	17.385,90	0,00	17.385,90
12.17.	Durmitor nacionalni park Žabljak	0,00	40.000,00	40.000,00	0,00	0,00	0,00

R.br.	NAZIV PROJEKTA	PLANIRANO ZA 2014. GODINU			REALIZOVANO DO 31.12.2014. GODINE		
		Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)	Tekući izdaci (€)	Kapitalni izdaci (€)	UKUPNO (€)
12.18.	Odluka Vlade br. 08-2816 od 12.12.2014.	0,00	0,00	0,00	47.766,84	756.526,32	804.293,16
13.	Kupovina stambenih objekata i infrastrukture	0,00	10.000.000,00	10.000.000,00	0,00	10.000.000,00	10.000.000,00
14.	Izrada detaljnog plana za uže jezgro Petnjice, izrada projektne dokumentacije za administrativni objekat u Petnjici	50.000,00	0,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00
	UKUPNO	5.385.950,00	53.461.550,00	58.847.500,00	2.433.028,60	42.144.176,71	44.577.205,31

U Direkciji javnih radova su tokom 2014. godine primljena 67 predmeta od čega se 36 zahtjeva odnosila su se na slobodan pristup informacijama, a 31 predmet se odnosio na žalbe zainteresovanih lica po postupcima javne nabavke.

Ovlašćeno lice za slobodan pristup informacijama je, saglasno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, postupila u zakonskim rokovima rješavanju zahtjeva i od ukupno 36 podnešena zahtjeva, 1 zahtjev je odbačen zbog nenadležnosti, 7 zahtjeva su odbijena obzirom da Direkcija nije posjedovala traženu informaciju, dok su 28 zahtjeva usvojena.

Saglasno Zakonu o javnim nabavkama, zaštitu prava u postupku javne nabavke tokom 2014. godine zatražio je 31 učesnik. Postupak zaštite prava pokrenuli su žalbom. Od ukupno 31 uložene žalbe, 5 žalbi Direkcija je ocijenila kao osnovane u cjelosti, pa je saglasno zakonskom regulativom ispravila učinjenu radnju u skladu sa zahtjevom iz žalbe i zamijenila prvostepenu odluku, dok je 26 žalbi uz izjašnjenje o navodima iz žalbe dostavila Državnoj komisiji za kontrolu postupka javnih nabavki na odlučivanje.

Državna komisija je u zakonskim rokovima odlučila po žalbama i 16 žalbi odbila kao neosnovane, 10 žalbi usvojila kao osnovane i vratila postupak Direkciji na ponovno odlučivanje. Protiv Rješenja Državne komisije za kontrolu postupka javnih nabavki uložena je 1 tužba pred Upravnim sudom.

6.2. AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

Agencija za zaštitu životne sredine je u periodu od 01.01.2014. do 31.12.2014. godine, rješavajući prvostepene upravne postupke, primila ukupno 1.608 zahtjeva, od kojih je riješeno 1.581 u propisanom roku a 6 predmeta po isteku propisanog roka, dok je ostalo neriješeno 27 predmeta, od kojih za 26 nije istekao rok za rješavanje, dok je za 1 predmet istekao rok za rješavanje. U 2015. godinu je prenijeto ukupno 27 predmeta.

Protiv rješenja izjavljeno je 10 žalbi od kojih su u 7 potvrđena prvostepena rješenja, 1 prvostepeno rješenje je poništeno, dok su 2 žalbe povučene.

Po službenoj dužnosti riješeno je ukupno 29 predmeta. Svi predmeti su riješeni u zakonskom roku, neriješenih predmeta nema. U ovim predmetima nije bilo žalbi.

Shodno odredbama člana 165 ZUP-a ovaj organ je izdao 97 uvjerenja. Na sve zahtjeve je riješeno pozitivno, te žalbi nije bilo.

Cijenimo da je ovaj organ postigao visok stepen riješenih predmeta jer broj neriješenih predmeta kojima nije istekao zakonski rok za rješavanje iznosi 26, a samo 1 predmetu je istekao zakonski rok za rješavanje.

6.2.1. Sektor za zaštitu prirode, monitoring, analizu i izvještavanje

1. Izrada Programa monitoring životne sredine i praćenje njegove realizacije

Shodno članu 32 Zakona o životnoj sredini („Sl. list Crne Gore“, broj 48/08) Agencija za zaštitu životne sredine predlaže Vladi Crne Gore Program monitoringa životne sredine na godišnjem nivou i obezbjeđuje njegovo sprovođenje (član 34.). U kontekstu navedenih obaveza, Agencija je Vladi Crne Gore predložila Program monitoringa životne sredine u Crnoj Gori za 2015. godinu. Monitoring kvaliteta vazduha sprovodi Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore d.o.o. (u skladu sa Uredbom o povjeravanju dijela poslova iz nadležnosti Agencije za zaštitu životne sredine „Sl. list Crne Gore“, broj 62/11).

Programom monitoringa životne sredine Crne Gore za 2015. godinu definisane su lokacije, parametri i učestalost praćenja stanja za sledeće segmente životne sredine: vazduh, morski ekosistem, zemljište, biodiverzitet, buka i radioaktivnost. Zakon o zaštiti prirode („Sl. list Crne Gore“, br. 51/08, 21/09, 40/11, 62/13) nalaže brojne obaveze i nadležnosti kao što su:

- Izdavanje stručnih mišljenja u okviru definisanja mjera i uslova zaštite prirode,
- Izdavanje stručnih mišljenja u okviru procesa davanja odobrenja za radnje i aktivnosti u zaštićenim prirodnim dobrima,
- Izdavanje stručnih mišljenja u procesu izdavanja dozvola za korišćenje, sakupljanje i promet zaštićenih i nezaštićenih komercijalnih vrsta,
- Izrada Studija zaštite u procesu proglašenja zaštićenih prirodnih dobara,
- Realizacija praćenja stanja biodiverziteta itd.

2. Prikaz realizacije programskih aktivnosti i zaključaka Vlade

- Izrađen prvi Izveštaj o stanju životne sredine u Crnoj Gori na bazi indikatora,
- Pripremljena i održana Konferencija na temu: „Nacionalna lista indikatora životne sredine” i „Izveštaj o stanju životne sredine u Crnoj Gori na bazi Indikatora”,
- Izrađena Informacija o stanju životne sredine u Crnoj Gori za 2013. godinu, sa predlogom mjera,
- Koordinacija i praćenje realizacije programa monitoringa životne sredine Crne Gore u 2014. godini,
- Učešće u procesu pristupanja EU - Radna grupa 27 (Životna sredina i klimatske promjene),
- Izveštavanje prema Evropskoj agenciji za zaštitu životne sredine (EEA) za indikatore biodiverziteta: SEBI 07 – Nacionalna zaštićena područja,

3. Učešće i realizacija projekata

- „Jačanje Institucionalnih kapaciteta u integraciji međunarodnih obaveza u procesu donošenja razvojnih i/ili investicionih odluka” (UNDP),
- Revalidacija ekoloških vrijednosti i sistema upravljanja postojećih zaštićenih područja,
- Partnerstvo sa Statističkim zavodom Crne Gore, u okviru regionalnog programa IPA 2011 Multi-Beneficiary Statistical Cooperation Programme i nacionalne IPA 2010, na polju racionalizacije podataka u oblasti statistike otpada,
- Studija zaštite za RP Dragišnica i Komarnica,
- Studija zaštite za Savinsku Dubravu,
- Revizija zaštićenog područja prirode „Veliki Gradski park” u Tivtu – Studija zaštite,
- Jačanje sistema zaštite prirode u zemljama Jugo-istočnog Balkana,
- Analiza opcija za upravljanje zaštićenim područjima u Crnoj Gori,
- Aktivnosti na izradi Drugog nacionalnog izvještaja o klimatskim promjenama u Crnoj Gori - Poglavlje Inventar gasova sa efektom staklene baste,
- Izgradnja kapaciteta za integracijske globalne ekološke obaveze u oblasti investicije/razvojne odluke
 - Prvi dvogodišnji izvještaj Crne Gore (First Biennial Update Report - IBUR) - Poglavlje Inventar gasova sa efektom staklene baste,
 - Uspostavljanje nacionalnog indikatora Sezonska koncentracija polena suspendovanog u vazduhu,
 - Uspostavljanje Nacionalnog herbaria,
 - Izrada Nacionalnog katastra za pećine i jame.

6.2.2. Sektor za izdavanje dozvola

1. Upravni postupci

U 2014. godini, Agencija za zaštitu životne sredine - Sektor za dozvole je sproveo 1.117 upravnih postupaka.

Na osnovu Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list RCG”, broj 80/05), Uredbe o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu („Sl. list RCG”, br. 20/07, 47/13, 53/14) i Pravilnika donijetih u skladu sa ovim Zakonom, u Agenciji je u 2014. godini završeno ukupno 98 postupka procjene uticaja, od čega je za:

- a) 44 projekta izdata ekološka saglasnosti na elaborat procjene uticaja,

- b) 50 projekta donijeto rješenje da nije potrebna procjena uticaja,
- c) 1 projekat nije izdata ekološka saglasnost na Elaborat procjene uticaja,
- d) 2 zahtjeva su odbačena kao neuredna,
- e) 1 odustali od zahtjeva.

U toku je ukupno još 15 predmeta koji su prenešeni u 2015. godinu od kojih su neki započeti tokom prethodnih godina.

Shodno odredbama Zakona o odgovornosti za štetu u životnoj sredini („Službeni list Crne Gore“, broj 27/14) Agencija za zaštitu životne sredine donijela je 1 Rješenje o utvrđivanju mjera za otklanjanje neposredne opasnosti i spriječavanje eventualne štete od mogućnosti izlivanja crvenog mulja iz Bazena KAP-a.

Na zahtjev Ministarstva održivog razvoja i turizma, shodno Zakonu o uređenju prostora izgradnji objekata („Sl. list Crne Gore“, br. 51/08, 40/10, 34/11, 40/11, 47/11, 35/13, 39/13) Agencija za zaštitu životne sredine izdala je 196 mišljenja o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu za izdavanja urbanističko-tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije i za izdavanja građevinske dozvole.

U skladu sa Zakonom o strateškoj procjeni uticaja („Službeni list RCG“, broj 80/05) na osnovu podnijetih zahtjeva, Agencija za zaštitu životne sredine izdala je:

- 5 saglasnosti na izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu,
- 4 mišljenja na izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu - državni nivo,
- 11 mišljenja na izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu - lokalni nivo,
- 35 mišljenja na odluke o pristupanju/nepristupanju izradi izvještaja o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu,
- 2 mišljenja na prostorno-urbanističke planove lokalnih samouprava,
- obrađeno je 20 zahtjeva za izdavanje podataka za potrebe izrade izvještaja o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu,
- 1 mišljenje na Izvještaj o strateškoj procjeni uticaja trilateralnog Programa Hrvatska - Bosna i Hercegovina - Crna Gora 2014-2020. god.,
- 1 mišljenje na Nacrt Scoping Reporta za Program prekogranične saradnje Italija -Albanija - Crne Gora od 2014-2020 god.

U toku je procedura za još 3 predmeta koji su započeti tokom 2014. godine.

Shodno Zakonu o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine („Sl. list RCG“, br. 80/05, „Sl. list Crne Gore“, br. 54/09, 40/11), a na osnovu podnijetih zahtjeva, Agencija za zaštitu životne sredine je:

- odbila 1 zahtjev i
- vratila na dopunu 2 zahtjeva.

U toku 2014. godine Agencija za zaštitu životne sredine je na osnovu Zakona o upravljanju otpadom („Sl. list Crne Gore“, broj 64/11) i Odluke o kontrolnoj listi za izvoz i uvoz robe („Sl. list CG“, broj 25/13) izdala:

- 5 dozvola za izvoz opasnog otpada,
- 1 dozvola opasnog otpada po notifikaciji,
- 411 dozvole za tranzit i uvoz neopasnog otpada.

Takođe, shodno odredbama Zakona o upravljanju otpadom i Uredbe o bližim kriterijumima, visini i načinu plaćanja posebne naknade za upravljanje otpadom („Sl. list CG”, broj 39/12):

- 6 preduzeća izvršilo je prijavu djelatnosti – ambalaža, električna i elektronska oprema, baterije, akumulatori, automobilske gume, motorna ulja i motorna vozila.

Na osnovu Zakona o upravljanju otpadom, Uredbom o načinu i uslovima skladištenja otpada („Sl. List CG“, broj 33/13), Pravilnika o načinu vođenja i sadržaju zahtjeva za upis u registar izvoznika neopasnog otpada („Sl. list CG“, broj 27/13), Pravilnika o bližim uslovima za upis u registar posrednika i trgovaca otpadom („Sl. list CG“, broj 46/13), Pravilnika o uslovima koje treba da ispunjava privredno društvo, odnosno preduzetnik za sakupljanje, odnosno transport otpada („Sl. list CG“, broj 16/13), Pravilnika o bližem sadržaju i načinu sačinjavanja plana upravljanja otpadom proizvođača otpada („Sl. list CG“, broj 5/13), Pravilnika o postupanju sa opremom koji sadrži PCB („Sl. list CG“, broj 48/12), Pravilnika o vođenju registra izdatih dozvola za preradu ili odstranjivanje otpada („Sl. list CG“, broj 47/13) izvršen je upis:

- 4 preduzeća u registar sakupljača, odnosno prevoznika otpada,
 - 5 preduzeća u registar trgovaca,
 - 4 preduzeća u registar izvoznika neopasnog otpada,
- i izdato je 6 dozvola za preradu ili odstanjivanje otpada.

Takođe, u skladu sa navedenom zakonskom regulativom, izdate su i:

- 53 saglasnosti na planove upravljanja otpadom proizvođača otpada,
- 5 procedura za izvoz neopasnog otpada i
- 99 mišljenja o potrebi izdavanja dozvola za uvoz električnog i elektronskog otpada.

Trinaest (13) zahtjeva za upis u registar sakupljača je odbijeno zbog nemogućnosti dobijanja saglasnosti od strane lokalnih samouprava.

Na osnovu Zakona o zaštiti vazduha („Sl. list CG”, broj 25/10), Uredbe o supstancama koje oštećuju ozonski omotač i alternativnim supstancama („Sl. list CG“, broj 5/11), Uredbe o graničnim vrijednostima sadržaja zagađujućih materija u u tečnim gorivima naftnog porijekla („Sl. list CG”, br. 39/10, 43/10), Uredbe o graničnim vrijednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora („Sl. list CG“, broj 10/11), Uredbe o djelatnostima koje utiču ili mogu uticati na kvalitet vazduha („Sl. list CG“, broj 61/12) i Pravilnika o bližem načinu i potrebnoj dokumentaciji za izdavanje dozvole o dozvoljenim emisijama zagađujućih materija u vazduh („Sl. list CG“, br. 25/13, 61/13) Agencija za zaštitu životne sredine izdala je:

- 22 dozvole za uvoz/izvoz supstanci koje oštećuju ozonski omotač i alternativnih supstanci;
- 19 dozvola za obavljanje djelatnosti održavanja i/ili popravke i isključivanja iz upotrebe proizvoda koji sadrže supstance koje oštećuju ozonski omotač i/ili alternativne supstance;
- 1 dozvolu o dozvoljenim emisijama zagađujućih materija u vazduhu;
- 2 dozvole za praćenje kvaliteta goriva.

Osim toga:

- odbijen je 1 zahtev za uvoz supstanci koje oštećuju ozonski omotač i alternativnih supstanci;
- odbačen je 1 zahtev za uvoz supstanci koje oštećuju ozonski omotač i alternativnih supstanci;
- odbačena su 4 zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje djelatnosti održavanja i/ili popravke i isključivanja iz upotrebe proizvoda koji sadrže supstance koje oštećuju ozonski omotač i/ili alternativne supstance;
- odbacila je 1 i odbila 1 zahtjev za dobijanje dozvole o dozvoljenim emisijama zagađujućih materija u vazduhu;
- dala 6 mišljenja o potebi izdavanja dozvola u skladu sa Zakonom o zaštiti vazduha.

Na osnovu Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini (Sl. list CG, broj 28/11) izdata je 1 dozvola za mjerenje nivoa buke u životnoj sredini.

Na osnovu Zakona o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 51/08, 21/09) i Zakona o potvrđivanju Konvencije o međunarodnom prometu vrsta divlje faune i flore („Sl. List SRJ“, broj 11/01), izdate su:

- 121 CITES dozvola za uvoz;
- 53 dozvola za sakupljanje izvoz nezaštićenih biljaka, gljiva i životinja;
- 17 dozvola za obavljanje radnji, aktivnosti i djelatnosti u zaštićenom prirodnom dobru;
- 5 dozvola za speleološka istraživanja;
- 16 dozvola za obavljanje naučno obrazovnih istraživanja na zaštićenim prirodnim dobrima;
- 1 dozvola za držanje divljih životinja u zatočeništvu;
- 5 dozvola za sakupljanje i korišćenje zaštićenih vrsta biljaka, gljiva i životinja;
- 15 zahtjeva je odbačeno;
- 65 mišljenja o potrebi izdavanja CITES dozvola i svih/ostalih dozvola shodno Zakonu o zaštiti prirode.

Takođe u skladu sa Zakona o zaštiti prirode izdato je 28 uslova zaštite prirode u planovima, osnovama, programima i projektima.

Shodno Zakonu o hidrografskoj djelatnosti („Sl. list CG“, br.21/10, 40/11, 30/12) izdata je 1 dozvola za obavljanje hidrografske djelatnosti.

2. Realizacija projekata

U toku 2014. godine Agencija za zaštitu životne sredine je implementirala sledeće Projekte (kontinuirane aktivnosti):

- U okviru Plana eliminacije HCFC supstanci realizovane su sledeće aktivnosti:
 - Obuka carinskih službenika i nabavka identifikatora rashladnih fluida za potrebe carinskih službenika;
 - Obuka serviseri rashladne tehnike.
- U okviru Projekta “Uništavanje supstanci koje oštećuju ozonski omotač (ODS) –Izrada Regionalne strategije za upravljenje i odlaganje ODS otpada u zemljama ECA regiona (Hrvatska, Bosna i Hercegovina i Crna Gora)”:

- održan je sastanak u periodu 14-15. oktobar, 2014. god., Podgorica. Cilj sastanka je bio širenje iskustava hrvatskih eksperata o sistemu prikupljanja i agregacije supstanci koje oštećuju ozonski omotač, kao i da se pomogne Crnoj Gori u unaprijeđenju sistema prikupljanja u toku trajanja projekta i nakon njega.

- U okviru istog projekta, Preduzeću „Hemosan” doo, Bar dodijeljena je oprema za sakupljanje otpadnog fluida. Osnovni cilj nabavke opreme je poboljšanje tehničke opremljenosti preduzeća koja se bave prikupljanjem i skladištenjem ovih supstanci, čime bi se doprinijelo boljem upravljanju otpadnim rashladnim fluidima, kao i unapređenju zaštite ozonskog omotača i ublažavanje klimatskih promjena.

- Projekat institucionalnog jačanja za implementaciju Montrealskog protokola.

- THEMIS Mreža - THEMIS Network

Themis mreža predstavlja regionalnu inicijativu institucija koje se bave implementacijom zakona u oblasti životne sredine (Crna Gora, Srbija, Bosna i Hercegovina, Makedonija, Albanija i Kosovo) uspostavljenu u novembru 2010. godine. Pod okriljem Themis mreže realizuje se projekat „Upravljanje prirodnim resursima i borba protiv ekološkog kriminala“ u saradnji sa Regionalnim centrom za životnu sredinu - Budimpešta, uz podršku Austrijske razvojne korporacije.

6.2.3. Sektor za komunikaciju i vođenje informacionog sistema

Realizovane aktivnosti Sektora za komunikaciju i vođenje informacionog sistema tokom 2014. god. prevashodno su bile usmjerene na: obezbjeđivanje pouzdanih, dostupnih informacija iz oblasti životne sredine, razmijenu informacija u odnosima sa javnošću; realizaciju kampanja o zastupljenosti pitanja životne sredine u javnosti kao i podrške i poštovanja standarda i propisa; osmišljavanje i realizaciju edukativnih programa u svrhu podizanja svijesti o životnoj sredini; održavanje softvera i hardvera; izradu aplikacija; projektovanje i izgradnju baza podataka; analitičko-tehničku obradu podataka; pripremu izvještaja i informacija od značaja za vođenje informacionog sistema u oblasti zaštite životne sredine itd.

Najznačajnije realizovane aktivnosti :

- 20.02.2014. – Organizacija Press konferencije: „Uspostavljanje sistema izvještavanja u realnom vremenu o kvalitetu vazduha u Crnoj Gori”;

- 18.03.2014. – Organizacija Press konferencije na temu: „Nacionalna lista indikatora životne sredine i prvi Indikatorski Izvještaj o stanju životne sredine u Crnoj Gori”;

- Kontinuirano prikupljanje i obezbjeđivanje podataka za potrebe: Godišnjih izvještaja o otpadu, Lokalnih katastara zagađivača životne sredine i Katastara lovišta za prethodnu godinu;

- U sklopu projekta „Konzervacija i održivo korišćenje biodiverziteta Prespanskog, Ohridskog i Skadarskog jezera (CSBL)” – komponenta Monitoring flore i faune NP-a Skadarsko jezero, obrađeno je mapiranje terenskih istraživanja. Shape fajlovi QGis projekata urađenog tom prilikom, sadrže i sve atributne podatke koji su prilikom terenskih istraživanja prikupljeni. Projekat je finansiran od strane GIZ-a (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH) i okončan je krajem marta 2014. godine, međutim planiran je nastavak istog pri čemu će biti obrađena staništa (habitati) na području NP Skadarskog jezera;

- U sklopu projekta „Revalidacija ekoloških vrijednosti i sistema upravljanja zaštićenih područja“ urađeno je mapiranje zaštićenih područja u Crnoj Gori (Nacionalni parkovi, Regionalni parkovi prirode, Spomenici prirode, Rezervati

prirode...). Projekat je poslužio da se objedine, na jednom mjestu, granice zaštićenih područja i da se ukaže na nedostatke postojećih prostornih podataka i potrebu prikupljanja novih. Projekat je finansiranog od strane UNDP-a i okončan je u junu 2014. godine;

6.2.4. Odjeljenje za zaštitu od jonizujućeg zračenja i radijacionu sigurnost

1. Informacija o najvažnijim aktivnostima

U skladu sa preporukama Evropske Komisije i Međunarodne agencije za atomsku energiju, u okviru Agencije za zaštitu životne sredine formirano je Odjeljenje za zaštitu od jonizujućeg zračenja i radijacionu sigurnost. Ono vrši stručne i sa njima povezane upravne poslove iz oblasti zaštite od jonizujućeg zračenja koji se odnose na:

- sistematsko ispitivanje sadržaja radionuklida u životnoj sredini (monitoring);
- izradu analiza i izvještaja o stanju radioaktivnosti životne sredine;
- prikupljanje i objavljivanje informacija od interesa za životu sredinu i zdravlje ljudi;
- vođenje informacionog sistema o stanju radioaktivnosti u životnoj sredini;
- prikupljanje informacija o radijacionim udesima;
- izdavanje dozvola za proizvodnju, promet i korišćenje izvora jonizujućih zračenja i radioaktivnih materijala;
- izdavanje potvrda o evidentiranju izvora jonizujućih zračenja;
- izdavanje potvrda o ispunjenosti uslova za stručnu osposobljenost lica odgovornog za zaštitu od jonizujućeg zračenja;
- vođenje registra prijava izdatih dozvola, potvrda o evidentiranju i sertifikata;
- formiranje i održavanje baze podataka (centralni registar) o izvorima jonizujućeg zračenja i korisnicima tih izvora, radioaktivnim materijalima, profesionalno izloženim licima, o radioaktivnom otpadu i vrši kontrolu evidencija koje vode korisnici, kao i o drugim podacima od značaja za zaštitu od jonizujućeg zračenja i radijacionu sigurnost;
- učestvovanje u sprovođenju mjera zaštite od jonizujućeg zračenja;
- dostavljanje sredstvima javnog informisanja, nadležnim državnim organima i Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju, informacije od značaja iz oblasti zaštite od jonizujućeg zračenja i radijacione sigurnosti;
- davanje mišljenja na zahtjev nadležnih državnih organa u vezi sa pristupanjem međunarodnim konvencijama i drugim sporazumima iz oblasti zaštite od jonizujućih zračenja i radijacione sigurnosti;
- sarađivanje sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju i drugim međunarodnim tijelima i nadležnim organima drugih država u vezi sa sprovođenjem zakona, samostalno ili u saradnji sa nadležnim državnim organima.

2. Monitoring radioaktivnosti u životnoj sredini

Shodno članu 9 Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti („Službeni list Crne Gore”, broj 56/09), Agencija za zaštitu životne sredine priprema godišnji Predlog programa sistematskog ispitivanja radioaktivnosti u životnoj sredini, koji na predlog Ministarstva održivog razvoja i turizma, usvaja Vlada Crne Gore. Program sistematskog ispitivanja radioaktivnosti u životnoj sredini, koji se sprovodi od 1999. godine, vrši se radi utvrđivanja prisustva radionuklida u životnoj sredini i

procjene nivoa izlaganja stanovništva jonizujućem zračenju i to u normalnim uslovima, i u slučaju sumnje na radijacioni udes i u toku radijacionog udesa. Monitoring radioaktivnosti životne sredine sprovodi se godišnje i u Crnoj Gori obuhvata: ispitivanje jačine apsorbirane doze gama zračenja u vazduhu, sadržaja radionuklida u vazduhu, čvrstim i tečnim padavinama, rijekama, jezerima i moru, zemljištu, građevinskom materijalu, vodi za piće, životnim namirnicama, stočnoj hrani, ispitivanje nivoa izlaganja jonizujućem zračenju (prevashodno gasu radonu) u boravišnim prostorijama i radnoj sredini.

Agencija za zaštitu životne sredine je u toku 2014. godine definisala Plan programa monitoringa za 2015. godinu i pripremila Izvještaj o monitoringu radioaktivnosti u životnoj sredini Crne Gore za 2013. godinu.

Program sistematskog ispitivanja radionuklida u životnoj sredini realizovao je DOO „Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica“.

Koncentracija analiziranih radionuklida u svim segmentima životne sredine u 2013. godini, kao i u hrani i vodi za piće, kretala se u okviru propisanih granica. Osim toga, na teritoriji Crne Gore, a ni van njenih granica, nije bilo nuklearnih/radioloških akcidenata/incidenata koje su mogle ugroziti naše stanovništvo i stoga se zaključuje da stanovništvo Crne Gore nije bilo prekomjerno radiološki opterećeno u toku 2013. godine.

Prosječna efektivna doza koja predstavlja mjeru radiološke opterećenosti stanovništva Crne Gore koja je posljedica uticaja izlaganja jonizujućem zračenju, iznosila je 2012. godine 3,94 mSv/god. Međutim, važno je naglasiti, da od 3,94 mSv/god ukupne efektivne doze 2,65 mSv/god je posljedica inhalacije gasa radona (^{222}Rn) (ovdje se radi o gruboj-konzervativnoj procjeni). Stoga se jedan od najvažnijih predloga mjera i zaključaka godišnjeg Izvještaja o monitoringu radioaktivnosti u životnoj sredini odnosi upravo na problem povećane koncentracije gasa radona u boravišnim prostorijama i na naglašenost važnosti izrade kompletne radonske mape Crne Gore.

3. Izdate dozvole

U skladu sa Zakonom o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti („Sl. list CG“, broj 56/09), Zakon o prevozu opasnih materija („Sl. list CG“, br. 05/08) i važećim podzakonskim aktima, Agencija za zaštitu životne sredine u 2014.god. izdala je:

- 43 dozvola za obavljanje radijacione djelatnosti i- korišćenje izvora jonizujućeg zračenja,
- 26 dozvola za promet (uvoz, izvoz, tranzit) izvora jonizujućeg zračenja i rezervnih djelova,
- 7 dozvola za transport radioaktivnog materijala.

Službenici ovog odjeljenja učestvovali su u 24 komisija za utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje radijacione djelatnosti. Takodje u samom procesu izdavanja dozvola redovno se ažurira RAIS baza podataka kao i baza o profesionalno izloženim licima.

4. Međunarodna saradnja – projekti tehničke saradnje

- Saradnja sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (IAEA)

Za ciklus pomoći TC 2014-2015 od strane Borda guvernera IAEA odobren je nacionalni projekat „Mapiranje radona u Crnoj Gori i unapređenje nacionalnog sistema zaštite od radona“, (vrijednost projekta je 219.600 €). Glavni ciljevi ovog projekta su završetak mapiranja radona u Crnoj Gori, objektivnija procjena srednje efektivne doze za stanovništvo zbog udisanja radona, edukacija stanovništva o uticaju radona na zdravlje, jačanje kadrovskih i institucionalnih kapaciteta za mjerenje i mitigaciju radona, i inoviranje nacionalne radonske legislative u cilju njenog usaglašavanja sa direktivama EU i standardima IAEA, kao i priprema nacionalne Strategije za zaštitu od radona sa Akcionim planom. Imajući u vidu značaj projekta za zaštitu zdravlja građana Crne Gore i državu uopšte, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Agencija za zaštitu životne sredine i Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, u svojstvu nosilaca projekta, dana 07.05.2014. godine, na prvoj konferenciji za novinare povodom početka realizacije projekta, potpisale su Sporazum o saradnji na realizaciji nacionalnog projekta „Mapiranje radona u Crnoj Gori i unapređenje nacionalnog sistema zaštite od radona“, zaveden pod brojem 03-392/5 dana 08.05.2014. godine.

Pored nacionalnih, crnogorske institucije učestvuju u brojnim regionalnim projektima Međunarodne agencije za atomsku energiju. Najvažniji dio posla se tiče stvaranja Mreže mediteranskih zemalja u cilju sigurnog i bezbjednog transporta radioaktivnih materijala.

- Saradnja sa Ambasdom SAD

Predstavnik ovog odjeljenja uzeo je učešće na seminaru pod pokroviteljstvom EXBS programa „O reagovanju na otkrivanje radioaktivnosti“ 20. i 21. oktobra 2014. godine u Podgorici. Na seminaru su učestvovali pripadnici carinskih službi, graničnih policija i nacionalnih institucija odgovornih za reagovanje na otkrivanje radioaktivnosti iz sledećih zemalja: Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Kosovo, Makedonija i Srbija.

Ambasada SAD u Podgorici, preko Programa za kontrolu izvoza i bezbjednost granice (EXBS), organizovala je obuku o otkrivanju radijacije i reagovanju na nju, koja je održana na Policijskoj akademiji u Danilovgradu 14. - 17. aprila 2014. Godine. Tri EXBS instruktora, dva eksperta iz oblasti nuklearne fizike kao i jedan iz oblasti sprovođenja zakona održali su obuku za 18 učesnika crnogorske Granične policije i Carine.

- Ostale aktivnosti

- Učestvovanje u procesu pregovora za Poglavlje 15- Energetika;
- Učestvovanje u pripremi Izveštaj EK o napredku Crne Gore;
- Učestvovanje u pripremi Izveštaja o implementaciji Strategije zaštite od jonizujućeg zračenja i radiacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom;
- Ažuriranje WEB platforme RASIMS (Regulatory Safty Information sistem). Ova platforma omogućava sekretarijatu za Međunarodnu Atomsku Energiju da prikuplja sve relevantne informacije o državama članicama koje se tiču nacionalne

regulatorne infrastrukture koja reguliše rad sigurnosti i sigurnog upravljanja radioaktivnim otpadom;

- Učestvovanje u pripremanju Nacionalnog izvještaja i izjave o nuklearnim materijalima;
- Učestvovanje na dogovornim sastancima o uspostavljanju državnog sistema obuke lica koja rade sa izvorima jonizujućih zračenja.

6.2.5. Služba za opšte, pravne i finansijske poslove

- Revizija

U skladu sa Godišnjim planom rada unutrašnje revizije a shodno Sporazumu o povjeravanju poslova unutrašnje revizije broj 13-184/15 od 07.03.2014. godine, Odjeljenje za unutrašnju reviziju pri Ministarstvu održivog razvoja i turizma sprovelo je internu reviziju u Agenciji za zaštitu životne sredine u Sektoru za izdavanje dozvola i upravljanje otpadom. Nakon sprovedene aktivnosti isto je dalo određene preporuke definisane aktom broj 13-50/15, od 24.06.2014, a odnose se na vrstu i visinu ostvarenih troškova u odnosu na planirane, kao i na postignute rezultate i eventualne rizike. Shodno članu 6 stav 1 tačka 2 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Sl.list CG”, br. 73/08, 20/11 i 30/12), upravljanje rizicima se definiše kao postupak indentifikovanja procjene, praćenja i kontrola mogućih okolnosti koje mogu nepovoljno uticati na ostvarenje utvrđenih ciljeva subjekta i preduzimanje potrebnih mjera radi smanjenja rizika do nivoa razumjene uvjerenosti da će ciljevi biti ostvareni. Upravljanje rizicima, shodno članu 8 stav 2 navedenog Zakona vrši se na osnovu Strategije upravljanja rizicima koju godišnje utvrđuje rukovodilac subjekta. Zato je Agencija donijela Strategiju za upravljanje rizicima dana 01.09.2014. godine, pod brojem 05 D-1748-2, kao okvir unutar kojeg će svaka organizaciona jedinica razvijati upravljanje rizicima u skladu sa svojim nadležnostima i odgovornostima.

- Blagajničko poslovanje

U knjigovodstvenoj evidenciji Agencije obezbijeđeno je evidentiranje blagajničkih transakcija (podizanje gotovine i isplate iz blagajne) koje su dokumentovane blagajničkim dnevnikom kao i nalogima za naplatu i isplatu. Blagajnički poslovi u Agenciji obuhvataju: prijem, izdavanje i čuvanje gotovine; plaćanje gotovinom; čuvanje blagajničke dokumentacije.

Troškovi blagajne odnosili su se na troškove dnevnica za službena putovanja, troškove putarine, trajekta, parkinga i slično. Svi putni nalozi pravilno su evidentirani, popunjavani a u prilogu istih priključena je prateća knjigovodstvena dokumentacija, sa potpisanim izvještajem o izvršenom službenom putovanju zaposlenog. Kod obračuna visine dnevnica korišćena je Uredba o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima. Blagajnička evidencija je dnevno ažurirana.

Pored Glavne blagajne vođenene su pojedinačne blagajne i koncipirani finansijski izvještaji o dinamici i načinu utroška sredstava za svaki od potpisanih projektnih aktivnosti na istovjetan način na koji je vođena Glavna blagajna i donacije.

- Evidencije o stanju i kretanju neizmirenih dospjelih obaveza

Služba je redovno sačinjavala preglede, izvještaje i druga akta o neizmirenim obavezama ili problemima likvidnosti i iste dostavljala direktoru Agencije,

pomoćnicima direktora i drugim ovlaštenim licima. Sa ovom praksom će se nastaviti i u toku 2014.godine, kako bi se menadžmentu Agencije omogućili uslovi za blagovremeno preduzimanje aktivnosti i mjera poslovne politike.

Evidencija obveznika „eko-naknada“. Agencija, u skladu sa Uredbom o kriterijumima, visini i načinu plaćanja posebne naknade za upravljanje otpadom („Sl.list CG“, br.11/09, 46/09, 39/12), vodi evidenciju-registraciju obveznika plaćanja „Eko naknade“- Prijavu djelatnosti - Obrazac „Prijava-UO“ i istu dostavlja na dalji postupak i nadležnost Poreskoj upravi CG.

- Obračun i plaćanje naknada

U skladu sa Zakonom o životnoj sredini i Uredbi o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada zbog zagađenja životne sredine, Agencija za zaštitu životne sredine je u 2014. godini donijela 29 Rješenja kojima se utvrđuje obveznicima visina naknade zbog zagađenja životne sredine, u ukupnom iznosu od 210.206,58 €.

U skladu sa članom 2 Uredbe donijeto je 17 Rješenja, obveznicima koja koristi ložišna postrojenja snage veće od 1 MW, i utvrđena ukupna godišnja naknada u iznosu od 151.692,46 €.

U skladu sa članom 4 Uredbe donijeta su 2 Rješenja, obveznicima koji uvoze supstance koje uništavaju ozonski omotač, i utvrđena ukupna godišnja naknada u iznosu od 7.245,08 €.

U skladu sa članom 5 Uredbe donijeto je 10 Rješenja, obveznicima koji stvaraju ili deponuju opasan otpad, i utvrđena ukupna godišnja naknada u iznosu od 51.269,04 €.

Shodno odredbama Uredbe propisano je da kontrolu plaćanja naknada vrši Poreska uprava Crne Gore.

Ostali finansijski izvještaji

Izveštaj Pregleda neizmirenih obaveza iz 2014. godine, dostavljen je Ministarstvu finansija do 31.01.2015. godine, iznos neizmirenih obaveza iz 2014. godine iznosi 4.678,20 €. Neizmirene obaveze iz perioda 2009-2013. godine po osnovu ugovora o djelu iznose 145.393,00 €. Mjesečno su pripremani podaci za obračun plata, za sve službenike Agencije, na osnovu evidencije prisustva na radu službenika, kao i obračun bolovanja.

Javne nabavke

Poslovi javnih nabavki u 2014.godini realizovani su u skladu sa propisima koji regulišu ovu materiju. Otvorenih postupaka je bilo 6 ,dok je šoping metodom pokrenuto 7 postupaka. U nijednom postupku nije izjavljena žalba, Državnoj komisi za kontrolu postupka javnih nabavki.

Kadrovski poslovi

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji predviđeno je 88 radnih mjesta. U Agenciji za zaštitu životne sredine u 2014. godini bilo je 85 zaposlena službenika. U toku 2014. godine 8 službenika je zaposljeno na neodređeno vrijeme. Strukturu zaposlenih u Agenciji čine: na neodređeno vrijeme 83 i na određeno vrijeme 2 službenika. Sprovedeno je ocjenjivanje rada državnih službenika i

namještenika, kao i visokog rukovodnog kadra, u skladu sa zakonom. Ocjene su unešene u Kadrovsko informacioni sistem (KIS).

- Opšti poslovi

U periodu januar-decembar 2014. godine u Agenciji za zaštitu životne sredine evidentirano je 1.907 predmeta u Upisniku prvostepenog upravnog postupka, dok je u djelovodniku evidentirano 3.062 akta.

6.2.6. Odjeljenje za primjenu i praćenje Arhuske konvencije – Arhus centar Podgorica

1. Pristup informacijama o životnoj sredini

Arhus centar Podgorica je u 2014. godini primio 50 zahtjeva za slobodan pristup informacijama o životnoj sredini. Na sve zahtjeve odgovoreno je u zakonom propisanom roku. Od ukupnog broja primljenih zahtjeva u 2014. godini građani su podnijeli 2 zahtjeva.

Putem mail adrese epamontenegro@gmail.com i arhuspodgorica@epa.org.me aktivno se odgovara na zahtjeve za informacijama o životnoj sredini a putem web portala www.epa.org.me obavještava se javnost o svim pitanjima koja se odnose na ovu oblast.

Osim web portala značajno je istaći i elektronsku grupu „zastiti.me“, kao i društvene mreže putem kojih se javnost u najkraćem roku upoznaje sa informacijama i uključuje u rješavanje ekoloških problema.

Arhus centar Podgorica je uz pomoć NVO „OZON“ organizovao Javnu tribinu 19.09.2014. godine u Podgorici pod nazivom „Javno zastupanje i informisanje javnosti o štetnosti aerozagadjenja po zdravlje ljudi“.

2. Učešće javnosti u odlučivanju

U organizaciji Arhus centara Podgorica, Berane i Nikšić i Ekoloskog pokreta Ozon 23. januara 2014. godine održana je Javna rasprava povodom Drugog nacionalnog izvještaja o sprovođenju Arhuske konvencije u Crnoj Gori.

U saradnji sa Fondacijom za razvoj sjevera NVO FORS-Montenegro predstavnica Arhus centra Berane učestvovala na dvodnevnoj obuci 3. i 4. aprila 2014. godine u Kolašinu na temu „Praćenje javnih politika“ i „Učešće u donošenju odluka“.

U saradnji sa Misijom Oebs-a u Crnoj Gori, 20.novembra 2014. godine u Podgorici održan je sastanak o „Primjeni zakona o strateškoj i procjeni uticaja na životnu sredinu“, gdje su pomenuti i osnovni elementi i principi učešća javnosti u procesu odlučivanja po pitanju SEA/EIA.

6.2.7. Odjeljenje za upravljanje hemikalijama

U toku 2014. godine Odjeljenje je:

1. Izdalo ukupno 393 dozvole, od kojih je:
 - a) 382 dozvole za uvoz,
 - b) 10 tranzitnih dozvola,

- c) 1 dozvola za izvoz,
- d) odbijeno je 12 zahtjeva.

2. Dostavljeno je 8 obavještenja o izvozu po Rotterdamskoj konvenciji (PIC procedura).

6.3. ZAVOD ZA HIDROMETEOROLOGIJU I SEIZMOLOGIJU

Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju (ZHMS) Crne Gore je formiran odlukom Vlade Crne Gore (Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave, "Sl.list CG", broj 5/12, od 23.01.2012.), spajanjem Hidrometeorološkog zavoda i Seizmološkog zavoda.

Na osnovu čl.36, 38, 66, Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave, Zavod je organizovan kao samostalni organ uprave, organizovan u:

1. Sektor za prognozu vremena i meteorološki monitoring
2. Sektor za meteorologiju
3. Sektor za hidrologiju
4. Sektor za ispitivanje kvaliteta voda i vazduha
5. Sektor za seizmologiju
6. Sektor za hidrografiju i okeanografiju

Podršku rada sektorima pružaju:

7. Odjeljenje za informisanje i međunarodnu saradnju
8. Odjeljenje za hidrometeorološki i seizmološki informacioni sistem i održavanje
9. Služba za opšte poslove i finansije

Osnovni zadaci hidrometeorološke i seizmološke službe Crne Gore su definisani *Zakonom o hidrometeorološkim poslovima (Sl.I.CG 26/10)* i *Zakonom o hidrografskoj djelatnosti (Sl.I.CG 26/10,30/12)*, kao i *Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Sl.list CG", br. 5/12 i 25/12, Čl.38.)*. Za djelokrug rada hidrometeorološke službe značajna je: Konvencija o Svjetskoj meteorološkoj organizaciji, Konvencija o međunarodnoj civilnoj avijaciji, Konvencija o spašavanju ljudskih života na moru (SOLAS), Konvencija o klimi, Konvencija o osnivanju Evropskog centra za srednjeročne prognoze vremena, Konvencija o prekograničnom zagađenju vazduha na velikim udaljenostima, Okvirna konvencija UN o klimatskim promjenama, Bečka Konvencija o zaštiti ozonskog omotača i dr. Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju je putem Sektora za hidrografiju i okeanografiju, ostvario članstvo u Međunarodnoj hidrografskoj organizaciju (IHO), 3. decembra 2013. godine, čime je Zavod u obavezi da u daljem periodu poštuje Konvenciju IHO i njene regulative.

Zavod ostvaruje saradnju sa nacionalnim meteorološkim, hidrometeorološkim i seizmološkim službama drugih država i međunarodnim organizacijama u oblastima meteorologije, hidrologije, seizmologije i kontrole životne sredine, hidrometeorološkim službama u okruženju, kao i sa odgovarajućim državnim organima i organizacijama u Crnoj Gori.

6.3.1. Sektor za prognozu vremena i meteorološki monitoring

1. Odsjek za analizu i prognozu vremena

Tokom 2014. godine obavljani su sljedeći poslovi:

- analiza i prognoza vremenskih prilika na teritoriji Crne Gore, analiza meteoroloških situacija, izrada operativnih prognoza, izrada upozorenja;
- redovno ažuriranje informacija o vremenskim prilikama na zvaničnoj web strani ZHMS (urađeno oko 365 analiza i 365 dnevnih prognoza vremena, 365 šestodnevni tekstualnih prognoza za CG i isto toliko grafičkih prognoza);

- ažuriranje i izdavanje METEOALARM upozorenja i sistemu EUMETNET-a (Mreža nacionalnih meteoroloških službi Evrope);
- urađene su brojne analize, bilteni, prognoze za razne korisnike (Upravu pomorske sigurnosti, za pomorce, za potrebe javnog medijskog servisa, za potrebe štampe, portale, radio);
- pripremani su ulazni podaci za numeričke prognostičke modele;
- pripremani su grafički prikazi-vizuelizacija prognostičkih polja meteoroloških parametara;
- primjenjen je novi model kodiranja BUFR (*Binary Universal Form for the Representation of Meteorological Data*) kod za međunarodnu razmjenu, paralelno sa tradicionalnim SYNOP kodom;
- učešće u projektu primjena Eurokodova u građevinarstvu na izradi novih standarda za opterećenje od meteoroloških parametara u CG;
- izdavana su upozorenja o nailasku ekstremnih meteoroloških situacija kod obilnih padavina, olujnih vjetrova i ekstremno visokih temperatura za Direktorata za vanredne situacije, MUP i učešće na vanrednim skupovima povodom ekstremnih situacija;
- pripremani su materijali za sjednicu skupštinskog odbora za ekologiju povodom ekstremne situacije zbog zagađenja u Pljevljima, kada je proglašeno stanje ugroženosti čime je ZHMS zadužen da vanredno prati situaciju;
- pripremani su vanredni izvještaji povodom ekstremne situacija (za Luku Bar – Kontenjerski terminali Bar, Upravu pomorske sigurnosti Bar, povodom ekstremnih vremenskih prilika tokom ljetnje turističke sezone - materijal korišćen za sjednicu Skupštine CG);
- izrada studije za opterećenje čeličnih mostova za željezničku infrastrukturu za potrebe projekta rekonstrukcije mostova na pruzi Bar-Bijelo Polje, u skladu sa EU kodovima;
- učešće u projektu Polenskih stanica Agencije za životnu sredinu CG;
- učešće u aktivnostima tzv. *upgrade* satelitske stanice, MSG druge generacije-DAWBEE, sa ekspertom iz Hrvatske;
- učešće u aktivnostima tzv. *upgrade* klimatske baze podataka Clidata sa ekspertima iz Češke;
- operativne aktivnosti održavanja u operativnom radu svih numeričkih modela, kodiranje i dekodiranje analitičkog materijala u potrebnoj formi za sve korisnike razmjene podataka sa GTS-om;
- implementacija nove verzije WRF-NMM modela Ver-3.5 na različitim ulaznim podacima, kako na grib1 tako i na grib2 ulaznim podacima od različitih GFS, globalnih modela (ECMWF/Reading i NCEP-USA / Washington); nakon 6 meseci testiranja nova verzija WRF-NMM modela puštena je u operativni rad; u upotrebi numerički model WRF –NMM rezolucije 12km, 4km i 1km za oblast integracije, Crna Gora, Balkan i Evropa;
- proširena paleta produkata numeričkih modela (EMAGRAMI za enegetsko stanje atmosfere i vertikalni presjek na više nivoa stanja meteoroloških prognostičkih parametara, koji su važni i za predikciju razvoja olujnih nepogoda);
- u operativnoj upotrebi talasni model WAM za stanje mora, numerički model za prognozu talasa na moru, čija je oblast integracije WAM modela područje Mediterana i ugnježeno je 3 downscaling-a, 96 sati integracije, horizontalne rezolucije 25km, 12km i 6 km.
- u operativnoj upotrebi Eta DREAM, numerički model za simulaciju transporta mineralnih aerosola (pustinjski pjesak) iz Sahare.

U toku 2014. godine evidentni su sledeći problemi:

- nedostatak stručnog kadra;
- brzo “zastarijevanje” kompjutersko-serverske tehnike u operativnoj upotrebi, nedovoljni *cluster* računarski resursi, koji su platforma za numeričke prognostičke modele;

2. Odsjek za meteorološki monitoring

U 2014. godini u Odsjeku su uspješno izvršeni poslovi predviđeni planom i programom rada:

- uspostavljen je rad i vršena uporedna mjerenja na tri automatske klimatološke stanice (Danilovgrad, Virpazar i Dragovića Polje) u okviru GLZ projekta;
- završen je Master plan klimatoloških i padavinskih stanica;
- odabir i priprema meteoroloških instrumenata za kalibraciju u akreditovanoj meteorološkoj laboratoriji RHMZ Srbije (kalibracija urađena u januaru i julu 2014. godine);
- izrada mjesečnog CLIMAT izvještaja za potrebe SMO;
- razrađivana novopristigla uputstva iz SMO i vršena dodatna edukacija osmatrača na stanicama;
- pripremljeni za štampu potrebni materijali (dnevници, trake, obrasci i sl.) za upisivanje izmjerenih i osmotrinih podataka meteoroloških parametara;
- priprema predloga projekta za nabavku opreme za kvalitet vazduha i laboratoriju za vode u okviru aktivnosti Radne grupe za IPA II 2014-2020;
- učešće u izradi Sektorskog planskog dokumenta u oblasti životne sredine;
- priprema projekta za apliciranje za sredstva u oblasti naučno-istraživačke djelatnosti, u oblasti modifikacije vremena pod nazivom „Rain inducer“, u konzorcijumu koji je inicirala kompanija „AD Poliex-Berane“;
- učešće u predprojektnim aktivnostima nastavka tzv. Carpatclim projekta za apliciranje prema JRC-iju i zajedničkom izjavi HMZ Republike Srpske;
- praćenje vebinara na temu „*Radar infrastucture and maintenance calibration*“, u organizaciji kompanije Vaisala; id r.

6.3.2. Sektor za metrologiju

1. Odsjek za klimatologiju

Tokom 2014. godine obavljani su sljedeći poslovi:

- kontrola, unos i obrada podataka;
- unos nearhiviranih i neobrađenih meteoroloških parametara iz istorijskog niza;
- arhiviranje traka sa registriranih instrumenata – anemografa (Berane), termografa, higrografa, barografa, heliografa, aktinografa (Žabljak) i pluviografa (Kolašin i Cetinje);
- arhiviranje izvještaja o trajanju sijanja sunca, temperaturi mora, sniježnom pokrivaču, isparavanju (Bar) i radioaktivnosti (Žabljak);
- praćenje i ocjena klime po mjesecima, sezoni i godini, koje obuhvataju izračunavanje odstupanja temperature vazduha i padavina u odnosu na klimatološku normalu, njihovo rangiranje prema percentilima i analiziranje;
- obrada 548 zahtjeva za meteorološkim podacima i izvještajima (osiguravajuće kuće, sudovi);
- obrada 76 zahtjeva privatnih lica i državnih firmi, od kojih je 26 naplaćeno i uplaćeno u Budžet Crne Gore (520 €);

- obrada meteoroloških podataka i pojava po zahtjevu korisnika i priprema informacija o stanju vremena, priprema analiza klimatskih parametara, 80 zahtjeva, po osnovu kojih je uplaćeno u Budžet Crne Gore ukupno 9.341,50 €;
- učešće u reviziji Studije o procjeni vjetra u okviru projekta: Procjene o proizvodnje energije na planiranoj farmi vjetrenjača u Ulcinju;
- priprema informacija za potrebe implementacije projekta “Gas master plana Crne Gore”;
- učešće u projektu primjena Eurokodova u građevinarstvu na izradi novih standarda za opterećenje od meteoroloških parametara u CG;
- priprema redovnih godišnjih izvještaja o klimi, klimatskim ekstremima i njihovim poslasticama za potrebe Svjetske meteorološke organizacije (SMO);
- učešće u pripremi izvještaja o statusu zimske i ljetnje sezone potrebne za validaciju SEECOF/MEDCOF sezonske prognoze, kao focal point za SEECOF i MEDCOF;
- učešće u izradi “Godišnjaka meteoroloških i hidroloških podataka za 2012. godinu”.

2. Odsjek za primijenjenu meteorologiju

Tokom 2014. godine obavljani su sljedeći poslovi:

- Unos i obrada podataka o temperaturi zemljišta na standardnim dubinama od 2, 5, 10, 20, 30, 50 i 100 cm za 10 agrometeoroloških stanica;
- Unos i obrada fenoloških podataka u kategorijama za voćarstvo, vinovu lozu, ratarstvo, šumsko drveće, biljne bolesti i štetočine, pčelarstvo i opšte poljske radove;
- izrada godišnjaka o temperaturama zemljišta za 2014. godinu;
- izrada fenološkog godišnjaka za 2014. godinu;
- priprema odgovarajućih informacija na mjesečnom nivou o temperaturi zemljišta za zvanični sajt: www.meteo.co.me;
- periodična priprema odgovarajućih informacija o fenološkim podacima i pojavama za zvanični sajt: www.meteo.co.me;
- učešće u izradi “Godišnjaka meteoroloških i hidroloških podataka za 2012. godinu”;
- aktivnosti na prikupljanju i obradi odgovarajućih agrometeoroloških parametara za potrebe Biotehničkog instituta, vezano za prognozu pojave plamenjače na poljoprivrednim kulturama, koja se vrši svakodnevno počev od 2000. godine;
- priprema informacija o zemljištu za potrebe prezentacije “Primjena meteoroloških podataka za procjenu rizika u poljoprivredi”;
- priprema i slanje podataka sa 5 stanica (Bar, Cetinje, Kolašin, Nikšić i Podgorica) u okviru PEP 725 (www.pep725.eu) u okviru Evropskog fenološkog projekta;
- priprema agrometeoroloških informacija, analiza i biltena, koji se odnose na uticaj meteoroloških faktora na razvoj pojedinih poljoprivrednih kultura;
- jednomjesečni rad u Centru za upravljanje sušom za region jugoistočne Evrope (DMCSEE), na uspostavljanju dnevnog praćenja SPI indeksa za sušu i test ogleđa za praćenje satelitskih podataka o suši; testirana oblast AD “Plantaža”, za sada iz tehničkih razloga DMCSEE asistira u izračunavanju ovih indeksa;
- rad na procjeni rizika od meteoroloških hazarda i podizanja nivoa mora u okviru projekta CAMP;
- aktivnosti sprovedene u tehničkom dijelu aplikacije projekta nastavka tzv. CARPATClim-a, koje se odnose na gridovanje meteoroloških podataka neophodnih za hidrološka ispitivanja vezana za Dunav i njegov sliv;

- praćenje vebinara na temu "Monitoring vegetacije i suša", u organizaciji EUMETRAIN, koji je održan 2. decembra 2014. Godine.

6.3.3. Sektor za hidrologiju

1. Odsjek mreže hidroloških stanica

Najznačajniji poslovi koji se vrše u ovoj organizacionoj jedinici odnose se na: osnivanje, izgradnju i opremanje mreže hidroloških stanica (površinskih vodotoka, jezera, mora, podzemnih voda, izvora i vrela); postavljanje instrumentalne opreme za sve vrste hidroloških mjerenja i istraživanja; katastar izvora i voda i osnovnu obradu hidrometrijskih podataka za konstrukciju krivih proticaja i koordinaciju rada sa hidrološkim punktovima.

Tokom 2014. godine rad u Odsjeku mreže hidroloških stanica bio je usmjeren na obavljanje redovnih poslova i zadataka, na poslove koji proističu iz zakonskih obaveza pri izdavanju vodoprivrednih uslova, međunarodnu saradnju i komercijalne poslove.

Tokom 2014. godine Grupa za hidrometrijska mjerenja i obradu izvršila je 78 hidrometrijskih mjerenja (hidrometrijskim krilom – standardnom metodom "brzina-površina"), 9 hidrometrijskih mjerenja (Ultrazvučnim doplerom "SonTek River Surveyor M9") i 5 hidrometrijskih mjerenja (Ultrazvučnim doplerom "OTT – Q liner") na vodotocima. To su radovi koji po jednom mjerenju zahtijevaju minimum dva izvršioca, dok sama mjerenja i pripremni radovi zahtijevaju dva do tri dana po seriji mjerenja, kojih ima od 3 do 5 u jednom terenskom obilasku. Broj mjerenja je smanjen imajući u vidu broj zaposlenih u Sektoru i raspoloživa sredstva za njihov rad.

Tokom 2014. godine predstavnici Odsjeka su radili na "Activities by the IHMS in the implementation of the project 00078478 Capacity Building for integration global environmental commitments in investment/development decisions", koji je finansirao UNDP. Završene su i obaveze koje je ovaj Odsjek imao u IPA projektu "Development of hydrological and hydraulic study of regulation of Skadar Lake and Bojana river water regime", kao partner CANU.

2. Odsjek za hidrološke analize

Obrada podataka se izvršavala u uobičajenim okvirima nakon što se predaju godišnji pregledi vodostaja sa kojima se, kako je to redovna praksa, završavaju do kraja prve polovine naredne godine. Za dugogodišnje serije proticaja po uobičajenom postupku vršena je statistička analiza malih srednjih i velikih voda sa grafičkim prikazom na skali vjerovatnoće. Obrađeni su i neki profili za koje do sada nikakvih obrada.

U Softverskom dijelu programa, koji se koriste postojalo je dosta problema, obzirom na nove tehnologije koje se ugrađuju na hidrološkim stanicama i zahtjevima u međunarodnoj razmjeni podataka, pa se pristupilo nabavci nove hidrološke baze podataka WISKI, koja se koristi u zemljama Evropske Unije. Predviđena obuka za rad u bazi nije održana obzirom da nijesu izmirene finansijske obaveze njemačkoj firmi koja je isporučila softver, pa se samo dijelom koristi novonabavljena baza.

U 2014. godini potpisan je ugovor o partnerstvu između ZHMS-a i Evropskog sistema upozorenja na poplave (EFAS).

Spisak izvještaja, projekata i studija realizovanih u okviru Odsjeka za hidrološke analize u toku 2014. godine:

- Operativni terenski poslovi;
- Obrada podataka i njihova analiza;
- Priprema, formatiranje i izdavanje podataka za potrebe raznih naručioca;
- Davanje mišljenja i pojašnjenja na hidrološke podloge za potrebe ministarstava, kao i privatnim licima i firmama.

Tokom 2014. godine Odsjek za hidrološke analize je realizovao mnoge projekte, studije i izvještaje za potrebe drugih korisnika. Najznačajniji su:

- Razvoj studijskog modela bazičnih parametara za dizajn malih hidroelektrana na primjeru rijeke Vrbnice;
- Izrada hidroloških podloga za potrebe projektovanja malih hidroelektrana;
- Izvještaj o stanju podmorskog dijela obalnih zidova luka i pristanista: Zelenika, Lepetani, Sveti Matija, Dobrota, Bjelila, Bazdanj i Obala Đuraševića. Fisibility study for the implementation of a hidrological and water quality information integrated system (HWQIS) in the Skadar lake basin (Montenegro);
- Hidrološka analiza velikih voda vodotoka Raštak u profilu 645mm;
- Izrada Hidrološkog godišnjaka za 2012. godinu;
-

6.3.4. Sektor za ispitivanje kvaliteta vode i vazduha

1. Odsjek za kvalitet vazduha

Redovne aktivnosti

- Izrada i dostavljanje Godišnjeg izvještaja o kvalitetu voda i vazduha u Crnoj Gori za 2013. godinu;

Redovni monitoring kvaliteta vazduha

- U mreži 7 stanica za kvalitet vazduha, sakupljeno je i obrađeno 2.047 uzoraka sumpor-dioksida, 1.681 uzoraka dima i 707 uzoraka NOx, ukupno 4.435 analiza;
- U mreži 12 stanica za kvalitet padavina sakupljeno je i obrađeno 1.364 uzoraka padavina sa 14.445 analiza;
- U mreži 5 stanica za kvalitet padavina sakupljeno je i obrađeno 57 uzoraka sedimenta, sa isto toliko analiza.

Stručna mišljenja

- Mišljenje na Izvještaj o SEA Državne studije lokacije „Virpazar“, na Predlog godišnjeg programa monitoringa stanja kvantiteta i kvaliteta voda, na „Nacrt zakona o životnoj sredini“, na Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kvalitetu vazduha.

Projekti:

- Učešće u projektu CAMP za Crnogorsko primorje;
- Aktivnosti iz IPA prekograničnog projekta JASPPeR sa Hrvatskom;
- Realizacija CSBL projekta sa temom zajedničkog monitoringa Skadarskog jezera sa Albanijom, u organizaciji GIZ;
- Učešće u koncipiranju pripreme za aplikaciju za nekoliko projekta.

2. Odsjek za kvalitet voda

U okviru **redovne djelatnosti** tokom 2014. godine ispitivan je kvalitet voda:

- 13 glavnih vodotoka u 4 serije, u periodu 10. jun - 25. novembar, sa 36 mjernih mjesta i uzeto je 144 uzorka u kojima je odrađeno po 33 fizičko - hemijska i mikrobiološka parametra, odnosno urađene su 4.752 analize;
- saprobiološka ispitivanja sprovedena su na 11 vodotoka, u 2 serije, od 10 - 24. juna i 19 avgusta - 17. septembra i uzeto je 56 uzoraka;
- 3 jezera (Skadarsko, Crno i Plavsko) u 4 serije, sa 11 mjernih mjesta u periodu 10. jun - 25. novembar i uzeto je 44 uzorka u kojima je odrađeno po 33 hemijska i mikrobiološka parametra, odnosno urađene su 1.452 analize;
- Skadarskog jezera (Vranjina) preko automatske stanice, koja prati 6 parametara kvaliteta (ali jednim djelom godine bilo je problema u njenom radu i njen rad je ostvaren samo oko 28%);
- obalnog mora u 4 serije, u periodu 25. jun - 30. oktobar, sa 16 mjernih mjesta (na potezu Herceg Novi - Ulcinj, Velika plaža), rađeno je 64 uzoraka, u kojima je odrađeno po 15 fizičko - hemijskih i mikrobioloških parametra, odnosno odrađeno je 960 analiza;
- podzemnih voda Zetske ravnice u 3 serije, sa 6 bunara, u periodu 20. jun - 12. novembar, u karakterističnim hidrološkim uslovima i uzeto je 15 uzoraka u kojima je odrađeno po 15 fizičko - hemijskih i mikrobioloških parametra, odnosno urađene su 420 analize.

U okviru **vanrednog programa** vršena su ispitivanja voda:

- za korisnike (otpadne i površinske vode): 175 uzorka, u kojima je urađeno 2.100 analiza fizičko-hemijskih parametara i 103 uzoraka, u kojima je urađeno 400 mikrobioloških analiza;
- u okviru vanrednog programa rađeno je uzorkovanje 07. februara voda Skadarskog jezera po programu projekta GIZ-a, a 27. avgusta uzorkovano je more u zalivu Trašte u okviru IPA projekta JASPPer.

Laboratorija je obnovila akreditaciju po Standardu MEST EN ISO IEC 17025, za uzorkovanje i ispitivanje određenih fizičko-hemijskih parametara površinskih voda, kao i sticanje Sertifikata za uzorkovanje i ispitivanje određenih fizičko-hemijskih parametara otpadnih voda.

6.3.5. Sektor za seizmologiju

Tokom 2014. godine realizacija profesionalne misije i aktivnosti Sektora za seizmologiju Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju, ostvarivana je kroz primjenu dugoročnog Programa razvoja ove institucije, za potrebe unapređenja ukupnog znanja o geološkim i geofizičkim procesima geneze zemljotresa na teritoriji Crne Gore, kao i njihovog dejstva na objekte i infrastrukturne sisteme, konkretno implementiran kroz ostvarivanje metodološki i tehnički vrlo savremenog i funkcionalnog sistema kontinualnog seizmičkog i geodinamičkog monitoringa prostora Crne Gore, južnih Dinarida i južnog Jadrana, kao i kroz proces stalne analize elemenata seizmičkog hazarda cijele teritorije Crne Gore.

Modernizacija automatske mreže stanica za seizmički monitoring

U cilju daljeg osavremenjavanja tehničkih kapaciteta i unapređenja dostignutog stepena funkcionalnosti i efikasnosti procesa seizmičkog monitoringa teritorije Crne

Gore i regiona, saglasno dugoročnom Programu rada Sektora za seizmologiju, tokom 2014. godine uspostavljene su tri dodatne akcelerometrijske stanice visokih tehničkih performansi, sa seizmičkim senzorima visoke rezolucije i frekventnog spektra. Tehnička oprema je nabavljena kroz istraživački Projekat koji finansira NATO, Program nauka za mir i bezbjednost. Nove akcelerometarske stanice locirane su u reonu sela Kurilo kod Danilovgrada, u Sutomoru i selu Strp u Bokotorskom zalivu.

Dalje je unaprijeđen i proširen sistem savremenog načina prenosa digitalnih seizmičkih signala u realnom vremenu, korišćenjem kapaciteta radio linka Radio Difuznog Centra Crne Gore. Na taj način, seizmički signali sa nove stanice Čevo su uključeni u sistem nacionalne seizmološke i akcelerografske mreže.

Pored namjenskih sredstva Budžeta Crne Gore, za modernizaciju seizmološke opreme korišćena su i sredstva obezbijeđena u okviru međunarodnog istraživačkog Projekta Harmonizacija karata seizmičkog hazarda za zemlje zapadnog Balkana koji finansira NATO Program Nauka za mir i bezbjednost. Takođe, učešćem i donatorskog fonda italijanske nacionalne seizmološke mreže, crnogorska mreža seizmoloških i geodinamičkih stanica značajno je unaprijeđena. Produkti ovog sistema će biti direktno korišćeni u realnom vremenu u Sektoru za zaštitu i spašavanje, koji je formiran pri Ministarstvu unutrašnjih poslova i javne uprave Vlade Crne Gore, kao segment implementacije Nacionalne strategije za vanredne situacije u Crnoj Gori.

Na postojećoj mreži digitalnih seizmoloških stanica, za potrebe registrovanja, analize, obrade i diseminacije podataka o seizmičkoj aktivnosti na teritoriji Crne Gore, Mediterana i Svijeta, tokom izvještajnog perioda, izvedeno je više tehničkih poboljšanja, koji su imali za cilj unapređenje kvaliteta i pouzdanosti rada cijelog sistema seizmičkog monitoringa teritorije naše države, kao i smanjenja ukupnih troškova zakupa prostora na terenskim objektima Radio-difuznog Centra. Sva tehnička poboljšanja i unapređenja na sistemu seizmičkog monitoringa, kao sve instalacione aktivnosti na terenu, izvedena su od strane tehničkog osoblja Zavoda (jednog inženjera elektronike i dva tehničara) čime su takođe učinjene značajne uštede u ukupnim troškovima.

Međunarodna saradnja i aktivnosti u naučnoistraživačkim projektima

Realizacija Projekta koji finansira NATO Program Nauka za mir i bezbjednost pod nazivom *Nadgradnja harmonizovanih karata seizmičkog hazarda za zemlje zapadnog Balkana*, tokom 2014. godine ostvarena je saglasno odgovarajućim projektnim dokumentima.

Projekat *Globalni model atenuacije ubrzanja tla* je naučni projekat planetarnih razmjera, u kojem Sektor za seizmologiju učestvuje u domenu implementacije rezultata proučavanja karakteristika ubrzanja tla registrovanih na prostoru Crne Gore i šireg regiona, odnosno zapadnog Balkana.

Saglasno međunarodnom protokolu o razmjeni seizmoloških, akcelerografskih i geodinamičkih podataka u realnom vremenu Sektor za seizmologiju je tokom 2014. godine ostvarivao vrlo intenzivnu saradnju i razmjenu seizmoloških podataka sa većim brojem zemalja južne Evrope.

6.3.6. Sektor za hidrografiju i okeanografiju

1. Odsjek za hidrografiju

Glavne aktivnosti ovog Sektora usmjerene su ka obezbjeđivanju podataka neophodnih za sigurnost plovidbe na crnogorskom dijelu Jadranskog mora i Skadarskog jezera. Osim sigurnosti plovidbe, postoji i druga potreba za hidrografskim i okeanografskim podacima, a tiču se pomorske privrede, zaštite životne sredine, kao i njihovo korištenje u naučne svrhe, prije svega za potrebe istraživanja klimatskih promjena. Iz tog razloga, neophodno je vršiti konstantna mjerenja i istraživanja na moru, kako bi se obezbijedio jedan pravilan niz podataka, koji kao takav može poslužiti i domaćim i međunarodnim privrednim i naučnim subjektima.

ZHMS je konkurisao i dobio na tenderu posao premjera i kartiranja pristana za potrebe JP za upravljanje morskim dobrom. Tokom godine izvršen je premjer i izrada nautičkih planova za sledeće pristane: Bazdanj, Žukovac, Bjelila, Lepetane, Dobrota – Sv. Matija, Dobrota-mandrač Kriva ulica.

2. Odsjek za okeanografiju i mareografiju

Na svim lokacijama, na kojima je vršen batimetrijski premjer, vršena su mjerenja brzine zvuka, temperature vode i konduktiviteta, a iz tih podataka su izvedeni salinitet i gustina vode. Ovi podaci osim za potrebe premjera, mogu poslužiti kao valjani podaci u budućim analizama okeanografskih karakteristika određenog područja. U hidrografskim premjerima obavezno se koristi CTD sonda. Mareografija je unaprijeđena nabavkom profesionalnog softvera za analizu i prognozu morskih mijena TASK (Tidal Analysis Software Kit) i instalisanjem nove stalne mareografske stanice u Rosama na ulazu u Boku Kotorsku, tako da ZHMS sada raspolaže sa četiri stalne stanice i jednim prenosnim mareografom.

Neke od osnovnih djelatnosti Sektora su:

Kartografski poslovi

Uz izradu nautičkih planova za prethodno navedene tokom godine premjerene lokacije, značajno je i redovno ažuriranje karte Boke Kotorske u razmjeri 1:25.000 po metodu štampe po zahtjevu (Print on demande).

Nastavljena je saradnja sa norveškim Hidrografskim Institutom, na izradi ćelija ENC naše akvatorije. Do sada je urađeno pet ćelija i to: luke Kotor, Bar, Zelenika, Herceg Novi i Budvanski zaliv. U procesu izrade je ENC Boke Kotorske.

Poslovi vezani za sigurnost plovidbe

Pod ovim poslovima podrazumijeva saradnja na pripremi i objavljivanju Oglasa i Obavještenja za pomorce i održavanje pomorskih karata i nautičkih publikacija u ažurnom stanju putem redovnih ispravki.

Izdavačka djelatnost

ZHMS redovno priprema i objavljuje peridičnu publikaciju Oglasi za pomorce, koja daje informacija o svim promjenama na moru, značajnim za sigurnost plovidbe. Tokom 2014. godine je nabavljen profesionalni softver za analizu i prognozu morskih mijena TASK (Tidal Analysis Software Kit). Urađena je analiza i prognoza morskih

mijena za luke Kotor, Budva i Bar i po prvi put od osamostaljenja države pripremljena za štampu i izdata periodična publikacija Tablice morskih mijena za 2015. godinu. Izdavanjem ove nove publikacije, uz već postojeće publikacija (Peljar, Popis svjetala, Nautički godišnjak i Oglasi za pomorce) ZHMS je praktično kompletirao set važnih nautičkih publikacija koje jedna pomorska država treba da ima.

Međunarodna saradnja

Crna Gora je članica Svjetske hidrografske organizacije (IHO), Međunarodne organizacije za pomorsku signalizaciju (IALA), Međunarodne pomorske organizacije (IMO), kao i potpisnica SOLAS konvencije, međunarodne konvencije za spašavanje ljudskih života na moru. Time Crna Gora sebi obezbjeđuje epitet zemlje pouzdane za plovību, što je od izuzetnog značaja za razvoj nautičkog turizma

Sektor za hidrografiju i okeanografiju, zajedno sa Sektorom za kvalitet voda i vazduha, već skoro 2 godine, uspješno sprovode prekogranični IPA projekat Hrvatska-Crna Gora „Zajedničke aktivnosti na prevenciji zagađenja mora“. Pored brojnih sprovedenih aktivnosti, čiji je cilj stvaranje preduslova za dugoročnu saradnju nadležnih i stručnih institucija u pograničnom području za zajedničko planiranje održivog upravljanja otpadnim vodama u priobalju, jedna od poslednjih je bila nabavke specifične opreme za laboratorije za ispitivanje kvaliteta voda ZHMS-a i IBM-a (Instrument za mjerenje turbiditeta i jon-selektivna elektroda, multiparameterska sonda, TOC/TN analizer sa auto-uzorkivačem / ZHMS i spektrofotometar / IBM).

6.3.7. Odjeljenje za informisanje i međunarodnu saradnju

Odjeljenje za informisanje i međunarodnu saradnju je tokom 2014. godine, obavljalo redovne poslove iz oblasti informisanja i međunarodne saradnje, pružajući oslonac sektorima u obavljanju njihovih međunarodnih obaveza i sprovođenja projekata. Redovni poslovi su se odnosili i na prezentovanje Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju na domaćim i međunarodnim skupovima, organizovanje radionica, skupova i press konferencija. Ujedno Odjeljenje je, u dogovoru sa rukovodiocima, pripremalo informacije za javnost o djelatnostima Zavoda. Odjeljenje je uređivalo, pripremalo za štampu i informisalo javnost o prvom izdanju „*Godišnjaka meteoroloških i hidroloških podataka 2012.*“. Pružena je tehnička pomoć u realizaciji projekata iz oblasti hidrologije - GIZ regionalni projekat „Adaptacije na klimatske promjene u zapadnom Balkanu - Rani sistemi upozorenja na poplave u slivu Skadarskog jezera, Drima i Bojane“ (<http://www.meteo.co.me/hidrologija/flood/index.php/>); kao i pružena je tehnička pomoć u ostvarivanju članstva u Evropskom sistemu upozorenja na poplave – EFAS.

6.3.8. Odjeljenje za hidrometeorološki i seizmološki informacioni sistem

Baza podataka

Početkom marta mjeseca 2014. godine urađen je upgrade baze podataka CLIDATA na noviju verziju Oracle-Oracle release (Oracle 11g (11.2.0.4.0), Standard Edition). Implementiran je novi Rich Java client, novi Web klijent-Captor za izradu izvještaja grafova i tabela kroz web browser i unaprijeđeni Clidata Area Control.

Kreirano je rješenje za automatski import u Clidatu višegodišnjeg niza podataka iz baze podataka za automatske stanice, kao i importa istorijskog niza. U tom cilju su:

- Definisani novi elementi za satne i dnevne vrijednosti za automatske stanice u CLIDATI;
- Importovani istorijski podaci sa četiri automatske stanice;
- Implementiran metod automatskog importa podataka iz .asc fajlova.

Automatske stanice

- Vršena je redovna kontrola i održavanje svih segmenata;
- Za potrebe Web prezentacije Zavoda izvršena je prepravka i dopuna prethodno kreiranog rešenja za vizualizaciju podataka sa automatskih meteoroloških stanica;
- Vršeno je stalno praćenje, kontrola rada hardvera i skupa aplikacija i otklanjanje tekućih problema u funkcionisanju sistema za vizualizaciju podataka;
- Izvršen je servis (opravka) potpuno ili djelimično havarisanih automatskih meteoroloških stanica u Nikšiću i Ulcinju;
- Vršeno je redovno održavanje i preventivni servis automatskih meteoroloških stanica u Podgorici, Žabljaku, Nikšiću, Pljevljima, Kolašinu, Baru, Herceg Novom, Ulcinju, Bijelom Polju i Kotoru kao i novo-postavljenih stanica dobijenih iz GIZ projekta Sistem za rane najave poplava.

Održavanje

U okviru projekta GIZ-a za Sistem za rane najave poplava:

- izvršeno je instaliranje i konfigurisanje servera za prikupljanje hidroloških podataka (operativni sistem, ftp server, softveri za akviziciju i komunikaciju Hydras 3 pro i Hydras 3 rx);
- izvršeno je konfigurisanje računara u lokalnoj mreži za potrebe automatskog importa podataka sa GIZ stanica;
- napravljene su procedure za distribuciju podataka prema potrebi obrade i/ili arhiviranja i kreirana pojedinačna rješenja;
- konfigurisane i puštene u rad stanice iz hidrološke mreže (Ckla, Plavnica, Vranjina, Podgorica, Zlatina, Pernica, Danilovgrad) kao i klimatološke stanice Danilovgrad, Dragovica Polje i Virpazar;
- definisane su nove stanice u Wiski bazi i definisani elementi za dnevna, mjesečna i godišnja mjerenja;
- kreirane su posebne web stranice za predstavljanje i download podataka koji se tiču ranih najava poplava. Download .txt fajla sa podacima koji su predstavljeni na grafiku (<http://195.66.163.23/hidrologija/flood/index.php>) je omogućen samo korisnicima sa šifrom;
- izrada softvera za prilagođavanje formata podataka za automatski import kao i za praćenje i usklađivanje sadržaja importa sa datumima prethodno izvršenih;
- kreirana su posebna rješenja za komunikaciju sa stanicom i crtanje grafika za web za Nikšić i Danilovgrad u skladu sa promjenom konfiguracije stanice.

Urađena su unaprjeđenja u dijelu prikaza produkata modeliranja:

- za numeričke modele na sajtu je dodata mogućnost biranja datuma i prikaz ranijih rezultata modela iz archive (npr: <http://195.66.163.7/nwp/modeli/dust/oper1/scripts/depwnew.php>);

- upgrade softvera za slanje meteoalarm izvještaja <http://www.zhms.gov.me/meteoalarm/razvoj/danas/>;
- kreirane su 4 web-stranice za kreiranje prognostičkih meteograma za 4 različita modela (pored meteograma koji se kreiraju svaki dan za odabrana mjesta, omogućeno je i dinamičko kreiranje meteograma biranjem lokacije pomoću naziva mjesta, koordinata ili klikom na mapu) <http://195.66.163.7/nwp/modeli/wrfv35/oper11/meteogrami1/new/grads/index.php>;

6.3.9. Služba za opšte poslove i finansije

U Službi za opšte poslove i finansije tokom 2014. godine, obavljani su:

Normativno-pravni, stručno-izvršni, administrativni i drugi poslovi

- U skladu sa zakonskom obavezom donošenja kadrovskog plana propisanom članom 148 i 149 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, pripremljen je i izrađen Kadrovski plan Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju za 2015. godinu;
- Vršeni su poslovi zastupanja Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju pred sudovima i drugim državnim organima u sudskim i drugim postupcima u više predmeta;
- Sproveden je prvostepeni upravni postupak po zahtjevima stranaka za slobodan pristup informacijama, koje su u posjedu Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju;
- Sproveden je prvostepeni upravni postupak po zahtjevima o podacima o kojima se vode službene evidencije, po članu 165 ZUP-a, u 37 predmeta u kojima su izrađene i izdate potvrde ili uvjerenja;
- Pripremljeno je i izrađeno više ugovora zaključenih između Zavoda i drugih subjekata radi ostvarivanja raznih oblika saradnje, kao i ugovora o djelu sa honorarnim osmatračima i drugim licima. Posebno je izrađen veliki broj ugovora iz javnih nabavki;
- Pripremani su i dostavljani podaci, informacije i drugi informaciono-dokumentacioni materijali po zahtjevima ministarstava i drugih državnih organa, kroz ostvarenu odgovarajuću korespondenciju sa tim organima;
- Pripremljena je i sprovedena procedura javnog konkursa radi popune upražnjenih radnih mjesta visokog rukovodnog kadra;
- Pripremljena je i sprovedena procedura javnog konkursa za dodjelu stipendija za 2015. godinu, u okviru budžetom predviđenih sredstava za dodjelu stipendije;
- Pripremljene su i sprovedene procedure javnog oglašavanja i zapošljavanja, odnosno raspoređivanja službenika i namještenika Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju;
- Izrađen je velik broj pojedinačnih akata o ostvarivanju prava iz službeničkih odnosa zaposlenih: odluke i rješenja o zapošljavanju i raspoređivanju za novozaposlene u 2014 godini, (za ukupno 5 zaposlenih), rješenja o prestanku radnog odnosa za 3 zaposlena kojima je prestao radni odnos u 2014. godini, rješenja o godišnjim odmorima za sve zaposlene koji su koristili godišnji odmor u toku 2014. godine, rješenja o ocjenama rada državnih službenika i namještenika i lica koja vrše poslove visokog rukovodnog kadra za 2013. godinu;
- Vođene su evidencije iz oblasti rada i službeničkih odnosa i ažurirana je elektronska baza podataka za CKE (Centralnu kadrovsku evidenciju) kroz KIS aplikaciju;

- Realizovan je veći broj obuka kod Uprave za kadrove, u skladu sa godišnjim Planom i programom stručnog usavršavanja državnih službenika i namještenika.

6.3.10. Kancelarija za računovodstveno-finansijske poslove

Tokom 2014. godine obavljani su poslovi:

- Pripremljen je nacrt Budžeta za 2015. godinu;
- Pripremljeni su i dostavljeni Kvartalni izvještaji o neizmirenim obavezama za 2014. godinu Državnom trezoru;
- Urađen je popis pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini, izvršen je popis imovine, obaveza, potraživanja i gotovog novca, usaglašeno je knjigovodstveno i stvarno stanje imovine i obaveza;
- Sastavljen je i dostavljen Završni račun za 2014. godinu Državnom trezoru;
- Popunjen i dostavljen Obrazac o realizaciji programskog budžeta za 2014. godinu Državnom trezoru;
- Obezbijeđeno je obavljanje unutrašnje revizije od strane jedinice unutrašnje revizije drugog subjekta;
- Pripremljen je i dostavljen Godišnji izvještaj o radu unutrašnje revizije za 2014. godinu (GI-UR) Direktoratu za centralnu harmonizaciju;
- Obrađene su i predate poreske prijave poreza na dodatu vrijednost za 2014. godinu Poreskoj upravi;
- Obrađeni su i predati IOPPD obrasci (Izvještaj o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima) za 2014. godinu Poreskoj upravi;
- Pripremljen je i dostavljen Godišnji izvještaj o investicijama u osnovna sredstva za 2014. godinu Zavodu za statistiku;
- Pripremljen je i dostavljen izvještaj Stanje neizmirenih obaveza za 2014. godinu i ranijih godina Direktoratu državnog trezora;
- Pripremljen je i dostavljen Godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola, Centralnoj jedinici za harmonizaciju;
- Pripremljeni su i dostavljeni kvartalni izvještaji o realizaciji preporuka i mjera iz Akcionog plana za 2014. godinu Državnom trezoru;
- Pripremljeni su i dostavljeni kvartalni izvještaji za utvrđivanje portfolija dugova za 2014. godinu Direktoratu državnog trezora;
- Izrađen je Godišnji izvještaj o javnim nabavkama za 2013. godinu;
- Izrađen je Plana javnih nabavki za 2014. godinu;
- Izrađeni su periodični izvještaji za potrebe Ministrastva finansija;
- Tokom 2014. godine sprovedene su odgovarajuće procedure javnih nabavki (10 otvorenih postupaka javne nabavke, 22 šopinga);
- Pripremani su i dostavljani podaci za obračun plata, naknada i drugih primanja službenika i namještenika Zavoda;
- Pripremani su zahtjevi za blagovremeno korišćenje sredstava za namjene predviđene Budžetom i finansijskim planom.

~ ~ ~ ~